

Agenda – Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Ystafell Bwyllgora 1 – Y Senedd Gareth Williams
Dyddiad: Dydd Llun, 17 Medi 2018 Clerc y Pwyllgor
Amser: 14.30 0300 200 6362
SeneddMCD@cynulliad.cymru

1 Cyflwyniad, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau

2 Offerynnau nad ydynt yn cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 na 21.3

(Tudalennau 1 – 5)

CLA(5)–21–18 – Papur 1 – Offerynnau statudol sydd ag adroddiadau clir
Offerynnau'r Penderfyniad Negyddol

2.1 SL(5)238 – Gorchymyn Addysg (Y Cwricwlwm Cenedlaethol) (Trefniadau Asesu ar gyfer Darllen a Rhifedd) (Cymru) (Diwygio) 2018

2.2 CLA445 – Rheoliadau Cyngor y Gweithlu Addysg (Aelodaeth a Phenodi) (Cymru) (Diwygio) 2018

Offerynnau'r Penderfyniad Cadarnhaol

2.3 SL(5)245 – Rheoliadau Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017 (Rhyddhad Adfer Safle) (Diwygio) 2018

3 Offerynnau sy'n cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r Cynulliad o dan Reol Sefydlog 21.2 neu 21.3

Offerynnau'r Penderfyniad Negyddol

3.1 SL(5)237 – Rheoliadau Bwyd a Bwyd Anifeiliaid (Diwygiadau a Dirymiadau Amrywiol) (Cymru) 2018

(Tudalennau 6 – 45)

CLA(5)–21–18 – Papur 2 – Adroddiad

CLA(5)–21–18 – Papur 3 – Rheoliadau

CLA(5)–21–18 – Papur 4 – Memorandwm Esboniadol

3.2 Rheoliadau Addysg (Benthyciadau i Fyfyrrwyr) (Ad-dalu) (Diwygio) (Rhif 3) 2018

(Tudalennau 46 – 59)

CLA(5)–21–18 – Papur 5 – Adroddiad

CLA(5)–21–18 – Papur 6 – Rheoliadau

CLA(5)–21–18 – Papur 7 – Memorandwm Esboniadol

3.3 SL(5)240 – Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrrwyr) (Cymru) (Diwygio) 2018

(Tudalennau 60 – 79)

CLA(5)–21–18 – Papur 8 – Adroddiad

CLA(5)–21–18 – Papur 9 – Rheoliadau

CLA(5)–21–18 – Papur 10 – Memorandwm Esboniadol

3.4 SL(5)248 – Rheoliadau Bwyd a Materion Gwledig (Dirymiadau Amrywiol) 2018

(Tudalennau 80 – 88)

CLA(5)–21–18 – Papur 11 – Adroddiad

CLA(5)–21–18 – Papur 12 – Rheoliadau

CLA(5)–21–18 – Papur 13 – Memorandwm Esboniadol

4 Offerynnau sy'n cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt i'r Cynulliad o dan Reol Sefydlog 27

4.1 SL(5)246 – Cod Ymarfer ar gyfer Lles Cŵn

(Tudalennau 89 – 115)

CLA(5)–21–18 – Papur 14 – Adroddiad

CLA(5)-21-18 – Papur 15 – Cod Ymarfer

CLA(5)-21-18 – Papur 16 – Memorandwm Esboniadol

4.2 SL(5)247 – Cod Ymarfer ar gyfer Lles Ceffylau

(Tudalennau 116 – 152)

CLA(5)-21-18 – Papur 17 – Adroddiad

CLA(5)-21-18 – Papur 18 – Cod Ymarfer

CLA(5)-21-18 – Papur 19 – Memorandwm Esboniadol

5 Offerynnau nad ydynt yn cynnwys materion i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 na 21.3 ond sydd â goblygiadau o ganlyniad i ymadawriad y DU â'r UE

5.1 SL(5)241 – Rheoliadau Addysg (Cyllid Myfyrwyr) (Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2018

(Tudalennau 153 – 154)

CLA(5)-21-18 – Papur 20 – Adroddiad

5.2 SL(5)242 – Rheoliadau Dileu Atebolrwydd dros Fenthyciadau i Fyfyrwyr at Gostau Byw (Cymru) 2018

(Tudalennau 155 – 156)

CLA(5)-21-18 – Papur 21 – Adroddiad

5.3 SL(5)251 – Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) (Diwygio) 2018

(Tudalen 157)

CLA(5)-21-18 – Papur 22 – Adroddiad

6 Offerynnau statudol y mae angen i'r Cynulliad gydsynio â hwy (Memoranda Cydsyniad Offeryn Statudol)

6.1 SICM(5)3 – Rheoliadau'r Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Diwygiadau a Dirymiadau Amrywiol) 2018

(Tudalennau 158 – 161)

CLA(5)–21–18 – Papur 23 – Memorandwm Cydsyniad Offeryn Statudol

CLA(5)–21–18 – Papur 24 – Llythyr gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Ynni, yr Amgylchedd a Materion Gwledig

7 Papurau i'w nodi

7.1 Llythyr at y Llywydd gan y Gweinidog dros Blant, Pobl Hŷn a Gofal Cymdeithasol ynghylch y Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru)

(Tudalennau 162 – 165)

CLA(5)–21–18 – Papur 25 – Llythyr at y Llywydd gan y Gweinidog dros Blant, Pobl Hŷn a Gofal Cymdeithasol, 10 Gorffennaf 2018

7.2 Llythyr at Arweinydd y Tŷ ynghylch Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 – rheoliadau a wneir o dan Atodlen 4

(Tudalennau 166 – 167)

CLA(5)–21–18 – Papur 26 – Llythyr at Arweinydd y Tŷ, 11 Gorffennaf 2018

7.3 Llythyr gan Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip ynghylch rheoliadau a wneir o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018

(Tudalennau 168 – 169)

CLA(5)–21–18 – Papur 27 – Llythyr gan Arweinydd y Tŷ, 20 Gorffennaf 2018

7.4 Llythyr gan Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip

(Tudalennau 170 – 172)

CLA(5)–21–18 – Papur 28 – Llythyr gan Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip, 28 Awst 2018

7.5 Gohebiaeth ag Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus ynghylch Concordat gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder a Llywodraeth Cymru

(Tudalennau 173 – 175)

CLA(5)–21–18 – Papur 29 – Llythyr at Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, 11 Gorffennaf 2018

CLA(5)–21–18 – Papur 30 – Llythyr gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus, 14 Awst 2018

7.6 Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol: Cyfnod Pontio Brexit

(Tudalennau 176 – 179)

CLA(5)–21–18 – Papur 31 – Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol, 20 Gorffennaf 2018

7.7 Llythyr gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg at y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg: Trawsnewid System Anghenion Dysgu Ychwanegol

(Tudalennau 180 – 182)

CLA(5)–21–18 – Papur 32 – Llythyr gan Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg, 17 Gorffennaf 2018

7.8 Llythyr gan y Llywydd at Gadeiryddion Pwyllgorau: Senedd@

(Tudalen 183)

CLA(5)–21–18 – Papur 33 – Llythyr gan y Llywydd, 18 Gorffennaf 2018

7.9 Datganiad Ysgrifenedig a Thystiolaeth Ategol Llywodraeth Cymru i'r Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru

(Tudalen 184)

CLA(5)–21–18 – Papur 34 – Datganiad Ysgrifenedig a thystiolaeth ategol Llywodraeth Cymru, 31 Awst 2018

7.10 The Royal Society of Edinburgh – Papur cyngori Awst 2018: Pwyllgor Cyllid a Chyfansoddiad Senedd yr Alban – Fframweithiau Cyffredin y DU

(Tudalennau 185 – 192)

CLA(5)–21–18 – Papur 35 – The Royal Society of Edinburgh – Papur cyngori Awst 2018

7.11 Datganiadau: cyflwyno Bil Amaethyddiaeth y DU

(Tudalennau 193 – 196)

CLA(5)–21–18 – Papur 36 – Datganiad ysgrifenedig Llywodraeth Cymru: cyflwyno Bil Amaethyddiaeth y DU

CLA(5)–21–18 – Papur 37 – Datganiad ar y cyd gan Lywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru: hynt y fframwaith amaethyddol

7.12 Ymateb Llywodraeth Cymru i Adroddiad y Pwyllgor: Craffu ar y Rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018: Materion Gweithredol

(Tudalennau 197 – 203)

CLA(5)–21–18 – Papur 38 – Ymateb Llywodraeth Cymru i Adroddiad y Pwyllgor

8 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42 i benderfynu gwahardd y cyhoedd o'r cyfarfod ar gyfer y mater a ganlyn:

9 Protocol Drafft gyda Llywodraeth Cymru – Craffu ar Reoliadau a wneir o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018

(Tudalennau 204 – 210)

CLA(5)–21–18 – Papur 39 – Protocol Drafft

10 Offerynnau Statudol a wneir gan Weinidogion y DU y mae arnynt angen Cydsyniad y Cynulliad: arfer yn sgil Brexit

(Tudalennau 211 – 214)

CLA(5)–21–18 – Papur 40 – Offerynnau Statudol a wneir gan Weinidogion y DU y mae arnynt angen Cydsyniad y Cynulliad

11 Deddfu ar gyfer y Cytundeb Ymadael rhwng y DU a'r UE: Diweddariad

(Tudalennau 215 – 221)

**12 Adroddiad Pwyllgor Gweinyddu Cyhoeddus a Materion
Cyfansoddiadol Tŷ'r Cyffredin – Crynodeb**

(Tudalennau 222 – 227)

CLA(5)-21 – 18 – Paper 42 – Crynodeb

13 Blaenraglen Waith

(Tudalennau 228 – 234)

CLA(5)-21-18 – Papur 43 – Blaenraglen Waith

Offerynnau Statudol sydd ag Adroddiadau Clir 17 Medi 2018

SL(5)238 – Gorchymyn Addysg (Y Cwricwlwm Cenedlaethol) (Trefniadau Asesu ar gyfer Darllen a Rhifedd) (Cymru) (Diwygio)

2018

Gweithdrefn: Negyddol

Mae adran 108 o Ddeddf Addysg 2002 yn darparu pŵer i Weinidogion Cymru i ragnodi drwy Orchymyn drefniadau asesu'r Cwricwlwm Cenedlaethol.

Mae Gorchymyn Addysg (Y Cwricwlwm Cenedlaethol) (Trefniadau Asesu ar gyfer Darllen a Rhifedd) (Cymru) 2013 (“Gorchymyn 2013”) yn rhoi effaith gyfreithiol i'r trefniadau asesu ar gyfer darllen a rhifedd i ddisgyblion sy'n mynychu ysgolion a gynhelir gan awdurdod lleol (ac eithrio unrhyw un a sefydlwyd mewn ysbyty) yng Nghymru. Yn benodol, mae Gorchymyn 2013 yn darparu bod rhaid i'r pennaeth anfon canlyniadau'r asesiadau darllen a rhifedd naill ai i'r Sefydliad Cenedlaethol er Ymchwil i Addysg (“y SCYA”) neu at Weinidogion Cymru.

Nid yw'r SCYA yn casglu canlyniadau'r asesiadau darllen a rhifedd mwyach. Rhaid i ganlyniadau'r asesiadau yn y dyfodol gael eu hanfon at Weinidogion Cymru yn unig. Yn unol â hynny, mae'r Gorchymyn hwn yn diwygio Gorchymyn 2013 er mwyn dileu unrhyw gyfeiriad at y SCYA (erthygl 2(a) ac (e)).

O'r adeg y daw'r Gorchymyn hwn i rym bydd disgybl yn gallu sefyll fersiwn ar-lein o'r asesiadau. Bydd y fersiynau ar-lein o'r asesiadau yn cael eu marcio'n awtomatig gan feddalwedd gyfrifiadurol a bydd y canlyniadau yn cael eu cyflwyno'n awtomatig i Weinidogion Cymru gan feddalwedd gyfrifiadurol. Yn yr achosion hynny nid yw'r ddyletswydd ar y pennaeth i farcio'r asesiadau yn unol â chynllun marcio'r PC (a ddiffinnir yn erthygl 2(1))

o Orchymyn 2013) a chyflwyno marciau'r asesiadau i Weinidogion Cymru yn briodol. Yn unol â hynny, mae erthygl 2(b), (c) a (d) o'r Gorchymyn hwn yn datgymhwyso'r dyletswyddau hynny ar gyfer y disgyblion hynny sy'n sefyll y fersiynau ar-lein o'r profion.

Rhiant–Ddeddf: Ddeddf Addysg 2002

Fe'u gwnaed ar: 03 Gorffennaf 2018

Fe'u gosodwyd ar: 04 Gorffennaf 2018

Yn dod i rym ar: 01 Medi 2018

SL(5)244 – Rheoliadau Cyngor y Gweithlu Addysg (Aelodaeth a Phenodi) (Cymru) (Diwygio) 2018

Gweithdrefn: Negyddol

Mae Rhan 2 o Ddeddf Addysg (Cymru) 2014 (“Deddf 2014”) yn rhoi swyddogaethau i Gyngor y Gweithlu Addysg (“y Cyngor”) mewn perthynas â phersonau y mae’n ofynnol iddynt gofrestru yn y gofrestr y mae’r Cyngor yn ei chynnal yn unol ag adran 9 o’r Ddeddf honno (“Personau Cofrestredig”). Mae’r categorïau o Bersonau Cofrestredig wedi eu nodi yn Nhabl 1 ym mharagraff 1 o Atodlen 2 i Ddeddf 2014.

Mae Atodlen 1 i Ddeddf 2014 yn darparu y bydd gan y Cyngor 14 o aelodau a benodir gan Weinidogion Cymru. Rhaid i saith o’r aelodau hynny gael eu penodi o blith enwebeion sefydliadau a nodir mewn Rheoliadau (“Cyrff Enwebu”). Mae’r rhestr o’r Cyrff Enwebu wedi ei nodi yn Atodlen 2 i Reoliadau Cyngor y Gweithlu Addysg (Aelodaeth a Phenodi) (Cymru) 2014 (“Rheoliadau 2014”).

Mae’r Rheoliadau hyn yn diwygio Rhan 1 o Atodlen 2 i Reoliadau 2014 er mwyn hepgor paragraff 1 (y cofnod ar gyfer Undeb Cenedlaethol yr Athrawon (Cymru)) a pharagraff 7 (y cofnod ar gyfer Cymdeithas yr Athrawon a’r Darlithwyr). Mae’r Undebau hynny wedi uno bellach i greu undeb newydd sef yr Undeb Addysg Cenedlaethol. Felly, er mwyn adlewyrchu’r broses uno honno mae’r Undeb Addysg Cenedlaethol wedi ei ychwanegu at y rhestr o’r cyrff a nodir yn Rhan 1 o Atodlen 2 i Reoliadau 2014 (rheoliad 2(a)).

Diwygiwyd y categorïau o Bersonau Cofrestredig gan Orchymyn Cyngor y Gweithlu Addysg (Cofrestru Gweithwyr Ieuentid, Gweithwyr Cymorth Ieuentid ac Ymarferwyr Dysgu Seiliedig ar Waith) 2016 er mwyn cynnwys gweithwyr ieuentid, gweithwyr cymorth ieuentid, ac ymarferwyr dysgu seiliedig ar waith (“Categoriâu Newydd”).

Mae’r Rheoliadau hyn yn diwygio Atodlen 2 i Reoliadau 2014 er mwyn caniatáu i gyrff sy’n cynrychioli’r Categoriâu Newydd o Bersonau Cofrestredig enwebu personau i ddod yn aelodau o’r Cyngor. Yn unol â

hynny mae'r Rheoliadau hyn yn ychwanegu at y rhestr o Gyrff Enwebu y canlynol (rheoliad 2(b))—

(a) Council for Wales of Voluntary Youth Services Cyngor Cymreig y Gwasanaethau Ieuenctid Gwirfoddol;

(b) Grŵp Prif Swyddogion Ieuenctid Cymru;

(c) National Training Federation for Wales Ltd; a

(ch) Safonau Addysg Hyfforddiant Cymru.

Rhiant–Ddeddf: Ddeddf Addysg (Cymru) 2014

Fe'u gwnaed ar: 17 Gorffennaf 2018

Fe'u gosodwyd ar: 19 Gorffennaf 2018

Yn dod i rym ar: 08 Awst 2018

SL(5)245 – Rheoliadau Deddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017 (Rhyddhad Adfer Safle) (Diwygio) 2018

Gweithdrefn: Cadarnhaol

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio adran 29(1)(a) o Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017.

Mae'r gwelliant a wneir gan y Rheoliadau hyn yn galluogi'r rhyddhad adfer safle i gael ei gymhwyso i waredu deunydd sy'n cynnwys uwchbridd yn unig. Bydd y gwelliant yn cael effaith mewn perthynas â gwarediadau trethadwy a wnaed ar y dyddiad y daw'r rheoliadau i rym neu ar ôl hynny.

Rhiant–Ddeddf: Ddeddf Treth Gwarediadau Tirlenwi (Cymru) 2017

Fe'u gwnaed ar:

Fe'u gosodwyd ar:

Yn dod i rym ar:

Eitem 3.1

SL(5)237 – Rheoliadau Bwyd a Bwyd Anifeiliaid (Diwygiadau a Dirymiadau Amrywiol) (Cymru) 2018

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud diwygiadau mewn perthynas â Chymru i nifer o ddarnau o is-ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â bwyd a bwyd anifeiliaid.

Mae'r Rheoliadau:

- Yn diwygio Rheoliadau Hylendid Bwyd (Cymru) 2006 i dynnu sylw at y lefelau meincnod newydd ar acrylamid mewn bwydydd penodol a nodir yn Rheoliad (UE) Rhif 2017/2158, y mae'n rhaid i fusnesau geisio cydymffurfio â hwy (Rheoliad 11);
- Yn diwygio Rheoliadau Suddoedd Ffrwythau a Neithdarau Ffrwythau (Cymru) 2013 i weithredu Rheoliad Dirprwyedig y Comisiwn (UE) Rhif 1040/2014 ynghylch proteinau planhigion o wenith, pys a thatws i'w defnyddio i ddarparu eglurhad ynghylch cynhyrchion y mae Rheoliadau 2013 yn gymwys iddynt (Rheoliad 25); a
- Yn gwneud nifer o welliannau amrywiol eraill i offerynnau statudol bwyd ac offerynnau statudol sy'n gysylltiedig â bwyd anifeiliaid i, ymhlith pethau eraill, gywiro cyfeiriadau at ddeddfwriaeth ddomestig ac offerynnau'r UE sydd wedi dyddio, i ddiddymu darpariaethau ac offerynnau statudol sydd wedi dod i ben neu sy'n ddiangen, ac i gywiro mân wallau.

Y weithdrefn

Negyddol.

Materion technegol: craffu

Nodir un pwynt i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.2 (vi) – ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol

Mae Rheoliad 22(3), sy'n diwygio Rheoliad 14(1) o Reoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) 2012 /2705, yn cyfeirio at ddarpariaethau trosiannol a gynhwysir yn "Erthygl 6" o Reoliad y Comisiwn (UE) 2018/831. Mewn gwirionedd, mae'r darpariaethau trosiannol hynny yn ymddangos yn Erthygl 2 o'r Rheoliad hwnnw.

Fodd bynnag, cafodd y gwall hwn ei gywiro wedyn gan Reoliad 4 o Reoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) (Diwygio) 2018/913, a ddaeth i rym ar 6 Medi 2018.

Rhinweddau: craffu

Ni nodir dim pwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Y goblygiadau yn sgîl gadael yr Undeb Ewropeaidd

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio offerynnau statudol amrywiol sy'n gweithredu ac yn gorfodi rhwymedigaethau'r UE mewn perthynas â chyfraith bwyd a bwyd anifeiliaid, ac felly bydd y Rheoliadau hyn yn rhan o gyfraith yr UE a ddargedwir ar ôl y diwrnod ymadael.

Mae'r Cytundeb Rhynglywodraethol ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) a Sefydlu Fframweithiau Cyffredin yn nodi bod gwahanol elfennau o gyfraith bwyd a diogelwch bwyd a hylendid, a'r rheolaethau sy'n gwirio cydymffurfiaeth â chyfraith bwyd a bwyd anifeiliaid (rheolaethau swyddogol), safonau cyfansoddiadol bwyd a safonau labelu bwyd oll yn feysydd polisi sy'n debygol o fod yn ddarostyngedig i reoliadau adran 12 o Ddeddf yr UE (Ymadael) 2018. Felly, mae'r gyfraith sy'n dod o dan y Rheoliadau hyn yn debygol o fod yn faes o gyfraith yr UE a gaiff ei rewi tra bod fframweithiau cyffredin yn cael eu rhoi ar waith.

Ymateb y Llywodraeth

Nid oes angen ymateb y llywodraeth.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

10 Medi 2018

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2018 Rhif 806 (Cy. 162)

AMAETHYDDIAETH, CYMRU

BWYD, CYMRU

Rheoliadau Bwyd a Bwyd
Anifeiliaid (Diwygiadau a
Dirymiadau Amrywiol) (Cymru)
2018

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud diwygiadau o ran Cymru i nifer o ddarnau o is-ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â bwyd a bwyd anifeiliaid.

Mae rheoliad 11 yn diwygio Rheoliadau Hylendid Bwyd (Cymru) 2006 (O.S. 2006/32 (Cy. 5)) i ddiwygio'r diffiniad o Reoliad (EC) 852/2004 ar hylendid deunyddiau bwyd (OJ Rhif L 139, 30.4.2004, t. 1) er mwyn ei gwneud yn ofynnol i'r Rheoliad hwnnw gael ei ddarllen gyda'r Rheoliad Comisiwn newydd (EU) Rhif 2017/2158 sy'n sefydlu mesurau lliniaru a lefelau meincnodi ar gyfer lleihau presenoldeb acrylamid mewn bwyd (OJ Rhif L 304, 21.11.2017, t. 24).

Mae rheoliad 25 yn diwygio Rheoliadau Suldoedd Ffrwythau a Neithdarau Ffrwythau (Cymru) 2013 (O.S. 2013/2750) (Cy. 267)) i weithredu Rheoliad Dirprwyedig y Comisiwn (EU) Rhif 1040/2014 sy'n diwygio Cyfarwyddeb y Cyngor 2001/112/EC sy'n ymwneud â suldoedd ffrwythau a chynhyrchion tebyg penodol a fwriedir i bobl eu hyfed i addasu ei Hatodiad I i gynnydd technegol (OJ Rhif L 288, 2.10.2014, t. 1). Mae hyn yn caniatáu i broteinau planhigion o wenith, pys a thatws gael eu defnyddio i dryloywi cynhyrchion y mae Rheoliadau Suldoedd Ffrwythau a Neithdarau Ffrwythau (Cymru) 2013 yn gymwys iddynt.

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud mân ddiwygiadau amrywiol eraill i ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â bwyd a bwyd anifeiliaid, yn enwedig gan ddiwygio hen gyfeiriadau at ddeddfwriaeth ddomestig ac at offerynnau gan yr UE.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, ystyriwyd nad oedd yn angenrheidiol cynnal asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2018 Rhif 806 (Cy. 162)

AMAETHYDDIAETH, CYMRU

BWYD, CYMRU

Rheoliadau Bwyd a Bwyd
Anifeiliaid (Diwygiadau a
Dirymiadau Amrywiol) (Cymru)
2018

Gwnaed 2 Gorffennaf 2018

*Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol
Cymru* 4 Gorffennaf 2018

Yn dod i rym 26 Gorffennaf 2018

CYNNWYS

RHAN 1

Cyflwyniad

1. Enwi, cymhwyso a chychwyn

RHAN 2

Diwygiadau i is-ddeddfwriaeth sy'n gysylltiedig â
bwyd a bwyd anifeiliaid

2. Rheoliadau Bwyd (Marcio Lotiau)
1996
3. Rheoliadau Bwydydd y Bwriedir eu
Defnyddio mewn Deietau Egri
Cyfyngedig at Golli Pwysau 1997
4. Rheoliadau Bara a Blawd 1998
5. Rheoliadau Bwyd Meddygol (Cymru)
2000
6. Rheoliadau Echdynion Coffi ac
Echdynion Sicori (Cymru) 2001
7. Rheoliadau Cynhyrchion Coco a
Siocled (Cymru) 2003

8. Rheoliadau Cynhyrchion Siwgr Penodedig (Cymru) 2003
9. Rheoliadau Bwydydd Proses sydd wedi'u Seilio ar Rawn a Bwydydd Babanod ar gyfer Babanod a Phlant Ifanc (Cymru) 2004
10. Rheoliadau Bwyd a Addaswyd yn Enetig (Cymru) 2004
11. Rheoliadau Hylendid Bwyd (Cymru) 2006
12. Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol (Anifeiliaid, Bwyd Anifeiliaid a Bwyd) (Cymru) 2007
13. Rheoliadau Ychwanegu Fitaminau, Mwynau a Sylweddau Eraill (Cymru) 2007
14. Rheoliadau Cynhyrchion Pysgodfeydd (Taliadau Rheolaethau Swyddogol) (Cymru) 2007
15. Rheoliadau Deunyddiau Bwyd sydd wedi'u Rhewi'n Gyflym (Cymru) 2007
16. Rheoliadau Cynhyrchion Penodedig o Tsieina (Cyfyngiad ar eu Rhoi Gyntaf ar y Farchnad) (Cymru) 2008
17. Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Dod o Anifeiliaid (Rheoli Clefydau) (Cymru) 2008
18. Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol ar Fwyd Anifeiliaid a Bwyd (Cymru) 2009
19. Rheoliadau Cig (Ffioedd Rheolaethau Swyddogol) (Cymru) 2009
20. Rheoliadau Arbelydru Bwyd (Cymru) 2009
21. Rheoliadau Llestri Cegin Plastig (Amodau ar Fewnforion o Tsieina) (Cymru) 2011
22. Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) 2012
23. Rheoliadau Halogion mewn Bwyd (Cymru) 2013
24. Rheoliadau Ychwanegion, Cyflasynnau, Ensymau a Thoddyddion Echdynnu Bwyd (Cymru) 2013
25. Rheoliadau Suddoedd Ffrwythau a Neithdarau Ffrwythau (Cymru) 2013
26. Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Cynnwys Cig etc. (Cymru) 2014
27. Rheoliadau Bwyd Anifeiliaid (Cyfansoddiad, Marchnata a Defnydd) (Cymru) 2016

18

28. Rheoliadau Bwyd Anifeiliaid
(Hylendid, Samplu etc. a Gorfodi)
(Cymru) 2016

RHAN 3
Dirymiadau

29. Dirymiadau

- ATODLEN 1 — Yr Atodlen a roddir
yn lle Atodlen 3 i
Reoliadau Arbelydru
Bwyd (Cymru) 2009
- ATODLEN 2 — Yr Atodlen a roddir
yn lle Atodlen 4 i
Reoliadau Arbelydru
Bwyd (Cymru) 2009
- ATODLEN 3 — Y Rheoliadau sydd
wedi eu Dirymu

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddir iddynt gan—

- (a) ac eithrio rheoliadau 4, 26 a 29, i'r graddau y mae rheoliad 29 fel y'i darllenir gydag Atodlen 3 yn dirymu Rheoliadau Esgyrn Cig Eidion (Diwygio) (Cymru) 1999 a Rheoliadau Diogelwch Bwyd (Hylendid Bwyd yn Gyffredinol) (Siopau Cigyddion) (Diwygio) (Cymru) 2000, adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972 (“Deddf 1972”)(1);
- (b) o ran rheoliadau 8(4)(b), 11(6)(a), 13(2), 21 a 26, baragraff 1A o Atodlen 2 i Ddeddf 1972(2);
- (c) o ran rheoliadau 4, 26 a 29, i'r graddau y mae rheoliad 29 fel y'i darllenir gydag Atodlen 3 yn dirymu Rheoliadau Esgyrn Cig Eidion (Diwygio) (Cymru) 1999 a Rheoliadau Diogelwch Bwyd (Hylendid Bwyd yn Gyffredinol) (Siopau Cigyddion) (Diwygio)

(1) 1972 p. 68. Diwygiwyd adran 2(2) gan adran 27(1)(a) o Ddeddf Diwygio Deddfwriaethol a Rheoleiddiol 2006 (p. 51) a Rhan 1 o'r Atodlen i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Diwygio) 2008 (p. 7).

(2) Mewnosodwyd paragraff 1A o Atodlen 2 gan adran 28 o Ddeddf Diwygio Deddfwriaethol a Rheoleiddiol 2006 ac fe'i diwygiwyd gan Ran 1 o'r Atodlen i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Diwygio) 2008 ac O.S. 2007/1388.

(Cymru) 2000, adrannau 16(1)(a) ac 48(1)(c) o Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990(1).

Mae Gweinidogion Cymru wedi eu dynodi at ddibenion adran 2(2) o Ddeddf 1972 mewn perthynas â—

- (a) rheoli a rheoleiddio gollwng yn fwriadol organeddau a addaswyd yn enetig, eu rhoi ar y farchnad a'u symud ar draws ffiniau(2);
- (b) mesurau sy'n ymwneud â bwyd (gan gynnwys diod), gan gynnwys cynhyrchu sylfaenol o ran bwyd a mesurau sy'n ymwneud â bwyd anifeiliaid a gynhyrchir ar gyfer anifeiliaid sy'n cynhyrchu bwyd neu a fwydir iddynt(3);
- (c) mesurau yn y meysydd milfeddygol a ffytoiechydol ar gyfer amddiffyn iechyd y cyhoedd(4);
- (d) mesurau mewn perthynas â pholisi amaethyddol cyffredin yr Undeb Ewropeaidd(5).

Fel y nodir uchod, mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud darpariaeth at ddiben a grybwyllir yn adran 2(2) o Ddeddf 1972, ac mae'n ymddangos i Weinidogion Cymru ei bod yn hwylus i gyfeiriadau penodol at yr Atodiadau penodedig i'r offerynnau a ganlyn gan yr UE gael eu dehongli fel cyfeiriadau at yr Atodiadau hynny fel y'u diwygir o bryd i'w gilydd—

- (a) Atodiad I neu II i Reoliad (EC) Rhif 1925/2006 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar ychwanegu fitaminau a mwynau a sylweddau penodol eraill at fwydydd(6);
- (b) yr Atodiadau i Reoliad (EC) Rhif 1333/2008 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar ychwanegion bwyd(7);

-
- (1) 1990 p. 16. Diwygiwyd adrannau 16(1)(a) ac 48(1) gan baragraff 8 o Atodlen 5 i Ddeddf Safonau Bwyd 1999 (p. 28).
 - (2) O.S. 2003/2901. Mae'r swyddogaethau a roddwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan y dynodiad hwn wedi eu trosglwyddo i Weinidogion Cymru yn rhinwedd adran 162 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32) a pharagraffau 28 a 30 o Atodlen 11 iddi.
 - (3) O.S. 2005/1971. Mae'r swyddogaethau a roddwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan y dynodiad hwn wedi eu trosglwyddo i Weinidogion Cymru yn rhinwedd adran 162 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 a pharagraffau 28 a 30 o Atodlen 11 iddi.
 - (4) O.S. 2008/1792.
 - (5) O.S. 2010/2690.
 - (6) OJ Rhif L 404, 30.12.2006, t. 26, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2017/1203 (OJ Rhif L 173, 6.7.2017, t. 9).
 - (7) OJ Rhif L 354, 31.12.2008, t. 16, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2018/682 (OJ Rhif L 116, 7.5.2018, t. 5).

- (c) Atodiad I i Gyfarwyddeb 2009/32/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor ar gyd-ddynesu cyfreithiau'r Aelod-wladwriaethau ynglŷn â thoddyddion echdynnu a ddefnyddir wrth gynhyrchu deunyddiau bwyd a chynhwysion bwyd (Ail-lunio)(1);
- (d) Atodiad I i Reoliad y Comisiwn (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd(2);
- (e) yr Atodiad i Reoliad y Comisiwn (EU) Rhif 579/2014(3).

I'r graddau y mae'r Rheoliadau hyn wedi eu gwneud drwy arfer pwerau o dan Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990, yn unol ag adran 48(4A)(4) o Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990, mae Gweinidogion Cymru wedi rhoi sylw i gyngor perthnasol a roddwyd gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd cyn gwneud y Rheoliadau hyn.

Ymgynghorwyd yn agored ac yn dryloyw â'r cyhoedd wrth lunio a gwerthuso'r Rheoliadau hyn fel sy'n ofynnol gan Erthygl 9 o Reoliad (EC) Rhif 178/2002 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n gosod egwyddorion cyffredinol a gofynion cyfraith bwyd, yn sefydlu Awdurdod Diogelwch Bwyd Ewrop ac yn gosod gweithdrefnau o ran materion diogelwch bwyd(5).

RHAN 1

Cyflwyniad

Enwi, cymhwyso a chychwyn

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Bwyd a Bwyd Anifeiliaid (Diwygiadau a Dirymadau Amrywiol) (Cymru) 2018.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

(3) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 26 Gorffennaf 2018.

-
- (1) OJ Rhif L 141, 6.6.2009, t. 3, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Gyfarwyddeb y Comisiwn (EU) 2016/1855 (OJ Rhif L 284, 20.10.2016, t. 19).
 - (2) OJ Rhif L 12, 15.1.2011, t. 1, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2018/831 (OJ Rhif L 140, 6.6.2018, t. 35).
 - (3) OJ Rhif L 160, 29.5.2014, t. 14, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) Rhif 2016/238 (OJ Rhif L 45, 20.2.2016, t. 1).
 - (4) Mewnosodwyd adran 48(4A) gan baragraff 21 o Atodlen 5 i Ddeddf Safonau Bwyd 1999.
 - (5) OJ Rhif L 31, 1.2.2002, t. 1, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2017/228 (OJ Rhif L 35, 10.2.2017, t. 10).

RHAN 2

Diwygiadau i is-ddeddfwriaeth sy'n gysylltiedig â bwyd a bwyd anifeiliaid

Rheoliadau Bwyd (Marcio Lotiau) 1996

2. Yn rheoliad 4 o Reoliadau Bwyd (Marcio Lotiau) 1996(1), hepgorer paragraff (f).

Rheoliadau Bwydydd y Bwriedir eu Defnyddio mewn Deietau Egni Cyfyngedig at Golli Pwysau 1997

3. Yn rheoliad 3(f) o Reoliadau Bwydydd y Bwriedir eu Defnyddio mewn Deietau Egni Cyfyngedig at Golli Pwysau 1997(2), yn lle “2(1)(a)” rhodder “2(1)”.

Rheoliadau Bara a Blawd 1998

4.—(1) Mae Rheoliadau Bara a Blawd 1998(3) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2(1)—

- (a) hepgorer y diffiniad o “flour treatment agent”;
- (b) yn y diffiniad o “food additive”, yn lle “the Miscellaneous Food Additives Regulations 1995” rhodder “Article 3(2)(a) of Regulation (EC) No 1333/2008 of the European Parliament and of the Council on food additives(4)”.

Rheoliadau Bwyd Meddygol (Cymru) 2000

5. Yn rheoliad 2 o Reoliadau Bwyd Meddygol (Cymru) 2000(5), yn lle'r diffiniad o “y Gyfarwyddeb” rhodder—

“ystyr “y Gyfarwyddeb” (*the Directive*) yw Cyfarwyddeb y Comisiwn 1999/21/EC ar fwydydd deietegol at ddibenion meddygol arbennig(6), fel y'i diwygiwyd

-
- (1) O.S. 1996/1502, y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
 - (2) O.S. 1997/2182, a ddiwygiwyd gan O.S. 2016/639 (Cy. 175); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
 - (3) O.S. 1998/141, a ddiwygiwyd gan O.S. 1999/1136 ac O.S. 2014/2303 (Cy. 227); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
 - (4) OJ Rhif L 354, 31.12.2008, t. 16, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2018/682 (OJ Rhif L 116, 7.5.2018, t. 5).
 - (5) O.S. 2000/1866 (Cy. 125), a ddiwygiwyd gan O.S. 2007/3573 (Cy. 316) ac O.S. 2008/2602 (Cy. 228); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
 - (6) OJ Rhif L 91, 7.4.1999, t. 29.

ddiwethaf gan Gyfarwyddeb y Comisiwn 2013/26/EU(1);”.

Rheoliadau Echdynion Coffi ac Echdynion Sicori (Cymru) 2001

6.—(1) Mae Rheoliadau Echdynion Coffi ac Echdynion Sicori (Cymru) 2001(2) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 7(3), yn lle'r geiriau o “â pharagraffau 1 a 2” hyd at “i bobl eu bwyta” rhodder “ag Atodiad 3 i Reoliad (EC) Rhif 882/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar reolaethau swyddogol a gyflawnir i sicrhau y caiff cydymffurfedd â chyfraith bwyd anifeiliaid a bwyd, rheolau iechyd anifeiliaid a rheolau lles anifeiliaid ei wirio(3)”.

(3) Hepgorer rheoliad 8.

Rheoliadau Cynhyrchion Coco a Siocled (Cymru) 2003

7.—(1) Mae Rheoliadau Cynhyrchion Coco a Siocled (Cymru) 2003(4) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2(1), hepgorer y diffiniadau o “Cytundeb AEE” a “Gwladwriaeth yr AEE”.

(3) Yn rheoliad 7(2)(a), yn lle “Reoliadau 1996” rhodder “Erthygl 9(1)(b) o Reoliad (EU) Rhif 1169/2011(5)”.

(4) Hepgorer rheoliad 12.

Rheoliadau Cynhyrchion Siwgr Penodedig (Cymru) 2003

8.—(1) Mae Rheoliadau Cynhyrchion Siwgr Penodedig (Cymru) 2003(6) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2, hepgorer y diffiniadau o “Cytundeb yr AEE” a “Gwladwriaeth yr AEE”.

(3) Hepgorer rheoliad 11.

-
- (1) OJ Rhif L 158, 10.6.2013, t. 376.
- (2) O.S. 2001/1440 (Cy. 102), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
- (3) OJ Rhif L 165, 30.4.2004, t. 1, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2018/455 (OJ Rhif L 77, 20.3.2018, t. 4).
- (4) O.S. 2003/3037 (Cy. 285), a ddiwygiwyd gan O.S. 2005/3254 (Cy. 247) ac O.S. 2014/2303 (Cy. 227).
- (5) OJ Rhif L 304, 22.11.2011, t. 18, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad (EU) 2015/2283 Senedd Ewrop a'r Cyngor (OJ Rhif L 327, 11.12.2015, t. 1) ac fel y'i cywirwyd gan y Corigenda a nodir yn OJ Rhif L 247, 13.9.2012, t. 17 ac OJ Rhif L 266, 30.9.2016, t. 7.
- (6) O.S. 2003/3047 (Cy. 290), a ddiwygiwyd gan O.S. 2005/3254 (Cy. 247); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(4) Yn Atodlen 1—

(a) yn y tabl—

- (i) yng nghofnod 5, yng ngholofn 2, yn is-baragraff (c), yn lle “pharagraff 4” rhodder “pharagraff 3”;
- (ii) yng nghofnod 11, yng ngholofn 2, yn lle “pharagraff (2)” rhodder “pharagraff 3”;

(b) yn nodyn 7—

- (i) yn lle “Chyfarwyddeb 2009/32/EC Senedd Ewrop a’r Cyngor ar gyd-ddynesu cyfreithiau’r Aelod-Wladwriaethau ynglŷn â thoddyddion echdynnu a ddefnyddir wrth gynhyrchu bwydydd a chynhwysion bwyd (Ail-luniwyd)” rhodder “Chyfarwyddeb 2009/32/EC Senedd Ewrop a’r Cyngor ar gyd-ddynesu cyfreithiau’r Aelod-wladwriaethau ynglŷn â thoddyddion echdynnu a ddefnyddir wrth gynhyrchu bwydydd a chynhwysion bwyd (Ail-lunio) fel y diwygir Atodiad I iddi o bryd i’w gilydd(1)”;
- (ii) yn lle “Reoliad (EC) Rhif 1333/2008 Senedd Ewrop a’r Cyngor ar ychwanegion bwyd” rhodder “Reoliad (EC) Rhif 1333/2008 Senedd Ewrop a’r Cyngor ar ychwanegion bwyd fel y diwygir yr Atodiadau iddo o bryd i’w gilydd(2)”.

Rheoliadau Bwydydd Proses sydd wedi’u Seilio ar Rawn a Bwydydd Babanod ar gyfer Babanod a Phlant Ifanc (Cymru) 2004

9. Yn rheoliad 2(1) o Reoliadau Bwydydd Proses sydd wedi’u Seilio ar Rawn a Bwydydd Babanod ar gyfer Babanod a Phlant Ifanc (Cymru) 2004(3), hepgorer y diffiniadau o “Cytundeb AEE” a “Gwladwriaeth AEE”.

Rheoliadau Bwyd a Addaswyd yn Enetig (Cymru) 2004

10. Yn Rheoliadau Bwyd a Addaswyd yn Enetig (Cymru) 2004(4), hepgorer rheoliad 9.

(1) OJ Rhif L 141, 6.6.2009, t. 3, fel y’i diwygiwyd ddiwethaf gan Gyfarwyddeb y Comisiwn (EU) 2016/1855 (OJ Rhif L 284, 20.10.2016, t. 19).

(2) OJ Rhif L 354, 31.12.2008, t. 16, fel y’i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2018/682 (OJ Rhif L 116, 7.5.2018, t. 5).

(3) O.S. 2004/314 (Cy. 32), a ddiwygiwyd gan O.S. 2005/3254 (Cy. 247); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw’r un ohonynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.

(4) O.S. 2004/3220 (Cy. 276), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.

Rheoliadau Hylendid Bwyd (Cymru) 2006

11.—(1) Mae Rheoliadau Hylendid Bwyd (Cymru) 2006(1) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2(1), yn y diffiniad sy'n dechrau gyda “mae i “Penderfyniad 2006/766”” —

- (a) hepgorer ““Rheoliad 809/2011” (“*Regulation 809/2011*”),”;
- (b) yn lle “, “Rheoliad 16/2012” (“*Regulation 16/2012*”), “Rheoliad 28/2012” (“*Regulation 28/2012*”), “Rheoliad 702/2013” (“*Regulation 702/2013*”) a “Rheoliad 1079/2013” (“*Regulation 1079/2013*”)” rhodder “a “Rheoliad 16/2012” (“*Regulation 16/2012*”)”.

(3) Yn lle rheoliad 32 rhodder—

“Cyfyngiad ar werthu llaeth crai a fwriedir ar gyfer ei yfed yn uniongyrchol gan bobl

32. Mae Atodlen 6 (cyfyngiadau ar werthu llaeth crai a fwriedir ar gyfer ei yfed yn uniongyrchol gan bobl) yn effeithiol.”

(4) Hpgorer rheoliad 33.

(5) Yn Atodlen 1—

- (a) yn y diffiniad o “Rheoliad 852/2004” yn lle “a Rheoliad y Comisiwn (EU) Rhif 210/2013 ar gymeradwyo sefydliadau sy'n cynhyrchu egin yn unol â Rheoliad (EC) Rhif 852/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor” rhodder “, Rheoliad y Comisiwn (EU) Rhif 210/2013 ar gymeradwyo sefydliadau sy'n cynhyrchu egin yn unol â Rheoliad (EC) Rhif 852/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor(2) ac ynghyd â Rheoliad y Comisiwn (EU) Rhif 2017/2158 sy'n sefydlu mesurau lliniaru a lefelau meincnodi ar gyfer lleihau presenoldeb acrylamid mewn bwyd(3)”;
- (b) yn y diffiniad o “Rheoliad 853/2004”, yn lle “, Rheoliad 1020/2008 a Rheoliad 1079/2013” rhodder “a Rheoliad 1020/2008”;
- (c) yn y diffiniad o “Rheoliad 854/2004”, yn lle “, Rheoliad 1021/2008 a Rheoliad 1079/2013” rhodder “a Rheoliad 1021/2008”;
- (d) yn y diffiniad o “Rheoliad 882/2004”, yn lle “, Rheoliad 669/2009 a Rheoliad 702/2013” rhodder “a Rheoliad 669/2009”;

(1) O.S. 2006/31 (Cy. 5), a ddiwygiwyd gan O.S. 2010/893 (Cy. 92), O.S. 2012/1765 (Cy. 225), O.S. 2013/3007 (Cy. 298), O.S. 2013/3049 (Cy. 308) ac O.S. 2014/1858 (Cy. 192); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(2) OJ Rhif L 68, 12.3.2013, t. 24.

(3) OJ Rhif L 304, 21.11.2017, t. 24.

- (e) yn lle'r diffiniad o "Rheoliad 2073/2005" rhodder—

"ystyr "Rheoliad 2073/2005" ("*Regulation 2073/2005*") yw Rheoliad y Comisiwn (EC) Rhif 2073/2005 ar feini prawf microbiolegol ar gyfer deunyddiau bwyd(1) fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2017/1495 yn diwygio Rheoliad (EC) Rhif 2073/2005 o ran *Campylobacter* mewn carcasau brwyliad(2);";

- (f) yn lle'r diffiniad o "Rheoliad 2074/2005" rhodder—

"ystyr "Rheoliad 2074/2005" ("*Regulation 2074/2005*") yw Rheoliad y Comisiwn (EC) Rhif 2074/2005 sy'n gosod mesurau gweithredu ar gyfer cynhyrchion penodol o dan Reoliad (EC) Rhif 853/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor ac ar gyfer trefnu rheolaethau swyddogol o dan Reoliad (EC) Rhif 854/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor a Rheoliad (EC) Rhif 882/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n rhanddiddymu Rheoliad (EC) Rhif 852/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor ac yn diwygio Rheoliadau (EC) Rhif 853/2004 ac (EC) Rhif 854/2004(3), fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2017/1973(4);";

- (g) hepgorer y diffiniadau o "Rheoliad 809/2011", "Rheoliad 28/2012", "Rheoliad 702/2013" a "Rheoliad 1079/2013".

(6) Yn Atodlen 3—

- (a) ym mharagraff 2(2), yn lle "Atodiad i Reoliad y Comisiwn (EU) Rhif 579/2014" rhodder "Atodiad i Reoliad y Comisiwn (EU) Rhif 579/2014(5) fel y'i diwygir o bryd i'w gilydd";

- (b) yn lle paragraff 14 rhodder—

-
- (1) OJ Rhif L 338, 22.12.2005, t. 1 fel y'i cywirwyd gan y Corrigenda a nodir yn OJ Rhif L 278, 10.10.2006, t. 32, OJ Rhif L 283, 14.10.2006, t. 62, OJ Rhif L 68, 13.3.2015, t. 90, OJ Rhif L 195, 20.7.2016, t. 82 ac OJ Rhif L 195, 20.7.2016, t. 83.
- (2) OJ Rhif L 218, 24.8.2017, t. 1.
- (3) OJ Rhif 338, 22.12.2005, t. 27, fel y'i cywirwyd gan y Corrigendwm a nodir yn OJ Rhif L 214, 9.8.2013, t. 11.
- (4) Rheoliad y Comisiwn (EU) 2017/1973 sy'n diwygio Rheoliad (EC) Rhif 2074/2005 o ran rheolaethau swyddogol ar gynhyrchion pysgodfeydd a ddaliwyd gan gychod sy'n cyhwfan baner Aelod Wladwriaeth ac a gyflwynir i'r Undeb wedi iddynt gael eu trosglwyddo mewn trydydd gwledydd ac yn sefydlu tystysgrif iechyd enghreifftiol ar gyfer y cynhyrchion hynny (OJ Rhif L 281, 31.10.2017, t. 21).
- (5) OJ Rhif L 160, 29.5.2014, t. 14, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) Rhif 2016/238 (OJ Rhif L 45, 20.2.2016, t. 1).

“14. At ddibenion yr Atodlen hon bydd unrhyw eiriau neu ymadroddion a ddefnyddir yn yr Atodlen hon ac unrhyw eiriau neu ymadroddion Saesneg cyfatebol a ddefnyddir yn Rheoliad y Comisiwn (EU) Rhif 579/2014 sy'n caniatáu rhanddirymiad o ddarpariaethau penodol yn Atodiad II i Reoliad (EC) Rhif 852/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor o ran cludo olewau a brasterau hylifol dros y môr(1) neu Gyfarwyddeb y Comisiwn 98/28/EC sy'n caniatáu rhanddirymiad o ddarpariaethau penodol yng Nghyfarwyddeb 93/43/EEC ar hylendid deunyddiau bwyd o ran swmpgludo siwgr crai dros y môr(2) yn dwyn yr un ystyr ag ystyr y geiriau neu'r ymadroddion Saesneg cyfatebol hynny yn eu tro yn y Rheoliad hwnnw neu'r Gyfarwyddeb honno.”

(7) Yn Atodlen 3A, yn y diffiniad o “Rheoliad TSE y Gymuned”, yn lle'r geiriau o “Rheoliad (EC) Rhif 999/2001” hyd at “a roddwyd i'r Comisiwn” rhodder “Rheoliad (EC) Rhif 999/2001 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n gosod rheolau ar gyfer atal, rheoli a dileu enseffalopathïau sbyngffurf trosglwyddadwy penodol(3), fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2017/893(4)”.

(8) Yn Atodlen 4—

(a) ym mharagraff 3—

(i) yn is-baragraff (dd), yn lle “Rheoliad y Cyngor 1906/90” rhodder “Rheoliad y Comisiwn 543/2008 a Rheoliad 1308/2013”;

(ii) yn is-baragraff (e), yn lle “Rheoliad y Cyngor 1907/90” rhodder “Rheoliad y Comisiwn 589/2008 a Rheoliad 1308/2013”;

(b) ym mharagraff 8—

-
- (1) OJ Rhif L 160, 29.5.2014, t. 14, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2016/238 (OJ Rhif L 45, 20.2.2016, t. 1).
- (2) OJ Rhif L 140, 12.5.1998, t. 10. Mae cyfeiriadau yn y Gyfarwyddeb hon at Gyfarwyddeb 93/43/EEC sydd wedi ei diddymu i'w dehongli fel cyfeiriadau at Reoliad (EC) 852/2004 ar hylendid deunyddiau bwyd (OJ Rhif L 139, 30.4.2004, t. 1) (gweler Erthygl 17(2) o Reoliad (EC) 852/2004).
- (3) OJ Rhif L 147, 31.5.2001, t. 1.
- (4) Rheoliad y Comisiwn (EU) 2017/893 sy'n diwygio Atodiadau I a IV i Reoliad (EC) Rhif 999/2001 Senedd Ewrop a'r Cyngor ac Atodiadau X, XIV a XV i Reoliad y Comisiwn (EU) Rhif 142/2011 o ran y darpariaethau ar brotein anifeiliaid wedi ei brosesu (OJ Rhif L 138, 25.05.2017, t. 92). Mae rhannau o'r diwygiadau sydd wedi eu gwneud gan y Rheoliad Comisiwn hwn yn gymwys o 1 Ionawr 2018, sydd ar ôl y dyddiad y mae'r diwygiadau sydd wedi eu gwneud gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2017/1972 diweddarach (OJ Rhif L 281, 31.10.2017, t. 14) yn gymwys.

- (i) hepgorer y diffiniadau o “Rheoliad y Cyngor 1906/90” a “Rheoliad y Cyngor 1907/90”;
- (ii) yn y lle priodol mewnosoder—
 - (aa) “ystyr “Rheoliad y Comisiwn 543/2008” (“*Commission Regulation 543/2008*”) yw Rheoliad y Comisiwn (EC) Rhif 543/2008 sy’n gosod rheolau manwl ar gyfer cymhwyso Rheoliad y Cyngor (EC) Rhif 1234/2007 o ran y safonau marchnata ar gyfer cig dofednod(1);”;
 - (bb) “ystyr “Rheoliad y Comisiwn 589/2008” (“*Commission Regulation 589/2008*”) yw Rheoliad y Comisiwn (EC) Rhif 589/2008 sy’n gosod rheolau manwl ar gyfer gweithredu Rheoliad y Cyngor (EC) Rhif 1234/2007 o ran y safonau marchnata ar gyfer wyau(2);”;
 - (cc) “ystyr “Rheoliad 1308/2013” (“*Regulation 1308/2013*”) yw Rheoliad (EU) Rhif 1308/2013 Senedd Ewrop a’r Cyngor sy’n sefydlu cyd-drefniadaeth ar gyfer y marchnadoedd mewn cynhyrchion amaethyddol ac sy’n diddymu Rheoliadau’r Cyngor (EEC) Rhif 922/72, (EEC) Rhif 234/79, (EC) Rhif 1037/2001 ac (EC) Rhif 1234/2007(3);”.

(9) Hefgorer Atodlen 7.

-
- (1) OJ Rhif L 157, 17.6.2008, t. 46, fel y’i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) Rhif 519/2013 (OJ Rhif L 158, 10.6.2013, t. 74). Mae cyfeiriadau yn Rheoliad y Comisiwn 543/2008 at Reoliad y Cyngor 1234/2007 sydd wedi ei ddiddymu i’w dehongli fel cyfeiriadau at Reoliad 1308/2013 (gweler Erthygl 230(2) o Reoliad 1308/2013).
 - (2) OJ Rhif L 163, 24.6.2008, t. 6, fel y’i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad Dirprwyedig y Comisiwn (EU) 2017/2168 (OJ Rhif L 306, 22.11.2017, t. 6). Mae cyfeiriadau yn Rheoliad y Comisiwn 589/2008 at Reoliad y Cyngor 1234/2007 sydd wedi ei ddiddymu i’w dehongli fel cyfeiriadau at Reoliad 1308/2013 (gweler Erthygl 230(2) o Reoliad 1308/2013).
 - (3) OJ Rhif L 347, 20.12.2013, t. 671, fel y’i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad (EU) 2017/2393 Senedd Ewrop a’r Cyngor (OJ Rhif L 350, 29.12.2017, t. 15).

Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol (Anifeiliaid, Bwyd Anifeiliaid a Bwyd) (Cymru) 2007

12.—(1) Mae Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol (Anifeiliaid, Bwyd Anifeiliaid a Bwyd) (Cymru) 2007(1) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2—

(a) ym mharagraff (1)—

(i) yn lle'r diffiniad o "Rheoliadau 2006" rhodder—

"ystyr "Rheoliadau 2009" (*"the 2009 Regulations"*) yw Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol ar Fwyd Anifeiliaid a Bwyd (Cymru) 2009(2);";

(ii) yn y diffiniad o "Rheoliad 882/2004", hepgorer paragraff (c);

(b) ym mharagraff (3)—

(i) yn is-baragraff (a), yn lle "Rheoliadau 2006" rhodder "Rheoliadau 2009";

(ii) yn is-baragraff (b), yn lle "Rheoliadau Meddyginiaethau Milfeddygol 2006" rhodder "Rheoliadau Meddyginiaethau Milfeddygol 2013(3)".

(3) Yn rheoliad 9—

(a) ym mhob lle y mae'n digwydd, yn lle "Rheoliadau 2006" rhodder "Rheoliadau 2009" ac yn lle "Reoliadau 2006" rhodder "Reoliadau 2009";

(b) ym mharagraff (3)—

(i) yn lle "41 i 43" rhodder "45 i 47";

(ii) yn lle "45 a 46" rhodder "49 a 50".

(4) Hpgorer rheoliad 20.

Rheoliadau Ychwanegu Fitaminau, Mwynau a Sylweddau Eraill (Cymru) 2007

13.—(1) Mae Rheoliadau Ychwanegu Fitaminau, Mwynau a Sylweddau Eraill (Cymru) 2007(4) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2(1), yn lle'r diffiniad o "y Rheoliad CE" rhodder—

"ystyr "y Rheoliad CE" (*"the EC Regulation"*) yw Rheoliad (EC) Rhif 1925/2006 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar ychwanegu fitaminau a mwynau a

-
- (1) O.S. 2007/196 (Cy. 15), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
- (2) O.S. 2009/3376 (Cy. 298).
- (3) O.S. 2013/2033.
- (4) O.S. 2007/1984 (Cy. 165), a ddiwygiwyd gan O.S. 2010/2069 (Cy. 191); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

sylweddau penodol eraill at fwydydd, fel y diwygir Atodiad I neu II iddo o bryd i'w gilydd(1).”

(3) Yn rheoliad 4(1), yn lle “Yn ddarostyngedig i'r mesurau trosiannol a gynhwysir yn Erthygl 18 (sy'n ymwneud â bwydydd a roddwyd ar y farchnad cyn 1 Gorffennaf 2007), mae” rhodder “Mae”.

Rheoliadau Cynhyrchion Pysgodfeydd (Taliadau Rheolaethau Swyddogol) (Cymru) 2007

14.—(1) Mae Rheoliadau Cynhyrchion Pysgodfeydd (Taliadau Rheolaethau Swyddogol) (Cymru) 2007(2) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2—

(a) ym mharagraff (1)—

(i) yn y diffiniad sy'n dechrau gyda “mae i “Cyfarwyddeb 2004/41”” —

(aa) yn lle “, “Rheoliad 2075/2005” (“*Regulation 2075/2005*”)” rhodder “a Rheoliad 2015/1375” (“*Regulation 2015/1375*”)”;

(bb) hepgorer “a “Rheoliad 2076/2005” (“*Regulation 2076/2005*”)”;

(ii) yn y diffiniad o “mewnforyn trydedd wlad”, yn lle “y mae tâl yn daladwy mewn cysylltiad ag ef o dan reoliad 54 o Reoliadau Cynhyrchion sy'n Dod o Anifeiliaid (Mewnforion Trydydd Gwledydd) (Cymru) 2007” rhodder “y mae Rhan 3 o Reoliadau'r Fasnach mewn Anifeiliaid a Chynhyrchion Perthynol (Cymru) 2011(3) yn gymwys mewn cysylltiad ag ef”;

(b) ym mharagraff (2)(a), hepgorer “neu 7”.

(3) Yn yr Atodlen—

(a) yn y diffiniad o “Rheoliad 853/2004”, yn lle “, Rheoliad 2074/2005 a Rheoliad 2076/2005” rhodder “a Rheoliad 2074/2005”;

(b) yn lle'r diffiniad o “Rheoliad 854/2004” rhodder—

“ystyr “Rheoliad 854/2004” (“*Regulation 854/2004*”) yw Rheoliad (EC) Rhif 854/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n gosod rheolau penodol ar gyfer trefnu rheolaethau swyddogol ar gynhyrchion sy'n dod o anifeiliaid ac a fwriedir i'w bwyta

(1) OJ Rhif L 404, 30.12.2006, t. 26, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2017/1203 (OJ Rhif L 173, 6.7.2017, t. 9).

(2) O.S. 2007/3462 (Cy. 307), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(3) O.S. 2011/2379 (Cy. 252).

gan bobl(1) fel y'i darllenir gyda Chyfarwyddeb 2004/41, Rheoliad 2074/2005 a Rheoliad 2015/1375;”;

(c) yn y diffiniad o “Rheoliad 882/2004”, hepgorer “a Rheoliad 2076/2005”;

(d) yn lle'r diffiniad o “Rheoliad 2074/2005” rhodder—

“ystyr “Rheoliad 2074/2005” (“*Regulation 2074/2005*”) yw Rheoliad y Comisiwn (EC) Rhif 2074/2005 sy'n gosod mesurau gweithredu ar gyfer cynhyrchion penodol o dan Reoliad (EC) Rhif 853/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor ac ar gyfer trefnu rheolaethau swyddogol o dan Reoliad (EC) Rhif 854/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor a Rheoliad (EC) Rhif 882/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor sy'n rhanddiddymu Rheoliad (EC) Rhif 852/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor ac yn diwygio Rheoliadau (EC) Rhif 853/2004 ac (EC) Rhif 854/2004(2).”;

(e) yn lle'r diffiniad o “Rheoliad 2075/2005” rhodder—

“ystyr “Rheoliad 2015/1375” (“*Regulation 2015/1375*”) yw Rheoliad Gweithredu'r Comisiwn (EU) 2015/1375 sy'n gosod rheolau penodol ar reolaethau swyddogol ar gyfer *Trichinella* mewn cig(3).”;

(f) hepgorer y diffiniad o “Rheoliad 2076/2005”.

Rheoliadau Deunyddiau Bwyd sydd wedi'u Rhewi'n Gyflym (Cymru) 2007

15.—(1) Mae Rheoliadau Deunyddiau Bwyd sydd wedi'u Rhewi'n Gyflym (Cymru) 2007(4) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2—

(a) ym mharagraff (1)—

(i) yn lle'r diffiniad o “Cyfarwyddeb 89/108” rhodder—

(1) OJ Rhif L 139, 30.4.2004, t. 206, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2015/2285 (OJ Rhif L 323, 9.12.2015, t. 2).

(2) OJ Rhif 338, 22.12.2005, t. 27, fel y'i cywirwyd gan y Corigendwm a nodir yn OJ Rhif L 214, 9.8.2013, t. 11 ac fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2017/1973 sy'n diwygio Rheoliad (EC) Rhif 2074/2005 o ran rheolaethau swyddogol ar gynhyrchion pysgodfeydd a ddaliwyd gan gychod sy'n cyhwfan baner Aelod Wladwriaeth ac a gyflwynir i'r Undeb wedi iddynt gael eu trosglwyddo mewn trydydd gwledydd ac yn sefydlu tystysgrif iechyd enghreifftiol ar gyfer y cynhyrchion hynny (OJ Rhif L 281, 31.10.2017, t. 21).

(3) OJ Rhif L 212, 11.8.2015, t. 7.

(4) O.S. 2007/389 (Cy. 40), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

“ystyr “Cyfarwyddeb 89/108” (“*Directive 89/108*”) yw Cyfarwyddeb y Cyngor 89/108/EEC ar gyd-ddynesu cyfreithiau Aelod-wladwriaethau sy’n ymwneud â deunyddiau bwyd sydd wedi’u rhewi’n gyflym ac sydd i’w bwyta gan bobl(1);”;

(ii) yn lle’r diffiniad o “awdurdod bwyd” rhodder—

“mae i “awdurdod bwyd” yr ystyr a roddir i “*food authority*” yn rhinwedd adran 5(1A) o’r Ddeddf;”;

(b) ym mharagraff (3)—

(i) yn is-baragraff (a), hepgorer “neu 7”;

(ii) ar ddiwedd is-baragraff (a), mewnosoder “neu”;

(iii) ar ddiwedd is-baragraff (b), hepgorer “neu”;

(iv) hepgorer is-baragraff (c).

(3) Yn rheoliad 9, hepgorer paragraff (3).

(4) Hepgorer Atodlen 3.

Rheoliadau Cynhyrchion Penodedig o Tsieina (Cyfyngiad ar eu Rhoi Gyntaf ar y Farchnad) (Cymru) 2008

16. Yn Rheoliadau Cynhyrchion Penodedig o Tsieina (Cyfyngiad ar eu Rhoi Gyntaf ar y Farchnad) (Cymru) 2008(2), hepgorer rheoliad 8.

Rheoliadau Cynhyrchion sy’n Dod o Anifeiliaid (Rheoli Clefydau) (Cymru) 2008

17.—(1) Mae Rheoliadau Cynhyrchion sy’n Dod o Anifeiliaid (Rheoli Clefydau) (Cymru) 2008(3) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn Atodlen 3—

(a) ym mharagraff 1(a), hepgorer y geiriau o “neu erthygl 4” hyd at “ddarllenadwy”;

(b) ym mharagraff 3, hepgorer is-baragraff (a) (ynghyd â’r “neu” ar y diwedd).

(1) OJ Rhif L 40, 11.2.1989, t. 34, fel y’i diwygiwyd ddiwethaf gan Gyfarwyddeb y Cyngor 2013/20/EU (OJ Rhif L 158, 10.6.2013, t. 234).

(2) O.S. 2008/1080 (Cy. 114), a ddiwygiwyd gan O.S. 2013/1653 (Cy. 154); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw’r un ohonynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.

(3) O.S. 2008/1275 (Cy. 132), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.

Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol ar Fwyd Anifeiliaid a Bwyd (Cymru) 2009

18.—(1) Mae Rheoliadau Rheolaethau Swyddogol ar Fwyd Anifeiliaid a Bwyd (Cymru) 2009(1) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2(1), yn y diffiniad sy'n dechrau gyda “mae i “Cyfarwyddeb 2004/41””, yn lle “, “Rheoliad 211/2013” (“*Regulation 211/2013*”) a “Rheoliad 702/2013” (“*Regulation 702/2013*”)” rhodder “a “Rheoliad 211/2013” (“*Regulation 211/2013*”)”.

(3) Yn rheoliad 22, yn y diffiniad o “cynnyrch”, yn lle “Penderfyniad y Comisiwn 2007/275/EC ynghylch rhestrau o anifeiliaid a chynhyrchion sydd i'w harchwilio wrth safleoedd arolygu ar y ffin o dan Gyfarwyddebau'r Cyngor 91/496/EEC a 97/78/EC” rhodder “Penderfyniad y Comisiwn 2007/275/EC ynghylch rhestrau o anifeiliaid a chynhyrchion sydd i'w harchwilio wrth safleoedd arolygu ar y ffin o dan Gyfarwyddebau'r Cyngor 91/496/EEC a 97/78/EC(2)”.

(4) Yn Atodlen 1—

(a) yn y diffiniad o “Rheoliad 882/2004”, yn lle “, Rheoliad 669/2009 a Rheoliad 702/2013 (“*Regulation 702/2013*”)” rhodder “a Rheoliad 669/2009”;

(b) hepgorer y diffiniad o “Rheoliad 702/2013”.

(5) Yn Atodlen 3, yn y diffiniad o “cyfraith bwyd berthnasol”, ym mharagraff (a)—

(a) yn is-baragraff (iii), yn lle “Rheoliad y Cyngor (EC) Rhif 509/2006 ar gynhyrchion amaethyddol a bwydydd fel arbenigeddau traddodiadol a warentir” rhodder “Rheoliad (EU) Rhif 1151/2012 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar gynlluniau ansawdd ar gyfer cynhyrchion amaethyddol a bwydydd(3)”;

(b) yn is-baragraff (iv), yn lle “Rheoliad y Cyngor (EEC) Rhif 510/2006 ar warchod dynodiadau daearyddol a dynodiadau tarddiad cynhyrchion amaethyddol a bwydydd” rhodder “Rheoliad (EU) Rhif 1151/2012 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar gynlluniau ansawdd ar gyfer cynhyrchion amaethyddol a bwydydd”;

(1) O.S. 2009/3376 (Cy. 298), a ddiwygiwyd gan O.S. 2014/2714 (Cy. 271); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(2) OJ Rhif L 116, 4.5.2007, t. 9, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Benderfyniad Gweithredu'r Comisiwn (EU) 2016/1196 (OJ Rhif L 197, 22.7.2016, t. 10).

(3) OJ Rhif L 343, 14.12.2012, t. 1, fel y'i cywirwyd gan y Corigendwm a nodir yn OJ Rhif L 55, 27.2.2013, t. 27.

(c) yn lle is-baragraff (vi) rhodder—

“(vi) rheoleiddio labelu cig eidion a chig llo o dan Reoliadau Labelu Cig Eidion a Chig Llo (Cymru) 2011(1),”;

(d) yn lle is-baragraff (vii) rhodder—

“(vii) rheoleiddio mewnforio a masnachu o ran cynhyrchion sy’n dod o anifeiliaid o dan Reoliadau’r Fasnach mewn Anifeiliaid a Chynhyrchion Perthynol (Cymru) 2011(2), ac eithrio gweithredu a gorfodi rheoliad 32(3)(b) o’r Rheoliadau hynny gan yr Asiantaeth,”.

Rheoliadau Cig (Ffioedd Rheolaethau Swydddogol) (Cymru) 2009

19.—(1) Mae Rheoliadau Cig (Ffioedd Rheolaethau Swydddogol) (Cymru) 2009(3) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2(1), yn y diffiniad sy’n dechrau gyda “mae i “Cyfarwyddeb 2004/41””, yn lle “, “Rheoliad 2075/2005” a “Rheoliad 2076/2005”” rhodder “a “Rheoliad 2015/1375”” ac yn lle “, “*Regulation 2075/2005*” a “*Regulation 2076/2005*”” rhodder “a “*Regulation 2015/1375*””.

(3) Yn Atodlen 1—

(a) yn y diffiniad o “Rheoliad 853/2004”, yn lle “, Rheoliad 2074/2005 a Rheoliad 2076/2005” rhodder “a Rheoliad 2074/2005”;

(b) yn y diffiniad o “Rheoliad 854/2004”, yn lle “, Rheoliad 2075/2005 a Rheoliad 2076/2005” rhodder “a Rheoliad 2015/1375”;

(c) yn y diffiniad o “Rheoliad 882/2004”, hepgorer “a Rheoliad 2076/2005”;

(d) yn lle’r diffiniad o “Rheoliad 2075/2005” rhodder—

“ystyr “Rheoliad 2015/1375” (“*Regulation 2015/1375*”) yw Rheoliad Gweithredu’r Comisiwn (EU) 2015/1375 sy’n gosod rheolau penodol ar reolaethau swydddogol ar gyfer *Trichinella* mewn cig(4).”;

(e) hepgorer y diffiniad o “Rheoliad 2076/2005”.

-
- (1) O.S. 2011/991 (Cy. 145), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.
- (2) O.S. 2011/2379 (Cy. 252), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.
- (3) O.S. 2009/1557 (Cy. 152), a ddiwygiwyd gan O.S. 2014/2714 (Cy. 271); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw’r un ohonynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.
- (4) OJ Rhif L 212, 11.8.2015, t. 7.

Rheoliadau Arbelydru Bwyd (Cymru) 2009

20.—(1) Mae Rheoliadau Arbelydru Bwyd (Cymru) 2009(1) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn lle Atodlen 3 rhodder yr Atodlen a nodir yn Atodlen 1 i'r Rheoliadau hyn.

(3) Yn lle Atodlen 4 rhodder yr Atodlen a nodir yn Atodlen 2 i'r Rheoliadau hyn.

Rheoliadau Llestri Cegin Plastig (Amodau ar Fewnforion o Tsieina) (Cymru) 2011

21. Yn rheoliad 8(2)(ch)(ii) o Reoliadau Llestri Cegin Plastig (Amodau ar Fewnforion o Tsieina) (Cymru) 2011(2), yn lle “Rheoliad y Comisiwn (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd” rhodder “Rheoliad y Comisiwn (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd(3) fel y diwygir Atodiad I iddo o bryd i’w gilydd”.

Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) 2012

22.—(1) Mae Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) 2012(4) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 13, yn lle “Yn y Rhan hon ac yn Atodlen 1 mae unrhyw gyfeiriad” rhodder “Ac eithrio yn rheoliad 14(1), mae unrhyw gyfeiriad yn y Rhan hon ac yn Atodlen 1”.

(3) Yn rheoliad 14(1), yn lle “Erthygl 22(4) a (5) ac Erthygl 23,” rhodder “Erthygl 2 o Reoliad y Comisiwn (EU) Rhif 1282/2011(5), Erthygl 2 o Reoliad y

(1) O.S. 2009/1795 (Cy. 162), a ddiwygiwyd gan O.S. 2010/2289 (Cy. 201); mae offerynnau diwygio eraill ond nid yw'r un ohonynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(2) O.S. 2011/1605 (Cy. 186).

(3) OJ Rhif L 12, 15.1.2011, t. 1, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2018/831 (OJ Rhif L 140, 6.6.2018, t. 35).

(4) O.S. 2012/2705 (Cy. 291), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i'r Rheoliadau hyn.

(5) Rheoliad y Comisiwn (EU) Rhif 1282/2011 sy'n diwygio ac yn cywiro Rheoliad y Comisiwn (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd (OJ Rhif L 328, 10.12.2011, t. 22). Mae Erthygl 2 yn darparu y caiff deunyddiau ac eitemau plastig a roddwyd ar y farchnad yn gyfreithlon cyn 1 Ionawr 2012 ac nad oeddent yn cydymffurfio â Rheoliad 1282/2011 (a ddiwygiodd Atodiad I i Reoliad 10/2011) barhau i gael eu rhoi ar y farchnad tan 1 Ionawr 2013 ac y cânt aros ar y farchnad ar ôl y dyddiad hwnnw nes i'r stociau gael eu disbyddu.

Comisiwn (EU) Rhif 1183/2012(1), Erthygl 2 o Reoliad y Comisiwn (EU) Rhif 202/2014(2), Erthygl 2 o Reoliad y Comisiwn (EU) 2015/174(3), Erthygl 2 o Reoliad y Comisiwn (EU) 2016/1416(4), Erthygl 2 o Reoliad y Comisiwn (EU) 2017/752(5), Erthygl 2 o Reoliad y Comisiwn (EU) 2018/79(6) ac Erthygl 6 o Reoliad y Comisiwn (EU) 2018/831(7),”.

-
- (1) Rheoliad y Comisiwn (EU) Rhif 1183/2012 sy'n diwygio ac yn cywiro Rheoliad (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd (OJ Rhif L 338, 12.12.2012, t. 11). Mae Erthygl 2 yn darparu y caiff deunyddiau ac eitemau plastig a roddwyd ar y farchnad yn gyfreithlon cyn 1 Ionawr 2013 ac nad oeddent yn cydymffurfio â Rheoliad 1183/2012 (a ddiwygiodd Atodiad I i Reoliad 10/2011) barhau i gael eu rhoi ar y farchnad tan 1 Ionawr 2014 ac y cânt aros ar y farchnad ar ôl y dyddiad hwnnw nes i'r stociau gael eu disbyddu.
 - (2) Rheoliad y Comisiwn (EU) Rhif 202/2014 sy'n diwygio Rheoliad (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd (OJ Rhif L 62, 4.3.2014, t. 13). Mae Erthygl 2 yn darparu y caiff deunyddiau ac eitemau plastig a roddwyd ar y farchnad yn gyfreithlon cyn 24 Mawrth 2014 ac nad oeddent yn cydymffurfio â Rheoliad 202/2014 (a ddiwygiodd Atodiad I i Reoliad 10/2011) barhau i gael eu rhoi ar y farchnad tan 24 Mawrth 2015 ac y cânt aros ar y farchnad ar ôl y dyddiad hwnnw nes i'r stociau gael eu disbyddu.
 - (3) Rheoliad y Comisiwn (EU) 2015/174 sy'n diwygio ac yn cywiro Rheoliad (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd (OJ Rhif L 30, 6.2.2015, t. 2). Mae Erthygl 2 yn darparu y caiff deunyddiau ac eitemau plastig sy'n cydymffurfio â gofynion Rheoliad 10/2011 fel yr oedd yn gymwys cyn 26 Chwefror 2015 gael eu rhoi ar y farchnad tan 26 Chwefror 2016 ac y cânt aros ar y farchnad ar ôl y dyddiad hwnnw nes i'r stociau gael eu disbyddu.
 - (4) Rheoliad y Comisiwn (EU) 2016/1416 sy'n diwygio ac yn cywiro Rheoliad (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd (OJ Rhif L 230, 25.8.2016, t. 22). Mae Erthygl 2 yn darparu y caiff deunyddiau ac eitemau plastig sy'n cydymffurfio â Rheoliad 10/2011 fel yr oedd yn gymwys cyn i Reoliad 2016/1416 ddod i rym ar 14 Medi 2016 gael eu rhoi ar y farchnad tan 14 Medi 2017 ac y cânt aros ar y farchnad ar ôl y dyddiad hwnnw nes i'r stociau gael eu disbyddu.
 - (5) Rheoliad y Comisiwn (EU) 2017/752 sy'n diwygio ac yn cywiro Rheoliad (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd (OJ Rhif L 113, 29.4.2017, t. 18). Mae Erthygl 2 yn darparu y caiff deunyddiau ac eitemau plastig sy'n cydymffurfio â Rheoliad 10/2011 fel yr oedd yn gymwys cyn i Reoliad 2017/752 ddod i rym ar 19 Mai 2017 gael eu rhoi ar y farchnad tan 19 Mai 2018 ac y cânt aros ar y farchnad ar ôl y dyddiad hwnnw nes i'r stociau gael eu disbyddu.
 - (6) Rheoliad y Comisiwn (EU) 2018/79 sy'n diwygio Rheoliad (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd (OJ Rhif L 14, 19.1.2018, t. 31). Mae Erthygl 2 yn darparu y caiff deunyddiau ac eitemau plastig sy'n cydymffurfio â Rheoliad 10/2011 fel yr oedd yn gymwys cyn i Reoliad 2018/79 ddod i rym ar 8 Chwefror 2018 gael eu rhoi ar y farchnad tan 8 Chwefror 2019 ac y cânt aros ar y farchnad ar ôl y dyddiad hwnnw nes i'r stociau gael eu disbyddu.
 - (7) Rheoliad y Comisiwn (EU) 2018/831 sy'n diwygio Rheoliad (EU) Rhif 10/2011 ar ddeunyddiau ac eitemau plastig y bwriedir iddynt ddod i gysylltiad â bwyd (OJ Rhif L 140, 6.6.2018, t. 35). Mae Erthygl 6 yn darparu y caiff deunyddiau ac eitemau plastig sy'n cydymffurfio â Rheoliad 10/2011 fel yr oedd yn gymwys cyn i Reoliad 2018/831 ddod i rym ar 26 Mehefin 2018 gael eu rhoi ar y farchnad tan 26 Mehefin 2019 ac y cânt aros ar y farchnad ar ôl y dyddiad hwnnw nes i'r stociau gael eu disbyddu.

(4) Yn rheoliad 16(2), yn lle “Yn ddarostyngedig i Erthygl 6(1), (2) a (4) (darpariaethau trosiannol), ni” rhodder “Ni”.

(5) Hepgorer rheoliadau 28 a 29.

Rheoliadau Halogion mewn Bwyd (Cymru) 2013

23.—(1) Mae Rheoliadau Halogion mewn Bwyd (Cymru) 2013(1) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2—

- (a) ym mharagraff (1), hepgorer y diffiniadau o “Cyfarwyddeb 76/621”, “Cyfarwyddeb 80/891”, “Rheoliad 629/2008” a “Rheoliad 165/2010”;
- (b) ym mharagraff (2)—
 - (i) yn lle “yng Nghyfarwyddeb 76/621, Cyfarwyddeb 80/891,” rhodder “yn”;
 - (ii) hepgorer “neu’r Cyfarwyddebau”;
- (c) ym mharagraff (3)—
 - (i) yn lle “Gyfarwyddeb 76/621, Cyfarwyddeb 80/891, Rheoliad” rhodder “Reoliad”;
 - (ii) yn y ddau le y mae’n digwydd, hepgorer “Cyfarwyddebau neu’r”;
- (d) ym mharagraff (4)(a), hepgorer “neu 7”.

(3) Hepgorer rheoliadau 3 a 4.

(4) Yn rheoliad 5—

- (a) yn lle paragraff (1) rhodder—
 - “(1) Mae person sy’n mynd yn groes i unrhyw un neu ragor o’r darpariaethau UE a bennir ym mharagraff (2) neu sy’n methu â chydymffurfio ag unrhyw un neu ragor ohonynt yn euog o drosedd.”;
- (b) ar ôl paragraff (2) mewnosoder—
 - “(3) Rhaid penderfynu ar lefel yr asid erwsig mewn bwyd yn unol â dulliau samplu, a dulliau dadansoddi sy’n bodloni’r meini prawf perfformiad, a nodir yn yr Atodiad i Reoliad y Comisiwn (EU) 2015/705 sy’n gosod dulliau samplu a meini prawf perfformiad ar gyfer y dulliau dadansoddi ar gyfer rheoli’n swyddogol lefelau’r asid erwsig mewn deunyddiau bwyd ac sy’n diddymu

(1) O.S. 2013/2493 (Cy. 242), y mae diwygiadau iddo nad ydynt yn berthnasol i’r Rheoliadau hyn.

Cyfarwyddeb y Comisiwn
80/891/EEC(1).”

(5) Yn rheoliad 6, hepgorer “reoliad 4(3) neu”.

(6) Yn rheoliad 8—

- (a) ym mharagraff (1)(c)(i), hepgorer “4(3) neu”;
- (b) ym mharagraff (2), wrth gymhwyso ac addasu adran 9 o Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990, hepgorer “4(1) or”.

Rheoliadau Ychwanegion, Cyflasynnau, Ensymau a Thoddyddion Echdynnu Bwyd (Cymru) 2013

24. Yn rheoliad 8(1)(b) o Reoliadau Ychwanegion, Cyflasynnau, Ensymau a Thoddyddion Echdynnu Bwyd (Cymru) 2013(2), yn lle “(1), (3) or (4)” rhodder “(1)”.

Rheoliadau Suddoedd Ffrwythau a Neithdarau Ffrwythau (Cymru) 2013

25.—(1) Mae Rheoliadau Suddoedd Ffrwythau a Neithdarau Ffrwythau (Cymru) 2013(3) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Hepgorer rheoliad 22.

(3) Yn Atodlen 7, yn Rhan 1—

- (a) ym mharagraff 1, yn lle “sudd” rhodder “gynnyrch”;
- (b) ym mharagraff 2, yn y geiriau cyn is-baragraff (a), yn lle “suddoedd” rhodder “cynhyrchion”.

(4) Yn Atodlen 9, ar ôl paragraff 9 mewnosoder—

“**10.** Proteinau planhigion i’w tryloywi o—

- (a) gwenith,
- (b) pys,
- (c) tatws, neu
- (d) unrhyw gyfuniad ohonynt.”

Rheoliadau Cynhyrchion sy’n Cynnwys Cig etc. (Cymru) 2014

26. Yn Atodlen 1 i’r Rheoliadau Cynhyrchion sy’n Cynnwys Cig etc. (Cymru)(4) 2014, yn y diffiniad o “halen halltu”, ym mharagraff (c), yn lle “Rheoliad (EC) Rhif 1333/2008 Senedd Ewrop a’r Cyngor ar ychwanegion bwyd” rhodder “Rheoliad (EC) Rhif 1333/2008 Senedd Ewrop a’r Cyngor ar ychwanegion

(1) OJ Rhif L 113, 1.5.2015, t. 29.
 (2) O.S. 2013/2591 (Cy. 255), y mae diwygiad iddo nad yw’n berthnasol i’r Rheoliadau hyn.
 (3) O.S. 2013/2750 (Cy. 267), y mae diwygiad iddo nad yw’n berthnasol i’r Rheoliadau hyn.
 (4) O.S. 2014/3087 (Cy. 308).

bwyd(1) fel y diwygir yr Atodiadau iddo o bryd i'w gilydd”.

Rheoliadau Bwyd Anifeiliaid (Cyfansoddiad, Marchnata a Defnydd) (Cymru) 2016

27. Yn rheoliad 12 o Reoliadau Bwyd Anifeiliaid (Cyfansoddiad, Marchnata a Defnydd) (Cymru) 2016(2), yn lle “Yn ddarostyngedig i'r darpariaethau trosiannol a geir yn Erthygl 32, mae” rhodder “Mae”.

Rheoliadau Bwyd Anifeiliaid (Hylendid, Samplu etc. a Gorfodi) (Cymru) 2016

28.—(1) Mae Rheoliadau Bwyd Anifeiliaid (Hylendid, Samplu etc. a Gorfodi) (Cymru) 2016(3) wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 2(1)—

(a) yn lle'r diffiniad o “Rheoliad 882/2004” rhodder—

“ystyr “Rheoliad 882/2004 (*“Regulation 882/2004”*) yw Rheoliad (EC) Rhif 882/2004 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar reolaethau swyddogol a gyflawnir i sicrhau y caiff cydymffurfedd â chyfraith bwyd anifeiliaid a bwyd, rheolau iechyd anifeiliaid a rheolau lles anifeiliaid ei wirio(4);”;

(b) yn lle'r diffiniad o “Rheoliad 767/2009” rhodder—

“ystyr “Rheoliad 767/2009” (*“Regulation 767/2009”*) yw Rheoliad (EC) Rhif 767/2009 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar roi bwyd anifeiliaid ar y farchnad a'i ddefnyddio, sy'n diwygio Rheoliad (EC) Rhif 1831/2003 Senedd Ewrop a'r Cyngor ac yn diddymu Cyfarwyddeb y Cyngor 79/373/EEC, Cyfarwyddeb y Comisiwn 80/511/EEC, Cyfarwyddebau'r Cyngor 82/471/EEC, 83/228/EEC, 93/74/EEC, 93/113/EC a 96/25/EC a Phenderfyniad y Comisiwn 2004/217/EC(5);”.

(3) Yn rheoliad 4(2)(a), yn lle “2(e)” rhodder “2(f)”.

-
- (1) OJ Rhif L 354, 31.12.2008, t. 16, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2018/682 (OJ Rhif L 116, 7.5.2018, t. 5).
- (2) O.S. 2016/386 (Cy. 120).
- (3) O.S. 2016/387 (Cy. 121), y mae diwygiad iddo nad yw'n berthnasol i'r Rheoliadau hyn.
- (4) OJ Rhif L 165, 30.4.2004, t. 1, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2018/455 (OJ Rhif L 77, 20.3.2018, t. 4).
- (5) OJ Rhif L 229, 1.9.2009, t. 1, fel y'i diwygiwyd ddiwethaf gan Reoliad y Comisiwn (EU) 2017/2279 (OJ Rhif L 328, 12.12.2017, t. 3).

RHAN 3

Dirymiadau

29. Mae'r Rheoliadau a restrir yn Atodlen 3 wedi eu dirymu.

Vaughan Gething

Ysgrifennydd y Cabinet dros Iechyd a Gwasanaethau
Cymdeithasol, un o Weinidogion Cymru
2 Gorffennaf 2018

ATODLEN 1 Rheoliad 20(2)

YR ATODLEN A RODDIR YN LLE
ATODLEN 3 I REOLIADAU
ARBELYDRU BWYD (CYMRU) 2009

“ATODLEN 3 Rheoliadau 3(1)
a 5(1)(b)(i)

RHESTR O GYFLEUSTERAU
A GYMERADWYWYD MEWN
AELOD-WLADWRIAETHAU

<i>Rhif cyfeirnod swyddogol</i>	<i>Enw a chyfeiriad</i>
2110/91/0004	Sterigenics SA Zoning Industriel 6220 Fleurus Gwlad Belg
01/23.05.2008	Bulgamma, Sopharma Ltd Iliensko Shosse 16 Sofia Bwlgaria
2/26.10.2010	GITAVA Ltd ‘Kalina’ Town of Stamboliyski Hristo Botev str. Municipality Stamboliyski Plovdiv district Bwlgaria
IR-02-CZ	Bioster a.s. Tejny 621 664 71 Veverská Bítýška Y Weriniaeth Tsiec
SN 01	Synergy Health Radeberg GmbH Juri—Gagarin Strasse 15 01454 Radeberg Yr Almaen
BY FS 01/2001	Synergy Health Allershausen GmbH Kesselbodenstrasse 7 85391 Allershausen Yr Almaen
NRW-GM 01 ac NRW- GM 02	BGS Beta-Gamma- Service GmbH & Co. KG Fritz-Kotz-Str.16 51674 Wiehl

	Yr Almaen
D-BW-X-01	Beta-Gamma-Service GmbH & Co. KG John-Deere-Strasse 3 76646 Bruchsal Yr Almaen
2835	Scandinavian Clinics Estonia OÜ Kurvi tee 406a, Alliku kula, 76403 Saue vald, Harjumaa Estonia
5.00001/CU	Ionmed Esterilización, SA C/Rocinante, Parc.50 (Polg. Ind. Tarancón) 16400 Tarancón (Cuenca) Sbaen
5.00002/B	Aerogamma S.L. Carretera Granollers a Cardeneu, Km. 3.5 08520 Les Franqueses del Vallés (Barcelona) Sbaen
5.00005/SO	Mevion Technology, S.L. Avda. De España, 1 Pol. Industrial Emiliano Revilla, 42110 Ólvega (Soria) Sbaen
13055 F	Synergy Health Rue Jean Queillau Marché des Arnavaux 13014 Marseille Cedex 14 Ffrainc
72 264 F	Ionisos SA Zone industrielle de l'Aubrée 72300 Sablé-sur-Sarthe Ffrainc
85 182 F	Ionisos SA Zone industrielle Montifaud 85700 Pouzauges Ffrainc
01 142 F	Ionisos SA Zone Industrielle les Chartinières 01120 Dagneux Ffrainc
10 093 F	Ionisos SA

	Zone Industrielle 10500 Chaumesnil Ffrainc
541-02/03-IRB16-1	Institut Ruder Bošković, Bijenička 54, 10 000 Zagreb, Croatia
EU-AIF-04-2002	AGROSTER Besugárzó Zártkörűen Működő Részvénytársaság Budapest Jászberényi út 5 1106 Hwngari
RAD 1/04 IT	Gammarad Italia SPA Via Marzabotto 4 Minerbio (BO) Yr Eidal
GZB/VVB-991393 Ede	Synergy Health Morsestraat 3 6716AH Ede Yr Iseldiroedd
GZB/VVB-991393 Etten- Leur	Synergy Health Soevereinsstraat 2 4879 NN Etten-Leur Yr Iseldiroedd
GIS-HZ-4434-W.- 2/MR/03	Institute of Applied Radiation Chemistry Technical University of Lodz 15 Wróblewskiego Str. 39-590 Łódź Gwlad Pwyl
GIS-HZ-4434-W.- 3/MR/03	Institute of Nuclear Chemistry and Technology 16 Dorodna Str. 03-195 Warsaw Gwlad Pwyl
RG016/2008	Multipurpose Irradiation Facility IRASM Technological Irradiations Department Horia Hulubei National Institute for Research and Development of Physics and Nuclear Engineering Atomiştilor Str. No. 407 PO Box MG-6 Măgurele. Ilfov County Rwmania
EW/04	Synergy Health

	Moray Road Elgin Industrial Estate Swindon Wiltshire SN2 8XS Y Deyrnas Unedig”.
--	--

ATODLEN 2 Rheoliad 20(3)

YR ATODLEN A RODDIR YN
LLE ATODLEN 4 I REOLIADAU
ARBELYDRU BWYD (CYMRU)
2009

“ATODLEN 4 Rheoliad 5(1)(b)(ii)

RHESTR O GYFLEUSTERAU
MEWN GWLEDYDD Y TU
ALLAN I'R UNDEB
EWROPEAIDD

<i>Rhif cyfeirnod swyddogol</i>	<i>Enw a chyfeiriad</i>
EU-AIF 01-2002	HEPRO Cape (Pty) Ltd 6 Ferrule Avenue Montague Gardens Milnerton 7441 Western Cape Gweriniaeth De Affrica
EU-AIF 02-2002	Gammaster South Africa (Pty) Ltd PO Box 3219 5 Waterpas Street Isando Extension 3 Kempton Park 1620 Johannesburg Gweriniaeth De Affrica
EU-AIF 03-2002	Gamwave (Pty) Ltd PO Box 26406 Isipingo Beach Durban 4115 Kwazulu-Natal Gweriniaeth De Affrica
EU-AIF 05-2004	Gamma-Pak As Yünsa Yolu N: 4 0SB Cerkezköy/TEKIRDAG TR-59500 Twrci
EU-AIF 06-2004	Studer Ag Werk Hard Hogenweidstrasse 2 Däniken CH-4658 Y Swistir
EU-AIF 07-2006	Thai Irradiation Centre Thailand Institute of Nuclear Technology (Public Organisation)

	37 Moo 3, TECHNOPSIS Klong 5, Klong Luang Pathumthani 12120 Gwlad Thai
EU-AIF 08-2006	Synergy Health (Thailand) Ltd 700/465 Amata Nakorn Industrial Moo 7, Tambon Donhuaroh, Amphur Muang, Chonburi 20000 Gwlad Thai
EU-AIF 09-2010	Board of Radiation and Isotope Technology Department of Atomic Energy BRIT/BARC Vashi Complex Sector 20, Vashi Navi Mumbai – 400 705 (Maharashtra) India
EU-AIF 10-2010	Board of Radiation and Isotope Technology ISOMED Bhabha Atomic Research Centre South Site Gate, Refinery Road Next to TATA Power Station, Trombay Mumbai – 400 085 (Maharashtra) India
EU-AIF 11-2010	Microtrol Sterilisation Services Pvt. Ltd Plot No. 14 Bommasandra- Jigani Link Road Industrial Area KIADB, Off Hosur Road Hennagarra Post Bengalooru – 562 106 (Karnataka) India”.

ATODLEN 3 Rheoliad 29
Y RHEOLIADAU SYDD WEDI
EU DIRYMU

<i>Enw</i>	<i>Rhif OS</i>
Rheoliadau Esgyrn Cig Eidion (Diwygio) (Cymru) 1999	1999/3464 (Cy. 52)
Rheoliadau Cynhyrchion Llaeth (Hylendid) (Taliadau) (Diwygio) (Cymru) 2000	2000/1738 (Cy. 121)
Rheoliadau Lliwiau mewn Bwyd (Diwygio) (Cymru) 2000	2000/1799 (Cy. 124)
Rheoliadau Cynhyrchion Cig (Hylendid) (Diwygio) (Cymru) 2000	2000/1885 (Cy. 131)
Rheoliadau Cig (Rheoli Clefydau) (Cymru) 2000	2000/2257 (Cy. 150)
Rheoliadau Diogelwch Bwyd (Hylendid Bwyd yn Gyffredinol) (Siopau Cigyddion) (Diwygio) (Cymru) 2000	2000/3341 (Cy. 219)
Rheoliadau Cig Ffres (Dulliau Rheoli Cig Eidion) (Rhif 2) (Diwygio) (Cymru) 2000	2000/3388 (Cy. 225)
Rheoliadau Cig (Hylendid ac Archwilio) (Ffioedd) (Diwygio) (Cymru) 2001	2001/1302 (Cy. 79)
Rheoliadau Clwy'r Traed a'r Genau (Marcio Cig a Chynhyrchion Cig) (Cymru) 2001	2001/1508 (Cy. 105)
Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Tarddu o Anifeiliaid (Mewnforio ac Allforio) (Diwygio) (Cymru) 2001	2001/1660 (Cy. 119)
Rheoliadau Fformwla Fabanod a Fformwla Ddilynol (Diwygio) (Cymru) 2001	2001/1690 (Cy. 120)
Rheoliadau Clwy'r Traed a'r Genau (Marcio Cig, Briwgig a Pharatodau Cig) (Cymru) 2001	2001/1740 (Cy. 123)
Rheoliadau Ychwanegion Bwyd Amrywiol (Diwygio) (Cymru) 2001	2001/1787 (Cy. 128)
Rheoliadau Clwy'r Traed a'r Genau (Marcio Cig, Cynhyrchion Cig, Briwgig a Pharatodau Cig) (Cymru) 2001	2001/1802 (Cy. 131)
Rheoliadau Cig (Pwerau Gorfodi Ehangach) (Cymru) 2001	2001/2198 (Cy. 158)
Rheoliadau Clwy'r Traed a'r Genau (Marcio Cig, Cynhyrchion Cig, Briwgig a Pharatodau Cig) (Cymru) (Rhif 2) 2001	2001/2627 (Cy. 216)
Rheoliadau Melysyddion mewn Bwyd (Diwygio) (Cymru) 2001	2001/2679 (Cy. 220)
Rheoliadau Cig (Hylendid ac Archwilio) (Taliadau) (Rhif 2) (Diwygio) (Cymru) 2001	2001/3831 (Cy. 317)

Rheoliadau Cig Dofednod, Cig Adar Hela wedi'i Ffermio a Chig Cwningod (Hylendid ac Archwilio) (Diwygio) (Cymru) 2002	2002/47 (Cy. 6)
Rheoliadau Clwy'r Traed a'r Genau (Marcio Cig, Paratodau Cig a Chynhyrchion Cig) (Cymru) 2002	2002/129 (Cy. 17)
Rheoliadau Ychwanegion Bwyd Amrywiol (Diwygio) (Cymru) 2002	2002/329 (Cy. 42)
Rheoliadau Melysyddion mewn Bwyd (Diwygio) (Cymru) 2002	2002/330 (Cy. 43)
Rheoliadau Anifeiliaid a Chynhyrchion Anifeiliaid (Mewnforio ac Allforio) (Lloegr a Chymru) (Diwygio) (Cymru) 2002	2002/430 (Cy. 52)
Rheoliadau Cig (Dadansoddi Peryglon a Phwynt Rheoli Critigol) (Cymru) 2002	2002/1476 (Cy. 148)
Rheoliadau Bwyd (Pysgnau o Tsieina) (Rheolaeth Frys) (Diwygio) (Cymru) 2002	2002/1728 (Cy. 162)
Rheoliadau Bwyd a Bwydydd Anifeiliaid (Cynhyrchion sy'n Dod o Anifeiliaid o Tsieina) (Rheolaeth Frys) (Cymru) 2002	2002/1798 (Cy. 173)
Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Dod o Anifeiliaid (Mewnforion Trydydd Gwledydd) (Cymru) (Diwygio) 2002	2002/3011 (Cy. 283)
Rheoliadau Ychwanegion Bwyd Amrywiol (Diwygio) (Cymru) 2003	2003/945 (Cy. 126)
Rheoliadau Melysyddion mewn Bwyd (Diwygio) (Cymru) 2003	2003/1713 (Cy. 181)
Rheoliadau Dŵr Mwynol Naturiol, Dŵr Ffynnon a Dŵr Yfed wedi'i Botelu (Diwygio) (Cymru) 2003	2003/3042 (Cy. 287)
Rheoliadau Bwyd (Rheolaeth Frys) (Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2004	2004/245 (Cy. 24)
Rheoliadau Fformwla Fabanod a Fformwla Ddilynol (Diwygio) (Cymru) 2004	2004/313 (Cy. 31)
Rheoliadau Ychwanegion Bwyd Amrywiol (Diwygio) (Cymru) 2004	2004/554 (Cy. 57)
Rheoliadau Bwyd at Ddefnydd Maethol Neilltuol (Ychwanegu Sylweddau at Ddibenion Maethol Penodol) (Cymru) (Diwygio) 2004	2004/1012 (Cy. 109)
Rheoliadau Bwyd (Cyffraith Jeli) (Rheolaeth Frys) (Cymru) (Diwygio) 2004	2004/1262 (Cy. 134)
Rheoliadau Dŵr Mwynol Naturiol, Dŵr Ffynnon a Dŵr Yfed wedi'i Botelu (Diwygio) (Cymru) 2004	2004/1509 (Cy. 158)
Rheoliadau Bwyd (Rheolaeth Frys) (Cymru) (Diwygiadau Amrywiol) (Rhif 2) 2004	2004/1804 (Cy. 192)
Rheoliadau Ychwanegion Bwyd Amrywiol (Diwygio) (Cymru) 2005	2005/259 (Cy. 25)

Rheoliadau Diogelwch Bwyd (Hylendid Bwyd yn Gyffredinol) (Diwygio) (Cymru) 2005	2005/363 (Cy. 30)
Rheoliadau Melysyddion mewn Bwyd (Diwygio) (Cymru) 2005	2005/1156 (Cy. 73)
Rheoliadau Cig Dofednod, Cig Adar Hela wedi'i Ffermio a Chig Cwningod (Hylendid ac Archwilio) (Diwygio) (Cymru) 2005	2005/1310 (Cy. 92)
Rheoliadau Ychwanegion Bwyd Amrywiol (Diwygio) (Rhif 2) (Cymru) 2005	2005/1311 (Cy. 93)
Rheoliadau Lliwiau mewn Bwyd (Diwygio) (Cymru) 2005	2005/1628 (Cy. 122)
Rheoliadau Labelu Bwyd (Diwygio) (Cymru) (Rhif 2) (Diwygio) 2005	2005/3236 (Cy. 241)
Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Dod o Anifeiliaid (Mewnforion Trydydd Gwledydd) (Cymru) (Diwygio) 2006	2006/767 (Cy. 74)
Rheoliadau Anifeiliaid a Chynhyrchion Anifeiliaid (Mewnforio ac Allforio) (Cymru) (Diwygio) 2006	2006/2128 (Cy. 198)
Rheoliadau Cynhyrchion Reis (Cyfyngiad ar eu Rhoi Gyntaf ar y Farchnad) (Cymru) (Diwygio) 2006	2006/2969 (Cy. 268)
Rheoliadau Bwyd at Ddefnydd Maethol Neilltuol (Ychwanegu Sylweddau at Ddibenion Maethol Penodol) (Cymru) (Diwygio) 2007	2007/116 (Cy. 7)
Rheoliadau Lliwiau mewn Bwyd (Diwygio) (Cymru) 2007	2007/579 (Cy. 51)
Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Dod o Anifeiliaid (Mewnforion Trydydd Gwledydd) (Cymru) (Diwygio) 2007	2007/1710 (Cy. 148)
Rheoliadau Cynhyrchion Buchol (Cyfyngu ar eu Rhoi ar y Farchnad) (Cymru) (Rhif 2) (Diwygio) 2007	2007/1835 (Cy. 159)
Rheoliadau Ychwanegion Bwyd Amrywiol a Melysyddion mewn Bwyd (Diwygio) (Cymru) 2008	2008/138 (Cy. 20)
Rheoliadau Anifeiliaid a Chynhyrchion Anifeiliaid (Mewnforio ac Allforio) (Cymru) (Diwygio) 2009	2009/390 (Cy. 40)
Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Dod o Anifeiliaid (Mewnforion Trydydd Gwledydd) (Cymru) (Diwygio) 2009	2009/392 (Cy. 41)
Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Dod o Anifeiliaid (Mewnforion Trydydd Gwledydd) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 2) 2009	2009/1088 (Cy. 96)
Rheoliadau Meini Prawf Purdeb ar gyfer Lliwiau, Melysyddion ac Ychwanegion Bwyd Amrywiol (Cymru) 2009	2009/1092 (Cy. 97)
Rheoliadau Meini Prawf Purdeb ar gyfer Lliwiau, Melysyddion ac Ychwanegion Bwyd Amrywiol (Cymru) (Diwygio)	2009/2201 (Cy. 186)

2009	
Rheoliadau Deunyddiau ac Eitemau mewn Cysylltiad â Bwyd (Cymru) (Diwygio) 2009	2009/3105 (Cy. 271)
Rheoliadau Halogion mewn Bwyd (Cymru) (Diwygio) 2009	2009/2939 (Cy. 256)
Rheoliadau Ychwanegion Bwyd (Cymru) 2009	2009/3378 (Cy. 300)
Rheoliadau Labelu Bwyd (Gwybodaeth Faethol) (Cymru) (Diwygio) 2010	2010/1069 (Cy. 100)
Rheoliadau Cyflasynnau mewn Bwyd (Cymru) 2010	2010/2922 (Cy. 243)

Explanatory Memorandum to the Food and Feed (Miscellaneous Amendments and Revocations) (Wales) Regulations 2018

This Explanatory Memorandum has been prepared by the Food Standards Agency and is laid before the National Assembly for Wales in conjunction with the above subordinate legislation and in accordance with Standing Order 27.1.

Member's Declaration

In my view, this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of the Food and Feed (Miscellaneous Amendments and Revocations) (Wales) Regulations 2018

Vaughan Gething AM

Cabinet Secretary for Health and Social Services

4 July 2018

Explanatory Memorandum to the Food and Feed (Miscellaneous Amendments and Revocations) (Wales) Regulations 2018

1. Description

The Regulations address a number of issues identified during an analysis of all food and feed legislation for which the Food Standards Agency has policy responsibility in Wales and all food nutrition legislation applying in Wales. These issues arise independently of the UK's proposed exit from the EU and the issues are being addressed now, in advance of the UK's exit from the EU, to ensure the accuracy and currency of the statute book in Wales in relation to food and feed before the UK exits the EU.

The Regulations amend various food and feed-related statutory instruments to, among other things, correct out of date references to domestic legislation and EU instruments, revoke expired or redundant provisions and SIs and correct other minor errors.

2. Matters of Special Interest to the Constitutional Affairs Committee

None.

3. Legislative Background

The Welsh Ministers have the required powers to make these Regulations under sections 16(1) and 48(1) of the Food Safety Act 1990 and section 2(2) of, and paragraph 1A of Schedule 2 to, the European Communities Act 1972.

The powers given by the Food Safety Act 1990, which were vested in UK Government Ministers prior to devolution, were transferred to the National Assembly for Wales in 1999 by the National Assembly for Wales (Transfer of Functions) Order 1999 (SI 1999/672) and were subsequently transferred to the Welsh Ministers by paragraph 30 of Schedule 11 to the Government of Wales Act 2006 ("GoWA").

The Regulations will be made by statutory instrument subject to the negative resolution procedure.

4. Purpose and Intended Effect of the Legislation

The Food and Feed (Miscellaneous Amendments and Revocations) (Wales) Regulations 2018 will:

- I. Provide for the enforcement in Wales of an amendment made to Directive 2001/112/EC relating to fruit juices and similar products by Commission Delegated Regulation (EU) No 1040/2014.

The amendment allows plant proteins from wheat, peas or potatoes to be used to clarify fruit juices. The amendment to the Directive is directly applicable and came into force automatically in Wales in October 2014.

The Regulations amend the Fruit Juices and Fruit Nectars (Wales) Regulations 2013 to make clear to stakeholders that the list of authorised treatments has been extended in this way;

- II. Amend the Food Hygiene (Wales) Regulations 2006 to draw businesses' attention to Regulation (EU) No 2017/2158 on acrylamide.

Regulation (EU) No 2017/2158 is made under Article 4(3) of Regulation (EC) 852/2004 and sets benchmark levels for acrylamide in particular foods, with which businesses must seek to comply.

The substantive obligation on businesses remains in Article 4 of Regulation (EC) 852/2004 (to adopt procedures necessary to meet targets, including the acrylamide benchmark levels). The requirement is already enforced in Wales by the Food Hygiene (Wales) Regulations 2006. The Food and Feed (Miscellaneous Amendments and Revocations) (Wales) Regulations 2018 amend the definition of Regulation (EC) 852/2004 in the 2006 Regulations in order to draw businesses' attention to the new benchmark levels on acrylamide.

- III. Make other miscellaneous amendments and revocations to several Statutory Instruments (SIs) in order to:
 - I. fix or remove out of date references to domestic and EU legislation;
 - II. insert ambulatory references to EU legislation where necessary and appropriate;
 - III. revoke expired transitional measures;
 - IV. revoke redundant provisions and whole SIs where necessary; and
 - V. correct other minor errors.

5. Consultation

The Food Standards Agency ran an eight-week consultation from 1 March to 30 April 2018. There were no responses to the consultation in Wales.

6. Regulatory Impact Assessment

A Regulatory Impact Assessment has not been prepared to accompany these Regulations as there are no changes to the current controls and therefore no identified costs to consumers, businesses or enforcement authorities associated with implementation of these Regulations.

Eitem 3.2

SL(5)239 - Rheoliadau Addysg (Benthyciadau i Fyfyrrwyr) (Ad-dalu) (Diwygio) (Rhif 3) 2018

Cefndir a Diben

Mae Rheoliadau Addysg (Benthyciadau Myfyrrwyr) (Ad-dalu) 2009 (Rheoliadau 2009) yn gwneud darpariaeth ar gyfer ad-dalu benthyciadau myfyrrwyr a benthyciadau ar gyfer graddau ôl-raddedig yng Nghymru a Lloegr.

Mae'r Rheoliadau cyfansawdd hyn a wnaed gan yr Ysgrifennydd Gwladol a Gweinidogion Cymru yn diwygio Rheoliadau 2009, ac yn gwneud darpariaeth ar gyfer ad-dalu benthyciadau at radd ddoethurol ôl-raddedig a wneir gan Weinidogion Cymru o dan Ran 4 o Reoliadau Addysg (Benthyciadau at Radd Ddoethurol Ôl-raddedig) (Cymru) 2018.

Gweithdrefn

Penderfyniad negyddol (cyfansawdd).

Materion technegol: craffu

Nodwyd y pwynt a ganlyn i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.2(ix) oherwydd bod yr offeryn wedi'i wneud yn Saesneg yn unig.

Mae Memorandwm Esboniadol y Rheoliadau yn datgan fel a ganlyn:

...This composite statutory instrument is subject to the negative resolution procedure in the Cynulliad Cenedlaethol Cymru and in the UK Parliament. Given the composite nature of the regulations and that no routine Parliamentary processes exist by which to lay bilingual regulations before Parliament, these Regulations will exceptionally be made in English only...

Rhinweddau: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Y goblygiadau yn sgil gadael yr Undeb Ewropeaidd

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb y Llywodraeth

Nid oes angen ymateb y llywodraeth.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Medi 2018

STATUTORY INSTRUMENTS

2018 No. 810

EDUCATION

The Education (Student Loans) (Repayment) (Amendment) (No. 3) Regulations 2018

<i>Made</i>	- - - -	<i>2nd July 2018</i>
<i>Laid before Parliament</i>		<i>6th July 2018</i>
<i>Laid before the National Assembly for Wales</i>		<i>6th July 2018</i>
<i>Coming into force</i>	- -	<i>28th July 2018</i>

The Secretary of State makes these Regulations in exercise of the powers conferred by sections 22 and 42 of the Teaching and Higher Education Act 1998(a) and sections 5 and 6 of the Sale of Student Loans Act 2008(b).

The Welsh Ministers make these Regulations in exercise of the powers conferred on the Secretary of State by sections 22 and 42 of the Teaching and Higher Education Act 1998, now exercisable by them(c), and by sections 5 and 6 of the Sale of Student Loans Act 2008.

Citation and commencement

1. These Regulations may be cited as the Education (Student Loans) (Repayment) (Amendment) (No. 3) Regulations 2018 and come into force on 28th July 2018.

-
- (a) 1998 c.30: Section 22 was amended by section 146(2) of, and Schedule 11 to, the Learning Skills Act 2000 (c.21); paragraph 236 of Part 2 of Schedule 6 to the Income Tax (Earnings and Pensions) Act 2003 (c.1); section 147(3) of the Finance Act 2003 (c.14); sections 42(1) and 43(2) and (3) of, and Schedule 7 to, the Higher Education Act 2004 (c.8); section 257(2) of the Apprenticeships, Skills, Children and Learning Act 2009 (c.22); section 76(1) and (2)(a) of the Education Act 2011 (c.21); S.I. 2013/1881; and section 86(2) to (7) (not yet in force) and section 88(2) to (5) of the Higher Education and Research Act 2017 (c.29). Section 43(1) of the Teaching and Higher Education Act 1998 defines “prescribed” and “regulations”.
 - (b) 2008 c.10.
 - (c) The functions of the Secretary of State under section 22 as regards Wales were transferred to the National Assembly for Wales by section 44 of the Higher Education Act 2004 (c.8), except for those functions under section 22(2)(a), (c), (j) and (k), (3)(e) and (f), and (5). Functions under subsections (2)(a), (c) and (k) are exercisable by the Secretary of State concurrently with the National Assembly for Wales. The section 22 functions which were transferred to, or became exercisable by, the National Assembly for Wales were subsequently transferred to the Welsh Ministers by section 162 of, and paragraph 30 of Schedule 11 to, the Government of Wales Act 2006 (c.32). The functions of the Secretary of State under section 42 of the Teaching and Higher Education Act 1998 as regards Wales were transferred to the National Assembly for Wales by the National Assembly for Wales (Transfer of Functions) Order 1999 (S.I. 1999/672). The section 42 functions which were transferred to the National Assembly for Wales were subsequently transferred to the Welsh Ministers by section 162 of, and paragraph 30 of Schedule 11 to, the Government of Wales Act 2006 (c.32).

Amendment of the Education (Student Loans) (Repayment) Regulations 2009

2. The Education (Student Loans) (Repayment) Regulations 2009(a) are amended in accordance with regulations 3 to 7.

Amendment of regulation 3

3.—(1) Regulation 3 (interpretation) is amended as follows.

(2) In paragraph (1)—

(a) for the definition of “the 2017 Postgraduate Wales Regulations”(b), substitute —
 ““the 2017 Master’s Degree Wales Regulations” means the Education (Postgraduate Master’s Degree Loans) (Wales) Regulations 2017(c);”;

(b) after the definition of “the 2018 Doctoral Degree Regulations”(d), insert—
 ““the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations” means the Education (Postgraduate Doctoral Degree Loans) (Wales) Regulations 2018(e);”;

(c) in the definition of “postgraduate degree loan”(f) —
 (i) for paragraph (a)(ii), substitute —
 “(ii) a postgraduate master’s degree loan pursuant to Part 4 of the 2017 Master’s Degree Wales Regulations;”;

(ii) in paragraph (a)(iii), at the end for “, and” substitute “; or”;

(iii) after paragraph (a)(iii), insert —
 “(iv) a postgraduate doctoral degree loan pursuant to Part 4 of the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations, and”;

(iv) in paragraph (b), for “the 2017 Postgraduate Wales Regulations or the 2018 Doctoral Degree Regulations”, substitute —

“the 2017 Master’s Degree Wales Regulations, the 2018 Doctoral Degree Regulations or the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations”;

(d) in the definition of “student loan”(g), in paragraph (b)(i) and (ii), for “the 2017 Postgraduate Wales Regulations”, substitute —

“the 2017 Master’s Degree Wales Regulations or the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations”;

(3) in paragraph (2)(h), for “the 2017 Postgraduate Wales Regulations or the 2018 Doctoral Degree Regulations”, substitute —

“the 2017 Master’s Degree Wales Regulations, the 2018 Doctoral Degree Regulations or the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations”.

Amendment of regulation 5

4. In regulation 5(i) (Wales), in paragraphs (1) and (2) omit “master’s”.

-
- (a) S.I. 2009/470, amended by S.I. 2010/661, S.I. 2010/1010, S.I. 2011/784, S.I. 2012/836, S.I. 2012/1309, S.I. 2013/388, S.I. 2013/591, S.I. 2013/607, S.I. 2013/1881, S.I. 2014/651, S.I. 2017/831, S.I. 2018/284, and S.I. 2018/599.
 (b) The definition of “the 2017 Postgraduate Wales Regulations” was inserted by S.I. 2017/831.
 (c) S.I. 2017/523, amended by S.I. 2017/712 and S.I. 2018/277.
 (d) The definition of “the 2018 Doctoral Degree Regulations” was inserted by S.I. 2018/599.
 (e) S.I. 2018/656.
 (f) The definition of “postgraduate degree loan”, inserted by S.I. 2018/599, replaced the definition of “postgraduate master’s degree loan” that was previously inserted by S.I. 2017/831.
 (g) The definition of “student loan” was substituted by S.I. 2017/831 and then by S.I. 2018/599.
 (h) Paragraph (2) was inserted by S.I. 2012/1309 and then amended by S.I. 2013/607, S.I. 2017/831, and S.I. 2018/599.
 (i) Regulation 5 was amended by S.I. 2017/831.

Amendment of regulation 7

5. In regulation 7(1)(a) (application to transferred loans in England and Wales)—

(a) in the definition of “postgraduate degree loan”(b)—

(i) for paragraph (a)(ii), substitute —

“(ii) a postgraduate master’s degree loan pursuant to the 2017 Master’s Degree Wales Regulations;”;

(ii) in paragraph (a)(iii), at the end for “and” substitute “or”;

(iii) after paragraph (a)(iii), insert —

“(iv) a postgraduate doctoral degree loan pursuant to the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations, and”;

(iv) in paragraph (b), for “the 2017 Postgraduate Wales Regulations or the 2018 Doctoral Degree Regulations”, substitute —

“the 2017 Master’s Degree Wales Regulations, the 2018 Doctoral Degree Regulations or the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations”;

(b) in the definition of “student loan”(c), in paragraphs (a) and (b), for “the 2017 Postgraduate Wales Regulations or the 2018 Doctoral Degree Regulations”, substitute —

“the 2017 Master’s Degree Wales Regulations, the 2018 Doctoral Degree Regulations or the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations”.

Amendment of regulation 15

6. In regulation 15(2ZA)(d) (timing of repayments: general) —

(a) in sub-paragraph (a), for “the 2017 Postgraduate Wales Regulations”, substitute “the 2017 Master’s Degree Wales Regulations”;

(b) in sub-paragraph (b)(i), after “Part 1 of the 2018 Doctoral Degree Regulations”, insert “or Part 4 of the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations”.

Amendment of regulation 21B

7. In regulation 21B(2)(e) (interest rate on postgraduate degree loans) —

(a) for sub-paragraph (b), substitute “(b) regulation 13 of the 2017 Master’s Degree Wales Regulations;”;

(b) in sub-paragraph (c), at the end insert “; or”;

(c) after sub-paragraph (c), insert “(d) regulation 13 of the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations”.

2nd July 2018

Sam Gyimah
Minister of State
Department for Education

27th June 2018

Kirsty Williams
Cabinet Secretary for Education, one of the Welsh Ministers

(a) Regulation 7(1) was amended by S.I. 2017/831.

(b) S.I. 2009/470, amended by S.I. 2010/661, S.I. 2010/1010, S.I. 2011/784, S.I. 2012/836, S.I. 2012/1309, S.I. 2013/388, S.I. 2013/591, S.I. 2013/607, S.I. 2013/1881, S.I. 2014/651, S.I. 2017/831, S.I. 2018/284, and S.I. 2018/599.

(c) The definition of “student loan” was substituted by S.I. 2017/831 and then by S.I. 2018/599.

(d) Paragraph (2ZA) was inserted by S.I. 2017/831 and then substituted by S.I. 2018/599.

(e) Regulation 21B was inserted by S.I. 2017/831 and then amended, with paragraph 2 substituted, by S.I. 2018/599.

EXPLANATORY NOTE

(This note is not part of the Regulations)

The Education (Student Loans) (Repayment) Regulations 2009 (“the 2009 Repayment Regulations”) make provision for the repayment of student loans and postgraduate degree loans in England and Wales.

These composite Regulations made by the Secretary of State and the Welsh Ministers amend the 2009 Repayment Regulations, and make provision for the repayment of postgraduate doctoral degree loans (“the loans”) made by the Welsh Ministers under Part 4 of the Education (Postgraduate Doctoral Degree Loans) (Wales) Regulations 2018 (“the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations”).

Regulations 3, 4 and 5 amend, respectively, regulations 3, 5 and 7 of the 2009 Repayment Regulations so that the loans are repaid as postgraduate degree loans under those Regulations. Regulations 6 and 7 amend, respectively, regulations 15 and 21B of the 2009 Repayment Regulations to provide for when loan repayments become due. Repayments become due at the start of the tax year that next follows either the borrower’s ceasing to be eligible for a loan or, if earlier, the fourth anniversary of the course start date. In any event, the borrower is not required to make repayments before 6 April 2019. Interest at retail price index +3 % will accrue on a loan from the date that the first payment is made in respect of that loan under the 2018 Doctoral Degree Wales Regulations.

The Department for Education has not produced an impact assessment for this instrument as no, or no significant, impact on the private, voluntary or public sectors is foreseen.

The Welsh Ministers’ Code of Practice on the carrying out of Regulatory Impact Assessments was considered in relation to the exercise of the Welsh Ministers’ functions in these Regulations. As a result, a regulatory impact assessment has been prepared as to the likely costs and benefits of complying with these Regulations. A copy can be obtained from the Higher Education Division, Welsh Government, Cathays Park, Cardiff, CF10 3NQ.

EXPLANATORY MEMORANDUM TO THE EDUCATION (STUDENT LOANS) (REPAYMENT) (AMENDMENT) (No. 3) REGULATIONS 2018

The Explanatory Memorandum has been prepared by the Higher Education Division and is laid before the National Assembly for Wales under Standing Order 27.1.

Cabinet Secretary's declaration

In my view this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of the Education (Student Loans) (Repayment) (Amendment) (No. 3) Regulations 2018. I am satisfied that the benefits justify the likely costs.

Kirsty Williams AM
Cabinet Secretary for Education
6 July 2018

Description

The Education (Student Loans) (Repayment) (Amendment) (No. 3) Regulations 2018 ('the Regulations') provide the repayment mechanisms to allow Welsh borrowers of doctoral loans to repay loans in respect of academic years beginning on or after 1 August 2018.

Matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee

The Education (Student Loans) (Repayment) (Amendment) (No. 3) Regulations 2018 ("the 2018 Regulations") further amend the Education (Student Loans) (Repayment) Regulations 2009 (SI 2009/470) ("the 2009 Regulations") as amended. The 2009 Regulations were made as composite regulations by the Welsh Ministers (in relation to Wales) and the Secretary of State and they govern repayments of student loans by borrowers who have taken out income-contingent loans for courses which began on or after September 1998. The 2009 Regulations contain provisions (not devolved to the Welsh Ministers) which are made by the Secretary of State in relation to England and Wales which concern the tax system operated by Her Majesty's Revenue and Customs. Some other provisions are made by the Welsh Ministers in relation to Wales and the Secretary of State in relation to England.

This composite statutory instrument is subject to the negative resolution procedure in the National Assembly for Wales and in the UK Parliament. Given the composite nature of the regulations and that no routine Parliamentary processes exist by which to lay bilingual regulations before Parliament, these Regulations will exceptionally be made in English only.

Legislative background

The relevant legal powers to make these Regulations are set out in sections 22 and 42 of the Teaching and Higher Education Act 1998.

The functions of the Secretary of State under section 22 of the Teaching and Higher Education Act 1998 as regards to Wales were transferred to the National Assembly for Wales by section 44 of the Higher Education Act 2004, except for those functions under section 22(2)(a), (c), (j) and (k), 3(e) and (f) and (5). Functions under sub-sections 22(2)(a), (c) and (k) are exercisable by Welsh Ministers concurrently with the Secretary of State in relation to Wales. The functions in sections 22(2)(j), 22(3)(e) and (f) and section 22(5) remain

Secretary of State functions in relation to Wales. The functions so transferred and which became exercisable concurrently subsequently became functions of the Welsh Ministers by virtue of section 162 of, and paragraph 30 of Schedule 11 to, the Government of Wales Act 2006.

This instrument will follow the negative resolution procedure.

Purpose and intended effect of the legislation

Loans are made available to support eligible students ordinarily resident in Wales undertaking designated courses of higher education. The 2009 Regulations provide for the repayment of those loans to Her Majesty's Treasury. The terms of the repayment are set in order to balance the need for adequate returns to the taxpayer while ensuring loans are not a disincentive to undertaking higher education. The 2009 Regulations make provision for the repayment of student loans and postgraduate degree loans in England and Wales.

Support in the form of loans is now available for those wishing to study doctoral programmes. The changes described below will ensure that loan repayments for doctoral loans are affordable for those repaying them, while providing a reasonable return to the taxpayer. These composite Regulations made by the Secretary of State and Welsh Ministers amend the 2009 Regulations, to make provision for the repayment of postgraduate doctoral degree loans provided by Welsh Ministers, under Regulation 13 of the Education (Postgraduate Doctoral Degree Loans) (Wales) Regulations 2018.

A summary of the changes is set out below.

The 2018 Regulations set an income threshold for repayment, below which borrowers are not required to make repayments of their loans. Borrowers earning above that repayment threshold are required to make repayments of a set percentage of the portion of their income that falls above that threshold. The repayment terms for doctoral study are the same as those which apply to the repayment of postgraduate Master's loans. Borrowers will not be required to repay their loan until their income reaches the minimum threshold of £21,000 per year, with the interest rate on the loan balance currently set at 3% + RPI. Repayments will be 6% of an individual's income over £21,000. The borrower is not required to make repayments for doctoral loans before 6 April 2019. Repayments will be made concurrently with repayments on certain other loan balances, including undergraduate debt.

The 2018 Regulations amend the 2009 Regulations so that doctoral loans are repaid as postgraduate degree loans under those Regulations. Part 3 and 4 of the 2009 Regulations only apply to the loans if the Welsh Ministers determine that loan repayments are to be made through the tax system and give notice of this to the Secretary of State. If parts 3 and 4 are not applied by Welsh Ministers, those regulations in part 2 which also relate to repayments through the tax system will also cease to apply.

A further amendment is required to the 2009 Regulations so that loan repayments become due at the start of the tax year commencing on 6 April after the borrower ceases to be eligible for a loan under the Education (Postgraduate Doctoral Degree Loans) (Wales) Regulations 2018 or, if earlier, the start of the tax year commencing on 6 April after the fourth anniversary of the course start date. Interest at RPI +3 % will accrue on a loan from the date that the first payment is made in respect of that loan under the Education (Postgraduate Doctoral Degree Loans) (Wales) Regulations 2018.

CONSULTATION

There is no statutory requirement to consult on these Regulations. The doctoral policy which included full details on the repayment arrangements was consulted on between 8 December 2017 and 2 March 2018 (*Support for doctoral study, WG33258*). A wide range of stakeholders were invited to respond to the consultation. A summary of the responses is being prepared and will be published on the Welsh Government website once complete.

Responses to the consultation did not identify any significant concerns and as a result the policy remains largely unchanged from the original policy proposed in the consultation for the 2018/19 academic year.

REGULATORY IMPACT ASSESSMENT

Options

Two options have been considered. In order to deliver a system of support for doctoral loans in 2018/19 the Welsh Government is constrained by the need to operate a single unified repayment system for England and Wales by Her Majesty's Customs and Revenue. Consideration must also be given to the financial constraints imposed upon the Welsh Government when loan funding was made available for doctoral loans, which includes the acceptance of the terms and conditions of repayment provided for by the Regulations. There are, therefore, no further policy options realistically available at this time.

Option 1: Do nothing

The first option is to do nothing. In this case, the Regulations are not made and the repayment of loans made to support doctoral study would be on the basis of the terms provided for by the 2009 Regulations that apply to loans other than those made to support postgraduate Master's study.

Option 2: Make the Regulations

By amending the Regulations the Welsh Ministers will ensure that repayment of postgraduate doctoral loans is consistent with the policy established for the repayment of postgraduate Master's loans, implementing a consistent approach to the repayment of postgraduate loans. This policy is the same as that established by the UK government for the repayment of doctoral loans by students ordinarily resident in England.

The difference between the proposed doctoral repayments policy provided for in the Regulations and existing repayments policy (for post-2012 loans) is as follows.

	Postgraduate doctoral	Postgraduate Master's	Other student debt
Repayment rate	6%	6%	9%
Income threshold	£21,000	£21,000	£25,000
Interest rate during study	RPI +3%	RPI +3%	RPI +3%
Interest rate upon completion of study	RPI + 3%	RPI + 3%	Between RPI and RPI + 3%, depending upon income

Doctoral loan debt will be added to any postgraduate Master's debt to establish a single balance. This balance will be paid back concurrently with any other student debt.

Costs and benefits

Option 1: Do nothing

If Regulations are not amended then the repayment terms for postgraduate doctoral loans would default to those applicable to other student debt. This will mean repayments start at a higher income threshold, reducing the return to the taxpayer. Further, the loan balance would be added to any existing student debt, including any incurred by way of loans for undergraduate study. This would then be repaid as a single balance, reducing the likelihood that the loan will be repaid. This risks providing the taxpayer with a significantly lower value for money and will result in a lower return.

On the other hand, as students would pay back a single balance, then they would benefit by the increased likelihood of not repaying their loan.

Option 2: Do the minimum – make the Regulations

Cost

Doctoral students, like postgraduate students, are known to earn more than those with undergraduate degrees alone¹. Requiring them to pay back at a lower income threshold, that is, sooner, than those with undergraduate debt is

¹ <https://www.vitae.ac.uk/vitae-publications/reports/what-do-researchers-do-early-career-progression-2013.pdf/view>

commensurate with their higher average income. By lowering the repayment rate from 9% of income above the repayment threshold for undergraduate debt to 6% for postgraduate debt, affordability is given due regard, which is especially important given that many borrowers will have both undergraduate and postgraduate debt. The cumulative repayment rate is 15%. Making the Regulations therefore ensures that an adequate return is made to the taxpayer, at terms which are not a significant disincentive to those undertaking a postgraduate degree.

Making the Regulations also establishes a consistent policy for the repayment of postgraduate loans. The terms are those to be offered to students ordinarily resident in England, ensuring the same treatment.

Participation rates

Take up of loans is expected to be relatively low. Around 200 new doctoral students are expected to be eligible for a loan in 2018/19, based on the latest population and existing funding routes. It is not known how many additional doctoral students will enrol as a result of the regulations being made or will take up the offer of the loan.

Forecasts for the introduction of postgraduate Master's loans in the 2017/18 academic year assumed a 10% increase in participation. It is too early to draw any conclusion regarding the accuracy of this assumption and the context for the introduction of doctoral loans is not comparable with that for any other type of student loan previously introduced. This is because arrangements already (and will continue to) exist for the funding of the most competitive doctoral students and research projects. There is, therefore, no basis for an estimate of the scale of increase, nor how much of any increase will be realised in the first year of provision.

Benefits and student debt

There are clear economic returns for those with a higher degree as graduates are more likely to be in employment, than those with just an undergraduate degree. Statistics on UK graduates from higher education demonstrate a clear advantage to doctorate leavers, compared with other postgraduate leavers, with respect to employment and average salaries. Eighty-six percent of 2015/16 doctoral leavers were in employment (UK or overseas), compared with 81% of other postgraduates, six months after graduation. This difference largely reflects the higher proportion of other postgraduate leavers that go on to further study, rather than employment. More than 60% of 2015/16 doctoral

graduates employed full-time were earning an annual salary of at least £30,000, compared with less than 50% of other postgraduate leavers, six months after graduation. Previous research has suggested an overall earnings premium of 9% for doctoral graduates, compared to those with a Masters degree.²

If the Regulations are made then there will be a consistent approach across Wales and England for doctoral loan borrowers. Repayment of the loan is income contingent and ensures that only those that can afford to repay do so. This will directly benefit borrowers, particularly those on a low income, as a number of students may never enter repayment at all.

Financial costs

The estimated value of loan provision in the 2018-19 financial year is £0.8m, but there is considerable uncertainty around potential demand and take-up. This figure is based on the estimated eligibility within the latest population; any increase in participation resulting from the availability of loans may increase the value of provision. For example, a 10% increase (in line with the forecasting assumption for the introduction of postgraduate Master's loans) would result in an estimated cost of £0.9m in 2018-19. A RAB charge in the region of 35%, reflecting forecast non-repayment of doctoral loans, has been estimated. There is uncertainty around the RAB charge, relating to the number, characteristics and future earning potential of potential doctoral loan borrowers. The estimate provided would result in a 2018-19 financial year RAB cost of £0.3m, when applied to the estimated value of loan.

Costs will increase year on year while a full cohort eligible for doctoral loans phases in. A full cohort will take up to eight years to phase in (2025-26), and it is unclear whether demand will increase during that time. Based on the current estimated eligible population, a full cohort would require around £6m of loan cover, with an associated RAB cost of around £2m. These estimates could, however, be subject to marked change during the intervening time, as real data on demand and loan repayments become available.

An Equality Impact Assessment has been completed and is available on request from hepolicy@gov.wales

² <https://www.vitae.ac.uk/vitae-publications/reports/what-do-researchers-do-early-career-progression-2013.pdf/view>

COMPETITION ASSESSMENT

There is no wider impact on the competitiveness of business, charities or the voluntary sector in making these Regulations. An impact assessment has not been produced for this instrument by English counterparts as no, or no significant, impact on the private, voluntary or public sectors is foreseen.

POST IMPLEMENTATION ASSESSMENT

The regulations governing the student support system are subject to periodic review by the Welsh Government and its delivery partners.

SUMMARY

The making of these Regulations is necessary to establish the basis for the repayment of doctoral loans for student support.

Eitem 3.3

SL(5)240 – Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrrwyr) (Cymru) (Diwygio) 2018

Cefndir a Diben

Mae Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrrwyr) (Cymru) 2018 ("Rheoliadau 2018") yn darparu ar gyfer cymorth ariannol i fyfyrwyr sy'n dilyn cyrsiau addysg uwch dynodedig sy'n dechrau ar neu ar ôl 1 Awst 2018. Mae Rheoliadau 2018 hefyd yn darparu cymorth ar gyfer cyrsiau sy'n dechrau cyn 1 Awst 2018 ac sy'n cael eu troi wedi hynny o gyrsiau llawnamser i gyrsiau rhan-amser neu o gyrsiau rhan-amser i gyrsiau llawnamser ar neu ar ôl 1 Awst 2018.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau 2018.

Mae rheoliad 3 yn diwygio rheoliad 46(3)(c) o Reoliadau 2018 fel bod uchafswm y grant cynhaliath sy'n daladwy, pan fo incwm aelwyd myfyriwr yn fwy na £18,370 ond yn llai na £59,200, wedi ei ostwng £1 am bob £5.750 o incwm aelwyd sy'n fwy na £18,370 pan fo'r myfyriwr yn byw oddi cartref, ac yn astudio yn rhywle ac eithrio Llundain.

Mae rheoliad 4 yn rhoi rheoliad 56 newydd yn lle rheoliad 56 o Reoliadau 2018. Mae'r rheoliad newydd yn gwneud darpariaeth ar gyfer cyfrifo swm y benthyciad cynhaliath sy'n daladwy i fyfyrwyr llawnamser sy'n cymhwyso i gael taliad cymorth arbennig o dan reoliad 50 o Reoliadau 2018.

Mae rheoliad 5 yn mewnosod paragraff newydd yn rheoliad 58 o Reoliadau 2018 o ganlyniad i reoliad 6. Mae rheoliad 6 yn darparu i reoliad newydd gael ei fewnosod yn Rheoliadau 2018, sef rheoliad 58A. Mae rheoliad 58A yn gwneud darpariaeth ar gyfer cyfrifo'r benthyciad cynhaliath sy'n daladwy i fyfyrwyr rhan-amser sy'n cymhwyso i gael taliad cymorth arbennig o dan reoliad 50 o Reoliadau 2018.

Mae rheoliadau 7, 8, 9 a 10 yn diwygio yn eu trefn reoliadau 81, 93, 94 a 95 o Reoliadau 2018 sy'n ymdrin â chyfrifo'r hawlogaeth i gael benthyciad cynhaliath pan fo myfyriwr yn cymhwyso i gael cymorth ond, ar adeg yn ystod y flwyddyn academaidd, yn absennol o'r cwrs neu fod ei gyfnod cymhwystra yn dod i ben neu'n cael ei derfynu.

Gweithdrefn

Negyddol.

Materion technegol: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Nodir un pwynt i gyflwyno adroddiad arno o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

1. Rheol Sefydlog 21.3(ii) - ei fod o bwysigrwydd gwleidyddol neu gyfreithiol neu ei fod yn codi materion polisi cyhoeddus sy'n debyg o fod o ddiddordeb i'r Cynulliad

Yn wreiddiol, roedd Rheoliadau 2018 yn cynnwys fformiwla syml ar gyfer cyfrifo'r swm ar gyfer lleihau grant neu fenthyciad myfyriwr pan fo'r myfyriwr yn y carchar, neu fel arall yn absennol o gwrs addysg uwch.

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau 2018 trwy ddileu'r fformiwla a'i disodli gyda'r geiriau "mae swm y benthyciad cynhaliath neu'r grant sy'n daladwy wedi ei ostwng yn ôl nifer y diwrnodau yn ystod y flwyddyn academaidd y mae'r myfyriwr cymwys yn garcharor / yn absennol o'i gwrs."

O ystyried mai dim ond yn ddiweddar y daeth Rheoliadau 2018 i rym (12 Mawrth 2018), byddem yn falch o gael y canlynol gan Lywodraeth Cymru: (a) eglurhad pam y bu'n rhaid dileu'r fformiwla o Reoliadau 2018, a (b) cadarnhad nad yw'r diwygiad yn newid polisi mewn unrhyw ffordd.

Y goblygiadau yn sgil gadael yr Undeb Ewropeaidd

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb y Llywodraeth

O ystyried mai dim ond yn ddiweddar y daeth Rheoliadau 2018 i rym (12 Mawrth 2018), byddem yn croesawu'r canlynol oddi wrth Lywodraeth Cymru: (a) eglurhad o ran pam yr oedd angen tynnu'r fformiwla o Reoliadau 2018, a (b) cadarnhad nad yw'r diwygiad yn newid polisi mewn unrhyw ffordd.

Nid oedd y fformiwla yn angenrheidiol ac mae'r diwygiad yn darparu ar gyfer esboniad syml am y ffordd hawdd y mae'r hawlogaeth i gyllid yn cael ei hailgyfrifo pan ddaw myfyriwr yn garcharor. Dyma'r dull sydd wedi ei ddefnyddio yn Rhan 9 o'r Rheoliadau.

Nid yw'r diwygiad yn newid polisi.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

31 Awst 2018

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2018 Rhif 813 (Cy. 164)

ADDYSG, CYMRU

**Rheoliadau Addysg (Cymorth i
Fyfyrwyr) (Cymru) (Diwygio) 2018**

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrwyr) (Cymru) 2018 (“Rheoliadau 2018”) yn darparu ar gyfer cymorth ariannol i fyfyrwyr sy’n dilyn cyrsiau addysg uwch dynodedig sy’n dechrau ar neu ar ôl 1 Awst 2018. Mae Rheoliadau 2018 hefyd yn darparu cymorth ar gyfer cyrsiau sy’n dechrau cyn 1 Awst 2018 ac sy’n cael eu troi wedi hynny o gyrsiau llawnamser i gyrsiau rhan-amser neu o gyrsiau rhan-amser i gyrsiau llawnamser ar neu ar ôl 1 Awst 2018.

Mae’r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau 2018.

Mae rheoliad 3 yn diwygio rheoliad 46(3)(c) o Reoliadau 2018 fel bod uchafswm y grant cynhaliath sy’n daladwy, pan fo incwm aelwyd myfyriwr yn fwy na £18,370 ond yn llai na £59,200, wedi ei ostwng £1 am bob £5.750 o incwm aelwyd sy’n fwy na £18,370 pan fo’r myfyriwr yn byw oddi cartref, ac yn astudio yn rhywle ac eithrio Llundain.

Mae rheoliad 4 yn rhoi rheoliad 56 newydd yn lle rheoliad 56 o Reoliadau 2018. Mae’r rheoliad newydd yn gwneud darpariaeth ar gyfer cyfrifo swm y benthyciad cynhaliath sy’n daladwy i fyfyrwyr llawnamser sy’n cymhwyso i gael taliad cymorth arbennig o dan reoliad 50 o Reoliadau 2018.

Mae rheoliad 5 yn mewnosod paragraff newydd yn rheoliad 58 o Reoliadau 2018 o ganlyniad i reoliad 6. Mae rheoliad 6 yn darparu i reoliad newydd gael ei fewnosod yn Rheoliadau 2018, sef rheoliad 58A. Mae rheoliad 58A yn gwneud darpariaeth ar gyfer cyfrifo’r benthyciad cynhaliath sy’n daladwy i fyfyrwyr rhan-amser sy’n cymhwyso i gael taliad cymorth arbennig o dan reoliad 50 o Reoliadau 2018.

Mae rheoliadau 7, 8, 9 a 10 yn diwygio yn eu trefn reoliadau 81, 93, 94 a 95 o Reoliadau 2018 sy’n ymdrin â chyfrifo’r hawlogaeth i gael benthyciad

cynhaliaeth pan fo myfyriwr yn cymhwyso i gael cymorth ond, ar adeg yn ystod y flwyddyn academaidd, yn absennol o'r cwrs neu fod ei gyfnod cymhwystra yn dod i ben neu'n cael ei derfynu.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, lluniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi oddi wrth: Yr Is-adran Addysg Uwch, Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd CF10 3NQ.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU

2018 Rhif 813 (Cy. 164)

ADDYSG, CYMRU

**Rheoliadau Addysg (Cymorth i
Fyfyrwyr) (Cymru) (Diwygio) 2018**

Gwnaed 3 Gorffennaf 2018

*Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol
Cymru* 6 Gorffennaf 2018

Yn dod i rym 1 Awst 2018

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir i'r Ysgrifennydd Gwladol o dan adrannau 22 a 42(6) o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998⁽¹⁾ ac sy'n arferadwy bellach ganddynt hwy⁽²⁾, yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn:

-
- (1) 1998 p. 30; diwygiwyd adran 22 gan Ddeddf Dysgu a Sgiliau 2000 (p. 21), adran 146 ac Atodlen 11; Deddf Treth Incwm (Enillion a Phensiynau) 2003 (p. 1), Atodlen 6; Deddf Cyllid 2003 (p. 14), adran 147; Deddf Addysg Uwch 2004 (p. 8), adrannau 42 a 43 ac Atodlen 7; Deddf Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009 (p. 22), adran 257; Deddf Addysg 2011 (p. 21), adran 76; O.S. 2013/1881; a Deddf Addysg Uwch ac Ymchwil 2017 (p. 29), adran 88. *Gweler* adran 43(1) o Ddeddf Addysgu ac Addysg Uwch 1998 i gael y diffiniad o "prescribed" a "regulations".
- (2) Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol yn adran 22(2)(a) i (i) a (k) i Gynulliad Cenedlaethol Cymru i'r graddau y maent yn ymwneud â gwneud darpariaeth o ran Cymru gan adran 44 o Ddeddf Addysg Uwch 2004 (p. 8), ac mae is-adrannau (a), (c) a (k) yn cael eu harfer ar y cyd â'r Ysgrifennydd Gwladol. Trosglwyddwyd swyddogaethau'r Ysgrifennydd Gwladol yn adran 42, i'r graddau yr oeddent yn arferadwy o ran Cymru, i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan erthygl 2 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672) ac Atodlen 1 iddo. Trosglwyddwyd swyddogaethau Cynulliad Cenedlaethol Cymru i Weinidogion Cymru o dan baragraff 30 o Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p. 32).

RHAN 1

ENWI A CHYCHWYN

Enwi a chychwyn

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrrwyr) (Cymru) (Diwygio) 2018.

(2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 1 Awst 2018.

RHAN 2

DIWYGIO RHEOLIADAU ADDYSG (CYMORTH I FYFYRWYR) (CYMRU) 2018

Diwygio Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrrwyr) (Cymru) 2018

2. Mae Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrrwyr) (Cymru) 2018(1) wedi eu diwygio yn unol â rheoliadau 3 i 10.

3. Yn rheoliad 46(3)(c), ar ôl “incwm aelwyd” mewnosoder “sy'n fwy na £18,370”.

4. Yn lle rheoliad 56 rhodder—

“Swm y benthyciad cynhaliaeth: myfyrrwyr llawnamser sy'n cymhwyso i gael taliad cymorth arbennig

56.—(1) Pan fo myfyriwr llawnamser yn cymhwyso i gael taliad cymorth arbennig o dan reoliad 50, cyfrifir swm y benthyciad cynhaliaeth sy'n daladwy i'r myfyriwr yn unol â pharagraff (2).

(2) Cyfrifir swm y benthyciad cynhaliaeth sy'n daladwy drwy gymhwyso'r camau a ganlyn—

Cam 1

Nodi swm—

- (a) y grant cynhaliaeth sy'n daladwy i'r myfyriwr o dan reoliad 46, a
- (b) y grant sylfaenol sy'n daladwy i'r myfyriwr o dan reoliad 45.

Cam 2

(1) O.S. 2018/191 (Cy. 42), a ddiwygiwyd gan O.S. 2018/802 (Cy. 161).

Nodi swm y grant sylfaenol a'r grant cynhaliath sydd i'w drin fel taliad cymorth arbennig o dan reoliad 50.

Cam 3

Nodi swm cymwys y cymorth byw i'r myfyriwr drwy gyfeirio at Dabl 8, pan fo—

- (a) Colofn 1 yn pennu'r flwyddyn academiaidd y mae symiau'r cymorth byw yng Ngholofn 3 yn gymwys mewn perthynas â hi;
- (b) Colofn 2 yn pennu'r lleoliad y mae'r myfyriwr yn byw ynddo (gweler paragraff 3 o Atodlen 1);
- (c) Colofn 3 yn pennu symiau cymwys y cymorth byw ar gyfer y cofnodion cyfatebol yng Ngholofnau 1 a 2.

Tabl 8

<i>Colofn 1</i> Blwyddyn academiaidd	<i>Colofn 2</i> Lleoliad y myfyriwr	<i>Colofn 3</i> Swm cymwys y cymorth byw i'r myfyriwr cymorth arbennig
Sy'n dechrau ar neu ar ôl 2018	Byw gartref	£7,650
	Byw oddi cartref, astudio yn Llundain	£11,250
	Byw oddi cartref, astudio yn rhywle arall	£9,000

Cam 4

Pa un bynnag yw'r mwyaf o—

- (a) y swm a nodir yng Ngham 3, neu
- (b) symiau'r grant a nodir yng Ngham 1 plws isafswm y benthyciad cynhaliath sy'n daladwy i'r myfyriwr fel y'i pennir drwy gyfeirio at Dabl 8A,

yw uchafswm y cymorth byw sydd ar gael i'r myfyriwr.

Cam 5

Cyfrifo uchafswm tybiannol y benthyciad cynhaliath drwy ddidynnu swm y taliad cymorth arbennig a nodir yng Ngham 2 o uchafswm y cymorth byw a nodir yng Ngham 4.

Cam 6

Didynnu swm unrhyw grant cynhaliaeth sy'n daladwy i'r myfyriwr nad yw'n cael ei drin fel taliad cymorth arbennig o uchafswm tybiannol y benthyciad cynhaliaeth a gyfrifir yng Ngham 5.

Y canlyniad yw swm y benthyciad cynhaliaeth sy'n daladwy i'r myfyriwr.

(3) Yn Nhabl 8A—

- (a) mae Colofn 1 yn pennu'r flwyddyn academaidd y mae isafsymiau'r benthyciad cynhaliaeth yng Ngholofn 3 yn gymwys mewn perthynas â hi;
- (b) mae Colofn 2 yn pennu'r lleoliad y mae'r myfyriwr yn byw ynddo (gweler paragraff 3 o Atodlen 1);
- (c) mae Colofn 3 yn pennu isafsymiau'r benthyciad cynhaliaeth sy'n daladwy ar gyfer y cofnodion cyfatebol yng Ngholofnau 1 a 2.

Tabl 8A

<i>Colofn 1 Blwyddyn academaidd</i>	<i>Colofn 2 Lleoliad y myfyriwr</i>	<i>Colofn 3 Isafswm y benthyciad cynhaliaeth sy'n daladwy</i>
Sy'n dechrau ar neu ar ôl 2018	Byw gartref	£3,325
	Byw oddi cartref, astudio yn Llundain	£5,125
	Byw oddi cartref, astudio yn rhywle arall	£4,000

(4) Yn y rheoliad hwn, “cymorth byw” yw'r term ar gyfer y taliad cymorth arbennig, y grant cynhaliaeth a'r benthyciad cynhaliaeth ar y cyd.”

5. Yn rheoliad 58 (swm y benthyciad cynhaliaeth: myfyrwyr rhan-amser), ar y diwedd mewnosoder—

“(3) Mae'r rheoliad hwn yn ddarostyngedig i reoliad 58A.”

6. Ar ôl rheoliad 58 mewnosoder—

“Swm y benthyciad cynhaliaeth: myfyrwyr rhan-amser sy'n cymhwyso i gael taliad cymorth arbennig

58A.—(1) Pan fo myfyriwr rhan-amser yn cymhwyso i gael taliad cymorth arbennig o dan reoliad 50, cyfrifir swm y benthyciad

cynhaliaeth sy'n daladwy i'r myfyriwr yn unol â pharagraff (2).

(2) Cyfrifir swm y benthyciad cynhaliaeth drwy gymhwyso'r camau a ganlyn—

Cam 1

Nodi swm y grant sylfaenol a'r grant cynhaliaeth sy'n daladwy i'r myfyriwr sydd i'w drin fel taliad cymorth arbennig o dan reoliad 50.

Cam 2

Cyfrifo swm cymwys y cymorth byw i'r myfyriwr drwy gyfeirio at Dabl 10A, pan fo Colofn 2 o'r tabl yn pennu swm y cymorth byw sy'n gymwys mewn perthynas â'r flwyddyn academaidd a bennir yng Ngholofn 1.

Tabl 10A

<i>Colofn 1</i> Blwyddyn academaidd	<i>Colofn 2</i> Swm y cymorth byw i'r myfyriwr rhan-amser pan fo cymorth arbennig yn daladwy
Sy'n dechrau ar neu ar ôl 2018	£6,650 wedi ei luosi â'r dwysedd astudio

Cam 3

Didynnu swm y taliad cymorth arbennig a nodir yng Ngham 1 o swm cymwys y cymorth byw a nodir yng Ngham 2.

Y canlyniad yw swm y benthyciad cynhaliaeth sy'n daladwy i'r myfyriwr.

(3) Yn y rheoliad hwn, "cymorth byw" yw'r term ar gyfer y taliad cymorth arbennig, y grant cynhaliaeth a'r benthyciad cynhaliaeth ar y cyd.

7. Yn rheoliad 81(2) (cymhwyso i gael benthyciad cynhaliaeth neu grantiau yn ystod y flwyddyn academaidd), yn lle is-baragraff (a) rhodder—

“(a) yn achos grant, mewn cysylltiad â gweddill diwrnodau y flwyddyn academaidd, ac, yn achos benthyciad cynhaliaeth, mewn cysylltiad â gweddill diwrnodau tymor y flwyddyn academaidd, sy'n dechrau â'r diwrnod y mae'r digwyddiad perthnasol yn digwydd yn y naill achos neu'r llall, a”

8. Yn rheoliad 93 (cymorth wedi ei ostwng am gyfnodau a dreulir yn y carchar), yn lle paragraff (2) rhodder—

“(2) Pan fo’r rheoliad hwn yn gymwys, mae swm y benthyciad cynhaliaeth neu’r grant sy’n daladwy wedi ei ostwng yn ôl nifer y diwrnodau yn ystod y flwyddyn academaidd y mae’r myfyriwr cymwys yn garcharor.”

9. Yn rheoliad 94 (cymorth wedi ei ostwng am gyfnodau eraill o absenoldeb), yn lle paragraff (2) rhodder—

“(2) Pan fo’r rheoliad hwn yn gymwys, mae swm y benthyciad cynhaliaeth neu’r grant wedi ei ostwng yn ôl nifer y diwrnodau yn ystod y flwyddyn academaidd y mae’r myfyriwr cymwys yn absennol o’i gwrs.”

10. Yn rheoliad 95 (taliadau pan fo’r cyfnod cymhwysra yn dod i ben neu’n cael ei derfynu), yn lle paragraff (1) rhodder—

“(1) Pan fo cyfnod cymhwysra myfyriwr cymwys wedi dod i ben neu wedi cael ei derfynu, mae unrhyw swm o’r benthyciad cynhaliaeth neu’r grant sy’n daladwy mewn cysylltiad â blwyddyn academaidd wedi ei ostwng yn ôl nifer y diwrnodau yn y flwyddyn academaidd pan fo cymhwysra wedi dod i ben neu wedi cael ei derfynu.”

Kirsty Williams
Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg, un o
Weinidogion Cymru

3 Gorffennaf 2018

EXPLANATORY MEMORANDUM TO THE EDUCATION (STUDENT SUPPORT) (AMENDMENT) (WALES) REGULATIONS 2018

The Explanatory Memorandum has been prepared by the Higher Education Division and is laid before the National Assembly for Wales under Standing Order 27.1.

Cabinet Secretary's declaration

In my view this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of the Education (Student Support) (Wales) (Amendment) Regulations 2018. I am satisfied that the benefits justify the likely costs.

Kirsty Williams AM
Cabinet Secretary for Education

6 July 2018

Description

The Education (Student Support) (Wales) (Amendment) Regulations 2018 ('the Regulations') make amendments to the Education (Student Support) (Wales) Regulations 2018 ('the 2018 Regulations').

Matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee

None.

Legislative background

Section 22 of the Teaching and Higher Education Act 1998 ('the 1998 Act') provides the Welsh Ministers with the power to make regulations authorising or requiring the payment of financial support to students studying courses of higher or further education designated by or under those regulations. In particular, this power enables the Welsh Ministers to prescribe amount of financial support (grant or loan) and categories of attendance on higher education courses. This provision, together with sections 42(6) and 43(1) of the 1998 Act, provides the Welsh Ministers with the power to make the Regulations.

Section 44 of the Higher Education Act 2004 ('the 2004 Act') provided for the transfer to the National Assembly for Wales of the functions of the Secretary of State under section 22 of the 1998 Act (except insofar as they relate to the making of any provision authorised by subsections (2)(a), (c), (j) or (k), (3)(e) or (f) or (5) of section 22). Section 44 of the 2004 Act also provided for the functions of the Secretary of State in section 22(2)(a), (c) and (k) to be exercisable concurrently with the National Assembly for Wales.

The functions of the Secretary of State under sections 42(6) and 43(1) of the 1998 Act were transferred, so far as exercisable in relation to Wales, to the National Assembly for Wales by the National Assembly for Wales (Transfer of Functions) Order 1999 (S.I. 1999/672).

The functions of the National Assembly for Wales were transferred to the Welsh Ministers by virtue of section 162 of, and paragraph 30 of Schedule 11 to, the Government of Wales Act 2006 (c.32).

Each year, a number of functions of the Welsh Ministers in regulations made under section 22 of the 1998 Act are delegated to the Student Loans Company under section 23 of the 1998 Act.

This instrument will follow the Negative Resolution procedure.

Purpose and intended effect of the legislation

The Welsh Ministers make regulations annually to provide the basis for the system of financial support for students who are ordinarily resident in Wales and taking designated courses of higher education.

The 2018 Regulations provide for financial support for students taking designated higher education courses which begin on or after 1 August 2018. The 2018 Regulations also provide support for courses which begin before 1 August 2018 and are subsequently converted from full-time to part-time or part-time to full-time on or after 1 August 2018.

The 2018 Regulations introduced a number of changes to student support for students commencing their studies in the 2018/19 academic year. These changes were made as a result of the *Independent review of higher education funding and student finance arrangements* ('the Diamond review'). In addition, the 2018 Regulations represent a comprehensive redraft and simplification of the previous student support regulations.

An amendment is required to reframe the calculation of special support payments to resolve an unintended consequence of the interaction between the 2018 Regulations and the Universal Credit Regulations 2013 related to the financial assessment of a student for the purposes of Universal Credit. The calculation is presented as a series of steps and a worked example is below.

Assume a student living at home, studying full-time, with household income of £35,000. The Steps of regulation 4 provide for the following:

Step 1. Maintenance grant payable under regulation 46 is £3,488. Base grant payable under regulation 45 is £1,000.

Step 2. The amount of base grant and maintenance grant to be treated as a special support payment under regulation 50 is £4,488.

Step 3. The applicable amount of living support is £7,650.

Step 4. Amount (a) is £7,650. Amount (b) is £4,488 + £3,325 = £7,813. The greater amount is £7,813 and is the maximum amount of living support.

Step 5. The notional maximum amount of maintenance loan is £7,813 - £4,488 = £3,325.

Step 6. The maintenance loan payable to the student is £3,325 - £0 = £3,325.

So, the student will receive a special support payment of £4,488 and a maintenance loan of £3,325, which is a total amount of support of £7,813.

Amendments have also been made relating to the calculation of maintenance grants and loans when a student's eligibility changes within an academic year if the student becomes an eligible student, when a student becomes a prisoner, is otherwise absent from the course, or ceases to be an eligible student.

IMPLEMENTATION

The Regulations enable the Welsh Government's delivery partner (the Student Loans Company) to implement necessary changes to the operation of the system of student support for 2018.

CONSULTATION

There is no statutory requirement to consult on the Regulations. The 2018 Regulations were developed as a response to the Diamond review. This included a wide-ranging and sustained programme of engagement with stakeholders over more than two years which substantially shaped the policy for student support and its implementation, both of which underpin the 2018 Regulations.

A consultation on a number of the recommendations made in the Diamond review was undertaken during 2016 and into 2017 (Student support funding for students ordinarily resident in Wales, WG30133)¹.

Further engagement was undertaken late in 2017, in the form of a Student Finance Wales Information Notice (SFWIN)².

¹ <https://beta.gov.wales/support-funding-students-resident-wales>

² <https://www.studentfinancewales.co.uk/media/196984/sfwin-04-2017-changes-to-student-support-in-ay201819.pdf>

REGULATORY IMPACT ASSESSMENT

The policy underpinning the 2018 Regulations was developed as a direct response to the Diamond review, which addressed the areas of widening access, supporting the skill needs of Wales, strengthening part-time and postgraduate provision, and ensuring long-term financial sustainability. The Diamond review considered a range of options for student support, settling on a set of changes recommended to the Cabinet Secretary for Education, recommendations that were largely accepted.

The 2018 Regulations made provision for those changes. The Regulatory Impact Assessment³ which accompanied the laying of the 2018 Regulations with the National Assembly for Wales is a comprehensive overview of the impact of those regulations. The Regulatory Impact Assessment ('RIA') which accompanied the 2018 Regulations provides the appropriate impact analysis for these Regulations, which make amendments that fall within the scope of the RIA, and which is supplemented here with additional detail.

Options

Two options were considered.

Option 1 – do nothing

In the event of the Regulations not being made the principal implication is that the policy changes recommended as part of the Diamond review would not be fully implemented and that the Student Loans Company would not properly be able to operate the student support system in Wales for the academic year beginning in August 2018.

Option 2 – make the regulations

Making the Regulations ensures that the Diamond review recommendations are fully implemented. In turn, this contributes to ensuring that the changes to widening access, supporting the skill needs of Wales, strengthening part-time and postgraduate provision, and financial sustainability have proper effect.

Costs and benefits

³ <http://senedd.assembly.wales/documents/s72450/SL5189%20-%20EM%20The%20Education%20Student%20Support%20Wales%20Regulations%202018.pdf>

Option 1 – do nothing

There would be neither additional cost nor benefit; however certain aspects of the 2018 Regulations would not operate as intended.

Option 2 – make the regulations

By making the Regulations the Welsh Ministers ensure that the Welsh student support system has an appropriate underpinning legal framework and that policy operates as intended. The Regulations reflect policy developed as a result of the Diamond review. The Regulatory Impact Assessment which accompanied the 2018 Regulations describes the costs and benefits which accrue. Additional cost analysis is detailed table 1 and summarised in the following paragraphs.

The amendments to regulations 56 of the 2018 Regulations and the inclusion of a new regulation 58A mean that the amount of student support that the Department of Work and Pensions will assess as the unearned income of a student who is entitled to Universal Credit will accord with the Welsh Ministers' policy intent. There is no cost to Welsh Government associated with this change as the amendments only change the way the calculation method is presented, not the amounts of support payable to students.

Students affected by regulations 81 and 93–95, those whose eligibility for student support is affected in an academic year, will be assessed for support in a fair and equitable manner based upon the number of days they attend a course.

Regulation 7 amends regulation 81(2) of the 2018 Regulations. Regulation 81 provides for students who become eligible to receive student support based upon the time remaining in the academic year.

Regulations 93–95 of the 2018 Regulations are amended by regulations 8, 9 and 10. Regulation 93 provides for a recalculation of support when a student becomes a prisoner, regulation 94 for recalculation when a student is absent from a course, and regulation 95 provides for a recalculation when a student's period of eligibility ends or is terminated.

All else equal, regulation 7 will increase the cost of providing student support, regulations 8 and 9 will have minor cost implications, and regulation 10 may decrease the cost of providing support. The change in the total cost of providing student support that these changes represent are not material and

are expected to fall within the margin of inherent uncertainty associated with forecasting the costs of providing student support.

Table 1 – Cost analysis

Amendment	Impact
<p>The amendments to regulation 56 of the 2018 Regulations and the inclusion of a new regulation 58A mean that the amount of student support that the Department of Work and Pensions will assess as the unearned income of a student who is entitled to Universal Credit will accord with the Welsh Ministers' policy intent.</p>	<p>There is no cost to Welsh Government associated with this change as the amendments only change the way the calculation method is presented, not the amounts of support payable to students.</p>
<p>Students who become eligible to receive student support will be assessed based upon the number of days remaining in the academic year (regulation 7).</p>	<p>It is not possible to predict how many students will become eligible for support during the year, or at what point in the year they might become eligible. As students would currently be assessed based on the number of quarters rather than days remaining, this amendment could in theory result in immaterial additional costs, depending on the number and timing of students becoming eligible.</p>
<p>Recalculation of support when a student becomes a prisoner will be assessed based upon the number of days remaining in the academic year (regulation 8).</p>	<p>It is not possible to predict how many students will become prisoners during the year, or at what point in the year. Numbers will be very small (if any). There is no cost associated with this amendment as the regulation has been made more permissive, but it does not alter the calculation that will be applied to determine entitlement.</p>
<p>Recalculation of support when a student is absent from a course will be assessed based upon the number of days</p>	<p>It is not possible to predict how many students will be absent from a course, or at what point in the year. There is no cost</p>

Tudalen y pecyn 77

remaining in the academic year (regulation 9).	associated with this amendment as the regulation has been made more permissive, but it does not alter the calculation that will be applied to determine entitlement.
Recalculation when a student's period of eligibility ends or is terminated will be assessed based upon the number of days remaining in the academic year (regulation 10).	It is not possible to predict how many students' eligibility will end, or at what point in the year. As students would currently be assessed based on the number of payment periods rather than days remaining, this amendment could in theory result in a negligible reduction in costs, depending on the number and timing of students becoming ineligible.

COMPETITION ASSESSMENT

The making of the Regulations has no impact on the competitiveness of businesses, charities or the voluntary sector.

POST-IMPLEMENTATION ASSESSMENT

The regulations governing the student support system are usually revised annually and are continually subject to detailed review, both by policy officials and delivery partners in their practical implementation of the regulations. An evaluation plan for the Welsh Government response to the Diamond review has been developed. This will monitor, among other things, numbers, participation and retention of higher education students.

SUMMARY

The making of these Regulations is necessary to prevent unintended consequences arising from certain the provisions of the 2018 Regulations, and accordingly to confirm the intended basis for the higher education student support system for students ordinarily resident in Wales and EU students studying in Wales in the 2018/19 academic year.

Eitem 3.4

SL(5)240 – The Education (Student Support) (Wales) (Amendment) Regulations 2018

Background and Purpose

The Education (Student Support) (Wales) Regulations 2018 (“the 2018 Regulations”) provide for financial support for students taking designated higher education courses which begin on or after 1 August 2018. The 2018 Regulations also provide support for courses which begin before 1 August 2018 and are subsequently converted from full-time to part-time or part-time to full-time on or after 1 August 2018.

These Regulations amend the 2018 Regulations.

Regulation 3 amends regulation 46(3)(c) of the 2018 Regulations so that where a student’s household income exceeds £18,370 but is less than £59,200, the maximum amount of maintenance grant payable is reduced by £1 for every £5.750 of household income exceeding £18,370 where the student is living away from home, studying somewhere other than London.

Regulation 4 substitutes new regulation 56 for regulation 56 of the 2018 Regulations. The new regulation makes provision for the calculation of the amount of maintenance loan payable to full-time students who qualify for a special support payment under regulation 50 of the 2018 Regulations.

Regulation 5 inserts a new paragraph into regulation 58 of the 2018 Regulations as a consequence of regulation 6. Regulation 6 provides for a new regulation to be inserted into the 2018 Regulations as regulation 58A. Regulation 58A makes provision for the calculation of maintenance loan payable to part-time students who qualify for a special support payment under regulation 50 of the 2018 Regulations.

Regulations 7, 8, 9 and 10 amend, respectively, regulations 81, 93, 94 and 95 of the 2018 Regulations which deal with the calculation of maintenance loan entitlement where a student qualifies for support but at a point during the academic year is absent from the course or their period of eligibility ends or is terminated..

Procedure

Negative.

Technical Scrutiny

No points are identified for reporting under Standing Order 21.2 in respect of this instrument.

Merits Scrutiny

One point is identified for reporting under Standing Order 21.3 in respect of this instrument.

1. Standing Order 21.3(ii) - that it is of political or legal importance or gives rise to issues of public policy likely to be of interest to the Assembly

The 2018 Regulations originally included a simple formula for working out the amount by which a student grant or loan is reduced when, for example, a student is in prison or is otherwise absent from a higher education course.

These Regulations amend the 2018 Regulations by deleting the formula and replacing it with the words “the amount is reduced by the number of days during the academic year that the eligible student is a prisoner / absent from their course”.

Given that the 2018 Regulations only recently came into force (12 March 2018), we would welcome from the Welsh Government: (a) clarification as to why it was necessary to remove the formula from the 2018 Regulations, and (b) confirmation that the amendment does not change policy in any way.

Implications arising from exiting the European Union

No points are identified for reporting under Standing Order 21.3 in respect of this instrument.

Government Response

A government response to the merits point is required.

Legal Advisers

Constitutional and Legislative Affairs Committee

31 August 2018

STATUTORY INSTRUMENTS

2018 No. 908

AGRICULTURE, ENGLAND AND WALES

FOOD, ENGLAND AND WALES

**The Food and Rural Affairs (Miscellaneous Revocations)
Regulations 2018**

<i>Made</i>	- - - -	<i>23rd July 2018</i>
<i>Laid before Parliament</i>		<i>27th July 2018</i>
<i>Laid before the National Assembly for Wales</i>		<i>27th July 2018</i>
<i>Coming into force</i>		
<i>regulation 1 and 2</i>		<i>1st October 2018</i>
<i>remainder</i>		<i>31st March 2019</i>

The Secretary of State in relation to England, and the Welsh Ministers in relation to Wales, make these Regulations in exercise of the powers conferred by section 2(2) of the European Communities Act 1972(a).

The Secretary of State in relation to England, with the consent of the Treasury, also makes these Regulations in exercise of the powers conferred by section 56(1) of the Finance Act 1973(b).

The Secretary of State and the Welsh Ministers have been designated(c) for the purposes of section 2(2) of the European Communities Act 1972 in relation to the common agricultural policy of the European Union.

Citation, commencement and extent

1.—(1) These Regulations may be cited as the Food and Rural Affairs (Miscellaneous Revocations) Regulations 2018.

(2) These Regulations come into force on 1st October 2018, except for regulation 3 which comes into force on 31st March 2019.

(3) These Regulations extend to England and Wales.

(a) 1972 c. 68. Section 2(2) was amended by the Legislative and Regulatory Reform Act 2006 (c. 51), section 27(1)(a) and by the European Union (Amendment) Act 2008 (c. 7), Schedule, Part 1.

(b) 1973 c. 51. Section 56(1) was amended by S.I. 2011/1043.

(c) The Secretary of State was designated by S.I. 1972/1811, to which there are amendments not relevant to these Regulations. The Welsh Ministers were designated by S.I. 2010/2690.

Revocation of regulations relating to countryside access

2. The following are revoked—

- (a) the Countryside Access Regulations 1994(a);
- (b) the Countryside Access (Amendment) Regulations 1996(b);
- (c) the Countryside Access (Amendment) Regulations 1999(c).

Revocation of regulations relating to dairy produce quotas

3. The following are revoked—

- (a) the Dairy Produce Quotas (General Provisions) Regulations 2002(d);
- (b) the Dairy Produce Quotas (Wales) (Amendment) Regulations 2004(e);
- (c) the Dairy Produce Quotas Regulations 2005(f);
- (d) the Dairy Produce Quotas (Wales) Regulations 2005(g);
- (e) the Dairy Produce Quotas (Amendment) Regulations 2006(h);
- (f) the Dairy Produce Quotas (Wales) (Amendment) Regulations 2006(i);
- (g) the Dairy Produce Quotas (Amendment) Regulations 2007(j);
- (h) the Dairy Produce (Miscellaneous Provisions) Regulations 2007(k);
- (i) the Dairy Produce Quotas (Wales) (Amendment) Regulations 2007(l);
- (j) the Dairy Produce Quotas (General Provisions) (Amendment) Regulations 2008(m);
- (k) the Dairy Produce Quotas (Amendment) Regulations 2008(n);
- (l) the Dairy Produce Quotas (Wales) (Amendment) Regulations 2008(o).

23rd July 2018

George Eustice
Minister of State
Department for Environment, Food and Rural Affairs

22nd July 2018

Lesley Griffiths
Cabinet Secretary for Energy, Planning and Rural Affairs, one of the Welsh
Minister

We consent

Andrew Stephenson

-
- (a) S.I. 1994/2349, amended by S.I. 1996/3111, 1999/416, 1174, 2197, and 2011/1043, and revoked in relation to England by S.I. 2015/639.
 - (b) S.I. 1996/3111, revoked in relation to England by S.I. 2015/639.
 - (c) S.I. 1999/1174.
 - (d) S.I. 2002/458, amended by S.I. 2007/477, 2008/438 and 2011/1043.
 - (e) S.I. 2004/911 (W. 94).
 - (f) S.I. 2005/465, amended by S.I. 2006/120, 2805, 2007/106, 2008/439, 2011/1043 and 2018/378.
 - (g) S.I. 2005/537 (W. 47), amended by S.I. 2006/762 (W. 72), 2007/844 (W. 76), 2008/685 (W. 72) and 2011/1043.
 - (h) S.I. 2006/120.
 - (i) S.I. 2006/762 (W. 72).
 - (j) S.I. 2007/106, amended by S.I. 2008/439.
 - (k) S.I. 2007/477, amended by S.I. 2008/438.
 - (l) S.I. 2007/844 (W. 76), amended by S.I. 2008/685 (W. 72).
 - (m) S.I. 2008/438.
 - (n) S.I. 2008/439.
 - (o) S.I. 2008/685 (W. 72).

19th July 2018

Rebecca Harris
Two of the Lords Commissioners of Her Majesty's Treasury

EXPLANATORY NOTE

(This note is not part of the Regulations)

These Regulations revoke a number of instruments relating to countryside access and dairy produce quotas.

Regulation 2 revokes three instruments relating to countryside access, which are spent or otherwise superseded. Two of those instruments are revoked only in relation to Wales, having previously been revoked in relation to England.

Regulation 3 revokes eleven instruments relating to dairy produce quotas on 31st March 2019. The Dairy Produce Quotas (General Provisions) Regulations 2002 (S.I. 2002/458) contain general provisions concerning dairy produce quotas in the United Kingdom and are revoked in relation to England and Wales. The other instruments contain provision relating to dairy produce quotas on English or Welsh holdings and are capable of having cross border effect as the holdings of producers in England and Wales may comprise land in other parts of the United Kingdom. The instruments are revoked in relation to England or Wales, respectively.

An impact assessment has not been produced for this instrument as no impact on the private, voluntary or public sector is foreseen.

An Explanatory Memorandum is available, in relation to England, alongside the instrument at www.legislation.gov.uk, and in relation to Wales, from the Economy, Skills and Natural Resources Department of the Welsh Government.

Explanatory Memorandum to the Food and Rural Affairs (Miscellaneous Revocation) Regulations 2018.

This Explanatory Memorandum has been prepared by the Department for Economy, Skills and Natural Resources and is laid before the National Assembly for Wales in conjunction with the above subordinate legislation and in accordance with Standing Order 27.1.

Cabinet Secretary's Declaration

In my view, this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of the Food and Rural Affairs (Miscellaneous Revocation) Regulations 2018.

LESLEY GRIFFITHS AM
Cabinet Secretary for Energy, Planning and Rural Affairs

22 July 2018

1. Description

This Order revokes nine pieces of legislation relating to food or rural affairs in Wales which are redundant or have been superseded.

2. Matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee

The Regulations have been made on a composite basis to maintain the clarity, accessibility and transparency of the statute book for those required to comply with its provisions through the legislation being revoked in Wales and England.

In making these Regulations, the Welsh Ministers exercise powers which were exercised by the National Assembly for Wales and then the Welsh Ministers when making the regulations made by them and being revoked in relation to Wales, namely powers under section 2(2) of the European Communities Act 1972. For the purposes of section 2(2), the Welsh Ministers are designated in relation to the Common Agriculture Policy by virtue of article 3(1) of the European Communities (Designation) (No 5) Order 2010.

In making these Regulations, the Secretary of State exercises powers which were exercised by the Secretary of State when making the Regulations being revoked in relation to England namely powers under section 2(2) of the European Communities Act 1972 and, with the consent of the Treasury, section 56(1) of the Finance Act 1973. The Secretary of State has been designated for the purposes of section 2(2) of the European Communities Act 1972 in relation to the common agricultural policy by the European Communities (Designation) Order 1972 (S.I. 1972/1811).

3. Legislative background

The Welsh Ministers make the Food and Rural Affairs (Miscellaneous Revocation) Regulations 2018 in relation to Wales pursuant to powers in section 2(2) European Communities Act 1972. For the purposes of section 2(2), the Welsh Ministers are designated in relation to the Common Agriculture Policy by virtue of article 3(1) of the European Communities (Designation) (No 5) Order 2010.

The Food and Rural Affairs (Miscellaneous Revocation) Regulations 2018 follow the negative procedure.

4. Purpose & intended effect of the legislation

A part of the UK Government's "Red Tape Challenge" is a programme to revoke redundant legislation. The purpose of the exercise is to reduce the number of statutory rules and regulations in force, especially those that are obsolete and redundant. Some of the legislation that the UK Government proposes to revoke was made prior to devolution. The legislation therefore applies to Wales and the powers to make, amend, or revoke it in relation to Wales has, in many cases, transferred to the Welsh Ministers.

Following the "Working Smarter" report in Wales, the Welsh Ministers agreed to provide a measured and appropriate regulatory framework for farmers in Wales

and this included a red tape review of existing legislation. As part of this, the Welsh Ministers agreed to work with DEFRA to revoke, where appropriate, legislation with cross territorial application to Wales and England where that legislation has become redundant or otherwise obsolete.

The Food and Rural Affairs (Miscellaneous Revocation) Regulations 2018 revokes three instruments relating to countryside access in Wales which are now redundant or have been superseded. It will also revoke six instruments related to dairy produce quotas in Wales, which will take effect on 31 March 2019 at which point they will be deemed to be redundant. A full list of the legislation to be revoked, in relation to Wales by the Regulations is set out below:

Title	Description	Reason for revocation
The Countryside Access Regulations 1994	Implement in part Council Regulation (EEC) No. 2078/92 on agricultural production methods compatible with the requirements for the protection of the environment and maintenance of the countryside.	This legislation is now redundant.
The Countryside Access (Amendment) Regulations 1996	Amend the Countryside Access Regulations 1994 which implement in part a zonal programme approved by the European Commission under Article 7 of Council Regulation (EEC) No. 2078/92 on agricultural production methods compatible with the requirements of the protection of the environment and the maintenance of the countryside and make provision to implement Commission Regulation (EC) No 746/96 laying down detailed rules on the application of the Agri-environment Regulation.	This legislation is now redundant.
The Countryside Access (Amendment) Regulations 1999	Amend the Countryside Access Regulations 1994 which implement in part a zonal programme approved by the European Commission under Article 7 of Council Regulation (EEC) No. 2078/92 on agricultural production methods compatible with the requirements of the protection of the environment and the maintenance of the countryside by making provision about the closing date for applications for aid in relation to land	This legislation is now redundant.

	in Wales.	
The Dairy Produce Quotas (General Provisions) Regulations 2002	Contains provisions concerning dairy produce quotas which, for which separate territorial enactments extending to England, Wales, Scotland and Northern Ireland respectively would not be apt.	The EU Milk Quota regime ceased operating in 2015.
The Dairy Produce Quotas (Wales) (Amendment) Regulations 2004	Amend the Dairy Produce Quotas (Wales) Regulations 2002.	The EU Milk Quota regime ceased operating in 2015
The Dairy Produce Quotas (Wales) Regulations 2005	Revoke and replace the Dairy Produce Quotas (Wales) Regulations 2002 as amended by the Dairy Produce Quotas (Wales) (Amendment) Regulations 2004.	The EU Milk Quota regime ceased operating in 2015.
The Dairy Produce Quotas (Wales) (Amendment) Regulations 2006	Amend the Dairy Produce Quotas (Wales) Regulations 2005.	The EU Milk Quota regime ceased operating in 2015.
The Dairy Produce Quotas (Wales) (Amendment) Regulations 2007	Amend the Dairy Produce Quotas (Wales) Regulations 2005.	The EU Milk Quota regime ceased operating in 2015.
The Dairy Produce Quotas (Wales) (Amendment) Regulations 2008	Amend the Dairy Produce Quotas (Wales) Regulations 2005.	The EU Milk Quota regime ceased operating in 2015.

5. Consultation

No consultation has been carried out for the Regulations.

6. Regulatory Impact Assessment (RIA)

An RIA has not been conducted because the subordinate legislation imposes no costs or no savings. There is no impact on business, charities or voluntary bodies and there is no impact on the public sector.

SL(5)246 – Cod Ymarfer ar gyfer Lles Cŵn

Cefndir a Diben

Mae'r Cod Ymarfer hwn yn cael ei ddyroddi o dan adran 14 o Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006 (y "Ddeddf"). Mae'r Cod Ymarfer hwn yn berthnasol i Gymru yn unig, a chaiff ei ddyroddi gan Weinidogion Cymru. Mae'n dod i rym ar 12 Tachwedd 2018. Mae'n berthnasol i bob ci y mae unigolyn yn gyfrifol amdano.

Mae'n disodli'r Cod Ymarfer presennol ar gyfer Lles Cŵn a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2008.

Bu Llywodraeth Cymru yn adolygu'r Cod presennol ac yn ymgynghori arno yn ystod hydref 2017.

Mae Atodiad 1 i'r Cod yn cyfeirio at y ddeddfwriaeth berthnasol. Pan ddyfynnir o ddeddfwriaeth a wnaed gan ddefnyddio'r arddull drafftio traddodiadol rhyw benodol (rhagenwau gwrywaidd), mae'n gwneud hynny'n fanwl gywir, ond dim ond ar gyfer cywirdeb llym. Yn yr un modd, nid yw deddfwriaeth a wnaed yn Saesneg yn unig yn cael ei chyfieithu i'r Gymraeg.

Gweithdrefn

Rhodddwyd y pŵer i wneud Codau o'r math yma i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006 tra oedd yn un corff, ac ni phennwyd unrhyw weithdrefn. Ar ôl creu Llywodraeth Cymru fel endid cyfreithiol ar wahân o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ('Deddf 2006') trosglwyddwyd y pŵer i Weinidogion Cymru. O dan y darpariaethau trosiannol yn Atodlen 11 i Deddf 2006, daeth codau yn ddarostyngedig i'r un weithdrefn ag a oedd eisoes yn gymwys i godau a wnaed gan yr Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â Lloegr.

Rhaid gosod drafft o'r cod gerbron y Cynulliad. Os bydd y Cynulliad, o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw adeg pan fo'r Cynulliad yn cael ei ddiddymu neu mewn cyfnod o doriad am fwy na 4 diwrnod) ar ôl gosod y drafft yn penderfynu peidio â chymeradwyo'r cod drafft, rhaid i Weinidogion Cymru beidio â dyroddi'r cod.

Os na wneir penderfyniad o'r fath, rhaid i Weinidogion Cymru ddyroddi'r cod (ar ffurf drafft) a daw'r cod i rym yn unol â'i ddarpariaethau. Y dyddiad arfaethedig yn yr achos hwn yw 12 Tachwedd 2018.

Craffu o dan Reol Sefydlog 21.7

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.7 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb y Llywodraeth

Nid oes angen ymateb gan y Llywodraeth.

Y goblygiadau yn sgil gadael yr Undeb Ewropeaidd

Mae cyfraith yr UE yn cynnwys gofynion cyfreithiol sy'n ymwneud ag iechyd a lles anifeiliaid, yn enwedig o ran symud anifeiliaid.

Mae'r Cod hwn yn adlewyrchu gofynion y deddfwriaeth honno, a fydd yn gyfraith yr UE a ddargedwir yn rhinwedd Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018. Bydd y fframwaith deddfwriaethol hwnnw yn parhau mewn grym nes iddo gael ei ddiwygio. Mae Llywodraeth y DU wedi enwi lles ac iechyd anifeiliaid ac olrhain anifeiliaid yn feysydd lle bydd angen fframwaith polisi cyffredin ar draws y DU pan fydd y DU yn ymadael â'r UE.

Mae'n debygol y bydd y Rheoliad yn parhau mewn grym, yn enwedig mewn perthynas â chŵn sy'n cael eu cludo'n rheolaidd rhwng y DU a gweddill yr UE. Mater i'r pedair llywodraeth yn y DU fydd penderfynu sut, ac i ba raddau, y bydd y materion hyn yn parhau'n berthnasol i gŵn na fwriedir iddynt adael y DU. Bydd angen adolygu'r Cod hwn wrth i'r polisi a'r cyd-destun deddfwriaethol ddatblygu.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Awst 2018

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cod Ymarfer er Lles Cŵn

Cynnwys

Rhagair	1
Cyflwyniad	2
Dyletswydd i Ofalu	2
Adran 1: Yr amgylchedd	3
Adran 2: Deiet	6
Adran 3: Ymddygiad	9
Adran 4: Cwmni	12
Adran 5: Iechyd	13
Atodiad 1: Y Gyfraith	16
Atodiad 2: Ffynonellau Gwybodaeth Defnyddiol	20

Rhagair

O dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006 (“y Ddeddf”), os ydych yn berchen ar anifail neu’n gyfrifol am anifail, mae dyletswydd gyfreithiol arnoch i gymryd camau rhesymol i sicrhau’ch bod yn diwallu ei anghenion lles. Chi sy’n gyfrifol am anghenion eich anifail, bob amser. Os nad ydych chi’n gallu gofalu am eich ci unrhyw bryd, rhaid ichi drefnu bod rhywun addas yn gallu gofalu amdano yn eich lle. Ond chi sy’n dal i fod yn gyfrifol yn llygad y gyfraith am eich ci, hyd yn oed pan fyddwch chi i ffwrdd. Mae’r person rydych chi wedi gadael eich ci gydag e hefyd yn gyfrifol amdano yn eich absenoldeb.

Nid oes un ffordd ‘berffaith’ o ofalu am gi gan fod pob ci a sefyllfa’n wahanol. Ond mae gan bob ci yr un anghenion sylfaenol. Mae’r cod hwn yn esbonio’r hyn y mae angen i chi ei wneud i gyrraedd y safon gofal sy’n ofynnol o dan y gyfraith. Os ydych yn rhiant neu’n warcheidwad i blentyn o dan 16 oed, chi sy’n gyfrifol am unrhyw anifail sydd yn ei ofal.

Nid yw torri’r cod hwn yn drosedd ynndi’i hun ond, os caiff achos ei ddwyn yn eich erbyn am drosedd o dan y Ddeddf, efallai y bydd y llys yn ystyried i ba raddau rydych wedi dilyn y cod wrth benderfynu a ydych wedi cyflawni trosedd neu wedi rhoi’r gofal gofynnol. Peidiwch ag achosi’ch ci i ddiodef yn ddiangen; gallai hyn fod yn drosedd ddifrifol o dan y Ddeddf.

Bydd y cod yn cyfeirio at ‘arbenigwyr gofal anifeiliaid anwes’. Pobl yw’r rhain sydd, trwy brofiad neu gymhwyster, yn gallu rhoi cyngor arbenigol ar les ac ar rai agweddau ar iechyd anifeiliaid anwes. Enghreifftiau yw ymddygiadwyr anifeiliaid, nyrsys milfeddygol a sefydliadau lles penodedig. Dylai perchenogion droi at eu milfeddyg (fet) yn y lle cyntaf am gyngor ar iechyd eu hanifeiliaid.

Am ragor o wybodaeth am Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006 a’ch cyfrifoldebau o dan y Ddeddf honno, a deddfau arall sy’n ymwneud â chŵn, gweler Atodiad 1 ar ddiwedd y cod hwn. Am ragor o ffynonellau gwybodaeth, gweler Atodiad 2.

Roedd y ddeddfwriaeth a ddyfynnir yn y cod ac yn Atodiad 1 yn gywir ar y dyddiad cyhoeddi ond cofiwch, gall newid.

Nid yw’r rhagair hwn yn rhan o’r cod ond mae’n esbonio ei ddiben a’i nodau cyffredinol. Nid yw Atodiad 1, sy’n rhoi gwybodaeth am y gofynion cyfreithiol perthnasol nac Atodiad 2, sy’n rhestru rhai ffynonellau gwybodaeth ychwanegol, chwaith yn rhan o’r cod.

Cafodd y Cod Ymarfer hwn ei ddiweddarau gyda help Rhwydwaith Lles Anifeiliaid Cymru. Mae Llywodraeth Cymru’n ddiolchgar i’r Rhwydwaith am roi o’u hamser ac am eu hargymhellion doeth.

Cyflwyniad

Mae bod yn berchen ar gi a gofalu amdano yn hwyl ac yn rhywbeth sy'n rhoi llawer o bleser ond mae hefyd yn gyfrifoldeb mawr ac yn ymrwymiad hirdymor yn ariannol ac o ran gofal. Chi sy'n rheoli bywyd eich ci; eich cyfrifoldeb chi felly yw sicrhau eich bod yn diwallu ei anghenion, waeth beth yw'r amgylchiadau. Yn ôl Deddf Lles Anifeiliaid 2006, rhaid ichi gymryd camau rhesymol i wneud yn siŵr:

- Bod gan eich ci le addas i fyw ynddo;
- Bod eich ci'n cael deiet iach;
- Bod eich ci'n cael ymddwyn yn naturiol;
- Bod gan eich ci gwmnïaeth addas;
- Eich bod yn amddiffyn eich ci rhag poen, dioddefaint, anaf ac afiechyd.

Byddwn yn eu hesbonio'n fanylach yn adrannau 1-5 o'r Cod hwn. Am ragor o gyngor, siaradwch â'ch milfeddyg neu'ch arbenigwr gofal anifeiliaid anwes. Rhestrir ffynonellau gwybodaeth eraill yn Atodiad 2.

Mae pob anifail yn wahanol ac wrth i chi ddod i adnabod eich ci, byddwch yn sylwi

ar nodweddion cyfarwydd. Mae'n bwysig eich bod yn sylwi ar unrhyw newidiadau yn ei ymddygiad, gan y gallai'r rhain fod yn arwydd bod eich ci mewn gofid, neu'n dost/sâl, neu nad ydych yn diwallu ei anghenion mewn rhyw ffordd arall.

Cyhoeddir y Cod Ymarfer hwn o dan adran 14 Deddf Lles Anifeiliaid 2006 ("y Ddeddf"). Cyhoeddwyd y Cod Ymarfer hwn y tro cyntaf gan Weinidogion Cymru a daeth i rym ar 28 Tachwedd 2008. Daeth y fersiwn ddiweddaraf i rym ar 12 Tachwedd 2018 ac mae'n gymwys i Gymru yn unig. Pwrpas y Cod Ymarfer hwn yw rhoi cyngor ar sut i ddiwallu anghenion eich ci a sicrhau trwy hynny eich bod yn cydymffurfio â Deddf Lles Anifeiliaid 2006. Mae'n berthnasol i bob ci rydych yn gyfrifol amdano.

Mae'r prif bethau y dylech eu gwybod wedi'u crynhoi yn y llyfryn 'Lles eich Cŵn'.

Eich cyfrifoldeb chi yw gofalu am eich ci yn unol â'r hyn a ddisgrifir yn y Cod hwn. Mae'n bwysig eich bod yn darllen y Cod Ymarfer cyflawn i ddeall yn llwyr anghenion lles eich ci a'r hyn sy'n rhaid ichi ei wneud o dan y gyfraith.

Dyletswydd i Ofalu

O dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006, mae dyletswydd gyfreithiol ar berchenogion a cheidwaid anifeiliaid i ofalu am yr anifeiliaid y maen nhw'n gyfrifol amdany'n nhw, p'un yw hwnnw'n gyfrifoldeb dros dro neu barhaol. Gall person fod yn gyfrifol am anifail os yw'n gofalu amdano. Mae perchennog ar y llaw arall yn dal i fod yn gyfrifol amdano hyd yn oed os mai rhywun arall sy'n gofalu amdano. Os mai plentyn o dan 16 oed sy'n gofalu am anifail, ei riant neu ei warcheidwad sy'n gyfrifol amdano. Mae hynny'n sicrhau mai oedolyn sydd fel arfer yn cael ei ddal yn gyfrifol am anifail. Os bydd ceidwad parhaol yn gadael anifail yng ngofal rhywun

arall, dyletswydd y ceidwad parhaol yw gwneud yn siŵr bod y ceidwad dros dro yn atebol ac wedi cael caniatâd i weithredu mewn argyfwng.

Mae bod yn gyfrifol am anifail yn cynnwys deall ei hanghenion o ran ei iechyd a'i les a meddu ar y lefel briodol o wybodaeth a sgiliau i allu gofalu am yr anifail. Rhaid i'r rheini sy'n gyfrifol am anifail gadw hefyd at y ddeddfwriaeth, gwybod am y Codau Ymarfer perthnasol a gwybod pryd a ble i fynd ar ofyn cyngor a help arbenigwr e.e. milfeddyg.

Adran 1: Yr amgylchedd

1.1 Dylai'r amgylchedd sydd ar gael i gi fod yn addas i'w anghenion. Dylai fod digon o le ar ei gyfer neu le y gall fynd iddo i redeg ac i wneud ei fusnes. Dylai fod ganddo o leia un lle y gall deimlo'n ddiogel ynddo a chilio iddo a chael llonydd ynddo os yw'n dewis gwneud hynny. Dylai bob amser allu cael hyd i le y bydd yn gyfforddus ynddo.

Cysgu a gorffwys

1.2 Mae angen y canlynol ar bob ci:

- Ei le cyfforddus ei hunan, gyda rhywbeth glân i orwedd arno, y gall fynd iddo i orffwys a chysgu. Dylai fod mewn lle tawel.
- Gwely mewn lle sych, heb ddrafftiau, sydd wedi'i awyru'n dda.
- Bydd angen golchi a glanhau ei wely yn rheolaidd, neu ei gyfnwid am un newydd.
- Dylai fod ganddo le gorffwys heb bethau fel ymylon miniog a sblinters ynddo allai ei anafu.

1.3 Dylai unrhyw le cysgu y byddwch yn ei roi i'ch ci fod yn ddigon mawr iddo allu ymestyn yn gyfforddus a gorwedd ar ei hyd. Dylai'ch ci allu troi o gwmpas ac ysgwyd ei gynffon heb gyffwrdd yn yr ochrau.

Defnyddio Cewyll/Cratiau

1.4 Os ydych yn defnyddio cawell, neu grât fel y'i gelwir yn aml, dylech wneud hynny mewn ffordd bositif a dylai fod o faint sy'n briodol i'ch ci.

1.5 Peidiwch byth â chadw'r ci yn y crât trwy'r amser na'i ddefnyddio fel ffordd i'w gosbi. Os ydych yn defnyddio'r crât i gaethiwo'ch ci, mae'n bwysig fod y crât mewn lle y mae'r ci yn hapus bod ynddo a'i fod yn teimlo'n sâff a diofid. Peidiwch â'i adael ar ei ben ei hun yn ddigon hir iddo ddechrau teimlo'n ofidus.

1.6 Mae'n bwysig bod y crât o'r maint priodol i'ch ci ac nad yw'n cael ei ddefnyddio ar gyfer mwy nag un ci. Dylai'r crât fod o leiaf yn ddigon mawr i'ch ci allu eistedd a sefyll at ei daldra llawn, troi o gwmpas, ymestyn a gorwedd yn naturiol. Bydd ci'n debygol o dyfu'n rhy fawr i'r grât oedd ganddo pan oedd yn gi bach. Wrth i'ch ci dyfu, mae'n bwysig cael crât newydd iddo o faint addas.

1.7 Rhowch y crât mewn lle tawel, ymhell o bethau all codi ofn ar y ci neu ei boeni. Peidiwch â'i roi wrth ddrafftiau, ffynhonnell gwres nac yn llygad yr haul. Gofalwch fod cylchrediad aer da. Dylai fod ganddo ddŵr yfed glân ffres, gwely a teganau neu bethau eraill i'w gadw rhag diflasu. Gofalwch ei fod yn cael digonedd o gyfle i chwarae â chŵn eraill a phobl, i ymarfer corff ac i wneud ei fusnes.

1.8 Mae llawer o gymdeithasau lles yn cynnig cyngor a gwybodaeth am gratiau i gŵn.

Rhwystro Ci rhag Crwydro

1.9 Mae'n drosedd gadael i'ch ci grwydro. Dylai'r lle rydych yn cadw'ch ci ynddo fod yn gwbl ddiogel, gyda ffin o ansawdd uchel i'w rwystro rhag dianc neu grwydro. Dylai'r ffin fod yn ddigon diogel i rwystro anifeiliaid rhag dod i mewn a chadw ymwelwyr annisgwyl, gan gynnwys lladron, draw. Dylech gadw'r gatiau ar glo.

1.10 Dylai'r math o ffin, a'r deunydd y mae wedi'i wneud ohono, fod yn addas i'ch ci. Ystyriwch faint a thaldra'ch ci a faint y gall neidio, dringo neu balu. Gofalwch nad oes unrhyw ymylon miniog a allai anafu'ch ci ar unrhyw arwyneb. Os ydych yn defnyddio weiar, ystyriwch faint y rhwyll rhag i'ch ci gael ei ddal ynddo a chael anaf.

1.11 Mae ffensys anweledig sy'n rhoi sioc drydan trwy goler wedi'u gwahardd o dan Reoliadau Lles Anifeiliaid (Coleri Electronig) (Cymru) 2010.

Cadw'ch Ci tu Allan

1.12 Os ydych am gadw neu adael eich ci y tu allan, mae nifer o bethau eraill y dylech eu hystyried. Mae'r rheini'n cynnwys:

- Diogelwch (gan gynnwys ei ddiogelu rhag lladron)
- Cysur a chysgod
- Cwmni a chyfle i ymwneud ag eraill
- Ei amddiffyn rhag anaf (gan gynnwys rhag sbwriel a sylweddau peryglus)
- Peidio â bod yn niwsans i gymdogion.

1.13 Yn ei gartref tu allan, dylai fod gan y ci le i gysgu a chwarae. Dylai ei amddiffyn rhag tywydd cas ac eithafol gan gynnwys gwres, oerfel a gwlybaniaeth. Dylai ei le cysgu fod yn ddigon mawr i'ch ci allu gorwedd ynddo'n gyfforddus (yn ei wely ac wrth ei ymyl) a rhowch ddefnydd gorwedd cyfforddus a glân iddo. Defnyddiwch inswleiddiad a rheolydd gwres i gadw'r tymheredd yn y man cysgu rhwng 10°C a 26°C.

1.14 Dylai'r man chwarae fod yn ddigon mawr i'ch ci allu gwneud ei fusnes heb iddo orfod cerdded trwy'r rhan front i ddychwelyd i'r man cysgu. Dylech garthu ei faw a'i ddŵr o leiaf unwaith bob dydd a glanhau a diheintio'r lle chwarae'n rheolaidd ac aml.

1.15 Mae cŵn sy'n cael eu cadw tu allan heb gwmni pobl nac anifeiliaid eraill a heb bethau fel teganau a phethau i'w cnoi i gadw eu meddyliau'n effro, yn gallu dioddef problemau seicolegol difrifol. Gallai hynny arwain at broblemau ymddygiad fel cnoi gormod ac arwyddion o ymosoddedd. Dylech ofalu bod y ci yn cael digon o gwmni'ath, ymarfer corff

a phethau i'w ysgogi i wneud yn siŵr ei fod yn hapus, heb deimladau negyddol fel ofn, gofid neu rwystredigaeth. Ewch i weld eich ci'n rheolaidd, siarad a chwarae ag e' a gwneud yn siŵr ei fod yn iawn. Os ydych yn cadw mwy nag un ci gyda'i gilydd, mae'n rhaid iddyn nhw gyd-dynnu. Gofalwch fod gan bob ci ddigon o le i fod ar ei ben ei hun os dyna'i ddymuniad a bod digon o adnoddau, fel gwely, bwyd a dŵr a phowlenni, fel nad oes angen cystadlu.

1.16 Cofiwch hefyd y gall cŵn sy'n cael eu cadw y tu allan ymateb i olygfeydd a synau nad ydynt fel arfer yn eu gweld na'u clywed yn y tŷ. Gallai'ch ci gyfarth, udo neu lefain am gyfnod hir os nad oes ganddo unrhyw beth i'w wneud, os oes ofn arno neu os oes rhywbeth yn ei boeni. Yn ogystal â bod yn anhapus ac yn fwy tueddol i ddiac, gallai'ch ci fod yn niwsans i'ch cymdogion. Os oes angen cyngor arnoch ar sut i reoli problemau o'r fath, dylech gael gair â'ch milfeddyg neu berson cymwys arall.

Hylendid

1.17 Rhan bwysig o greu amgylchedd addas yw sicrhau ei fod yn ddiogel a glân. Cliriwch ar ôl eich ci gartref a thafwch unrhyw faw yn y bin (neu system addas arall) bob dydd, yn enwedig os ydy'r ci'n byw gyda phlant. Gofalwch fod unrhyw ddiheintydd rydych yn ei ddefnyddio yn ddiogel ar gyfer anifeiliaid anwes. Yn ogystal â chadw ei le'n lân, mae diheintydd yn rhwystro clefydau rhag lledaenu.

Peryglon

1.18 Mae cŵn, a chŵn bach yn enwedig, yn twrio ym mhopeth gan fwyta pethau sy'n beryglus neu'n wenwynig. Dyma enghreifftiau:

- Mae resins, cyrens a siocled yn wenwyn i gŵn. Fe welwch restr lawn ar wefan Cymdeithas Milfeddygon Prydain (dolen yn Atodiad 2). Mae'n bwysig eu cadw o'u gafael bob amser.

- Mae llawer o blanhigion tŷ a gardd yn wenwyn i gŵn (gweler Atodiad 2 am ddolenni i wefannau sy'n rhestru planhigion gwenwynig). Dylech osgoi cadw planhigion gwenwynig neu rhowch nhw lle na all eich ci gael gafael arnyn nhw.
- Cemegau gwenwynig. Gall ci yfed neu fwyta cemegau gwenwynig trwy ddamwain neu am ei fod yn hoffi'r blas. Dylech gadw cemegau o'r fath o afael eich ci a glanhau ar eich ôl ar unwaith os ydych yn eu sarnu. Mae cemegau gwenwynig cyffredin y gall cŵn gael atyn nhw yn cynnwys gwenwyn lladd llygod mawr, gwenwyn lladd malwod a gwrthrewydd.
- Moddion pobl ac anifeiliaid eraill. Mae'n bwysig mai dim ond moddion sydd wedi'i roi iddo gan neu ar gyngor eich milfeddyg sy'n cael ei roi i gi.
- Ffenestri a balconïau agored.

Dylech wastad holi'ch milfeddyg ar unwaith os ydych yn credu bod eich ci wedi bwyta neu wedi dod i gysylltiad â rhywbeth allai fod yn niweidiol.

Teithio

1.19 Mae cŵn yn cael eu cario'n aml mewn cerbydau. Gofalwch nad yw'ch ci'n rhydd pan fydd yn cael ei gario yn y car. Os bydd damwain neu symudiad sydyn ac annisgwyl, gall ci rhydd gael anaf difrifol ac anafu teithwyr eraill. Bydd harnais diogelwch, i'w ddefnyddio'n benodol mewn car, neu gawell ddiogel wedi'i hadeiladu at y diben o faint digonol ac wedi'i hawyru'n dda, yn cadw'ch ci'n llonydd. Fodd bynnag, os ydych yn defnyddio harnais diogelwch neu gawell, dylech sicrhau bob amser nad yw'r ci yn llygad yr haul nac ar bwys y gwresogydd.

1.20 Cynlluniwch unrhyw deithiau hir yn ofalus rhag ichi amharu'n ormodol ar drefn fwydo'ch ci. Rhag iddo fynd yn sâl wrth deithio, peidiwch â'i fwydo'n syth cyn teithio. Dylai gael cyfle rheolaidd i gael dŵr a gwneud ei fusnes.

1.21 Peidiwch byth â gadael eich ci ar ei ben ei hun yn y car, hyd yn oed ar ddiwrnod sy'n ymddangos yn ddiwrnod mwyn. Gall y cerbyd fynd yn dwym/boeth iawn yn gyflym iawn ac achosi strôc gwres neu farwolaeth a gallech gael eich erlyn am greulondeb.

Adran 2: Deiet

2.1 Rhaid bod gan eich ci ddŵr glân ffres mewn powlen lân addas drwy'r amser. Os ydych yn mynd oddi cartref, gofalwch fod dŵr glân ar gael ar gyfer y ci. Ewch â dŵr gyda chi os oes angen. Mae hyn yn hanfodol i bob ci oni bai bod eich milfeddyg yn dweud fel arall. Er nad yw'ch ci efallai'n yfwr trwm fel arfer, bydd angen mwy o ddŵr arno mewn tywydd twym neu os ydych yn ei fwydo â bwyd sych. Dylech gadw golwg ar faint o ddŵr mae'ch ci yn ei yfed. Gall gwahaniaethau fod yn arwydd o salwch.

Deiet Cytbwys

2.2 Mae'n hanfodol rhoi deiet maethlon a chytbwys ym mhob cam o'i fywyd i'ch ci i'w gadw'n iach.

2.3 Mae angen deiet sy'n cynnwys protein, braster, carbohydrad, fitaminau a mwynau arno. Mae'r rhan fwyaf yn cael y deiet hwnnw ar ffurf bwyd masnachol parod. Wrth fwydo bwyd parod, darllenwch gyfarwyddiadau'r gwneuthurwr a chadw atyn nhw.

2.4 Os oes gennych yr wybodaeth arbenigol i greu deiet cytbwys, gallech baratoi bwyd cartref iddo yn lle bwyd parod. Yn wahanol i gathod, mae cŵn yn bwyta pethau heblaw cig, felly mae'n syniad da ychwanegu llysiau at eu bwyd. I allu paratoi bwyd cartref addas, mae angen dealltwriaeth dda a manwl o anghenion maeth eich ci. Os ydych am roi bwyd cartref i'ch ci ond nad oes gennych yr wybodaeth arbenigol, holwch eich milfeddyg neu arbenigwr gofal anifeiliaid anwes.

2.5 Bydd y deiet sydd ei angen ar eich ci'n newid dros ei oes ac ar adegau eraill hefyd e.e. pan fydd yn dost/sâl. Mae'n bwysig bod deiet eich ci yn rhoi'r maeth sydd ei angen arno, o ystyried ei oed, ei iechyd, ei gyflwr magu, cyflwr ei gorff, ei bwysau a lefel ei fywiogrwydd. Os nad ydych yn siŵr, holwch eich milfeddyg neu'ch arbenigwr gofal anifeiliaid anwes.

2.6 Mae'n bwysig bod eich ci yn cael y deiet cywir a'r cyfrannau cywir o bob cynhwysyn. Os oes gennych fwy nag un ci, mae'n bwysig bod pob un yn cael yn ôl ei angen.

2.7 Rhwch lonydd i'ch ci pan fydd yn bwyta.

Pwysau iach

2.8 Peidiwch â rhoi mwy o fwyd i'ch ci nag sydd ei angen arno. Mae gorfwyta yn arwain at ordewdra. Mae'r cyfarwyddiadau ar becyn eich bwyd cŵn yn ganllaw da neu holwch eich milfeddyg neu'ch arbenigwr gofal anifeiliaid anwes os nad ydych yn siŵr. Ni all ci tew fod yn gi iach a gordewdra yw'r broblem fwydo fwyaf cyffredin y mae milfeddygon yn ei gweld. Os bydd ci yn bwyta gormod ac os na fydd yn cael digon o ymarfer corff, bydd yn magu pwysau a bydd ansawdd a hyd ei fywyd yn dioddef. Gall arwain at broblemau iechyd megis clefyd y galon a diabetes. Cofiwch os ydych yn defnyddio bwyd i wobrwyo'ch ci wrth ei hyfforddi, gallech roi gormod o fwyd iddo heb feddwl. Bydd angen i chi felly newid faint o fwyd y mae'n ei gael amser bwyd.

2.9 Dylech wybod faint y dylai'ch ci bwysu a cheisio cadw ei gorff yn ei gyflwr mwyaf delfrydol ym mhob cam o'i fywyd. Gall newid yn ei arferion bwyta neu yfed fod yn arwydd nad yw'ch ci'n dda – holwch eich milfeddyg.

Cyflwr y Corff

2.10 Dysgwch beth yw cyflwr corfforol delfrydol eich ci yn ôl ei oed. Mae'r diagram yn dangos sut mae rhoi sgorio cyflwr y corff. Os ydych am wybod mwy, holwch eich milfeddyg.

RHY DENAU

1

Modd gweld asennau, asgwrn cefn, asgwrn y pelfis ac esgyrn eraill yn rhwydd o bell. Dim bloneg i'w weld ar y corff. Diffyg cyhyrau'n amlwg.

2

Modd gweld asennau, asgwrn cefn ac asgwrn y pelfis yn rhwydd. Dim bloneg yn amlwg. Rhai esgyrn eraill yn amlwg. Diffyg rhai cyhyrau.

3

Hawdd teimlo'r esgyrn ac efallai'n hawdd eu gweld. Dim bloneg i'w deimlo arnynt. Brig asgwrn y cefn i'w weld. Asgwrn y pelfis yn amlwg. Croen yn dynn am y wasg a'r bol.

DELFRYDOL

4

Asennau'n hawdd eu teimlo gydag ychydig o orchudd o floneg. Y wasg yn hawdd ei gweld o edrych i lawr arni. Croen yn dynn am y bol.

5

Modd teimlo'r asennau heb ormod o floneg drostynt. Y wasg i'w gweld y tu ôl i'r asennau o edrych i lawr arni. Croen yn dynn am y bol o edrych arno o'r ochr.

RHY DRWM

6

Modd teimlo'r asennau gydag ychydig yn ormod o floneg drostynt. Modd gweld y wasg o edrych i lawr arni ond nid yw'n amlwg. Croen yn dynn am y bol.

7

Modd teimlo'r asennau ag ymdrech; trwch o floneg drostynt. Bloneg amlwg o gwmpas y lwynau a bôn y gynffon. Dim gwasg neu nid yw'n amlwg. Y croen efallai'n dynn o dan y bol.

8

Dim modd teimlo'r asennau o dan drwch o floneg neu dim ond o wasgu'n galed. Trwch o floneg o gwmpas y lwynau a bôn y gynffon. Dim gwasg. Dim croen tynn o dan y bol. Chwydd y bol o bosib yn amlwg.

9

Trwch anferth o floneg ar y thoracs, asgwrn y cefn a bôn y gynffon. Dim gwasg na chroen tynn o dan y bol. Bloneg ar y coesau a'r gwddf. Chwydd amlwg yn y bol.

Trefn fwydo

2.11 Bydd nifer y prydau bwyd y dydd yn dibynnu ar oed y ci a faint o ymarfer corff mae'n ei gael. Fel rheol, mae'n well rhoi dau bryd o fwyd i'ch ci bob dydd oni bai bod eich milfeddyg yn dweud yn wahanol.

2.12 Os ydych yn bwydo'ch ci ddwywaith y dydd, gallwch rannu'r bwyd yn ddwy gyfran gyfartal, neu'n draean a dau draean.

2.13 Os oes gennych fwy nag un ci mae'n bwysig bod pob un yn cael bwyta mewn llonyddwch.

2.14 Gall cynnydd annisgwyl neu golli awydd bwyta fod yn arwyddion o salwch. Holwch eich milfeddyg os bydd y broblem yn para.

Anghenion deietegol eraill

2.15 Mae'n ddigon posibl y bydd angen bwyd a threfn fwydo wahanol ar eist torrog, geist sy'n bwydo cŵn bach, cŵn hen, ifanc neu dost/sâl. Er enghraifft, mae angen bwydo ci bach yn amlach na chi llawndwf iach. Eich milfeddyg yw'r person gorau i'ch cyngori ynghylch beth sydd ei angen ar eich ci o dan yr amgylchiadau hyn.

2.16 Peidiwch â rhoi bwyd i'ch ci awr cyn neu awr ar ôl ymarfer corff caled gan y gall hynny arwain at fol chwyddedig neu broblemau meddygol difrifol posibl eraill.

2.17 Os bydd angen newid deiet eich ci, gwnewch hynny'n raddol, dros gyfnod o ryw wythnos, oni bai bod eich milfeddyg yn dweud wrthyh yn wahanol.

Adran 3: Ymddygiad

3.1 Mae'r adran hon yn cynnig cyngor ar ymddygiad eich ci.

Profiadau cynnar

3.2 Yr amser gorau i gi bach ddysgu am gŵn eraill, pobl ac anifeiliaid yw pan fydd yn ifanc iawn. Cymdeithasoli yw'r gair am hyn. Mae'n bwysig bod cŵn bach yn cael cyfleoedd i gymdeithasoli pan fyddwn nhw rhwng 3 i 14 wythnos oed er mwyn tyfu'n gŵn hapus a normal. Bydd diffyg cyfleoedd i gymdeithasu â chŵn, pobl neu anifeiliaid eraill, neu brofiadau gwael wrth gymdeithasu, yn gallu arwain at broblemau ymddygiad. Mae'r cyfnod pwysig hwn yn cynnwys cyfnod rhoi'r brechiad cynta i'ch ci. Bydd eich milfeddyg yn dweud wrthy ch pryd y bydd hi'n ddiogel i'ch ci bach gymysgu â chŵn ac anifeiliaid eraill.

3.3 Cyflwynwch eich ci bach i amrywiaeth o synau, gwrthrychau a gweithgareddau yn ei fyd ond cofiwch wneud hynny'n ofalus ac mewn ffordd bositif. Ymgynefino yw'r gair am hyn. Os bydd ci bach yn dysgu'n gynnar nad yw'r pethau hyn yn fygythiad, bydd yn fwy tebygol o fod yn hapus yn eu gweld a'u clywed am weddill ei fywyd. Ond mae'n bwysig peidio â llethu na dychryn eich ci bach, a dylech bob amser ofalu bod ffordd iddo ddianc oddi wrth bethau sy'n codi ofn arno. Gall gorfodi'ch ci bach i gymysgu ag eraill arwain at broblemau ymddygiad felly mae'n bwysig gofalu bod pob sefyllfa mor rhwydd a phositif â phosibl fel ei fod am ymchwilio a chymdeithasu.

3.4 Mae angen cyfnodau hir o orffwys ar gi bach i ddatblygu corff a natur iach. Peidiwch â tharfu ar gi sy'n cysgu; gadewch iddo ddiuno yn ei amser ei hunan.

3.5 Holwch eich milfeddyg neu berson cymwys arall ynghylch sut i ofalu am gi bach newydd.

Hyfforddiant

3.6 Mae cŵn yn dysgu gydol eu bywyd ac ym mhob sefyllfa. Mae hyfforddiant ffurfiol yn bwysig, yn enwedig i gi ifanc. Dylech ddechrau'r hyfforddiant gyda thasgau syml fel dysgu'ch ci i adnabod ei enw ac i ddod atoch chi pan fyddwch yn ei alw. Mae'n bwysig bod yn gyson a phositif. Dylech wobrwyo ymddygiad da gyda rhywbeth y mae'ch ci yn ei fwynhau (megis chwarae, bwyd neu faldod). Mae'n bwysig eich bod yn ei wobrwyo ar unwaith.

3.7 Mae'n well hyfforddi'ch ci am gyfnodau byr yn aml. Manteisiwch ar bob cyfle i ganmol eich ci am ymddygiad da. Bydd ci yn llai tebygol o wneud pethau drwg os ydych yn ei anwybyddu pan fydd yn gwneud y pethau drwg.

3.8 Gall dosbarthiadau hyfforddi da ddangos dulliau 'hyfforddi trwy wobrwyo' ichi sy'n dysgu'ch ci i ymddwyn yn dda ac sy'n atal neu'n newid ymddygiad drwg. Gall 'hyfforddi trwy gosbi' wneud i'r ci ddiodef heb eisiau a'i ddrysu. Mae coleri sy'n gallu rhoi sioc drydanol wedi'u gwahardd yng Nghymru. Darllenwch Atodiad 2 – Ffynonellau Gwybodaeth am ragor o wybodaeth am hyfforddi.

Ymarfer corff

3.9 Bydd yr ymarfer corff sydd ei angen ar eich ci yn amrywio yn ôl ei oedran, ei iechyd a'i frîd. Er enghraifft, efallai y bydd yn well gan eich ci fywyd tawelach wrth iddo heneiddio, neu gallai'ch milfeddyg eich cynghori er lles ei iechyd i beidio â mynd â'ch ci am dro mor aml ac ichi ddefnyddio teganau yn lle ymarfer corff i symbylu ei feddwl. Ond oni bai bod eich milfeddyg yn dweud fel arall, bydd angen ymarfer corff rheolaidd ar eich ci, o leiaf unwaith bob dydd, a chyfle i redeg, chwarae, chwilota a thwrio. Bydd hyn yn cadw'ch ci'n ffit ac yn fywiog yn ei gorff a'i feddwl.

3.10 Mae angen ymarfer corff ar gŵn bach a llawer o bethau i ysgogi'r meddwl, ond am gyfnodau bywiog byr yn unig. Ond gall gorweithio ci sy'n tyfu wneud drwg i'w gymalau. Os oes gennych unrhyw amheuon ynghylch yr ymarfer corff sydd ei angen ar eich ci bach, holwch eich milfeddyg am gyngor.

3.11 Nid yw'ch ci bach wedi'i ddiogelu'n llawn rhag clefydau ar ôl ei frechiad cyntaf. Gofynnwch i'ch milfeddyg ddweud wrthyhch pryd y bydd wedi'i ddiogelu'n llawn a than hynny, peidiwch â'i adael allan heblaw i ardd breifat neu le caeedig.

3.12 Rydych yn torri'r gyfraith os ydych yn gadael i'ch ci fod allan o reolaeth mewn ffordd beryglus; yn ogystal â thraffig a da byw, gall cŵn eraill fod yn berygl. Peidiwch â thynnu'r ci oddi ar ei dennyn nes eich bod yn siŵr ei bod yn ddiogel a chyfreithlon ichi wneud hynny. Mae'n bwysig eich bod yn dysgu'ch ci pan na fydd ar ei dennyn i ddod atoch chi pan fyddwch yn ei alw. Hyd yn oed pan na fydd ar ei dennyn, dylai'ch ci fod o dan eich reolaeth.

3.13 Gofalwch nad yw coler/harnais eich ci'n rhy dynn nac yn rhy llac. Gwnewch yn siŵr ei fod yn gyfforddus ac nad yw'n ei boeni nac yn gwneud dolur iddo. Nid yw cadwyni tagu na choleri gwasgu a phrocio yn dderbyniol gan eu bod yn achosi poen a/neu anaf.

3.14 Peidiwch â mynd â'ch ci am dro pan fydd y dydd ar ei fwyaf twym/poeth. Ben bore neu fin nos yw'r adegau gorau i fynd â'ch ci am dro yn ystod cyfnodau o dywydd twym.

Chwarae a Chymysgu

3.15 Mae cŵn yn anifeiliaid cymdeithasol, chwareus a deallus â meddyliau bywiog – mae angen ysgogi eu meddyliau er mwyn eu cadw'n hapus. Mae angen felly iddyn nhw gymysgu a chwarae â phobl a chŵn eraill, cael teganau i chwarae â nhw neu amgylchedd â llawer o gyfleoedd ynddo i chwilota a thwrio. Ond gofalwch peidio â llethu'ch ci. Gallwch roi

cyfran o'i fwyd sych i'ch ci trwy 'fwydw'r pos' (puzzle feeder) sy'n rhyddhau bwyd yn raddol ac sy'n ysgogi meddwl eich ci pan fydd yn y tŷ.

3.16 Mae chwarae â'ch ci gan ddefnyddio teganau diogel ac addas yn ffordd dda o'i ddiddanu. Mae'n bwysig peidio â gadael eich ci ar ei ben ei hun gyda theganau bregus, yn enwedig os yw'n un am gnoi'n frwd. Mae perygl iddo lyncu darnau bach a datblygu problemau treulio difrifol. Cadwch olwg ar ei deganau i wneud yn siŵr nad ydyn nhw'n frwnt neu wedi torri. Drwy newid ei deganau'n aml, ni fydd yn diflasu ar degan unigol.

Adnabod a Deall Ymddygiad

3.17 Mae cŵn ym teimlo amrywiaeth o emosiynau gan gynnwys hapusrwydd, ofn, gofid a dicter. Mae'n bwysig felly'ch bod yn adnabod yr arwyddion y mae ci'n eu defnyddio i ddangos ei deimladau. Gall unrhyw newid yn ei ymddygiad fod yn arwydd ei fod yn anhapus neu'n sâl. Gall arwyddion o stres amrywio o gi i gi, ond gallan nhw gynnwys:

- anadlu'n drwm, glafoerio, llyfu gwefusau;
- methu â bod yn llonydd, a cherdded yn ôl ac ymlaen;
- gwneud ei fusnes yn y tŷ;
- cyfarth (oni bai bod rheswm da o safbwynt y ci);
- mynnu cael sylw trwy'r amser – gan bobl ac anifeiliaid anwes eraill;
- cuddio a swatio;
- gostwng ei glustiau a'i gynffon.

Gall rhai o'r arwyddion hyn fod yn arwyddion o salwch neu boen a dylech gysylltu â'ch milfeddyg os ydych yn poeni.

3.18 Gofalwch fod gan eich ci le diogel i guddio ynddo pan fydd ofn arno.

3.19 Dylech siarad â'ch milfeddyg os nad ydych yn gwybod beth i'w wneud os bydd ymddygiad eich ci'n newid yn sydyn neu os yw'n ymateb yn od neu'n troi'n ofnus neu'n gas yn sydyn.

Gwneud ei fusnes

3.20 Mae angen i gi allu mynd o'i le byw i le addas i wneud ei fusnes, o leiaf unwaith bob ychydig o oriau.

3.21 Mae ei ddysgu i wneud ei fusnes yn rhan hanfodol o'i addysg gynnar. Dangoswch le addas tu allan iddo pan fydd yn fach, a'i wobrwyo am wneud ei fusnes ynddo a dysgith yn gyflym i'w ddefnyddio. Peidiwch â rhoi pryd o dafod i'ch ci na'i gosbi pan fydd yn cael damwain gan y gall hyn ei wneud yn ofnus a chreu problemau nes ymlaen. Gallwch fynd i lawer lle am gyngor ar sut i hyfforddi'ch ci i wneud ei fusnes (gweler Atodiad 2 – Ffynonellau Gwybodaeth). Bydd ambell gi yn piso fel rhan o'i gyfarchiad ichi. Os bydd hyn yn para, siaradwch ag arbenigwr ymddygiad.

3.22 Os nad yw wedi'i eithrio (gweler Atodiad 1), mae dyletswydd gyfreithiol ar geidwad ci, neu'r person sy'n gyfrifol amdano, i glirio ar ôl y ci hwnnw (gan ddefnyddio 'rhaw baw' neu gwodyn plastig) pan fydd mewn lle cyhoeddus. O dan Ddeddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlisma 2014, gall Awdurdod Lleol gyflwyno Gorchymyn Amddiffyn Mannau Cyhoeddus all fynnu pob math o reolau gan gynnwys rheolau ychwanegol ar berchnogion cŵn. Gofalwch eich bod yn gwybod beth yw'r rheolau yn yr ardal ble rydych chi'n mynd â'ch ci am dro.

Adran 4: Cwmni

4.1 Mae'r adran hon yn cynnig cyngor ichi ar sut i roi cwmni addas i'ch ci.

Gall pob ci frathu o dan rai amgylchiadau. Peidiwch byth â gadael eich ci felly ar ei ben ei hun gyda phlant ac anifeiliaid eraill.

Ei berthynas â Chŵn, Anifeiliaid Eraill a Phobl

4.2 Dysgwch eich ci sut i ymddwyn yn briodol mewn sefyllfaoedd cymdeithasol amrywiol trwy ei gyflwyno'n ofalus ac yn bositif i bobl wahanol ac anifeiliaid eraill gan gynnwys, er enghraifft, cŵn cyfeillgar. Mae'n bosib y bydd cŵn sydd wedi cael profiadau negyddol yn ymateb yn ddrwg mewn sefyllfaoedd cymdeithasol. Sylwch sut mae'ch ci yn ymateb i bobl anghyfarwydd a chŵn ac anifeiliaid eraill ac ymatebwch chithau yn ôl y gofyn.

4.3 Os ydy'ch ci yn ffein wrth gŵn eraill, dylech roi digonedd o gyfleoedd iddo chwarae â chŵn ffein eraill. Dylai'ch ci gael cyfleoedd rheolaidd i gymysgu â phobl.

4.4 Gofalwch fod pawb sy'n ymwneud â'ch ci yn gwneud hynny mewn ffordd garedig, addfwyn a chyson. Peidiwch â gadael i bobl godi ofn arno na'i boeni.

4.5 Dylai oedolion a phlant sydd ddim yn gyfarwydd â chŵn ddysgu na ddylech byth fynd at gi sy'n gorffwys, cysgu, bwyta, chwarae â hoff degan neu sy'n dost/sâl. Ddylech chi ddim gorfodi ci i chwarae na'i gario o gwmpas. Dylech ofalu bod gan eich ci le tawel y gall fynd iddo i orffwys neu guddio heb gael ei aflonyddu.

Oddi Cartref

4.6 Chi sy'n gyfrifol am sicrhau bod yna rywun ar gael i ofalu am eich ci pan fyddwch chi oddi cartref ac yn methu mynd â'ch ci gyda chi. Gallai'r rhywun hwnnw aros yn eich cartref

a gofalu am eich ci yno, gallwch fynd â'ch ci i lety cŵn neu fynd â'ch ci i aros gyda ffrind neu berthynas sy'n gwybod sut i ofalu amdano. Pan fydd rhywun arall yn gofalu am eich ci, hwnnw sy'n gyfrifol yn gyfreithiol am ei les ac mae angen sicrhau ei fod yn deall ei anghenion ac unrhyw ofynion arbennig sydd ganddo.

4.7 Mae cŵn yn anifeiliaid cymdeithasol ac yn mwynhau cwmni pobl. Mae'r amser y gallwch adael ci ar ei ben ei hun yn amrywio yn ôl ei oed, ei brofiadau, sefyllfa ei gartref ac ati. Mae ambell gi yn diflasu ar ei ben ei hun a bydd cŵn eraill nad ydyn nhw wedi cael eu dysgu sut i ymdopi ar eu pen eu hunain neu sydd wedi cael profiad cas yn mynd i boeni, hyd yn oed os ydyn nhw ond yn cael eu gadael am gyfnod byr. Mae llawer o gymdeithasau lles anifeiliaid yn argymhell na ddylech adael eich ci am fwy na phedair awr.

Nifer y cŵn

4.8 Dylai'r perchennog ystyried anghenion pob ci unigol, faint o le sydd ganddo a beth fydd effaith y ci ar ei amser ac ar ei arian. Mae'n bwysig hefyd ystyried a fydd y ci yn debygol o dderbyn cŵn ac anifeiliaid eraill ar ei diriogaeth. Gall eich milfeddyg neu'r arbenigwr gofal anifeiliaid anwes eich cyngori.

4.9 Os ydych am gadw nifer o gŵn gyda'i gilydd, gofalwch fod digon o le iddyn nhw allu osgoi ei gilydd os oes angen a bod gennych ddigon o fowlenni, teganau, gwelyau ac ati ar gyfer pob ci rhag iddyn nhw gystadlu â'i gilydd neu warchod eu pethau.

4.10 Mae gan rai Awdurdodau Lleol reolau ynghylch faint o gŵn y caiff un person eu cerdded ar y tro. Dylai perchennogion holi'r Awdurdod Lleol i wneud yn siŵr eu bod yn cadw at y rheolau.

Adran 5: Iechyd

5.1 Mae'r adran hon yn rhoi cyngor ar iechyd eich ci.

Gofal iechyd

5.2 Mae iechyd da yn hanfodol i les eich ci. Milfeddygfa eich ci yw'r lle gorau i'ch cynghori ar sut i ofalu am iechyd eich ci, fel ei niwtro, ei frechu a rheoli ei baraseitiaid mewnol ac allanol, yn ogystal ag unrhyw broblemau iechyd allai fod ganddo. Dylech holi beth yw trefniadau'ch milfeddygfa wedi iddi gau.

5.3 Gall gofalu am iechyd a lles eich ci fod yn fater drud iawn a dylech ystyried sut y byddwch chi am ysgwyddo'r costau. Efallai y byddwch am brynu yswiriant oddi wrth un o'r cwmnïau niferus sy'n ei werthu.

5.4 Gan mai chi sy'n gyfrifol am iechyd eich ci, rhaid ichi ystyried y canlynol:

- Atal clefydau. Mae llawer o frechlynnau ar gael sy'n diogelu cŵn rhag clefydau pwysig, rhai ohonyn nhw'n angheuol.
- Atal paraseitiaid. Rhaid trin eich ci'n rheolaidd rhag llyngyr, chwain a throgod. Mae'n arbennig o bwysig gwneud yn siŵr fod y driniaeth ar gyfer cŵn sy'n byw yng nghefn gwlad neu sy'n ymweld â chefn gwlad yn rheolaidd yn delio â llyngyr rhuban. Mae chwain a phroblemau croen heb eu trin yn gallu achosi dioddefaint mawr. Mae llawer o gynnyrch trin chwain a llyngyr ar gael a gall eich milfeddyg ddweud pa rai sydd fwyaf addas i'ch ci chi.
- Rhoi deiet cytbwys ac iach (gweler adran 2).
- Rhoi'r amgylchedd iawn sy'n ddiogel rhag anaf ac afiechyd (gweler adran 1).
- Ymateb yn gyflym os bydd eich ci'n dost/sâl, wedi cael anaf neu'n dechrau ymddwyn yn rhyfedd.
- Cadw ei ddannedd mewn cyflwr da.
- Mae'n bwysig dilyn y mesurau iechyd angenrheidiol os ydych am fynd â'ch ci dramor. Mae yna glfydau y gwelwch dramor nad ydyn nhw'n bod ym Mhrydain. Cewch gyngor defnyddiol ar hyn yn "Ffynonellau Gwybodaeth Defnyddiol" yn Atodiad 2.

Salwch

5.5 Mae'n bwysig adnabod yr arwyddion bod eich ci'n dost/sâl a'ch bod yn cysylltu â'ch milfeddyg yn syth pan fyddwch yn eu gweld. Gall arwyddion o salwch gynnwys:

- cyfogi a dolur rhydd;
- rhwymedd neu drafferth i wneud dŵr;
- magu neu golli pwysau mawr yn sydyn;
- colli archwaeth;
- yfed mwy neu lai nag arfer;
- dim egni;
- chwyddiadau anarferol;
- salwch croen e.e. colli blew;
- cloffni;
- peswch;
- diffyg anadl;
- gwaedu anarferol;
- llid o'r llygaid neu o'r clustiau;
- arwyddion o boen – sensitifrwydd i gyffyrddiad.

Nid yw'r rhestr hon yn un llawn ond os gwelwch newid yn ymddygiad eich ci, ystyriwch y posibilrwydd y gallai fod yn sâl. Os ydych yn credu bod rhywbeth yn bod ar eich ci, holwch eich milfeddyg. Gallai peidio â mynd at y milfeddyg yn brydlon arwain at ddiodefaint diangen ac mae hynny'n drosedd.

Cael ci

5.6 Mae cŵn yn amrywio'n aruthrol o ran eu cyrff e.e. siâp, maint, blewyn ac ati ac o ran nodweddion eraill hefyd e.e. ymddygiad a natur. Ymchwiliwch i'r mathau o gŵn sydd ar gael a dewiswch yr un sy'n cyfateb orau i'ch amgylchiadau chi. Mae llawer o ffynonellau cyngor da ar gael gan gynnwys y rheini yn yr adran 'Ffynonellau Gwybodaeth' ar ddiwedd y cod hwn.

5.7 Mae llawer o gŵn bach a llawndwf yn cael eu hysbysebu ar hysbysebion ar-lein. Mae'n bwysig iawn eich bod yn ymchwilio'n drylwyr cyn prynu ci sy'n cael ei hysbysebu. Mae gan y Grŵp Cyngori ar Hysbysebu Anifeiliaid Anwes set o Safonau Gofynnol y dylai pob hysbyseb eu bodloni a dylai hynny fod yn fan cychwyn i'ch ymchwil. Gall y cymdeithasau lles a restrir yn y "Ffynonellau Gwybodaeth Ddefnyddiol" yn Atodiad 2 y cod roi cyngor ichi cyn prynu ci.

5.8 Mae llawer o ffactorau gan gynnwys yr amgylchiadau y cafodd eich ci eu magu ynddyn nhw neu ei gadw ynddyn nhw wedi hynny, yn dylanwadu ar ei iechyd a'i les yn y dyfodol. Nid yw pob ci'n cael ei fagu mewn ffordd sy'n rhoi'r sylw priodol i'w iechyd neu les corfforol ac ymddygiadol. Mae'n well cael cyngor gan eich milfeddyg neu fudiad perthnasol (gweler Atodiad 2) ynghylch ble i gael ci.

5.9 Dylech chwilio gymaint ag y medrwyd a yw rhieni'r ci wedi cael eu sgrinio rhag cyflyrau etifeddol sy'n gyffredin yn eu brîd (e.e. dysplasia'r glun neu cyflyrau etifeddol ar y llygaid), a gwneud yn siŵr eich bod yn gallu cwrdd â'i anghenion. Mae'n debygol y bydd

angen gofal arbennig ar gi sydd â chyflyrau wedi'u hetifeddu ac efallai y bydd angen triniaeth gostus arno.

5.10 Os ydych chi'n prynu ci bach, dylech bob amser ofyn am gael gweld y fam a'i frodryd a'i chwirydd a hynny i weld sut maen nhw'n ymddwyn â'i gilydd. Byddai'n dda hefyd cael gweld y tad. Mae hyn yn bwysig am nifer o resymau: gall roi syniad ichi beth fydd natur a maint y ci wedi iddo dyfu. Cofiwch, ni fydd hyn yn debygol o fod yn bosib mewn llochesi cŵn ac ati.

5.11 Os ydych yn dewis cael ci bach, ffordd dda o wneud yn siŵr bod yr ystyriaethau pwysig wedi'u bodloni yw trwy 'Contract Ci Bach'. Cewch weld enghreifftiau gan gymdeithasau lles yn y "Ffynonellau Gwybodaeth Ddefnyddiol" yn Atodiad 2 y cod.

5.12 Rhaid i gŵn bach sy'n cael eu geni ar safle bridwr trwyddedig aros ar y safle hwnnw tan eu bod o leiaf 56 niwrnod (wyth wythnos) oed. Rhaid rhoi microsglodyn arnyn nhw erbyn eu bod yn wyth wythnos oed o dan Reoliadau Microsglodynnu Cŵn (Cymru) 2015 (gweler Atodiad 1). Y bridwr ddylai fod y ceidwad cofrestredig cyntaf a dylech gofrestru'ch hun fel y perchennog newydd ar ôl ichi brynu'r ci bach. Gofalwch hefyd fod eich manylion yn cael eu cadw'n gyfoes os byddwch yn newid eich rhif ffôn neu'ch cyfeiriad ac ati.

5.13 Ewch â'ch ci newydd at filfeddyg am gyngor cyffredinol ar ofalu am ei iechyd o fewn ychydig ddiwrnodau ar ôl ichi ddod ag e' gartref. Dilynwch gyngor eich milfeddyg ynghylch gofalu'n ddi-dor am ei iechyd ar hyd ei fywyd.

Cribo a golchi

5.14 Bydd angen mwy o sylw ar flew ambell gi a bydd angen ei gribo pob dydd rhag iddo fynd yn blethau a chlymau. Fodd bynnag, mae angen cribo blew pob ci yn rheolaidd a'i olchi o bryd i'w gilydd i gadw ei groen a'i flew mewn cyflwr da. Bydd angen brws a chrib sy'n addas i'r math o flew sydd ar eich ci. Holwch eich milfeddyg neu'ch arbenigwr gofal anifeiliaid anwes os nad ydych yn siŵr ynghylch cribo'ch ci.

Bridio a Niwtro

5.15 Dylech ystyried niwtro'ch ci. Yn ogystal ag osgoi holl broblemau cael cŵn bach diangen, mae yna fanteision eraill hefyd. Manteision fel osgoi heintiau a chanserau ar y rhannau fydd yn cael eu tynnu e.e. heintiau'r groth a chanser yr ofarïau mewn geist a chanser y ceilliau mewn cŵn gwryw. Gallai fod yna fanteision o ran ymddygiad eich ci hefyd. Ond mae yna risgiau, a rhaid eu hystyried hwythau hefyd. Risgiau fel yr heintiau all ddigwydd wrth roi llawdriniaeth ac mae perygl y gall y ci fynd yn dew, cael trafferth rheoli ei ddŵr a datblygu rhai mathau o ganser. Bydd y cydbwysedd rhwng manteision a niweidiau posib yn amrywio o gi i gi a dylech holi'ch milfeddyg. Rhestrir ffynonellau cyngor eraill yn Atodiad 2.

5.16 Nid ar chwarae bach y mae penderfynu un ai i fagu o gi/gast neu i'w niwtro. Rhaid ystyried iechyd a lles yr anifail unigol. Cyn bridio, dylech ystyried iechyd y rhieni, unrhyw broblemau etifeddol, sut y byddech chi'n sicrhau bod y cŵn bach yn cael cymdeithasoli ac ymgynefino a sut y byddwch yn cael hyd i gartrefi addas iddyn nhw. Os ydych chi am fridio, rhaid meddwl hefyd am iechyd a lles y cŵn bach. Mae'r penderfyniad i fridio yn ymrwymiad aruthrol ac ni ddylech fentro heb feddwl yn galed iawn. Dylech wneud popeth yn eich gallu i osgoi unrhyw fridio 'anfwriadol'.

5.17 Fel perchennog ci, dylech feddwl yn galed a chael yr holl ffeithiau cyn penderfynu p'un ai i fridio neu i niwtro'ch ci. Wedi'r cyfan, yn ogystal â bod yn gyfrifol am y penderfyniad ei hunan, bydd rhaid ichi hefyd ddelio â'r canlyniadau.

Y Dannedd

5.18 Dylech gadw golwg ar ddannedd eich ci yr un pryd â'i gribo. Argymhellir past a brwshys dannedd arbennig i gŵn at ddefnydd dyddiol ac maent ar gael yn gyffredinol gan filfeddygon a siopau anifeiliaid anwes. Gallech hefyd brynu deunyddiau cnoi arbennig a theganau i gadw dannedd a gymiau'ch ci yn iach.

Tagio

5.19 Mewn manau cyhoeddus, rhaid i'ch ci wisgo coler a thag enw, oni bai ei fod wedi cael ei eithrio o dan Orchymyn Rheoli Cŵn 1992. Mae sawl math gwahanol o goler a harnais ar gael ac mae'n bwysig eich bod yn dewis coler sy'n ffitio'ch ci yn gywir. O dan y gyfraith (Gorchymyn Rheoli Cŵn 1992) mae'n rhaid i'r coler gynnwys tag gyda'ch enw a'ch cyfeiriad arno ac, os oes modd, rhif ffôn cyswllt.

5.20 Bydd angen rhoi microsglodyn ar eich ci wedi iddo gyrraedd ei wyth wythnos oed oni bai ei fod wedi'i eithrio o dan Reoliadau Microsglodynnu Cŵn (Cymru) 2015. Rhaid ichi gofrestru'ch manylion ar gronfa ddata gymeradwy a rhaid ichi roi gwybod iddi pan fyddwch chi'n symud neu os yw'ch ci yn symud i gartref arall. Bydd sganio'r microsglodyn ar gi sydd ar goll neu wedi'i ddwyn yn helpu i'w gael yn ôl i'w berchennog. Os oes gennych unrhyw gwestiynau am ficrosglodion, holwch eich milfeddyg neu'ch arbenigwr gofal anifeiliaid anwes.

Beth i'w wneud os bydd eich ci yn mynd ar goll

5.21 Os ydy'ch ci ar goll, cysylltwch â'r gronfa ddata sydd wedi cofrestru'r microsglodyn. Dylech hefyd gysylltu â warden cŵn eich cyngor lleol. Byddai'n syniad da hefyd holi milfeddygfeydd, ysbytai anifeiliaid a chanolfannau ailgartrefu lleol, rhoi cofnod ar wefannau 'anifeiliaid ar goll' a rhoi poster i fyny. Cofiwch, mae ci sy ar goll yn gallu crwydro'n bell.

Atodiad 1: Y Gyfraith

Deddf Lles Anifeiliaid 2006

Mae'r cod yn cyfeirio at yr adrannau canlynol o'r Ddeddf ac rydym yn eu nodi yma i'ch helpu. Mae adrannau perthnasol y Ddeddf yn cael eu dyfynnu isod yn y Saesneg gwreiddiol). Mae'r blwch llwyd yn crynhoi'r troseddau a'r cosbau perthnasol yn y Ddeddf.

3 Responsibility for animals

- (1) In this Act, references to a person responsible for an animal are to a person responsible for an animal whether on a permanent or temporary basis.
- (2) In this Act, references to being responsible for an animal include being in charge of it.
- (3) For the purposes of this Act, a person who owns an animal shall always be regarded as being a person who is responsible for it.
- (4) For the purposes of this Act, a person shall be treated as responsible for any animal for which a person under the age of 16 years of whom he has actual care and control is responsible.

4 Unnecessary suffering

- (1) A person commits an offence if—
 - (a) an act of his, or a failure of his to act, causes an animal to suffer,
 - (b) he knew, or ought reasonably to have known, that the act, or failure to act, would have that effect or be likely to do so,
 - (c) the animal is a protected animal, and
 - (d) the suffering is unnecessary.
- (2) A person commits an offence if—
 - (a) he is responsible for an animal,
 - (b) an act, or failure to act, of another person causes the animal to suffer,
 - (c) he permitted that to happen or failed to take such steps (whether by way of supervising the other person or otherwise) as were reasonable in all the circumstances to prevent that happening, and
 - (d) the suffering is unnecessary.
- (3) The considerations to which it is relevant to have regard when determining for the purposes of this section whether suffering is unnecessary include—
 - (a) whether the suffering could reasonably have been avoided or reduced;
 - (b) whether the conduct which caused the suffering was in compliance with any relevant enactment or any relevant provisions of a licence or code of practice issued under an enactment;
 - (c) whether the conduct which caused the suffering was for a legitimate purpose, such as—
 - (i) the purpose of benefiting the animal, or
 - (ii) the purpose of protecting a person, property or another animal;
 - (d) whether the suffering was proportionate to the purpose of the conduct concerned;
 - (e) whether the conduct concerned was in all the circumstances that of a reasonably competent and humane person.
- (4) Nothing in this section applies to the destruction of an animal in an appropriate and humane manner.

9 Duty of person responsible for animal to ensure welfare

- (1) A person commits an offence if he does not take such steps as are reasonable in all the circumstances to ensure that the needs of an animal for which he is responsible are met to the extent required by good practice.
- (2) For the purposes of this Act, an animal's needs shall be taken to include—
 - (a) its need for a suitable environment,
 - (b) its need for a suitable diet,
 - (c) its need to be able to exhibit normal behaviour patterns,
 - (d) any need it has to be housed with, or apart from, other animals, and
 - (e) its need to be protected from pain, suffering, injury and disease.
- (3) The circumstances to which it is relevant to have regard when applying subsection (1) include, in particular—
 - (a) any lawful purpose for which the animal is kept, and
 - (b) any lawful activity undertaken in relation to the animal.
- (4) Nothing in this section applies to the destruction of an animal in an appropriate and humane manner.

14 Codes of practice

- (1) The appropriate national authority may issue, and may from time to time revise, codes of practice for the purpose of providing practical guidance in respect of any provision made by or under this Act.
- (2) The authority responsible for issuing a code of practice under subsection (1) shall publish the code, and any revision of it, in such manner as it considers appropriate.

- (3) A person's failure to comply with a provision of a code of practice issued under this section shall not of itself render him liable to proceedings of any kind.
- (4) In any proceedings against a person for an offence under this Act or an offence under regulations under section 12 or 13—
 - (a) failure to comply with a relevant provision of a code of practice issued under this section may be relied upon as tending to establish liability,
 - and
 - (b) compliance with a relevant provision of such a code of practice may be relied upon as tending to negative liability.

Troseddau a Chosbau

Gellir rhoi hyd at 51 wythnos o garchar a/neu ddirwy i rywun sy'n euog o drosedd o dan adran 4 o'r Ddeddf. Os bydd yn euog o drosedd o dan adran 9 (peidio â gofalu am les yr anifail) gellir rhoi'r un faint o garchar iddo a dirwy o hyd at lefel 5 o'r raddfa safonol.

Gellir dwyn achos hyd at 3 blynedd ar ôl i'r drosedd gael ei chyflawni. Y cyngor lleol fydd yn dwyn yr achos o dan y Ddeddf, yn y Llys Ynadon.

Deddfwriaeth arall sy'n effeithio ar gŵn

Yn ogystal â Deddf Lles Anifeiliaid 2006 mae nifer o gyfreithiau eraill yn effeithio ar y ffordd rydych yn cadw'ch ci. Ceir crynodeb isod o'r rhai sydd fwyaf tebygol o effeithio ar geidwad ci anwes.

Bridio a Phrynu

Yn ôl Rheoliadau Lles Anifeiliaid (Bridio Cŵn) (Cymru) 2014, rhaid i unrhyw un sy'n berchen ar dair gast fagu neu fwy ac sy'n bodloni un neu fwy o'r meini prawf a restrir yn y Ddeddf, gael trwydded. Nod y Rheoliadau yw rheoli 'ffermydd cŵn bach' sy'n cadw cŵn o dan amodau gwael. Os ydych yn credu bod yr unigolyn rydych yn prynu ci bach oddi wrtho yn magu cŵn ar raddfa fawr ac nid fel hobi yn unig, gofynnwch am gael gweld ei drwydded neu gofynnwch i'r cyngor a oes un ganddo. Os bydd ci'n cael ei werthu'n fasnachol, fel mewn siop anifeiliaid anwes, rhaid bod gan y gwerthwr drwydded o dan Ddeddf Anifeiliaid Anwes 1951.

Rheoli'ch ci

Mae'n ofynnol o dan Reoliadau Microsglodynnau Cŵn (Cymru) 2015 i roi microsglodyn ar bob ci dros 8 wythnos oed a chofrestru manylion y perchennog ar gronfa ddata gymeradwy. Mae'n ofyn hefyd o dan y Gorchymyn Rheoli Cŵn 1992 i roi coler ar gi gydag enw a chyfeiriad y perchennog arno. Mae dau ddarn arall o ddeddfwriaeth, Deddf Cŵn 1871 a Deddf Cŵn Peryglus 1991, yn ei gwneud yn ofynnol i chi gadw'ch ci o dan reolaeth briodol. Mae'r cosbau ar bobl sydd heb reolaeth ar eu ci yn cynnwys dirwy, carchar ac o bosib difa'r ci. Yn ôl y Ddeddf Cŵn Peryglus mae'n anghyfreithlon cadw, gwerthu na rhoi pedwar brid o gi y ceir traddodiad o'u magu i ymladd: Daeargi Pit Bull, Tosa Siapanaid, Dogo Argentino a Fila Brasileiro.

Mae Deddf Ymddygiad Gwrthgymdeithasol, Troseddu a Phlisma 2014 yn rhoi'r pwerau i awdurdodau daclo ymddygiad gwrthgymdeithasol, gan gynnwys achosion sy'n gysylltiedig â chŵn peryglus neu gŵn niwsans, mewn ffordd hyblyg ac ymatebol. Mae'n diwygio hefyd Ddeddf Cŵn Peryglus 1991 er mwyn ei gwneud yn drosedd bod â chi sydd allan o reolaeth a pheryglus unrhyw le, gan gynnwys ar eiddo preifat lle mae gan y ci hawl i fod.

Mae'r Ddeddf yn gwneud ymosodiad ar gi cymorth yn drosedd waethygedig.

Bellach mae gan awdurdodau lleol hefyd y pŵer o dan Ddeddf Cymdogaethau Glân a'r Amgylchedd 2005 i gyflwyno Gorchymyn Rheoli Cŵn. Gellir rhoi Gorchymyn i gadw cŵn ar dennyn neu eu gwahardd o fan benodol neu i'r sawl sy'n gyfrifol am gi i godi ei faw a gall swyddog awdurdod orchymyn cadw ci ar dennyn a gall y Cyngor roi terfyn ar nifer y cŵn y caiff rhywun fynd â nhw am dro ar y tro. Pan fydd Gorchymyn mewn grym dylai fod arwyddion clir felly dylech gadw'ch llygad ar agor amdanynt. Hefyd, yn Neddf 2005, mae'r cyfrifoldeb am gŵn strae yn cael ei drosglwyddo o'r heddlu i'r cyngor lleol. Caiff cyngor roi dirwy i berchennog unrhyw gi strae sy'n cael ei ddal a gall godi ar y perchennog am gostau ei gadw. Gellir anfon ci strae sydd heb dag neu sydd heb ei hawlio o fewn saith niwrnod at asiantaeth ailgartrefu neu ei ddifa.

O dan Ddeddf Cŵn (Diogelu Da Byw) 1953 mae perchennog ci yn cyflawni trosedd os yw ei gi yn poeni (yn erlid neu'n ymosod ar) da byw ar dir amaethyddol. Mewn cae lle mae defaid, rhaid cadw ci ar dennyn, neu o dan reolaeth gaeth o fath arall.

Mae Deddf Anifeiliaid 1971 yn nodi pwy sy'n atebol (er bod amddiffyniad) am y niwed a wneir gan gi i dda byw neu fathau eraill o niwed a wneir gan gi direolaeth o dan rai amgylchiadau.

Mae Rheoliadau Lles Anifeiliaid (Coleri Electronig) (Cymru) 2010 yn ei gwneud hi'n drosedd rhoi dyfais sy'n gallu rhoi sioc drydan ar gi neu gath. Mae dyfais yn golygu coleri atal cyfarth, coleri hyfforddi o bell a ffensys 'anweledig' sy'n rhoi sioc trwy'r goler.

Mae Deddf Cŵn Gwarchod 1975 yn gosod gofynion penodol ar y rhai sy'n gyfrifol am gŵn gwarchod gan gynnwys yr angen i'w cadw o dan reolaeth neu wedi'u clymu drwy'r amser ac i roi arwyddion rhybuddio i fyny wrth bob mynedfa i'r safle a warchodir.

Lletya'ch ci pan fyddwch oddi cartref

Os ydych oddi cartref a bod angen rhoi'r ci mewn llety cŵn, gofalwch fod y llety wedi'i drwyddedu gan yr awdurdod lleol o dan Ddeddf Sefydliadau Lletya Anifeiliaid 1963. Mae'r Ddeddf yn gymwys hefyd i bobl sy'n cadw cŵn yn eu cartref am dâl (y cyfeirir atyn nhw fel arfer fel 'llety cartref').

Mynd â'ch ci dramor

Mae yna reolau statudol y mae'n rhaid cadw atyn nhw wrth fynd â'ch ci o wlad i wlad:

- Yn Ewrop, rhaid cadw at amodau'r Cynllun Teithio Anifeiliaid Anwes;
- Dylai perchenogion ddysgu beth yw gofynion y cynllun a rhoi digon o amser iddyn nhw wneud yn siŵr eu bod nhw a'u ci yn cadw at y gofynion;
- Mae cosbau trwm am beidio â chydymffurfio;
- Cewch help a chynghor ar-lein yn www.gov.wales/topics/environmentcountryside/ahw/importsexports/pettravelscheme/?skip=1&lang=cy.

O dan Erthygl 4 o Orchymyn Lles Anifeiliaid (Cludo) (Cymru) 2007 mae'n drosedd cludo unrhyw anifail mewn ffordd sy'n achosi, neu sy'n debygol o achosi anaf neu ddioddefaint diangen i'r anifail hwnnw.

Tocio cynffonnau

Mae tocio cynffonnau cŵn wedi'i wahardd yng Nghymru ers 27 Mawrth 2007 o dan Reoliadau Tocio Cynffonnau Cŵn Gwaith (Cymru) 2007. Caiff mathau penodol o gi gwaith eu heithrio o'r gwaharddiad ac mae'r eithriadau'n caniatáu i filfeddyg docio cynffon ci pan fydd y ci'n 5 niwrnod oed neu lai. Bydd y milfeddyg yn rhoi tystysgrif i brofi bod cynffon y ci wedi'i thocio'n gyfreithlon. Y mathau o gŵn y cewch docio eu cynffonnau (ar ôl rhoi tystiolaeth y caiff ei ddefnyddio fel ci gwaith) yw:

- Tarfgwn: English Springer Spaniel, Tarfgi Cymreig a Cocker Spaniel.
- Daeargwn: Jack Russell Terrier, Cairn Terrier, Lakeland Terrier a Norfolk Terrier.
- Cŵn Hela, Marcio, Adar: Braque yr Eidal; Tarfgi Llydaw; Pointer Blewyn Hir yr Almaen; Pointer Blewyn Cras yr Almaen; Vizsla; Vizsla Blewyn Cras; Spinone; Ci Dŵr Sbaen; Weimaraner; Korthals Griffon; Pointer Blewyn Garw Slofacia; Munsterlander Mawr; Munsterlander Bach.

Gosod microsglodion mewn cŵn

Daeth Rheoliadau Microsglodynnu Cŵn (Cymru) 2015 i rym ar 6 Ebrill 2016, gan ei gwneud yn orfodol gosod microsglodyn ar gŵn yng Nghymru.

Deddf Milfeddygon Llawfeddygol 1966

Mae Deddf Milfeddygon Llawfeddygol 1966 yn fodd i reoleiddio'r proffesiwn milfeddygon at ddiben diogelu iechyd a lles anifeiliaid a diogelu iechyd pobl.

Atodiad 2: Ffynonellau Gwybodaeth Defnyddiol

Association of Dogs and Cats Homes: www.adch.org.uk

Cymdeithas Cwnselwyr Ymddygiad Anifeiliaid Anwes: www.apbc.org.uk

Battersea Dogs and Cats Home: www.battersea.org.uk

Y Groes Las: www.bluecross.org.uk

Cymdeithas Milfeddygon Anifeiliaid Bach Prydain: www.bsava.com

Cymdeithas Milfeddygon Prydain: www.bva.co.uk

Dogs Trust: www.dogstrust.org.uk

PDSA: www.pdsa.org.uk

Petlog: www.petlog.co.uk

Pet Care Trust: www.petcare.org.uk

Cyngor Iechyd Anifeiliaid Anwes: www.pethealthcouncil.co.uk

Cymdeithas Gweithgynhyrchwyr Bwyd Anifeiliaid Anwes: www.pfma.org.uk

RSPCA Cymru: www.rspca.cymru

The Kennel Club: www.thekennelclub.org.uk

Coleg Brenhinol y Milfeddygon: www.rcvs.org.uk

Gwefan Llywodraeth Cymru am wybodaeth am Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006 a lles anifeiliaid wrth eu cludo ac i lawrlwytho copi o'r Cod Ymarfer ar Les Cŵn: www.llyw.cymru/llesanifeiliaid

Gwybodaeth am anifeiliaid anwes a gwenwyn: www.animalwelfarefoundation.org.uk/wp-content/uploads/2017/06/Pets-and-Poisons-1.pdf

Explanatory Memorandum to the Code of Practice for the Welfare of Dogs

This Explanatory Memorandum has been prepared by the Animal Welfare and By-Products Branch, Office of the Chief Veterinary Officer and is laid before the National Assembly for Wales in conjunction with the above subordinate legislation and in accordance with Standing Order 27.1

Cabinet Secretary/Minister's Declaration

In my view, this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of the Code of Practice for the Welfare of Dogs.

Lesley Griffiths AM, Cabinet Secretary for Energy, Planning and Rural Affairs

20 July 2018

1. Description

Under the Animal Welfare Act 2006 (“the Act”), if someone is responsible for an animal they have a legal duty to take reasonable steps to ensure its welfare needs are met. The Code explains what needs to be done to meet the standard of care the law requires.

Breach of a provision of the Code is not an offence in itself but, if proceedings are brought against someone for a welfare offence under the Act, the Court may take into account the extent to which they have complied with the Code in deciding whether they have committed an offence or have met the required standard of care. Unnecessary suffering to any animal could constitute a serious offence under the Act.

2. Matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee

The Code is being laid under the ‘Negative Procedure’.

The Technical Standards Directive – The Directive places an obligation on Member States to notify the Commission of draft regulations that fall within the scope of the Directive. This new Code updates current standards and Regulations but does not differ substantially from the current Code. Although a breach of the Code does not amount to a criminal offence any proceedings under the Welfare Act 2006 may take into account any compliance with the Code. The current Code was not notified to the Commission and therefore this Code will also not be notified.

3. Legislative background

This Code of Practice is issued under section 14 of the Animal Welfare Act 2006 (the “Act”). This Code applies in Wales only, is issued by the Welsh Ministers and comes into force on 12 November 2018. It applies to all dogs for which a person is responsible.

4. Purpose & intended effect of the legislation

The existing Code of Practice for the Welfare of Dogs reflected the science and legislation in force at that time and was made under the Animal Welfare Act 2006. A review was required to capture any changes in these areas and to ensure the standards being advised are still appropriate.

By not reviewing and amending the Code regularly to reflect any changes made to legislation and recognised minimum best practice standards, animals could be put at risk of harm.

The purpose of the Code is to ensure that those who are responsible for an animal are aware they have a legal duty to take reasonable steps to ensure its welfare needs are met. The Code of Practice explains what you need to do to meet the standard of care the law requires.

5. Consultation

Welsh Government officials worked with Animal Welfare Network Wales, an umbrella body representing animal welfare organisations in Wales, to review and update the Code for consultation.

A twelve week public consultation took place between 16 October 2017 and 8 January 2018. The consultation was published on the Welsh Government website with a press release alerting the general public to the launch. Known stakeholders i.e. enforcement agencies and special interest groups, were also contacted individually by email or post.

A Summary of the Responses to the Consultation can be found at the attached link <https://beta.gov.wales/code-practice-welfare-dogs>

Comments and suggested amendments were taken in to account when updating the Code and a number of additions were made as a direct result of the consultation.

6. Regulatory Impact Assessment (RIA)

There are no costs associated with the making of the Code and an RIA is not required at this time.

Eitem 4.2

SL(5)247 – Cod Ymarfer ar gyfer Lles Ceffylau

Cefndir a Diben

Mae'r Cod Ymarfer hwn yn cael ei ddyroddi o dan adran 14 o Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006 (y "Ddeddf"). Mae'r Cod Ymarfer hwn yn berthnasol i Gymru yn unig, a chaiff ei ddyroddi gan Weinidogion Cymru. Mae'n dod i rym ar 12 Tachwedd 2018. Mae'n berthnasol i bob ceffyl y mae unigolyn yn gyfrifol amdano.

Mae'n disodli'r Cod Ymarfer presennol ar gyfer Lles Ceffylau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2008.

Bu Llywodraeth Cymru yn adolygu'r Cod presennol ac yn ymgynghori arno yn ystod haf 2017.

Mae Atodiad 2 i'r Cod yn cyfeirio at y ddeddfwriaeth berthnasol. Pan ddyfynnir o ddeddfwriaeth a wnaed gan ddefnyddio'r arddull drafftio traddodiadol rhyw benodol (rhagenwau gwrywaidd), mae'n gwneud hynny'n fanwl gywir, ond dim ond ar gyfer cywirdeb llym. Yn yr un modd, nid yw deddfwriaeth a wnaed yn Saesneg yn unig yn cael ei chyfieithu i'r Gymraeg.

Gweithdrefn

Rhodddwyd y pŵer i wneud Codau o'r math yma i Gynulliad Cenedlaethol Cymru gan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006 tra oedd yn un corff, ac ni phenwyd unrhyw weithdrefn. Ar ôl creu Llywodraeth Cymru fel endid cyfreithiol ar wahân o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ('Deddf 2006') trosglwyddwyd y pŵer i Weinidogion Cymru. O dan y darpariaethau trosiannol yn Atodlen 11 i Deddf 2006, daeth codau yn ddarostyngedig i'r un weithdrefn ag a oedd eisoes yn gymwys i godau a wnaed gan yr Ysgrifennydd Gwladol mewn perthynas â Lloegr.

Rhaid gosod drafft o'r cod gerbron y Cynulliad. Os bydd y Cynulliad, o fewn 40 diwrnod (ac eithrio unrhyw adeg pan fo'r Cynulliad yn cael ei ddiddymu neu mewn cyfnod o doriad am fwy na 4 diwrnod) ar ôl gosod y drafft yn penderfynu peidio â chymeradwyo'r cod drafft, rhaid i Weinidogion Cymru beidio â dyroddi'r cod.

Os na wneir penderfyniad o'r fath, rhaid i Weinidogion Cymru ddyroddi'r cod (ar ffurf drafft) a daw'r cod i rym yn unol â'i ddarpariaethau. Y dyddiad arfaethedig yn yr achos hwn yw 12 Tachwedd 2018.

Craffu o dan Reol Sefydlog 21.7

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.7 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb y Llywodraeth

Nid oes angen ymateb gan y llywodraeth.

Y goblygiadau yn sgil gadael yr Undeb Ewropeaidd

Mabwysiadwyd Rheoliad y Comisiwn 2015/262 sy'n gosod y rheolau o ran y dulliau o adnabod *equidae* ar 11 Medi 2014 a daeth i rym trwy'r Undeb Ewropeaidd ar 1 Ionawr 2016. Mae'r rheoliad hwn yn ei gwneud yn ofynnol i bob ceffyl yng Nghymru gael pasbort.

Mae'r Cod hwn yn adlewyrchu gofynion y Rheoliad hwnnw, a fydd yn gyfraith yr UE a ddargedwir yn rhinwedd Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018. Bydd y fframwaith deddfwriaethol hwnnw yn parhau mewn grym nes iddo gael ei ddiwygio. Mae Llywodraeth y DU wedi enwi lles ac iechyd anifeiliaid ac olrhain anifeiliaid yn feysydd lle bydd angen fframwaith polisi cyffredin ar draws y DU pan fydd y DU yn ymadael â'r UE.

Mae'n debygol y bydd y Rheoliad yn parhau mewn grym, yn enwedig mewn perthynas â cheffylau rasio neu geffylau sioe sy'n cael eu cludo'n rheolaidd rhwng y DU a gweddill yr UE. Bydd hefyd yn parhau i fod yn berthnasol ar gyfer unrhyw geffylau sy'n cael eu hallforio i'r UE. Mater i'r pedair llywodraeth yn y DU fydd penderfynu sut, ac i ba raddau, y bydd y materion hyn yn parhau'n berthnasol i geffylau na fwriedir iddynt adael y DU. Bydd angen adolygu'r Cod hwn wrth i'r polisi a'r cyd-destun deddfwriaethol ddatblygu.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Awst 2018

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Cod Ymarfer ar gyfer Lles Ceffylau

Tudalen y pecyn 118

Cynnwys

Cyflwyniad	2
Dyletswydd Gofal	2
Adran 1: Amgylchedd	5
Adran 2: Deiet	10
Adran 3: Ymddygiad	17
Adran 4: Cwmnïaeth	18
Adran 5: Iechyd a Lles	19
Atodiad 1: Clymu	23
Atodiad 2: Y Gyfraith	25
Atodiad 3: Ffynonellau Gwybodaeth	29
Atodiad 4: Dull Adnabod Ceffylau a Phasbortau	30

Rhagymadrodd

O dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006 (“y Ddeddf”), os ydych yn berchen ar anifail neu’n gyfrifol am anifail, mae dyletswydd gyfreithiol arnoch i wneud popeth rhesymol i sicrhau bod ei anghenion lles yn cael eu bodloni. Mae’r Cod yn esbonio’r hyn y mae angen i chi ei wneud i roi gofal at y safon sy’n ofynnol yn ôl y gyfraith. Os ydych yn rhiant neu’n warcheidwad plentyn sy’n iau na 16 mlwydd oed, chi sy’n gyfrifol am unrhyw anifail sydd yng ngofal y plentyn hwnnw.

Nid yw torri amodau’r cod hwn yn drosedd ynddo’i hun ond, os cewch eich erlyn am drosedd yn ymwneud â lles yn unol â’r Ddeddf, gallai’r llys ystyried i ba raddau rydych wedi cydymffurfio â’r cod wrth benderfynu a ydych wedi cyflawni trosedd neu beidio neu a ydych wedi gofalu am yr anifail at y safon ofynnol. Ni ddylech beri i anifail ddiodef yn ddiangen; gallai hyn fod yn drosedd difrifol o dan y Ddeddf.

Yn y lle cyntaf, dylai perchenogion/ceidwaid gysylltu â’u milfeddyg am gyngor ar iechyd eu hanifail. Cyfeirir yn y Cod at arbenigwyr gofal am anifeiliaid. Pobl yw’r rhain sydd, oherwydd eu profiad neu eu cymwysterau, yn gallu rhoi cyngor am les a rhai agweddau ar iechyd un neu fwy o fathau o anifeiliaid. Ymhlith yr enghreifftiau y mae gwyddonwyr ymddygiad anifeiliaid, nyrsys milfeddygol a sefydliadau lles penodol.

I gael rhagor o wybodaeth am Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006 a gwybodaeth am eich cyfrifoldebau yn unol â’r Ddeddf, ewch i Atodiad 2 ar ddiwedd y Cod hwn. I weld ffynonellau eraill o wybodaeth, ewch i Atodiad 3.

Dylech fod yn ymwybodol bod y ddeddfwriaeth a ddyfynnir yn y Cod ac yn Atodiad 2 yn gywir adeg cyhoeddi’r ddogfen hon ond gallant newid wedi hynny.

Nid yw’r rhagymadrodd hwn yn rhan o’r Cod, ond y bwriad yw ei fod yn esbonio pwrpas y Cod a’i nodau cyffredinol. Yn yr un modd, nid yw Atodiad 2, sy’n tynnu sylw at y gofynion cyfreithiol perthnasol ac Atodiad 3, sy’n rhestru ffynonellau ychwanegol o wybodaeth, yn rhan o’r Cod ychwaith.

Cafwyd cymorth Rhwydwaith Lles Anifeiliaid Cymru wrth ddiweddarau’r Cod Ymarfer hwn. Mae Llywodraeth Cymru yn ddiolchgar i aelodau’r Rhwydwaith am eu hamser a’u hargymhellion arbenigol.

Cyflwyniad

Yn y Cod hwn, mae'r gair "ceffyl" yn cynnwys pob ceffyl domestig, merlen, asyn, a chroesrywiau rhyngddynt. Defnyddir y gair hwn yn y ddogfen drwyddi draw, ac eithrio pan fydd anghenion asynnod yn wahanol.

Mae bod yn berchen ar geffyl a gofalu am un yn gallu bod yn hwyl ac yn werth chweil, ond mae hefyd yn gyfrifoldeb mawr ac yn ymrwymiad o ran gofal ac yn ymrwymiad ariannol hirdymor. Chi sy'n rheoli ffordd o fyw eich ceffyl; eich cyfrifoldeb chi yw sicrhau bod anghenion eich ceffyl yn cael eu bodloni, beth bynnag yw'r amgylchiadau. Mae Deddf Lles Anifeiliaid 2006 yn mynnu bod yn rhaid i chi gymryd camau rhesymol i sicrhau:

- Bod ganddo amgylchedd addas i fyw ynddo.
- Ei fod yn cael deiet iach.
- Ei fod yn cael ymddwyn yn naturiol.
- Bod ganddo gwmni addas.
- Ei fod yn cael ei warchod rhag poen, dioddefaint, anaf ac afiechyd.

Mae'r rhain yn cael eu hegluro'n fwy manwl yn y Cod hwn. Am ragor o gyngor, mynnwch air â'ch milfeddyg neu arbenigwr cymwys. Mae rhagor o ffynonellau gwybodaeth wedi'u rhestru yn Atodiad 3.

Dyletswydd Gofal

O dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006, mae cyfrifoldeb cyfreithiol ar berchnogion a cheidwaid anifeiliaid i ofalu am yr anifeiliaid y maent yn gyfrifol amdanynt, boed hynny'n barhaol neu dros dro. Felly, gallai person fod yn gyfrifol am anifail os yw'n berchen arno, neu os yw'n gofalu amdano, ond byddai gan y perchennog gyfrifoldeb parhaus am ei anifail hyd yn oed os oes rhywun arall yn gofalu

Mae pob anifail yn wahanol ac wrth i chi ddod i adnabod eich ceffyl, byddwch yn dod i adnabod ei ymddygiad arferol a dysgu sut olwg sydd arno fel arfer. Mae'n bwysig eich bod yn sylwi ar unrhyw newidiadau mewn ymddygiad, oherwydd gallai hyn awgrymu bod eich ceffyl mewn braw, yn sâl, neu fod ganddo anghenion sydd ddim yn cael eu bodloni mewn rhyw ffordd.

Mae'n bosibl y bydd gan geffyl sy'n cael ei drin gan filfeddyg anghenion arbennig neu ychwanegol a bennwyd gan y milfeddyg a bydd y rheini'n disodli gofynion y Cod hwn.

Mae'r gair "ceidwad" yn y Cod hwn yn golygu rhywun sy'n gofalu am yr anifail neu sy'n gyfrifol amdano, naill ai'n barhaol neu dros dro.

Mae'r Cod Ymarfer hwn yn cael ei gyhoeddi o dan adran 14 o Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006 (y "Ddeddf"). Mae'r Cod Ymarfer hwn yn berthnasol i Gymru yn unig, a chaiff ei gyhoeddi gan Weinidogion Cymru. Mae'n dod i rym ar 12 Tachwedd 2018. Mae'n berthnasol i bob ceffyl y mae unigolyn yn gyfrifol amdano.

Eich cyfrifoldeb chi yw darllen y Cod Ymarfer i ddeall yn iawn beth yw anghenion lles eich ceffyl a beth sy'n ddisgwyliedig ohonoch yn llygad y gyfraith.

amdano. Rhiant neu warcheidwad plentyn o dan 16 mlwydd oed sy'n gyfrifol am unrhyw anifail y mae'r plentyn yn gofalu amdano. Mae hynny'n sicrhau mai oedolyn sydd fel arfer yn gyfrifol am anifail. Os bydd ceidwad yn gadael anifail yng ngofal rhywun arall, dyletswydd y ceidwad yw sicrhau bod y person hwnnw'n gymwys a bod ganddo'r awdurdod angenrheidiol i weithredu mewn argyfwng.

Mae bod yn gyfrifol am anifail yn cynnwys deall anghenion iechyd a lles penodol yr anifail a meddu ar yr wybodaeth a'r sgiliau priodol i ofalu amdano. Bydd gofyn i'r rheini sy'n gyfrifol am yr anifail gydymffurfio hefyd â'r ddeddfwriaeth, gwybod am y Codau Ymarfer priodol, a gwybod hefyd pryd i ofyn i berson cymwys am ei farn a'i help ac at bwy i droi e.e. pedolwr neu filfeddyg.

Ceir rhagor o wybodaeth am ddarpariaethau lles Deddf Lles Anifeiliaid 2006, a rhagor o fanylion am gyfrifoldebau ceidwad ceffyl, yn yr atodiadau i'r Cod hwn.

Ceir disgrifiad manwl o anghenion ceffylau yn y Cod hwn; fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd gan geffyl unigol anghenion eraill sydd angen eu bodloni er mwyn sicrhau ei les. Bydd gan geffylau gwaith ofynion arbennig na fydd eu hangen ar geffylau anwes; dylai ceidwaid gadw'r anghenion ychwanegol hyn mewn cof. **Os nad yw ceidwad yn siŵr beth allai'r rhain fod, mae'n bwysig ei fod yn holi am gyngor gan filfeddyg neu arbenigwr mewn gofalu am anifeiliaid.** Gallwch gael cyngor penodol am les ceffyl cystadlu drwy ffynonellau sy'n gysylltiedig â'r gamp dan sylw.

Cyn prynu ceffyl neu ddod yn gyfrifol am ofalu amdano, mae llawer o bethau pwysig i'w hystyried:

- A yw'n syniad da eich bod yn prynu ceffyl, neu a ddylech chi ystyried opsiynau eraill megis benthyc ceffyl am gyfnod byr neu gyfnod hir? Mae cael benthyc ceffyl yn gallu bod o gymorth i ddarpar geidwaid ddeall yr ymrwymiad sydd ei angen a'r costau sy'n gysylltiedig â chadw ceffyl. Gall ceffyl fyw am gyn hired â 40 mlynedd felly mae'n ymrwymiad hirdymor.
- Faint mae'n costio i gadw ceffyl. Efallai bydd cost prynu ceffyl yn isel o'i gymharu â'r costau parhaus. Bydd y costau hyn yn amrywio, yn dibynnu ar anghenion y ceffyl unigol, ble mae'n cael ei gadw ac at ba ddefnydd. Yn ogystal â chostau beunyddiol,

bydd angen i chi hefyd ystyried costau porthi atodol, rhoi moddion llyngyr, yswiriant, ffioedd milfeddyg (yn cynnwys brechiadau rheolaidd, deintyddiaeth a chostau sy'n gysylltiedig â salwch neu anaf), pedoli, cyfarpar, cludiant a hyfforddiant ac yn y blaen. Dylech hefyd ystyried cost gofal diwedd oes, cost ewthanasia a/neu waredu'r anifail. **Dylai darpar geidwaid bwysio a mesur yr holl gostau cyn penderfynu a ydynt yn gallu fforddio ceffyl.**

- Mae'n bwysig dod o hyd i'r anifail iawn oherwydd gall hyn atal sawl problem yn y dyfodol. Mae'n bwysig dewis ceffyl â'r natur iawn, o'r brid iawn, sy'n gweddu i anghenion a gallu'r ceidwad. Bydd rhyw ac oed yr anifail yn effeithio ar sut y dylid magu'r ceffyl, ei gartrefu, ei fwydo a/neu ei weithio. Gofynnwch am gyngor cyn penderfynu. Cyn prynu ceffyl, mae'n syniad da rhoi cynnig ar sawl ceffyl gwahanol er mwyn gallu cymharu, a dylid gofyn am gyngor bob amser gan rywun sydd â phrofiad ym maes ceffylau. Cyn prynu, mae'n hanfodol rhoi cynnig ar geffyl ym mhob agwedd ar y dasg y disgwylir i'r ceffyl ei pherfformio, er enghraifft marchogaeth ysgafn, neidio a gwaith ar dir gwastad, ac mae'n syniad da rhoi cynnig ar geffylau dethol fwy nag unwaith. Argymhellir yn gryf bod milfeddyg annibynnol yn rhoi archwiliad i geffyl cyn i chi ei brynu.
- Dylai'r darpar geidwad ystyried sut ac ymhle y bydd y ceffyl yn cael ei gadw, gan gynnwys a ddylid cadw'r ceffyl mewn man lle mae yna geffylau eraill er mwyn iddo gael cwmnïaeth. Gall stablau hurio fod yn opsiwn os oes angen cymorth ar y ceidwad i wella'i sgiliau a'i wybodaeth.
- Dylid ystyried faint o amser y bydd angen ei dreulio yn gofalu am y ceffyl ac yn ei ymarfer.
- A oes gan y darpar geidwad y sgiliau a'r wybodaeth briodol? Os nad oes, dylent ystyried cael profiad gyda cheffylau cyn hynny drwy fynd i stablau marchogaeth neu wneud gwaith gwirfoddol.

- Mae angen i ddarpar geidwad ystyried cael cynlluniau wrth gefn hefyd, er enghraifft:
 - cael stablau a chludiant ar gyfer ceffylau (gan gynnwys ceffylau sy'n cael eu cadw ar laswellt) pe byddai angen triniaeth ar frys gan filfeddyg
 - cael cyfleusterau i ynysu'r ceffyl (fel na fydd yn dod i gysylltiad â cheffylau eraill) pe byddai angen gwneud hynny yn dilyn cyngor gan y milfeddyg
 - trefniadau eraill ar gyfer gofalu am geffyl os na fydd y ceidwad yn gallu gwneud hynny bellach am unrhyw reswm.
- Dylid adolygu'r trefniadau wrth gefn hyn os bydd unrhyw newid yn amgylchiadau'r ceidwad neu'r ceffyl.

Pan fydd darpar geidwad wedi penderfynu prynu ceffyl:

- Dylid ystyried yn ofalus oddi wrth bwy y dylid prynu'r ceffyl. Os bydd y ceffyl yn cael ei werthu drwy farchnad neu ddeliwr ceffylau, dylai'r ceidwad edrych yn ofalus ar delerau ac amodau'r gwerthiant a chael derbynneb wrth brynu.

- Rhaid i unrhyw geffyl a brynir neu a werthir gael pasbort ceffyl dilys (dogfen adnabod), sy'n cael ei roi gan Sefydliad Rhoi Pasboprtau¹. Mae'r llyfryn bach yn adnabod eich anifail drwy ei uchder a'i rywogaeth, ac yn nodi a oes modd defnyddio eich anifail ar gyfer bwyd i bobl ar ôl iddo farw. Mae pasbortau ceffyl yn ofyniad cyfreithiol. Dylid gwirio manylion y pasbort cyn prynu, yn enwedig y silwét (diagram o farciau a lliwiau) i sicrhau ei fod yn cyfateb i'r ceffyl ac, os yw'n bosibl, y microsglodyn i sicrhau ei fod yn cyfateb i'r pasbort. Gall y sefydliad sydd wedi darparu'r pasbort gadarnhau mai ef sydd wedi cyhoeddi'r pasbort. Mae rhestr o'r sefydliadau awdurdodedig ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru.

¹ https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/630882/pio-list-studbooks.pdf

Adran 1: Amgylchedd

1.1 Mae'r adran hon yn cynnig arweiniad ar ddarparu man addas i geffylau fyw.

Cysgod

1.2 Nid oes angen stabil neu do ar bob ceffyl. Mae gan rai bridiau mwy caled (fel ein merlod brodorol) gotiau trwchus ac maent yn gallu byw yn yr awyr agored gydol y flwyddyn, cyn belled â'u bod yn cael cysgod rhag y gwynt a haul yr haf a bod llawr sych, caled ar gael (e.e. os bydd angen triniaeth gan filfeddyg). Gall y cysgod fod yn naturiol (er enghraifft, coed neu berthi) neu wedi'i wneud gan ddyn. Ond, os nad yw'r ceffylau'n rhai mor wydn (e.e. ceffylau gwaed pur), os ydynt wedi'u clipio, yn ifanc iawn neu'n hen, efallai y bydd angen stabil, to neu gysgod arall arnynt i'w hamddiffyn rhag y glaw, y gwynt a thymreddau oer neu boeth iawn.

1.3 Daw asynnod o Affrica ac Asia. Nid ydynt yn hoff o law trwm gan nad yw eu cotiau'n dal dŵr yn iawn. Felly mae angen cysgod arnynt drwy'r amser a rhaid bod llawr caled, sych ar gael iddynt hefyd – nid yw cysgod naturiol yn ddigon.

Stablau/Adeiladau cadw anifeiliaid

1.4 Dylid ystyried lles y ceffyl bob amser wrth adeiladu neu ailwampio adeiladau i ddarparu llety i geffylau. Diogelwch a chysur y ceffylau fydd y prif bethau i'w hystyried, ynghyd â mynediad hwylus, golau, awyru a draeniad. Os nad yw o ddyluniad da, neu os nad yw'n cael ei gynnal a'i gadw'n dda, gall yr adeilad gyfrannu at ledaenu clefyd yn gyflym, gall achosi anafiadau a thanau. Dylai'r adeilad gael ei adeiladu i ymgorffori'r argymhellion ar gyfer diogelwch tân a geir yn y "Canllaw ar Ddiogelwch Tân mewn Sefydliadau Cadw Anifeiliaid a Stablau" gan yr Adran Llywodraeth Leol a Chymunedau. Mae'r canlynol yn berthnasol i bob adeilad cadw ceffylau gan gynnwys stablau unigol, stalau/corau ac ysguboriau sy'n dal sawl ceffyl.

- **Adeiladwaith:** Dylai adeiladau fod yn gryf eu hadeiladwaith, heb unrhyw arwynebau neu ddarnau o adeiladwaith amlwg a allai achosi niwed. Dylid gallu glanhau a diheintio pob arwyneb yn effeithiol. Os yw arwynebau'n cael eu trin, dylid defnyddio paent neu hylif pren diwenwyn.
- **Gosodiadau a ffitiadau:** ni ddylai gosodiadau a ffitiadau fel cylchoedd clymu, rheseli a chafnau dŵr fod ag ymylon miniog iddynt a dylid eu lleoli'n ofalus fel na all y ceffyl anafu'i hun, yn enwedig ei lygaid. Os defnyddir rhwyd wair, dylai gael ei gosod ar yr un uchder â phen y ceffyl er mwyn iddo allu bwydo'n gyfforddus heb i draed y ceffyl neu ei ffrwyn fynd yn sownd ynddi pan fydd yn wag.
- **Lloriau:** dylent fod yn weddol wastad, yn anodd llithro arnynt ac yn draenio'n dda, ac fel bod unrhyw wastraff stabil yn llifo oddi wrth y ceffyl.
- **Drysau:** dylent fod o leiaf 4 troedfedd (1.2 metr) o led ac ni ddylent agor tuag at i mewn. Dylai uchder y drws isaf alluogi'r ceffyl i edrych allan drosto a'i ben yn gyfforddus dros y drws. Dylid gallu cau'r drysau â bolltiau ar y rhan isaf a'r rhan uchaf. Wrth ddylunio stablau, dylid ystyried y prifwyntoedd i sicrhau bod yr awyru'n ddigonol gyda chylchrediad aer da, ond gan osgoi drafftiau gormodol.
- **Toeon:** dylent fod yn ddigon uchel i aer fedru cylchredeg yn rhwydd. Dylai fod o leiaf 60-90cm (2-3 troedfedd) o ofod clir rhwng blaen clustiau'r ceffyl yn ei osgo sefyll arferol a'r bargod.
- **Goleuni:** Rhaid wrth ddigon o olau yn y stabil i'r ceffyl allu gweld yn ddigonol ac i allu archwilio a thrin y ceffyl yn ddiogel; gallai hyn gynnwys golau cludadwy. Dylid rhoi ffitiadau diogelwch o amgylch bylbiau a switshys golau, a rhaid gosod y ceblau'n ddiogel allan o gyrraedd y ceffyl.

- **Ffenestri:** Ffenestri diogelwch neu Perspex (gyda bariau rhwng y ceffyl a'r gwydr) sydd orau. Dylai un ffenestr neu'r drws uchaf fod ar agor trwy'r amser fel arfer.
- **Mae angen i asynnod gael mynediad i gysgod bob amser:** Dylai llawr y cysgod, a'r ardal o'i gwmpas, fod yn galed ac yn draenio'n iawn. Dylid caniatáu oddeutu 4.5 metr sgwâr (50 troedfedd sgwâr) o le dan do i bob asyn, oddeutu 9 metr sgwâr (100 troedfedd sgwâr) i bâr.

1.5 Gan fod ceffylau'n amrywio gymaint o ran maint, mae'n anodd dweud beth yw lloc, ysgubor neu stabl delfrydol ei faint. Fodd bynnag, dylai fod gan bob ceffyl o leiaf ddigon o le i orwedd, codi'n rhwydd a throi o gwmpas yn gyfforddus. Dylai pob llwybr tramwy fod yn ddigon llydan i allu tywys y ceffylau'n ddiogel heibio i geffylau eraill. Mae Cymdeithas Ceffylau Prydain yn argymhell y meintiau sylfaenol canlynol ar gyfer stablau:

- Ceffylau – 3.65m x 3.65m (12tr x 12tr)
- Ceffylau mawr – 3.65m x 4.25m (12tr x 14tr)
- Merlod ac Asynnod – 3.05m x 3.05m (10tr x 10tr)
- Merlod mawr – 3.05m x 3.65m (10tr x 12tr)

Bydd ar gesyg cyfeb a chesyg ag ebol wrth droed angen rhagor o le. Dylai stâl ar gyfer geni ebol fod yn 4.27m wrth 4.27m (14ltr wrth 14ltr).

1.6 Gellir cadw grwpiau o geffylau gyda'i gilydd mewn ysguboriau ond dylid gofalu bod pob ceffyl yn cael digon o wair, bwyd a dŵr. Dylai fod ganddynt ddigon o le i symud yn rhwydd ynddo ac i bob ceffyl allu gorwedd yr un pryd. Dylid dewis grwpiau sy'n gallu cyd-fyw â'i gilydd. Dylai rhai anifeiliaid gael eu cadw ar wahân, fel ceffylau arbennig o ffyrnig, cesyg sydd ar fin geni, cesyg â'u hebolion gyda nhw, stalwyni ac eboleirch.

1.7 Bydd angen digon o ddeunydd gorwedd addas ym mhob adeilad sy'n dal ceffylau i gadw'r ceffylau'n gynnes, eu diogelu rhag anaf ac iddynt orwedd yn gyfforddus. Dylai'r deunydd gorwedd fod yn ddiwenwyn, heb lwch na llwydni, a bydd yn draenio'n rhwydd neu'n amsugno digon i gadw'r gwely'n sych a helpu i gadw'r aer yn ffres. Os yw matiau rwber yn cael eu defnyddio, argymhellir ychwanegu ychydig o wasarn arno i amsugno'r wrin. Pa fath bynnag o ddeunydd gorwedd a fydd yn cael ei ddefnyddio (e.e. gwellt, naddion, matiau rwber ac ati), dylid gofalu amdano a'i newid neu ei lanhau'n rheolaidd. Dylech hefyd ystyried sut i gael gwared ar wastraff o'r fath^{2,3}.

1.8 Mae tân bob amser yn berygl mewn stablau. Dylid gofyn i'r Swyddog Atal Tanau Lleol beth yw'r gofynion statudol. Dylai pob offer a gwasanaethau (unedau goleuo, diffoddyddion tân a larymau) gael eu cadw'n lân ac mewn cyflwr da a dylai swyddog cymwys eu harchwilio bob blwyddyn. Rhaid defnyddio trydanwr cymwys i osod a chynnal a chadw gosodiadau trydan ar y prif foltedd ynghyd â'u harchwilio a'u profi yn achlysurol, yn unol ag argraffiad diweddaraf rheoliadau weirio'r Sefydliad Peirianwyr Trydanol (IEE). Rhaid i'r weiers a'r offer fod allan o gyrraedd y ceffylau, rhaid eu hynysu'n drylwyr a'u diogelu rhag llygod a'u daearu'n gywir. Rhaid daearu pibellau metel a gwaith adeiladu o ddrur yn iawn. Gellir lleihau'r perygl o dân a thrydaneiddio trwy ddiogelu'r holl waith trydan â dyfais cerrynt gweddillol (RCD). Ni ddylid cadw hylif fflamadwy na deunydd llosgadwy ar gyfyl stabl lle mae ceffylau'n cael eu cadw. Dylai trawstiau a silffoedd eraill gael eu glanhau'n rheolaidd. Ni ddylai neb gael smygu yn y stabl a'r cyffiniau.

1.9 Ni ddylid rhoi clo clap ar ddrysau stablau a dylai fod modd rhyddhau ceffylau sy'n cael eu cadw mewn stabl yn gyflym pe bai yna dân neu argyfwng arall, gan ddilyn cynllun rhyddhau mewn argyfwng a fydd wedi'i lunio ymlaen llaw.

² <https://naturalresources.wales/?lang=cy>

³ <https://gov.wales/topics/environmentcountryside/ahw/animal-by-products/?skip=1&lang=cy>

Porfa

1.10 Fel arweiniad, er mwyn cynnal cyflwr y corff, dylai pob ceffyl gael o leiaf 0.4 i 0.6 hectar (erw i erw a hanner) o dir pori da os nad oes unrhyw fwyd ychwanegol yn cael ei roi iddo. Fodd bynnag, bydd hyn yn dibynnu ar gyflwr y tir, amser y flwyddyn, y math o geffyl a pha mor drylwyr y mae'r porfa'n cael ei rheoli. Gallai darn llai o dir wneud y tro os yw'r ceffyl dan do fel arfer a'r manau pori dim ond yn cael eu defnyddio yn awr ac yn y man.

1.11 Ar gyfer asynnod, argymhellir oddeutu hanner erw (0.2 hectar) o dir pori a/neu dir troi allan addas i bob asyn. Felly, bydd angen cae a chysgod o ryw un erw (0.4 hectar) ar ddau asyn.

1.12 Os yw anifeiliaid dros eu pwysau, neu os ydynt yn dioddef o glefyd sy'n gysylltiedig â bod yn ordew, fel laminitis, bydd angen cyfyngu ar ansawdd a maint y tir pori, a nifer yr oriau a dreulir yn pori. Felly, mae'n bosibl y bydd angen i anifeiliaid sydd dros eu pwysau gael eu rheoli mewn grŵp ar wahân i'r rheini sydd o'r pwysau iawn. Dylech ofyn i filfeddyg am gyngor.

1.13 Nid yw wastad yn bosibl nac yn ymarferol dod â cheffyl o gae neu borfa sy'n troi'n fwdlyd. Ond, mae'n hanfodol bod gan y ceffyl le cyfforddus a sych i orwedd a sefyll arno, ac i gael ei fwydo a chael dŵr arno.

1.14 Awgrymir cael rhaglen rheoli porfa dda er mwyn osgoi gorbori (gweler 1.10 uchod hefyd), er mwyn helpu i reoli llyngyr, sicrhau draeniad da a rheoli chwyn. Dylai hyn, er enghraifft, gynnwys casglu'r dom, cylchdroi'r ardaloedd pori a lle bo modd, mynd â'r ceffyl o'r cae pan fydd hi'n wlyb iawn rhag iddo sarnu'r tir (h.y. sathru'r tir yn fwd) ac achosi problemau iechyd.

1.15 Dylai'r ffensys fod yn ddigon cryf ac uchel i rwystro'r ceffyl rhag dianc (efallai y bydd angen ffens uwch ar farch) ac wrth eu dylunio, eu hadeiladu a'u cynnal, dylid gwneud yn siŵr nad oes perygl iddynt niweidio'r ceffyl ac nad oes unrhyw ran yn siarp. Dylai bylchau fod

yn rhwydd a diogel i geffylau fynd trwyddynt, a dylai giatiau gael eu cau'n sownd rhag anafu'r ceffyl a rhag iddo ddianc. Weithiau, bydd angen rhoi clo ar y giatiau. Ni ddylai weiren bigog gael ei defnyddio mewn cae gyda cheffylau ynddo. Gall ffensys fel weiren blaen a gwifren ddefaid, nad ydynt wedi'u dylunio'n bennaf ar gyfer ceffylau, achosi anaf.

1.16 At ei gilydd, mae Cymdeithas Ceffylau Prydain yn argymhell y dylai ffensys fod yn 1.24 metr (4 troedfedd) o uchder. Ond dyma argymhellion mwy penodol:

- Ceffylau – 1.08m i 1.38m (3tr 6" i 4tr 6")
- Asynnod – 1m i 1.3m (3tr 3" i 4tr 3")
- Rheilen isaf (yn y ddau achos) – 0.5m (1tr 6") uwchben y ddaear
- Meirch – 1.25m i 2m (4tr1" i 6tr 5")

1.17 Efallai y bydd ar feirch/stalwyni angen ffens ddwbl a ffens drydan ar hyd top rheilen y padog. Byddai hynny'n ei rwystro rhag bod yn gas neu'n orgariadus â cheffylau mewn caeau gerllaw, yn ogystal â chadw'r march yn ei briod gae.

1.18 Wrth gynllunio, gosod a chynnal ffens drydan, ni ddylai achosi mwy nag eiliad o anesmwythyd i geffyl sy'n cyffwrdd â hi; dylai'r holl unedau pŵer fod wedi'u daearu'n briodol. Dylid profi ffensys trydan yn rheolaidd gan ddefnyddio'r cyfarpar priodol. Bydd angen cadw golwg ychwanegol ar geffylau sy'n cael eu cadw rhag crwydro gan ffens drydan nes eu bod yn dod yn gyfarwydd â hi. Gellir defnyddio tâp trydan a physt plastig i rannu cae dros dro ac mae'r rhain yn creu rhwystr mewnol effeithiol, ond ni ddylech eu defnyddio fel yr unig ffens derfyn.

1.19 Dylid gwneud yn siŵr nad oes dim byd peryglus na phlanhigion gwenwynig yn y caeau.

Planhigion Gwenwynig

1.20 Mae sawl planhigyn yn wenwynig i geffylau, gan gynnwys llysiâu'r gingroen, y sycamorwydden a mes. Mae rhestrau cynhwysfawr o blanhigion gwenwynig i'w gweld ar wefannau'r rhan fwyaf o sefydliadau ceffylau a lles. Ceir dolenni i'r gwefannau hyn yn Atodiad 3. Dylai ceidwaid fod yn gyfarwydd â'r planhigion hyn a gwneud yn siŵr bod y planhigion hyn (a'u torion) allan o gyrraedd ceffylau ar bob achlysur. Os ydy'r caeau'n ffinio â thai, mae'n bwysig gofalu nad yw ceffylau'n cael mynd at wastraff gardd gan gynnwys crafion llysiâu a thorion lawnt.

1.21 Mae llysiâu'r gingroen yn un o'r chwyn sy'n cael eu pennu yn Neddf Chwyn 1959 a chafodd y "Cod Ymarfer er mwyn Rhwystro a Rheoli Ymlediad Llysiâu'r Gingroen" ei gyhoeddi ym mis Tachwedd 2011 ac mae ar gael ar wefan Llywodraeth Cymru. Mae holl rywogaethau llysiâu'r gingroen (creulys ledlwyd, creulys y gors a chreulys Rhydychen sydd hefyd i'w cael yng Nghymru) yn wenwynig i geffylau a dylid eu codi a'u gwaredu'n ofalus ble bynnag y deuir ar eu traws. Mae llysiâu'r gingroen yn wenwynig i bobl hefyd gan mae'r gwenwynau'n gallu cael eu hamsugno drwy'r croen ac felly mae angen gwisgo menig i'w trin. Dylid cael gwared â holl rywogaethau llysiâu'r gingroen drwy eu llosgi, eu llosgi dan reolaeth neu eu claddu mewn safle tirlenwi. Ni ddylid gadael llysiâu'r gingroen lle gall ceffylau gael gafael arnynt oherwydd, unwaith y caiff y planhigyn ei dorri, mae'n fwy blasus ond mae'n dal yn wenwynig.

Clymu wrth Dennyn

1.22 Gellir diffinio clymu wrth dennyn fel proses a ddefnyddir i glymu anifail â chadwyn wrth angorfa neu bwynt canol er mwyn ei gadw o fewn ardal benodol. Nid yw clymu ceffyl wrth dennyn yn ffordd addas o reoli ceffyl gan ei fod yn atal y ceffyl rhag ymarfer ei gorff, chwilio am

fwyd a dŵr, dianc rhag cŵn a chwilio am gysgod rhag tywydd oer neu dwym. Mae perygl hefyd i'r ceffyl faglu ac anafu ei hun ar y cyfarpar clymu.

1.23 Gallai clymu ceffyl wrth dennyn fod yn ffordd dda o reoli'r anifail am gyfnod byr iawn yn ystod seibiant ar daith, i rwystro'r ceffyl rhag anafu ei hun neu bobl, tra bo trefniadau tymor hir priodol yn cael eu gwneud, neu am resymau meddygol pan fydd milfeddyg yn cynghori bod angen cyfyngu'r hyn mae'r ceffyl yn ei fwyta. Mae'r angen am oruchwyliaeth reolaidd yn hanfodol.

1.24 Mae rhagor o fanylion am yr amodau y dylid eu bodloni wrth glymu ceffylau ar gael yn Atodiad 1. Nid yw'r term 'clymu wrth dennyn' fel y'i defnyddir yn y Cod yn berthnasol i geffylau sy'n cael eu clymu mewn stâl (dull cyffredin a ddefnyddir i gadw ceffylau'r cafalri). Os yw ceffyl yn cael ei glymu mewn stâl, dylai gael ymarfer corff rheolaidd oni bai ei fod yn cael ei gadw fel hyn o dan gyngor milfeddyg (e.e. fel rhan o driniaeth i gyflwr orthopedig).

Rygiau a Chapanau

1.25 Ni fydd angen ryg ar bob ceffyl mewn tywydd cas gan fod gan rai bridiau caled gôt drwchus ac maent yn gallu byw allan mewn pob tywydd heb ryg trwy'r flwyddyn. Mae rhai o'r bridiau caled hyn yn hapusach heb ryg gan fod rygiau'n gallu crafu'r croen. Fodd bynnag, os nad yw'r ceffyl o frîd mor wydn, os yw wedi'i glipio neu'n oedrannus, efallai y bydd angen ryg arno i'w gadw'n gynnes ac yn sych mewn tywydd oer a gwlyb ac i'w amddiffyn rhag pryfed. Bydd angen tynnu'r ryg pan fydd y tywydd yn gwella (yn enwedig y tymheredd).

1.26 Mae'n annhebygol iawn y bydd ar asynnod ifanc ac iach angen ryg, gan y dylai fod ganddynt stabl neu gysgod yn y cae bob amser. Ond, mae oerni'n effeithio'n fwy ar asynnod hen, gwael, y rheini sydd o dan eu pwysau neu sydd wedi'u clipio ac efallai y bydd angen ryg arnynt ar rai adegau o'r flwyddyn.

1.27 Dylai'r ryg a'r capan fod o'r maint a'r pwysau iawn i'r ceffyl ac yn addas i'r tywydd a dylent fod o'r math iawn (h.y. wedi'u dylunio fel eu bod yn addas at y diben y'u bwriadwyd), ac wedi eu gosod yn gywir fel nad ydynt yn crafu'r ceffyl, yn ei glwyfo nac yn codi'r blew. Dylai'r rygiau gael eu tynnu'n rheolaidd er mwyn gweld cyflwr corff y ceffyl a'i iechyd cyffredinol. Yn ddelfrydol, dylai hyn gael ei wneud bob dydd.

1.28 Dylai rygiau gael eu glanhau ac, os bydd angen, eu trwsio'n rheolaidd neu eu hail-drin fel ei bod yn dal glaw, a dylid sicrhau bod yr holl offer clymu'n gweithio'n iawn. Dylai fod ryg sbâr ar gael er mwyn gallu sychu ryg gwlyb iawn.

Cadw golwg

1.29 Dylid bwrw golwg ar geffyl sy'n cael ei gadw mewn cae o leiaf unwaith bob dydd os nad yn amlach. Dylid mynd i weld ceffyl mewn stabl neu geffylau sy'n cael eu cadw gyda cheffylau eraill mewn ysgubor o leiaf ddwywaith bob dydd, ac eto, yn amlach os oes modd. Dylid rhoi sylw arbennig i'w gerddediad, ei hwyl, ei draed, cyflwr ei gorff a'i archwaeth fel y gellir

gweld unrhyw arwydd o glefyd, anaf, salwch neu baraseit yn gyflym ac y gellir rhoi'r driniaeth briodol yn syth. Dylid hefyd ei archwilio'n fanylach yn rheolaidd er mwyn canfod unrhyw broblemau (e.e. anhwylder ar y croen) na fyddant o bosib yn amlwg o bell. Os yw ceffylau'n cael eu clymu wrth dennyn, mae'n bosibl y bydd angen eu harchwilio'n amlach.

1.30 Dylid crafu gwaelod carnau'r ceffylau bob dydd. Gan fod sawl peth yn gallu achosi cloffni, dylid mynd ati'n rheolaidd i archwilio'r coesau a'r carnau am arwyddion o glwyfau, anafiadau, pedolau llac, pethau sy'n sownd yn y carnau neu am unrhyw beth arall anarferol.

1.31 Heblaw am geffyl sydd allan yn pori nad yw ond yn gwneud gwaith ysgafn iawn, dylech ei gribo'n rheolaidd ond ddim yn ormodol (rhag codi'r olew sy'n amddiffyn y blew) i gadw'r gôt yn lân, yn ddi-glwyf ac yn ddi-baraseit ac i ganfod a yw rygiau, cyfrwyau a harneisiau wedi gwneud unrhyw niwed.

Adran 2: Deiet

2.1 Mae'r adran hon yn cynnig arweiniad ar ddarparu deiet addas i geffyl.

Dŵr

2.2 Mae'n hanfodol bod dŵr glân ffres ar gael i bob ceffyl heb gyfyngiad, neu o leiaf fod digon o ddŵr glân yn cael ei roi iddo'n aml ac yn rheolaidd gydol y dydd. Os ydych am ddibynnu ar ffynonellau dŵr naturiol, fel nentydd, rhaid iddynt fod yn lân, yn helaeth ac yn rhwydd mynd atynt. Ni ddylid defnyddio ffynonellau dŵr naturiol os oes perygl i'r ceffylau syrthio i mewn, cael eu dal yn sownd neu achosi niwed i'r amgylchedd yn y manau lle maent yn mynd at y dŵr. Bydd angen bod yn ofalus mewn tywydd twym neu rewlyd i gynnal y cyflenwad dŵr, er enghraifft, trwy dorri iâ yn rheolaidd pan fydd y tywydd yn oer neu drwy ddarparu mwy o ddŵr mewn tywydd twym.

2.3 Ar gyfartaledd, mae angen 20–40 litr (5–10 galwyn) o ddŵr ar geffyl bob dydd, ond mae hyn yn dibynnu ar bwysau corff y ceffyl. Efallai y bydd angen darparu dŵr ychwanegol ar ôl ymarfer corff, a hynny i geffylau â rhai cyflyrau iechyd, cesyg yng nghamau olaf eu beichiogrwydd a chesyg sy'n llaetha – dylid ymgynghori â milfeddyg os bydd angen. Mae angen mwy o ddŵr ar geffylau mewn stablau sy'n cael deiet yn cynnwys cyfran uwch o borthiant sych. Dylid darparu dŵr ffres mewn cynwysyddion glân addas e.e., bwcedi glân, cafnau dŵr neu drwy bowlenni yfed awtomatig. Dylid ail-lenwi cynwysyddion ddwywaith y dydd o leiaf, a dylid eu clymu'n sownd er mwyn eu hatal rhag troi drosodd.

2.4 Gofalwch fod cafnau dŵr yn sownd wrth eu sylfeini ar uchder priodol i ganiatáu i geffylau yfed ohonynt yn gyfforddus. Ni ddylai fod yn bosibl i geffylau stablad y dŵr neu dynnu'r cafn o'i le a'i droi drosodd. Ni ddylai fod corneli na darnau miniog arnynt, a rhowch orchudd am y tapiau. Dylid bwrw golwg rheolaidd ar gafnau awtomatig er mwyn gwneud yn siŵr

eu bod yn gweithio'n iawn. Glanhewch yr holl gynwysyddion dŵr yn drylwyr ac yn rheolaidd. Wrth osod y cafn, gofalwch na fydd modd i'r ceffyl gael ei ddal neu ei gornelu a mynd yn sownd mewn rhan ohono. Dylech daro golwg ar gafnau, gan gynnwys y rheini sy'n llenwi'n awtomatig, ac ar fwcedi o leiaf unwaith y dydd i sicrhau bod dŵr ar gael i'r ceffylau.

Bwyd

2.5 Ychydig o fwyd yn aml y mae ceffyl yn ei fwyta wrth reddf. Ei fwyd naturiol yw porfa, sy'n fwyd bras sy'n brin o ynni. Dylai ceffylau gael deiet cytbwys gyda llawer o ffibr ynddo, yn cynnwys naill ai porfa, gwair, gwywair neu ffugwair er mwyn atgynhyrchu mor agos â phosibl eu bwyd naturiol. Dylech roi deiet iddo sy'n adlewyrchu ei anghenion ac sy'n ei gadw mewn cyflwr da. Dylech ystyried ei oed, ei frîd, ei bwysau, ei gyflwr, ei iechyd a faint o waith y mae'n ei wneud.

2.6 Bydd asynnod, yn eu cynefin naturiol, yn pori, gan fwyta planhigion ffibrog fel coed prenaidd a llwyni gydol y dydd, ac yn cerdded cryn bellteroedd yn aml. Dylai gwellt barlys fod ar gael iddynt yn rhwydd, a gellid rhoi swm a reolir o wair iddynt hefyd, er mwyn cynnal eu cyflwr drwy gydol misoedd y gaeaf.

2.7 Os yw deiet ceffyl yn cael ei newid, mae'n bwysig bod hynny'n cael ei wneud yn raddol, dros gyfnod priodol. Mae hynny'n cynnwys symud i dir pori newydd, neu newid o bori bedair awr ar hugain y dydd i gael ei gadw mewn stabl a bwydo gwair iddo. Gall hyn helpu i atal problemau fel colig (poen yn yr abdomen), sy'n anhwylder cyffredin iawn mewn ceffylau ac sydd, yn aml, yn gysylltiedig â newidiadau i'r deiet ac arferion rheoli.

2.8 O gael porfa dda i'w phori, dylai gael digon o frasfwyd a mwynau; os nad oes gan y ceffyl borfa dda, efallai y bydd angen rhoi bwyd ychwanegol iddo. Un ffordd o rwystro'ch ceffyl

rhag pori mewn ardaloedd mawr o dir pori yw rhannu'r cae yn rhannau llai/caeau bychan gan ddefnyddio ffensys.

2.9 Gofalwch fod unrhyw fwyd sydd wedi'i gywain (gwair, gwywair ac ati) o safon uchel; dylai fod yn lân (heb bridd, sbwriel na phlanhigion gwenwynig), dylai aroglu'n ffres a bod heb lwch na llwydni. Cyn belled â bod y llawr yn rhesymol o lân, mae'n syniad da ei fwydo ar y llawr gan fod hynny'n dda i iechyd anadlu'r ceffyl. Mae'n golygu hefyd fod y ceffyl yn bwydo fel pe bai'n pori.

2.10 Ni ddylai'r dwysfwyd (nid yw hynny'n cynnwys bwyd fel tsiaff a betys siwgr), a roddir yn ychwanegol at y borfa y mae'n ei bori neu borthiant tebyg mae'n ei gael, fod yn ddim mwy na'r hyn sydd ei angen ar y ceffyl er mwyn bodloni gofynion egni'r ceffyl mewn ymateb i'r gwaith mae'n ei wneud. Dylech gymysgu'r bwyd yn dda a'i baratoi o'r newydd. Peidiwch â gwneud i geffyl weithio'n galed neu'n gyflym ar stumog lawn.

2.11 Mae'n bwysig eich bod yn prosesu'r bwyd yn iawn, ei gadw mewn cynwysyddion sy'n cadw fermin allan, a'i drin yn ofalus rhag iddo ddifetha a cholli'i werth o ran maeth. Dylid cadw'r cynwysyddion bwyd a'r offer bwydo'n lân. Ni ddylech roi bwyd sydd wedi'i lygru neu sydd wedi troi neu wedi llwydo i geffylau, a dylech ei daflu bob dydd.

2.12 Ar gyfer grŵp o geffylau mewn sgubor, dylai fod lle bwydo ar gyfer pob ceffyl, ac un lle ychwanegol (oni bai eich bod yn defnyddio porthwr y gall sawl anifail ei ddefnyddio ar yr un pryd, er enghraifft, porthwr 'cerrig beddi' sydd wedi'i ddylunio'n benodol i fwy nag un anifail fwyta ohono ac i leihau cystadleuaeth am fwyd). Gofalwch fod hyd dau geffyl o led rhwng pob man bwydo rhag i'r ceffylau anafu'u hunain wrth gystadlu am fwyd.

2.13 Cadwch olwg ar bwysau a chyflwr y ceffylau er mwyn osgoi problemau lles.

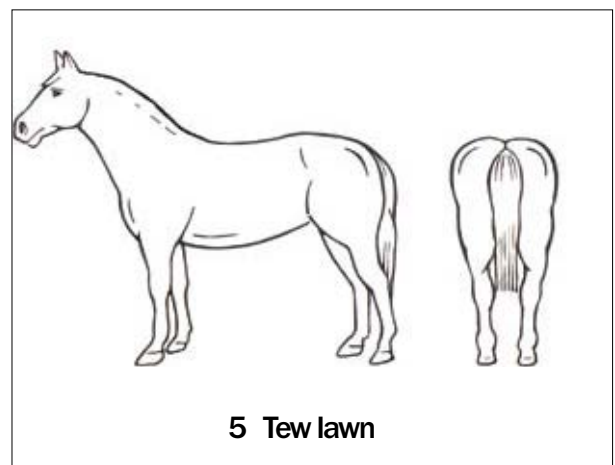
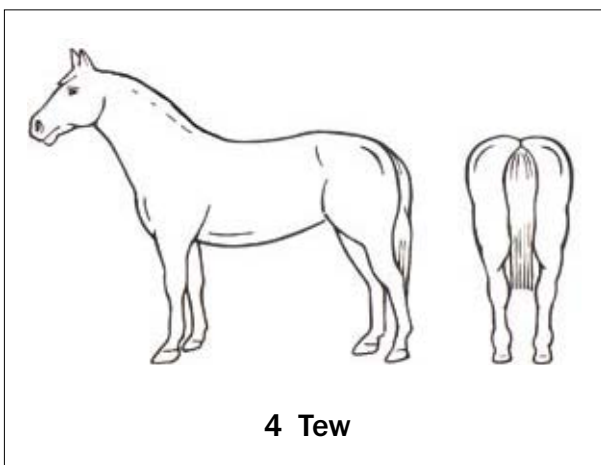
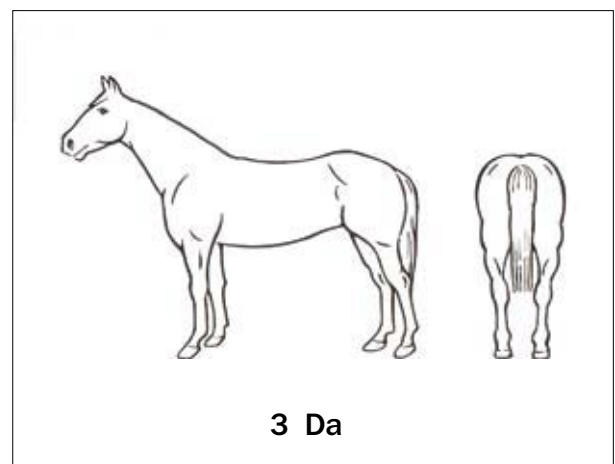
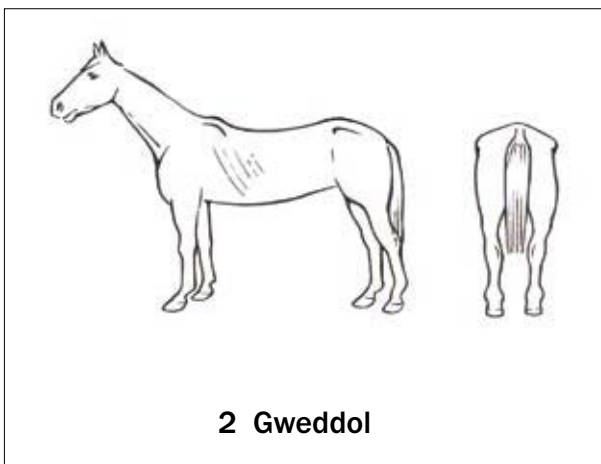
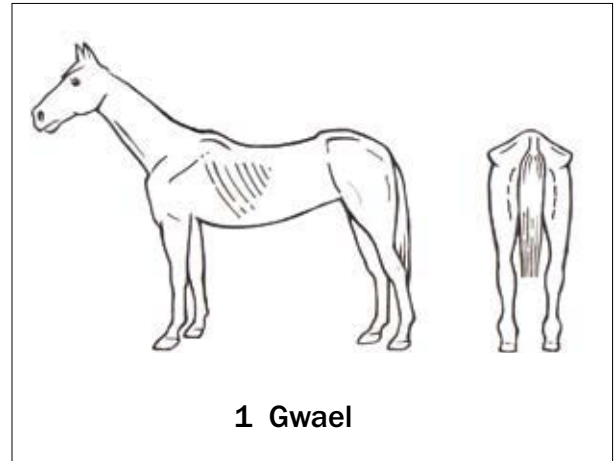
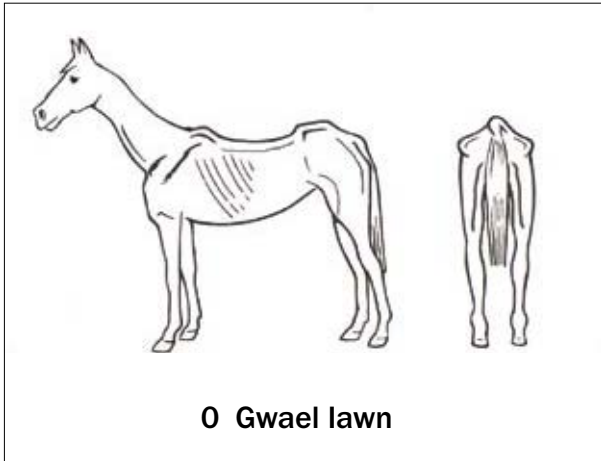
Dylid newid y bwyd yn ôl yr angen i anifeiliaid sy'n mynd yn rhy dew neu'n rhy denau.

Mae'n bwysig wrth ei fwydo eich bod yn trin pob ceffyl fel unigolyn a'ch bod yn paratoi deiet sy'n bodloni ei ofynion.

Sylwer: Pan fo siâp a maint ceffylau'n newid, argymhellir bod y gyfrwyaeth yn cael ei harchwilio gan gyfrwywr cymwysedig sydd wedi cofrestru gyda Chymdeithas y Meistr Gyfrwywr. Os yw cyflwr ceffylau'n newid, gall hynny effeithio ar y ffit ac felly ar eu lles ac ar ba mor gyfforddus ydynt wrth gael eu marchogaeth neu eu gyrru.

2.14 Mae gordewdra yn broblem lles cyffredin a difrifol mewn ceffylau. Mae gordewdra a rhai ffactorau o ran deiet a metaboledd ymhlith y ffactorau risg ar gyfer laminitis – clefyd poenus a gwanychol sy'n effeithio ar draed ceffylau. Mae anifeiliaid tew mewn mwy o berygl o ddatblygu laminitis nag anifeiliaid sy'n cynnal pwysau iach. Mae'r lefel uchel o egni mewn glaswellt irlas (e.e. yn ystod tyfiant o laswellt yn ystod y gwanwyn neu'r hydref) yn beryglus i anifeiliaid chwannog, ac efallai y bydd angen cyfyngu ar eu pori. Os oes ar geidwaid angen arweiniad manylach ar laminitis a sut mae rheoli anifeiliaid chwannog yn gywir, dylent gysylltu â'u milfeddyg. Gall y diagramau isod ar Sgorio Cyflwr Corff fod o gymorth i chi os ydych yn gofidio am gyflwr ceffyl neu asyn. Os oes angen rhagor o arweiniad arnoch, dylech gysylltu â'ch milfeddyg.

Sgorio Cyflwr Corff – Ceffylau

Sgorio Cyflwr Corff – Ceffylau

Sgôr Cyflwr	Pelfis	Cefn ac Asennau	Gwddf
0 Gwael iawn	Onglog, croen yn dynn. Ffolen wedi sigo llawer. Ceudod dwfn o dan y gynffon.	Croen yn dynn dros yr asennau. Asgwrn cefn amlwg iawn a main.	Gwar cul ac amlwg. Cul a llac yn y gwaelod.
1 Gwael	Pelfis a chrwper amlwg. Ffolen wedi sigo ond y croen yn ystyth. Ceudod mawr o dan y gynffon.	Hawdd gweld yr asennau. Asgwrn cefn amlwg a chroen wedi sigo ar y naill ochr.	Gwar cul, gwaelod cul a llac.
2 Gweddol	Y ffolen yn wastad y naill ochr i'r asgwrn cefn. Y crwper yn bendant iawn, rhywfaint o floneg. Mymryn o geudod o dan y gynffon.	Gellir gweld yr asennau. Yr asgwrn cefn wedi'i orchuddio ond gellir teimlo'r meingefn.	Cul ond cadarn.
3 Da	Wedi'i orchuddio â bloneg ac yn grwn. Dim rhigol. Hawdd teimlo'r pelfis.	Asennau wedi'u gorchuddio, a gellir eu teimlo. Dim rhigol ar hyd y cefn. Yr asgwrn cefn wedi'i orchuddio'n dda ond gellir teimlo'r meingefn.	Dim gwrym (ac eithrio ymysg meirch). Gwddf cadarn.
4 Tew	Rhigol wrth fôn y gynffon. Bloneg yn gorchuddio'r pelfis. Angen pwyso'n gadarn i deimlo.	Asennau wedi'u gorchuddio'n dda – angen pwyso i'w teimlo.	Mymryn o wrym. Llydan a chadarn.
5 Tew iawn	Rhigol ddofn wrth fôn y gynffon. Croen wedi chwyddo. Y pelfis wedi'i gladdu, ni ellir ei deimlo.	Asennau wedi'u claddu, ni ellir eu teimlo. Rhigol ddofn ar hyd y cefn. Y cefn yn llydan a gwastad.	Gwrym amlwg, yn llydan a chadarn. Torch o floneg.

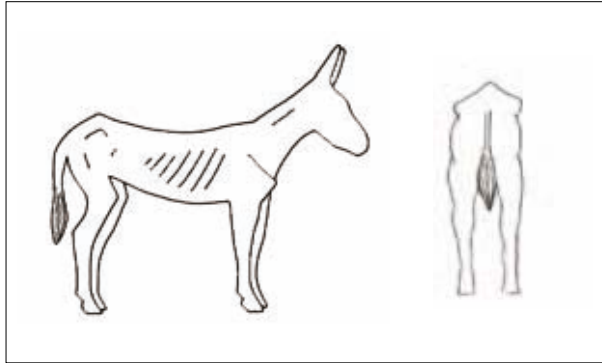
(Yn seiliedig ar Ddull Carroll a Huntingdon)

Hawfrait NEWC 2003

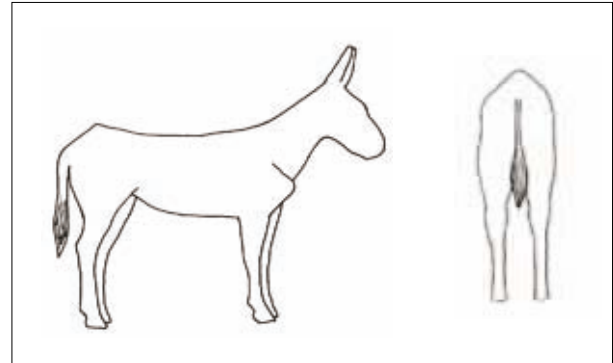
I gael sgôr ar gyfer y corff, sgoriwch y pelfis yn gyntaf, yna addaswch fesul hanner pwynt os yw bwynt neu ragor yn wahanol yn y cefn neu'r gwddf.

Sgorio Cyflwr Corff – Asynnod

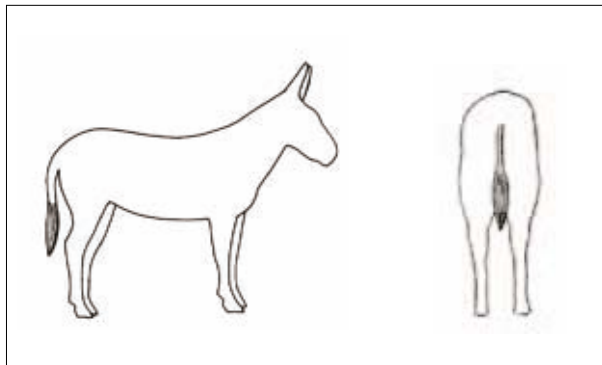
Atgynhyrchwyd â chaniatâd y Noddfa Asynnod

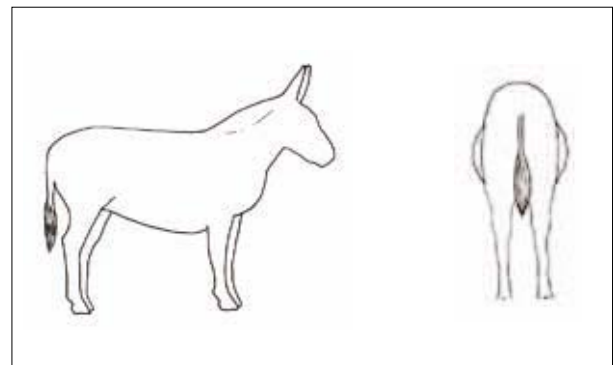
1 Gwael

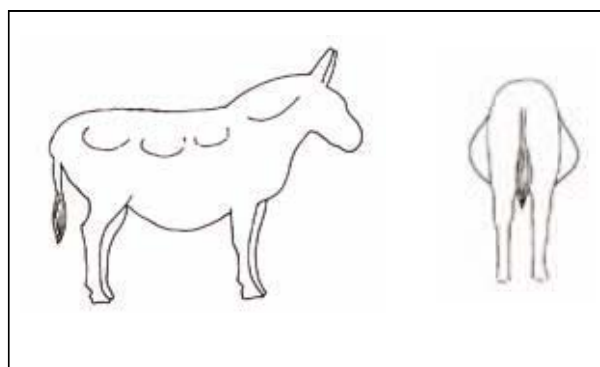
2 Gweddol

3 Delfrydol

4 Tew

5 Gordew

© Hawfrait NEWC Ebrill 2005

Gallai'r dyddodion braster fod wedi'u dosbarthu'n anghyson, yn enwedig dros y gwddf a'r rhan ôl. Gallai rhai dyddodion braster wrthsefyll ac aros os yw'r anifail yn colli pwysau, a gallent galcheiddio (caledu). Dylid asesu pob rhan yn ofalus, a'u cyfuno er mwyn cael sgôr cyffredinol.

Sgorio Cyflwr Corff – Asynnod

Sgôr Cyflwr	Gwddf ac Ysgwyddau	Gwar	Asennau a Bol	Cefn a Lwynau	Rhan Ôl
Gwael	Y gwddf yn denau, mae'n hawdd teimlo pob asgwrn. Mae'r gwddf yn cwrdd â'r ysgwydd yn sydyn. Hawdd teimlo esgyrn yr ysgwydd. Onglog.	Meingefn y gwar yn amlwg, ac mae'n hawdd ei deimlo.	Gellir gweld yr asennau o bell, ac mae'n hawdd eu teimlo. Y bol wedi'i guddio.	Yr asgwrn cefn yn amlwg, mae'n hawdd teimlo cnapiau'r asgwrn cefn a'r cnapiau ar draws.	Mae'n hawdd gweld a theimlo esgyrn y glun (esgyrn y gar a'r coesau). Fawr o orchudd cyhyrau. Gall fod ceudod o dan y gynffon.
Gweddol	Rhywfaint o ddatblygiad cyhyrau dros yr esgyrn. Mymryn o bellter lle mae'r gwddf yn cwrdd â'r ysgwydd.	Rhywfaint o orchudd dros war y cefn. Gellir teimlo cnapiau'r asgwrn cefn ond nid ydynt yn amlwg.	Nid oes modd gweld yr asennau ond mae'n hawdd eu teimlo.	Gellir teimlo cnapiau'r asgwrn cefn a'r cnapiau ar draws drwy bwysu'n ysgafn. Datblygiad cyhyrau gwael bob ochr i'r llinell ganol.	Fawr o orchudd cyhyrau ar y rhan ôl. Hawdd teimlo esgyrn y glun.
Delfrydol	Datblygiad cyhyrau da. Gellir teimlo'r esgyrn o dan orchudd ysgafn o gyhyrau/ bloneg. Y gwddf yn llifo'n llyfn i'r ysgwydd, sy'n grwn.	Gorchudd da o gyhyrau/ floneg dros cnapiau'r asgwrn cefn. Y gwar yn llifo'n llyfn i'r cefn.	Haen ysgafn o floneg/ cyhyrau'n gorchuddio'r asennau. Gellir teimlo'r asennau drwy bwysu'n ysgafn. Y bol yn gadarn, gyda ffyrfer cyhyrau da ac amlinelliad gweddol wastad.	Ni ellir teimlo cnapiau unigol yr asgwrn cefn na'r cnapiau ar draws. Datblygiad y cyhyrau'n dda y naill ochr i'r llinell ganol.	Gorchudd da o gyhyrau yn y rhan ôl. Esgyrn y glun i'w gweld yn grwn. Gellir eu teimlo drwy bwysu'n ysgafn.

Sgôr Cyflwr	Gwddf ac Ysgwyddau	Gwar	Asennau a Bol	Cefn a Lwynau	Rhan Ôl
Tew	Gwddf yn drwchus, gwrym yn galed, yr ysgwydd wedi'i gorchuddio â haen gyson o fraster.	Gwar yn llydan. Gellir teimlo'r esgyrn drwy bwysu'n gadarn.	Dim ond drwy bwysu'n gadarn y gellir teimlo'r asennau ar y cefn. Haws teimlo asennau'r bol. Gormod o fol.	Dim ond drwy bwysu'n gadarn y gellir teimlo cnapiau'r asgwrn cefn a'r cnapiau ar draws. Mymryn o grych ar hyd y llinell ganol.	Rhan ôl yn grwn. Dim ond drwy bwysu'n gadarn y gellir teimlo'r esgyrn. Dyddodion brawster wedi'u lleoli'n gyson.
Gordew	Y gwddf yn drwchus, y gwrym yn taflu allan â bloneg, a gallai syrthio i un ochr. Yr ysgwydd yn grwn a bloneg yn taflu allan.	Gwar yn llydan. Ni ellir teimlo'r esgyrn.	Dyddodion braster mawr, ac anghyson yn aml, yn gorchuddio'r asennau ar yr agweddau'r cefn a'r agweddau fentrol. Ni ellir cyffwrdd yr asennau. Y bol yn hongian o ran trwch a dyfnder.	Y cefn yn llydan. Ni ellir teimlo cnapiau'r asgwrn cefn na'r cnapiau ar draws. Crychau dwfn ar hyd y llinell ganol. Bloneg yn taflu allan bob ochr.	Ni ellir teimlo esgyrn y glun. Gallai bloneg fod yn hongian drosodd y naill ochr i fôn y gynffon. Bloneg yn aml yn anghyson ac yn taflu allan.

Gellir rhoi hanner sgôr os yw asynnod rhwng un sgôr a'r llall. Gall fod yn anodd rhoi sgôr i asynnod oedrannus am nad oes ffyrfder a thrwch i'r cyhyrau. Mae hynny'n golygu bod yr anifail yn edrych yn deneuach ar hyd ei gefn a bod ei fol yn is. Er hynny, gall ei gyflwr cyffredinol fod yn rhesymol.

Adran 3: Ymddygiad

3.1 Mae'r adran hon yn cynnig arweiniad ar ymddygiad ceffylau. Mae'n bwysig bod y ceidwaid yn deall ymddygiad penodol y rhywogaeth o dan sylw, boed yn geffyl, yn asyn neu'n ful, er mwyn adnabod a deall anghenion eu hanifail unigol nhw.

Ymarfer corff

3.2 Mae angen ymarfer corff neu'r rhyddid i ymarfer corff ar bob ceffyl a merlyn, a bydd angen i'r ceidwad roi amser ac ymdrech i sicrhau hynny. Dylai pob ceffyl sy'n cael ei gadw mewn stabl gael ymarfer mewn cae neu gael lle i gael ymarfer bob dydd, oni bai bod milfeddyg wedi rhoi cyngor gwahanol. Os nad oes modd i geffyl fynd allan, rhaid rhoi ymarfer dyddiol priodol iddo a/neu arwain ceffyl allan i bori.

3.3 Dylai lefel y gwaith y disgwylir i geffyl ei wneud gynyddu'n raddol ac yn gyson, dros gyfnod priodol. Ar gyfer ceffylau sydd dros eu pwysau, mae rhaglen o ymarfer dyddiol yn bwysig, a hynny ar y cyd â newidiadau i'w ddeiet, er mwyn colli pwysau. Ni ddylai'r un ceffyl ymarfer y tu hwnt i'w allu. Dylid ystyried oedran, cydffurfiad, iechyd a ffitrwydd y ceffyl. Dylid cael cyngor rhywun proffesiynol, megis milfeddyg, am hyn.

Hyfforddiant

3.4 Dylai'r hyfforddiant ystyried y ceffyl a'i les. Dylai ceidwaid a marchogwyr fod yn ymwybodol mai proses raddol yw hyfforddi, ac nad oes atebion cyflym. Dylid osgoi defnyddio cymhorthion hyfforddi, ac ni ddylid eu defnyddio ond fel dewis olaf o dan oruchwyliaeth rhywun profiadol.

3.5 Mae hyfforddi'n cyfeirio at y ffyrdd y gellir dysgu ceffyl i ymddwyn a pherfformio mewn ffordd benodol yn ôl yr hyn y disgwylw'n iddo'i wneud. Bydd angen hyfforddi'r rhan fwyaf o geffylau mewn rhyw ffordd neu'i gilydd, naill ai i gael eu harwain a'u trin, eu marchogaeth neu eu gyrru mewn harnais. Pobl brofiadol

yn unig ddylai fynd ati i hyfforddi, a hynny mewn lle diogel a phriodol. Mae diogelwch y ceffyl, a'r sawl sy'n ei drin, yn hollbwysig. Dylai'r ceidwad gofio y bydd y cysylltiad rhyngddo a'r ceffyl o ddydd i ddydd yn cyfrannu at yr hyfforddiant hefyd a dylid gofalu peidio â datblygu ymddygiad gwael.

3.6 Mae ceffylau'n dysgu drwy gael eu gwobrwyo ac ailadrodd, felly mae'n bwysig eu bod yn cael eu gwobrwyo am eu hymddygiad mewn modd a fydd yn eu hannog i ailadrodd hynny. Mae dulliau hyfforddi negyddol neu lym yn annerbyniol ac yn wrthgynhyrchol. Nid yw ceffylau'n deall pa ymddygiad i'w arddangos nes iddynt gael eu dysgu. Mae'r rhan fwyaf o'r achosion o ymddygiad problemus neu ddigroeso mewn ceffylau yn deillio o boen, ofn neu o fod wedi'u trin yn anghywir. Dylid gofyn i filfeddyg, gwyddonydd ymddygiad neu hyfforddwr cymwys am gyngor am ddatrys ymddygiad neu nodweddion annymunol. Gallwch hefyd ofyn am gyngor oddi wrth ffitiwr cyfrwyau sydd wedi'i gofrestru gyda Chymdeithas y Meistr Gyfrwywyr oherwydd bod cyfrwyau nad ydynt yn ffitio'n iawn yn achosi cryn anesmwythyd sydd hefyd yn arwain at ymddygiad annymunol.

Trin ac Atal

3.7 Mae achosi unrhyw ddiodefaint diangen i anifal yn drosedd, felly dylai unrhyw gamau disgyblu fod yn briodol, yn amserol, yn rhesymol ac yn gymesur. Rhaid i unrhyw ddull ataliol a ddefnyddir i reoli neu drin ceffyl fod y dull mwyaf addfwyn a mwyaf effeithiol, a dim ond person cymwys ddylai ei roi, a hynny am y cyfnod byrraf posibl. Dim ond milfeddyg sy'n cael rhagnodi cyffuriau tawelu, a hynny ar gyfer ceffyl sydd yn ei ofal.

3.8 Er y gall manau bach wedi'u hamgáu ac offer fel corlannau crwn fod yn ddefnyddiol wrth drin neu hyfforddi ceffylau, ni ddylid eu defnyddio i gadw ceffylau am gyfnodau hir ac ni ddylid eu defnyddio er mwyn disgyblu.

Adran 4: Cwmnïaeth

4.1 Mae'r adran hon yn rhoi arweiniad ar ddarparu cwmnïaeth addas i geffyl.

Ymddygiad Cymdeithasol

4.2 Anifeiliaid heidiol yw ceffylau, ac mae'n well ganddynt fyw mewn grwpiau cymdeithasol gyda cheffylau eraill. Yn ddelfrydol, dylen nhw gael cymdeithasu â cheffylau eraill, ond os nad yw hynny'n bosibl, gellir defnyddio anifeiliaid eraill i roi cwmnïaeth iddynt. Os yw ceffylau'n cael eu cadw ar eu pen eu hunain, er nad yw hynny'n rhywbeth a ddymunir, bydd angen i'r ceidwad gynnig symbyliad amgylcheddol priodol.

4.3 Mae angen cwmnïaeth ar asynnod yn arbennig. Maen nhw'n cymryd at asynnod eraill, ond hefyd at geffylau a mulod. Gall asynnod glafychu os ydyn nhw'n cael eu gwahanu oddi wrth eu cwmnïaeth.

4.4 Dylid diwallu anghenion unigol ceffylau, hyd yn oed os ydynt yn cael eu cadw mewn grŵp. Bydd ceffylau sy'n cael eu cadw mewn grŵp yn datblygu hierarchiaeth. Mae'n bwysig darparu'r lle, y bwyd a'r dŵr priodol er mwyn sicrhau bod y rhai sy'n is yn yr hierarchiaeth yn cael y bwyd a'r dŵr sydd eu hangen arnynt.

4.5 Mae'n bwysig bod ceidwaid yn sylwi os oes unrhyw geffylau mewn grŵp yn anghymarus, neu os oes sefyllfa o'r fath yn datblygu am ba reswm bynnag. Mae angen gwneud hynny er mwyn diogelu iechyd, diogelwch a lles ceffylau yn y grŵp a'r bobl sy'n eu trin.

4.6 Fel rheol gyffredinol, po fwyaf o geffylau sy'n cael eu cadw, mwyaf yr amser, yr ymdrech a'r adnoddau sydd eu hangen i ddiogelu eu lles. Mae maint y grŵp yn bwysig hefyd; mae unigolion mewn grwpiau mwy o faint yn debygol o wynebu mwy o gystadleuaeth am fwyd a dŵr, lloches a statws cymdeithasol.

4.7 Wrth ffurfio grwpiau newydd, neu gyflwyno anifail newydd i grŵp sy'n bodoli eisoes, dylid cofio lleihau straen ac atal ymladd. Gellir lleihau'r risg drwy ddarparu mwy o le i bob un neu drwy gorlannu anifail newydd yn agos i'r grŵp am ychydig o amser. Hefyd, mae tynnu pedolau ôl pob anifail wrth gyflwyno anifail newydd yn gallu lleihau'r risg o anaf o ganlyniad i gicio.

4.8 Mae'n arbennig o bwysig gwahanu anifeiliaid anghymarus; ni ddylid cymysgu ceffylau ymosodol gyda rhai eraill. Efallai y bydd angen cadw meirch cyfan (ifanc a llawndwf) a meirch sydd â'u ceilliau heb gwmpo neu geffyl sydd heb ei sbaddu'n llwyr ar wahân oddi wrth gesyg er mwyn atal bridio heb reolaeth. Efallai y bydd angen i gesyg cyfeb trwm neu gesyg sydd ag ebol wrth droed gael eu gwahanu dros dro oddi wrth geffylau eraill. Er nad yw cadw ceffylau ar eu pen eu hunain yn ddelfrydol, rhaid cofio, os gwneir hynny, eu bod yn cael math priodol arall o symbyliad amgylcheddol.

Adran 5: Iechyd

5.1 Mae'r adran hon yn cynnig arweiniad ynghylch iechyd ceffyl, a'r angen i'w amddiffyn rhag poen, dioddefaint a chlefydau. Mae'n bwysig bod y ceidwaid yn deall anghenion iechyd penodol y rhywogaeth o dan sylw, boed yn geffyl, yn asyn neu'n ful, er mwyn adnabod a deal anghenion eu hanifail unigol nhw.

5.2 Dylai pawb sy'n gyfrifol am oruchwylio ceffylau allu adnabod arwyddion clefydau a gwybod sut i roi cymorth cyntaf sylfaenol i geffyl. Mae hefyd yn hanfodol bod perchnogion yn gallu cael gafael ar filfeddyg i roi diagnosis neu drin unrhyw salwch, anaf neu glefyd, a bod eu manylion cyswllt ar gael yn hawdd, gan gynnwys manylion y tu allan i oriau. Dylech roi pasbort y ceffyl i'r milfeddyg pan fydd yn cael ei drin.

5.3 Dylai ceidwaid ceffylau fod yn gyfarwydd ag ymddygiad naturiol eu ceffylau, a gallu adnabod arwyddion a allai ddangos iechyd gwael. Gall y rhain gynnwys:

- newidiadau mewn ymarweddiad neu ymddygiad
- newidiadau mewn archwaeth (am fwyd a dŵr)
- arwyddion o boen neu gloffni (symud mewn ffordd nad yw'n normal, yn gyndyn o symud; yn pystylad)
- anafiadau
- colli neu fagu pwysau yn annisgwyl a newidiadau i gyflwr y gôt
- newidiadau i dymheredd y corff, pwls, cyfradd anadlu a
- newidiadau i dail a throeth.

5.4 Rhaid gweithredu ar unwaith pan fydd ceffyl yn mynd yn wael. Dylid gofyn am gyngor milfeddygol pan fydd ceffyl yn ymddangos fel ei fod yn sâl, mewn poen, wedi'i anafu neu wedi cael braw. Dylid dilyn unrhyw gyngor gan y milfeddyg yn drylwyr.

Gofal Iechyd Cyffredin

5.5 Dylai ceidwaid sicrhau bod ganddynt raglen rheoli parasitiaid (llyngyr) ar waith. Gall milfeddygon ddarparu cyngor ynghylch y math o driniaeth atal llyngyr y dylid ei defnyddio a sut i'w defnyddio, a gallai hynny fod yn seiliedig ar gyfrif wyau llyngyr mewn carthion. Mae rheoli porfa yn ofalus, gan gynnwys cylchdroi'r pori a chasglu tail, yn rhan bwysig o raglen rheoli parasitiaid. Gall defnyddio cynnyrch rheoli parasitiaid mewn modd amhriodol gyfrannu at ymwrthedd cyffuriau.

5.6 Pan fydd grwpiau o geffylau'n cael eu cadw gyda'i gilydd, mae rhaglenni parasitiaid fwyaf effeithiol pan fydd yr holl geffylau'n cael eu rheoli fel rhan o'r un rhaglen.

5.7 Mae ceffylau'n agored iawn i detanws, a dylid eu brechu yn erbyn y cyflwr hwn a all fod yn angheuol. Dylid trafod a chytuno ar raglen frechu â milfeddyg cyn ei rhoi ar waith.

5.8 Mae dannedd ceffylau yn torri trwodd ac yn treulio'n barhaus drwy gydol eu bywydau, ac felly maent yn newid o hyd. Bydd angen llyfnu eu dannedd o leiaf unwaith y flwyddyn. Gall arwyddion o glefyd deintyddol gynnwys cnoi bwyd yn annormal, ymateb yn annormal i'r ffrwyn, gollwng bwyd wedi'i hanner ei gnoi, a chyflwr y dannedd yn gwaethygu. Fodd bynnag, nid yw'r rhan fwyaf o geffylau sydd â chlefyd deintyddol yn dangos unrhyw arwyddion allanol o gwbl. O ganlyniad i hyn, dylai ceidwaid ddod yn gyfarwydd â deintiad normal eu ceffyl a dysgu sut mae archwilio cegau eu ceffylau yn rheolaidd. Dylai dannedd a cheudod ceg y ceffyl gael eu harchwilio gan filfeddyg o leiaf unwaith y flwyddyn. Dim ond milfeddyg sy'n gymwys i ddiagnosis clefydau deintyddol a chlefydau'r geg, a dylai cyflyrau o'r fath gael eu trin naill ai gan filfeddyg, neu gan ddeintydd ceffylau o dan wylriadwriaeth y milfeddyg.

5.9 Mae gofal traed priodol yn rhan allweddol o hwsmonaeth y ceffyl. Mae carnau ceffylau'n tyfu'n barhaus ac mae'n bwysig bod eu traed yn cael eu harchwilio'n rheolaidd. Pan fydd angen tocio'r carnau, dylai hynny gael ei wneud gan unigolyn cymwys. Ni ddylid disgwyl i geffyl weithio mwy na'r hyn y gall y carnau ei gynnal, pa un ai a oes ganddo bedolau ai peidio. Mae Deddf Pedolwyr 1975 yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw un sy'n pedoli ceffylau gofrestru bob blwyddyn â'r Cyngor Cofrestru'r Pedolwyr. Mae hynny'n cynnwys pobl sy'n pedoli eu ceffylau eu hunain yn unig. Dylech fynd â'ch ceffyl yn syth at bedolwr os oes pedol wedi dod yn rhydd neu os ydy'r hoelion wedi codi, a hynny er mwyn atal anaf posibl. Dylai'r carnau gael eu tocio neu eu hail bedoli bob rhyw 4-8 wythnos fel arfer.

5.10 Mae pryfed yn gallu poeni ceffyl yn ofnadwy, yn enwedig yn yr haf, a gallant heintio clwyfau. Mae gwybed yn poeni ceffylau hefyd yn y gwanwyn a'r haf gan achosi crafu'r haf (sweet itch – alergedd ar y croen). Dylech ystyried cadw pryfed a gwybed draw trwy ddefnyddio triniaeth lladd pryfed, rygiau a mygydau pryfed, neu os yw'ch ceffyl yn sensitif i frathiadau gan bryfed neu wybed, dylech ei gadw yn y stabl ar ddechrau ac ar ddiwedd pob dydd, pan fydd pryfed a gwybed ar eu prysuraf.

5.11 Dylai ceidwaid fynd ati'n rheolaidd i archwilio cyfrwyau, ffrwynau a ffit yr enfa, a dylent hefyd gadw golwg am bydredd, gwnïad rhydd a threulio cyffredinol a rhoi sylw iddo cyn iddo ddatblygu'n fater iechyd a dioglewch i'r ceffyl a'r marchog.

Atal Clefydau (Bioddiogelwch)

5.12 Mae yna nifer o glefydau sy'n heintus i geffylau yn bresennol yn y DU. Gall rhai o'r clefydau hyn gael eu trosglwyddo o un anifail i'r llall drwy gyswllt uniongyrchol (ceffyl i geffyl) neu gyswllt anuniongyrchol (drwy wrthrychau a cheidwaid/trinwyr). Mae atal clefydau rhag cael eu cyflwyno a'u lledaenu yn bwysig o ran iechyd a lles anifeiliaid, ac mae hefyd yn osgoi'r costau

sylweddol a allai fod yn gysylltiedig ag achos o glefyd. Felly, mae'n hanfodol sicrhau arferion bioddiogelwch da.

5.13 Yn ei ystyr ehangaf, mae bioddiogelwch yn cwmpasu'r camau y gellir eu cymryd i atal anifeiliaid rhag bod yn agored i bathogenau a allai achosi clefyd, a hynny'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol. Bydd felly'n cynnwys mesurau i atal yr haint rhag cael ei gyflwyno i leoliad, a mesurau i atal haint sydd wedi'i gyflwyno rhag lledaenu. Er na fydd byth yn dileu'r risg yn llwyr, mae bioddiogelwch o safon uchel yn ei lleihau'n fawr. Mae'n gyfres o fesurau lleihau risg a dylid ei deilwra i ofynion penodol pob lleoliad.

5.14 Mae bioddiogelwch effeithiol yn cynnwys cynllunio ymlaen llaw a hefyd rai pethau syml y gellir eu gwneud yn ddyddiol:

- Rhoi arferion hwsmonaeth a rheoli cyffredinol da ar waith.
- Sicrhau bod gweithdrefnau hylendid da (rhwng pobl a cheffylau a rhwng gwahanol geffylau) yn cael eu cynnal. Dylai golchwyr gwasgedd uchel, brwshys, pibellau a diheintydd fod ar gael i'w defnyddo'n hawdd, a dylent gael eu defnyddio yn ôl eu risg.
- Osgoi achosi straen i geffylau; gall straen achosi clefydau i rai anifeiliaid.
- Sicrhau bod terfynau diogel; dylai ceffylau gael eu hatal rhag cymysgu ag anifeiliaid cyfagos, ac ni ddylent allu cael cyswllt trwyn i drwyn â nhw.
- Dim ond rhannu cyfarpar pan fyddant wedi'u glanhau a'u diheintio'n drylwyr, a hynny cyn ac ar ôl eu symud rhwng lleoliadau neu grwpiau o geffylau.
- Rhoi rhaglen rheoli plâu ar waith.
- Cadw llwybrau mynediad, manau parcio ac ardaloedd bwydo a storio yn lân ac yn daclus.
- Sicrhau bod trefniadau bioddiogelwch ar waith ar gyfer rhai sy'n ymweld â'r lleoliadau.
- Datblygu cynllun iechyd mewn cydweithrediad â'r milfeddyg, a'i roi ar waith.

5.15 Dylid nodi'r mesurau bioddiogelwch sydd ar waith mewn lleoliad yng nghynllun iechyd y lleoliad hwnnw. Dylai'r rhain gynnwys:

- Protocol ar gyfer ceffylau sy'n dod i mewn i'r lleoliad, gan gynnwys cyfnod cwarantín priodol.
- Cynllun rheoli parasitiaid.
- Cynllun brechu.
- Cynllun sy'n nodi beth i'w wneud pe digwyddai achos o glefyd, gan gynnwys darparu cyfleusterau i wahanu ceffylau.

5.16 Mae achosion o afiechydon newydd yn aml yn dechrau wrth gyflwyno ceffylau newydd i leoliad. Dylai pob lleoliad roi protocol ar waith ar gyfer achosion lle bydd ceffylau newydd yn cyrraedd y lleoliad. Dylid gwneud hyn mewn ymgynghoriad â milfeddyg. Dylai'r protocol gyfeirio at elfennau fel y rhai isod, ac mae'n bwysig cydnabod ei bod yn hanfodol i nifer o'r elfennau hyn gael eu cwblhau cyn symud yr anifail i'w gartref newydd:

- Sicrwydd priodol yng nghyswllt statws iechyd yr anifail newydd a'r iard y mae'n symud ohoni. Bydd hyn yn cynnwys elfennau megis hanes brechiadau a hanes o llyngyr (gan gynnwys tystysgrifau) a bydd angen trafod â'r ceidwad presennol a'i filfeddyg o bosib.
- Dylai'r cerbydau a ddefnyddir i gludo ceffylau gael eu glanhau a'u diheintio yn drylwyr.
- Cyfnod cwarantín penodol ar gyfer cadw ceffylau newydd ar wahân mewn ardal benodol sydd wedi'i hynysu, yn ddigon pell o anifeiliaid eraill.
- Rhaglen driniaeth ar gyfer profi a/neu atal (e.e. brechiadau ac atal llyngyr). Bydd manylion penodol y rhaglen yn amrywio yn ôl statws iechyd yr anifail sy'n cyrraedd a'r ffynhonnell y daw ohoni.

Cadw ceffylau ar wahân

5.17 Nid yw bob amser yn bosib cael cyfleuster penodol i wahanu ceffylau. Fodd bynnag, dylai iardiau mawr a'r rheini sydd â throsiant uchel o geffylau ddarparu cyfleuster parhaol ar gyfer cadw ceffylau ar wahân. Nid yw hyn o reidrwydd yn golygu bloc o stablau: gallai cae (sydd â digon o loches) fod yn ddigonol. Pa beth bynnag a ddefnyddir, mae'n hanfodol bod cyswllt uniongyrchol ac anuniongyrchol rhwng ceffylau sy'n cael eu cadw ar wahân ac anifeiliaid eraill yn cael ei atal.

5.18 Dylai anifeiliaid newydd gael eu cadw ar wahân am o leiaf dair wythnos, ac yn ystod y cyfnod hwnnw dylid eu monitro'n agos. Os nad ydynt wedi dangos unrhyw arwyddion o salwch heintus ar ôl y cyfnod hwn, gellir eu cyflwyno'n raddol ac yn ofalus i'r ceffylau a oedd yno eisoes.

5.19 Dylai unrhyw geffyl a oedd yno eisoes sy'n dangos arwyddion o glefyd heintus gael ei gadw ar wahân yn syth er mwyn cael ei archwilio gan filfeddyg. Yn dilyn hyn, dylid dilyn cyfarwyddiadau'r milfeddyg.

5.20 Pan fydd geffyl yn cael ei gadw ar wahân, dylid atal pob cyswllt â cheffylau eraill. Dylai'r ceffylau sydd wedi'u gwahanu gael eu hoffer eu hunain (offer ysgrafellu, offer iard, tac os yw'n briodol), ac ni ddylid defnyddio'r rhain gyda cheffylau eraill. Yn ddelfrydol, dylai ceffylau sy'n cael eu cadw ar wahân gael eu trin gan unigolion gwahanol i'r rhai sy'n gofalu am geffylau eraill. Fodd bynnag, nid yw hyn bob tro'n bosib. Mewn amgylchiadau o'r fath, dylid trin ceffylau nad ydynt wedi'u gwahanu cyn y rheini sy'n cael eu cadw ar wahân. Ar ôl gofalu am y ceffylau sy'n cael eu cadw ar wahân, dylai'r ceidwad newid ei ddillad a golchi a diheintio ei ddwylo cyn gweithio gyda'r ceffylau nad ydynt yn cael eu cadw ar wahân unwaith eto.

Cyfrwyau a Harneisiau

5.21 Dylai cyfrwyau a harneisiau fod yn addas at y diben, gan ateb gofynion a galluoedd y ceffyl a'i farchogwr. Dylen nhw gael eu ffitio'n iawn, gan gyfrwywr cymwysedig cofrestredig os oes modd, a gofawch eu haddasu pan fydd cyflwr y ceffyl yn newid. Dylid ailasesu cyfrwyau bob 6-9 mis, gan ddibynnu ar oedran y ceffyl, faint o waith y mae'n ei wneud, a'i gyflwr. Dylech lanhau'r cyfarpar yn rheolaidd a'u cadw mewn cyflwr da er mwyn iddynt barhau'n gysurus, diogel ac effeithiol. Dylai'r gwaith cynnal a chadw ac atgyweirio gael ei wneud gan Gyfrwywr Cymwysedig Cofrestredig. Dylech ddim ond rhannu cyfarpar pan fyddant wedi'u glanhau a'u diheintio'n drylwyr, a hynny cyn ac ar ôl eu symud rhwng lleoliadau neu grwpiau o geffylau. Fodd bynnag, dylai bob ceffyl gael ei gyfrwy ei hun ac ni ddylid ei ddefnyddio ar geffylau eraill.

5.22 Mae gan geffylau gwaith anghenion arbennig o ran harnais gwaith. Dim ond pobl gymwys ddylai eu cynllunio a'u gosod.

5.23 Os ydych yn defnyddio esgidiau a rhwymau, dylent gael eu ffitio'n gywir i osgoi anesmwythyd neu anaf, a dylid eu tynnu cyn gynted â phosibl.

Cludo Ceffylau

5.24 Dylai cludo ceffylau bob amser fod mor ddiogel a rhydd â phosibl ac yn unol â'r rheolau a'r rheoliadau presennol. Dylid ystyried angen yr anifail am borthiant, dŵr a gorffwys. Dylai'r cerbyd fod yn ddiogel ac mewn cyflwr da. Dylid rhoi ystyriaeth ofalus i unrhyw anghenion arbennig o ran lles, er enghraifft, wrth gludo cesyg cyfeb neu ag ebol wrth droed, ebolion sugno, neu asynnod a chwmniaeth y maent wedi cymryd ato (mae rhagor o wybodaeth yn Atodiad 2).

Atodiad 1: Clymu wrth Dennynd

Ni ddylid byth defnyddio clymu fel dull tymor hir ar gyfer rheoli ceffylau, oherwydd gallai hyn arwain at fethu bodloni anghenion lles sylfaenol ceffyl, fel y'u nodir yn y Ddeddf Lles Anifeiliaid (2006).

Pa mor addas yw'r anifail

1. Nid yw pob anifail yn addas ar gyfer ei glymu.
2. Ni ddylech glymu ceffylau o dan ddwy oed.
3. Ni ddylech glymu cesyg cyfeb yn nhrydydd traean eu beichiogrwydd.
4. Ni ddylech glymu cesyg sugno.
5. Ni ddylech glymu cesyg wrth ymyl meirch.
6. Rhaid bod yn ofalus iawn wrth glymu meirch; ni ddylech eu clymu am gyfnod hir.
7. Ni ddylech glymu anifeiliaid sâl.
8. Ni ddylech glymu anifeiliaid hen a methodig (rhai anabl, nid rhai sâl neu rai wedi'u clwyfo).
9. Ni ddylech glymu anifeiliaid sydd yng nghanol anifeiliaid rhydd.

Safle (y tir y mae ceffyl wedi'i glymu yn cael mynd iddo)

1. Dylai'r safle fod yn weddol wastad, gyda thrwch da o borfa arno, a heb wrthrychau arno a allai fynd yn sownd wrth y tennyn.
2. Ni ddylai'r ceffyl allu mynd at briffordd gyhoeddus.
3. Nid yw'r safle'n addas os oes cyfran uchel o'r tyfiant arno'n chwyn.
4. Ni ddylai fod yn safle sy'n llawn dŵr.
5. Ni ddylai llwybr cyhoeddus groesi'r safle.
6. Ni ddylai fod unrhyw beth ar y safle allai anafu'r anifail.

7. Ni ddylid cael defnyddio'r safle heb ganiatâd ysgrifenedig perchennog y tir. Dylai'r caniatâd ysgrifenedig gynnwys amod i gadw at y cod hwn.
8. Mae'r safle'n ddigon mawr os oes lle ar gyfer pob rhan o gorff y ceffyl a bod 4 metr ychwanegol rhwng rhan ôl un ceffyl a rhan ôl yr un nesaf ato.

Offer clymu

1. Defnyddiwch naill ai ffrwyn o ledr sy'n ffitio'n dda neu strap gwddf lledr lydan. Dylai'r rhain fod yn sownd wrth gadwyn wrth ddyfais troi 360°.
2. Dylai'r gadwyn fod rhyw 20 troedfedd o hyd ac yn ddigon cryf i beidio â thorri ond yn ddigon ysgafn i rwystro'r offer clymu rhag rhwbio yn erbyn croen y ceffyl a'i glwyfo. Peidiwch â defnyddio rhaff na nylon.
3. Ni ddylai'r postyn sy'n ei ddal wrth y ddaear ymwithio'n uwch na lefel y ddaear, a rhaid rhoi dyfais troi 360° wrtho.

Bwyd a dŵr

1. Weithiau, bydd digon o fwyd ar ffurf porfa ar y safle eisoes; os hynny, dylech symud y safle o leiaf unwaith bob dydd i sicrhau bod y borfa o safon ddigon uchel.
2. Os nad oes digon o borfa i ddiwallu angen y ceffyl, gofawch fod digon o borthiant ar gael iddo gydol y dydd.
3. Dylai dŵr fod ar gael yn aml ac yn rheolaidd gydol y dydd mewn cafn nad yw'n gallu moelyd (troi).
4. Mae'n bwysig cadw cynwysyddion ar gyfer dwysfwyd yn lân a diogel.

Cysgod

1. Ni ddylech adael i geffyl sefyll yn llygad yr haul, mewn glaw, eira neu gesair trwm na gwynt cryf ond am gyfnodau byr iawn. Pan fydd y tywydd yn neilltuol o gas, dylech ddarparu cysgod.
2. Dylech o leiaf gysgodi'r anifail rhag yr haul a gwynt mawr. Bydd gofyn bod y safle wedi'i ddraenio'n dda rhag i ddŵr glaw grynhoi arno.

Ymarfer corff

1. Rhaid i'r anifail gael cyfnod o amser yn rhydd bob dydd i ymarfer ei gyhyrau.

Cadw golwg

1. Mae angen cadw golwg fanwl iawn ar geffylau sydd wedi'u clymu a dylech fwrw golwg arnynt o leiaf bob chwe awr yn ystod y dydd.
2. Dylech sicrhau eich bod yn gallu delio ag eithafion y tywydd ac amgylchiadau eraill.

Marciau adnabod

1. Yn ôl y gyfraith, mae'n rhaid i bob ceffyl yng Nghymru gael pasbort. Ar ben hynny, mae'n rhaid rhoi microsglodyn ar bob anifail sydd wedi'i eni ar ôl 1 Gorffennaf 2009, gyda'r pasbort yn cynnwys manylion rhif y microsglodyn.
2. Hefyd, dylid rhoi marc ar y ceffyl er mwyn gallu ei adnabod bob amser, a bod modd cysylltu â'r ceidwad neu'r perchennog o'r marc adnabod hwn.
3. Gellid gwneud hynny trwy rewfrandio'r ceffyl, neu fel arall gellid rhoi rhyw fath o nod adnabod ar y ffrwyn neu strap y gwddf sydd â manylion llawn y perchennog neu'r ceidwad arno.

Atodiad 2: Y Gyfraith

Deddf Lles Anifeiliaid 2006

Mae'r cod yn cyfeirio at nifer o adrannau'r Ddeddf. Rydym wedi'u rhestru isod er hwylustod. Ceir dyfyniadau isod o adrannau perthnasol y Ddeddf. Mae'r blwch sydd wedi'i liwio'n llwyd yn crynhoi troseddau a chosbau perthnasol y Ddeddf.

3 Responsibility for animals

- (1) In this Act, references to a person responsible for an animal are to a person responsible for an animal whether on a permanent or temporary basis.
- (2) In this Act, references to being responsible for an animal include being in charge of it.
- (3) For the purposes of this Act, a person who owns an animal shall always be regarded as being a person who is responsible for it.
- (4) For the purposes of this Act, a person shall be treated as responsible for any animal for which a person under the age of 16 years of whom he has actual care and control is responsible.

4 Unnecessary suffering

- (1) A person commits an offence if—
 - (a) an act of his, or a failure of his to act, causes an animal to suffer
 - (b) he knew, or ought reasonably to have known, that the act, or failure to act, would have that effect or be likely to do so
 - (c) the animal is a protected animal, and
 - (d) the suffering is unnecessary.

- (2) A person commits an offence if—
 - (a) he is responsible for an animal
 - (b) an act, or failure to act, of another person causes the animal to suffer
 - (c) he permitted that to happen or failed to take such steps (whether by way of supervising the other person or otherwise) as were reasonable in all the circumstances to prevent that happening, and
 - (d) the suffering is unnecessary.
- (3) The considerations to which it is relevant to have regard when determining for the purposes of this section whether suffering is unnecessary include—
 - (a) whether the suffering could reasonably have been avoided or reduced
 - (b) whether the conduct which caused the suffering was in compliance with any relevant enactment or any relevant provisions of a licence or code of practice issued under an enactment
 - (c) whether the conduct which caused the suffering was for a legitimate purpose, such as—
 - (i) the purpose of benefiting the animal, or
 - (ii) the purpose of protecting a person, property or another animal
 - (d) whether the suffering was proportionate to the purpose of the conduct concerned
 - (e) whether the conduct concerned was in all the circumstances that of a reasonably competent and humane person.
- (4) Nothing in this section applies to the destruction of an animal in an appropriate and humane manner.

9 Duty of person responsible for animal to ensure welfare

- (1) A person commits an offence if he does not take such steps as are reasonable in all the circumstances to ensure that the needs of an animal for which he is responsible are met to the extent required by good practice.
- (2) For the purposes of this Act, an animal's needs shall be taken to include—
 - (a) its need for a suitable environment
 - (b) its need for a suitable diet
 - (c) its need to be able to exhibit normal behaviour patterns
 - (d) any need it has to be housed with, or apart from, other animals, and
 - (e) its need to be protected from pain, suffering, injury and disease.
- (3) The circumstances to which it is relevant to have regard when applying subsection (1) include, in particular—
 - (a) any lawful purpose for which the animal is kept, and
 - (b) any lawful activity undertaken in relation to the animal.
- (4) Nothing in this section applies to the destruction of an animal in an appropriate and humane manner.

14 Codes of practice

- (1) The appropriate national authority may issue, and may from time to time revise, codes of practice for the purpose of providing practical guidance in respect of any provision made by or under this Act.
- (2) The authority responsible for issuing a code of practice under subsection (1) shall publish the code, and any revision of it, in such manner as it considers appropriate.

- (3) A person's failure to comply with a provision of a code of practice issued under this section shall not of itself render him liable to proceedings of any kind.
- (4) In any proceedings against a person for an offence under this Act or an offence under regulations under section 12 or 13—
 - (a) failure to comply with a relevant provision of a code of practice issued under this section may be relied upon as tending to establish liability, and
 - (b) compliance with a relevant provision of such a code of practice may be relied upon as tending to negative liability.

Troseddau a Chosbau

Gallai person a geir yn euog o drosedd o dan adran 4 o'r Ddeddf gael ei garcharu am hyd at 51 wythnos a/neu gael dirwy. Os ceir ef yn euog o drosedd o dan adran 9 (heb ddiogelu lles anifail), gellir ei garcharu am hyd at yr un cyfnod o amser a'i ddirwyo hyd at lefel 5 ar y raddfa safonol.

Gellir dwyn achos hyd at 3 blynedd ar ôl cyflawni'r drosedd. Dygir erlyniadau o dan y Ddeddf gan yr awdurdod lleol mewn Llys Ynadon.

Deddfau eraill sy'n effeithio ar geffylau

Yn ogystal â Deddf Lles Anifeiliaid 2006 a rheoliadau yng nghyswllt adnabod ceffylau (gweler Atodiad 4), mae nifer o ddeddfau eraill sy'n effeithio ar y ffordd o gadw ceffylau. Rydym wedi crynhoi'r rhai sydd fwyaf tebygol o effeithio ar geidwad ceffyl isod.

Deddf Chwyn 1959

O dan Ddeddf Chwyn 1959, caiff Gweinidogion Cymru gyflwyno hysbysiad yn gorchymyn y meddiannydd i gymryd camau i rwystro chwyn penodol rhag lledaenu, os ydynt yn fodlon bod chwyn fel llysiâu'r gingroen yn tyfu ar y tir. Mae'n drosedd peidio ag ufuddhau i'r gorchymyn.

Deddf Pedolwyr (Cofrestru) 1975

O dan y Ddeddf hon, mae'n drosedd i rywun sydd heb ei gofrestru ei ddisgrifio ei hun yn bedolwr neu'n of pedoli ac mae'n drosedd i rywun sydd heb ei gofrestru bedoli ceffyl. Mae pedoli ceffyl yn golygu: "any work in connection with the preparation or treatment of the foot of a horse for the immediate reception of a shoe thereon, the fitting by nailing or otherwise of a shoe to the foot or the finishing off of such work to the foot". Mae milfeddygon a myfyrwyr milfeddygol o dan oruchwyliaeth yn cael eu hesemptio rhag y rheol gyffredinol hon.

Gorchymyn Lles Anifeiliaid (Cludo) (Cymru) 2007

Yn ôl Gorchymyn Lles Anifeiliaid (Cludo) (Cymru) 2007 rhif 1047 (Cy.105), rhaid i unrhyw un sy'n cludo anifail ar unrhyw daith sicrhau'r canlynol:

- Ni chaiff neb gludo anifeiliaid na threfnu eu bod yn cael eu cludo mewn ffordd fyddai'n debygol o'u hanafu na gwneud iddynt ddiodef yn ddiangen.
- Cadw'r daith mor fyr â phosibl.
- Sicrhau bod yr anifeiliaid yn ffit i deithio.
- Bod y cerbyd a'i offer llwytho a dadlwytho wedi'u dylunio, eu hadeiladu a'u cynnal i osgoi niwed a dioddefaint i anifail ac i gadw'r anifail yn ddiogel.
- Bod yr anifeiliaid yn cael dŵr, bwyd a gorffwys yn ôl yr angen, a bod digon o lawr ganddynt a digon o uchder yn y cerbyd.

- Rhaid cadw ffrwyn am ben ceffylau dros 8 mis oed – ond nid ceffylau heb eu dofi.
- Ar gerbydau aml-lawr, rhaid cludo ceffylau a merlod ar y llawr isaf yn unig, heb anifeiliaid ar y llawr uchaf. O dan yr amgylchiadau hyn, rhaid i'r nenfwd fod o leiaf 75cm yn uwch nag uchder ysgwyddau'r anifail talaf.
- Pan fydd y cerbyd ar long gyrru i mewn/gyrru i ffwrdd, rhaid cludo ceffylau a merlod mewn stalau unigol, ond bai y caiff caseg deithio gyda'i hebol.
- Rhaid peidio â chludo mwy na 4 o geffylau a merlod heb eu dofi gyda'i gilydd.
- Rhaid peidio â chludo ceffylau a merlod heb eu dofi am fwy nag 8 awr.

Deddf Rheoli Ceffylau (Cymru) 2014

Mae Deddf Rheoli Ceffylau (Cymru) 2014 yn darparu pwerau cyfreithiol cyson i bob awdurdod lleol yng Nghymru atafaelu, corlannu, gwerthu, ailgartrefu, dychwelyd, gwaredu neu ddifa ceffylau mewn modd di-boen ar ôl hysbysadau a therfynau amser penodol, pan ganfyddir bod y ceffyl yn achosi niwsans drwy bori'n anghyfreithlon, crwydro neu ei fod wedi ei adael yn ardal awdurdod cyhoeddus.

Nid yw'n debygol y bydd y Ddeddf yn effeithio ar unrhyw un ac eithrio'r unigolion hynny sy'n gadael eu ceffylau neu yn caniatáu yn fwiadol neu'n esgeulus i'w ceffylau bori ar dir lle nad oes caniatâd ganddynt oddi wrth deiliad y tir neu lle bo caniatâd wedi ei dynnu'n ôl a cheidwad y ceffyl wedi gwrthod ei symud.

Mae darpariaethau'r Ddeddf yn gwneud darpariaeth am y canlynol:

- Atafaelu a chorlannu ceffyl, gan yr awdurdod lleol perthnasol, pan fo'r ceffyl ar y briffordd neu mewn unrhyw le cyhoeddus arall neu ar dir heb ganiatâd deiliad y tir a bod y deiliad yn cytuno i'r awdurdod lleol ei atafaelu a'i gorlannu.
- Gosod hysbysadau ynghylch atafaelu.

Mae'n ofynnol i'r awdurdod lleol osod hysbysiad ysgrifenedig cyn pen 24 awr o atafaelu ceffyl, yn neu yn ymyl y fan lle yr atafaelwyd y ceffyl yn datgan dyddiad ac amser yr atafaelu a sut i gysylltu â'r awdurdod lleol. Rhaid iddo hefyd, cyn pen 24 awr o atafaelu ceffyl, roi hysbysiadau ysgrifenedig i gwnstabl ac i unrhyw berson yr ymddengys ei fod yn geidwad neu'n gweithredu fel ceidwad y ceffyl.

- Talu costau cysylltiedig ag atafaelu. Mae'r ceidwad yn atebol i dalu i'r awdurdod lleol unrhyw gostau rhesymol cysylltiedig ag atafaelu a chorlannu'r ceffyl, a'i fwydo a'i gynnal tra bydd wedi'i gorlannu.
- Cael gwared â cheffylau a gorlannwyd. Caiff yr awdurdod lleol werthu neu gael gwared fel arall â'r ceffyl, gan gynnwys trefnu iddo gael ei ddifa'n ddi-boen ar ôl 7 diwrnod os na fydd unrhyw berson wedi hysbysu'r awdurdod lleol eu bod un ai yn geidwad y ceffyl neu'n gweithredu ar ran ceidwad y ceffyl.
- Cofnod o geffylau yr ymdriniwyd â hwy. Mae'n ofynnol i'r awdurdod lleol gadw cofrestr o bob ceffyl a gaiff ei atafaelu. Rhaid i'r gofrestr gynnwys disgrifiad byr o'r ceffyl, datganiad ynghylch y dyddiad, yr amser a'r lleoliad lle yr atafaelwyd y ceffyl,

a pha bryd y corlannwyd ef a manylion y camau a gymerwyd i sefydlu pwy oedd y ceidwad.

- Datrys anghydfodau ynghylch symiau taladwy. Caiff ceidwad y ceffyl ddadlau'r swm y mae'r awdurdod lleol yn hawlio sy'n ofynnol iddo ei dalu cyn pen 7 diwrnod o dderbyn hysbysiad a chyfeirio'r anghydfod at Weinidogion Cymru i'w ddatrys

Deddf Milfeddygon 1966

Mae'r Ddeddf hon yn darparu ar gyfer rheoli'r proffesiwn milfeddygol, cofrestru milfeddygon ac ymarferwyr milfeddygol, rheoleiddio eu haddysg broffesiynol a'u hymddygiad proffesiynol a chanslo neu atal eu cofrestrriad dros dro mewn achosion o gamymddwyn; ac mae'n darparu hefyd ar gyfer dibenion cysylltiedig.

Mae Adran 2(1) o'r Ddeddf yn darparu ar gyfer cofrestr o Filfeddygon cymwysedig (mae'n anghyfreithlon i bobl nad ydynt yn filfeddygon gynnal triniaethau fel sbaddu).

Atodiad 3: Ffynonellau Gwybodaeth

Deddfwriaeth:

- Deddf Lles Anifeiliaid 2006.
- Rheoliad y Cyngor (CE) Rhif 1/2005 ar ddiogelu anifeiliaid wrth eu cludo ac yn ystod gweithgareddau cysylltiedig.
- Gorchymyn Lles Anifeiliaid (Cludo) (Cymru) 2007.
- Deddf Chwyn 1959.
- Deddf Pedolwyr (Cofrestru) 1975.
- Rheoliad y Comisiwn 2015/262 yn gosod rheolau o ran dulliau ar gyfer adnabod ceffylau.
- Deddf Rheoli Ceffylau (Cymru) 2014.
- The Veterinary Surgeons Act 1966.

Gwefannau sefydliadau perthnasol:

- www.worldhorsewelfare.org – World Horse Welfare
- www.thedonkeysanctuary.org.uk – The Donkey Sanctuary
- www.bhs.org.uk – British Horse Society
- www.newc.co.uk – National Equine Welfare Council
- www.pcuk.org – The Pony Club
- www.bva.co.uk – British Veterinary Society
- www.beva.org.uk – British Equine Veterinary Association
- www.farrier-reg.gov.uk – The Farriers Registration Council
- www.wales.gov.uk – Llywodraeth Cymru
- www.hsa.org.uk – Humane Slaughter Association
- www.rspca.org.uk – RSPCA
- www.ragwort.org.uk – Ragwort Myths and Facts
- www.mastersaddlers.co.uk – Cymdeithas y Meistr Gyfrwywyr

Cyhoeddiadau defnyddiol:

Cyhoeddiadau Cymdeithas Ceffylau Prydain:

- The Complete Horse & Pony Care
- BHS Guide to Grassland management
- The BHS Complete Manual of Stable Management
- The BHS Veterinary Manual
- The BHS First Horse Owner Pack
- Mae taflenni lles y BHS yn ymdrin ag amrywiaeth o bynciau a gallwch eu llwytho o wefan y BHS: www.bhs.org.uk – dilynwch y ddolen i 'Welfare' ac yna i 'Leaflets'.

Cyhoeddiadau'r Pony Cub:

- Manual of Horsemanship
- Keeping a Pony at Grass

Cyhoeddiadau'r National Equine Welfare Council:

- Equine Industry Welfare Guidelines Compendium
- Code of Practice for Markets and Sales involved with the selling of Horses, Ponies and Donkeys
- Code of Practice for the Tethering of Horses, Ponies and Donkeys
- Code of Practice for Welfare Organisations involved in the keeping of Horses, Ponies and Donkeys

British Equine Veterinary Association

- Horse Care Guide

The Donkey Sanctuary

- The Donkey Care Handbook

Atodiad 4: Dull Adnabod Ceffylau a Phasbortau

1. Cafodd Rheoliad y Comisiwn 2015/262 yn gosod rheolau o ran dulliau ar gyfer adnabod ceffylau ei fabwysiadu ar 11 Medi 2015 a daeth i rym ledled yr Undeb Ewropeaidd ar 1 Ionawr 2016. Mae'r rheoliad yn ei gwneud yn ofynnol i bob ceffyl yng Nghymru gael pasbort.

2. Rhaid i bob ceffyl y cyhoeddwyd pasbort iddo ers 1 Gorffennaf 2009 gael ei ficrosglodynnu a rhaid i'r pasbort gynnwys rhif y microsglodyn. Mae'n ofynnol i ebolion gael eu microsglodynnu ac i basbort gael ei gyhoeddi cyn iddynt gyrraedd chwe mis oed neu erbyn 31 Rhagfyr yn y flwyddyn y ganwyd hwy, pa un bynnag sydd hwyrach.

3. Rhaid i basbort ceffyl fod wrth law bob amser. Mae eithriadau i hyn, er enghraifft pan fo'r ceffyl mewn stabl, allan yn pori neu os caiff y ceffyl ei symud drwy gerdded. Dyma enghreifftiau o'r achlysuron pryd y mae'n ofynnol i basbort fynd gyda cheffyl:

- Pan gaiff y ceffyl ei symud i eiddo newydd.
- Pan gaiff y ceffyl ei werthu.
- Pan gaiff y ceffyl ei ddefnyddio i ddibenion bridio.
- Pan gaiff y ceffyl ei symud i mewn i'r Deyrnas Gyfunol neu allan ohoni.
- Pan ddefnyddir y ceffyl mewn cystadleuaeth.
- Pan eir â'r ceffyl i ladd-dy i'w ddifa.
- Pan gaiff y ceffyl ei gludo (ac eithrio yn achos cael ei gludo am driniaeth filfeddygol frys); a
- Phan fydd milfeddyg yn dod at geffyl i roi brechiadau neu os bydd ar y ceffyl angen meddyginiaeth.

4. Diben pasbortau i geffylau yw sicrhau na fydd unrhyw geffylau a gaiff eu trin gyda rhai mathau penodol o gyffuriau, er enghraifft Phenylbutazone (Bute), yn dod i mewn i'r gadwyn fwyd ddynol. Mae'r pasbort yn datgan a oes modd i geffyl gael ei ddefnyddio ar gyfer bwyd ar derfyn ei fywyd. Gall ceidwaid ddatgan a fwriedir i'r ceffyl gael ei fwyta gan bobl ai peidio drwy lenwi'r adran berthnasol yn y pasbort. Os bydd ceidwad yn datgan na fwriedir i'r ceffyl gael ei fwyta gan bobl, ni ellir newid y datganiad hwn yn ddiweddarach.

5. Rhaid i geidwad y ceffyl roi'r pasbort i filfeddyg cyn i'r ceffyl gael ei drin gan y bydd yn rhoi gwybod iddo pa feddyginiaethau y gall y ceffyl eu derbyn. Os bydd angen i'r milfeddyg roi meddyginiaethau i'r ceffyl nad ydynt yn addas ar gyfer anifeiliaid sy'n cynhyrchu bwyd, bydd yn ofynnol i'r milfeddyg lofnodi'r pasbort i nodi na fwriedir i'r ceffyl gael ei fwyta gan bobl. Bydd gofyn i'r sefydliad a gyhoeddodd y pasbort hefyd gael ei hysbysu ynghylch hyn, ac nid oes modd ei newid yn ddiweddarach.

6. Rhaid i basbort gael ei ddychwelyd i'r Sefydliad a Gyhoeddodd y Pasbort pan fydd y ceffyl yn marw er mwyn iddo gael ei annylsu. Rhaid gwneud hyn cyn pen 30 diwrnod yn dilyn marwolaeth y ceffyl.

7. Os bydd y ceffyl yn cael ei werthu, rhaid i'r pasbort gael ei roi i'r perchennog newydd a bydd ganddo 30 diwrnod i ddiweddarau'r newid perchnogaeth gyda'r Sefydliad a Gyhoeddodd y Pasbort.

Explanatory Memorandum to the Code of Practice for the Welfare of Horses

This Explanatory Memorandum has been prepared by the Animal Welfare and By-Products Branch, Office of the Chief Veterinary Officer and is laid before the National Assembly for Wales in conjunction with the above subordinate legislation and in accordance with Standing Order 27.1

Cabinet Secretary/Minister's Declaration

In my view, this Explanatory Memorandum gives a fair and reasonable view of the expected impact of the Code of Practice for the Welfare of Horses

Lesley Griffiths AM, Cabinet Secretary for Energy, Planning and Rural Affairs

20 July 2018

1. Description

Under the Animal Welfare Act 2006 (“the Act”), if someone is responsible for an animal they have a legal duty to take reasonable steps to ensure its welfare needs are met. The Code explains what needs to be done to meet the standard of care the law requires.

Breach of a provision of the Code is not an offence in itself but, if proceedings are brought against someone for a welfare offence under the Act, the Court may take into account the extent to which they have complied with the Code in deciding whether they have committed an offence or have met the required standard of care. Unnecessary suffering to any animal could constitute a serious offence under the Act.

2. Matters of special interest to the Constitutional and Legislative Affairs Committee

The Code is being laid under the ‘Negative Procedure’.

The Technical Standards Directive – The Directive places an obligation on Member States to notify the Commission of draft regulations that fall within the scope of the Directive. This new Code updates current standards and Regulations but does not differ substantially from the current Code. Although a breach of the Code does not amount to a criminal offence any proceedings under the Welfare Act 2006 may take into account any compliance with the Code. The current Code was not notified to the Commission and therefore this Code will also not be notified.

3. Legislative background

This Code of Practice is issued under section 14 of the Animal Welfare Act 2006 (the “Act”). This Code applies in Wales only, is issued by the Welsh Ministers and comes into force on 12 November 2018. It applies to all horses and donkeys for which a person is responsible.

4. Purpose & intended effect of the legislation

The existing Code of Practice for the Welfare of Horses reflected the science and legislation in force at that time and was made under The Animal Welfare Act 2006. A review was required to capture any changes in these areas and to ensure the standards being advised are still appropriate.

By not reviewing and amending the Code regularly to reflect any changes made to legislation and recognised minimum best practice standards, animals could be put at risk of harm.

The purpose of the Code is to ensure that those who are responsible for an animal are aware they have a legal duty to take reasonable steps to ensure its welfare needs are met. The Code of Practice explains what you need to do to meet the standard of care the law requires.

5. Consultation

Welsh Government officials worked with Animal Welfare Network Wales to review and update the Code for consultation.

A twelve week public consultation took place between 21 July 2017 and 20 October 2017. The consultation was published on the Welsh Government website with a press release alerting the general public to the launch. Known stakeholders i.e. enforcement agencies and special interest groups, were also contacted individually by email or post.

A Summary of the Responses to the Consultation can be found at the attached link - <https://beta.gov.wales/code-practice-welfare-horses>

Comments and suggested amendments were taken in to account when updating the Code and a number of additions were made as a direct result of the consultation.

6. Regulatory Impact Assessment (RIA)

There are no costs associated with the making of the Code and an RIA is not required at this time.

SL(5)241 - Rheoliadau Addysg (Cyllid Myfyrwyr) (Diwygiadau Amrywiol) (Cymru) 2018

Cefndir a Diben

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio'r rheoliadau cymorth ariannol i fyfyrwyr addysg uwch a restrir isod er mwyn cywiro diffygion yn y ddeddfwriaeth bresennol a gwneud darpariaeth ar gyfer newidiadau i'r categorïau statws mewnfudo y mae'n rhaid i fyfyrwyr berthyn iddynt er mwyn bod yn gymwys i gael cymorth. Ychwanegir dau gategori, sef "personau sydd wedi cael caniatâd i aros ar sail bywyd preifat" a "personau diwladwriaeth".

Y Rheoliadau sy'n cael eu diwygio yw:

- Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrwyr) (Cymru) 2018
- Rheoliadau Addysg (Cymorth i Fyfyrwyr) (Cymru) 2017
- Rheoliadau Addysg (Ffioedd a Dyfarniadau) (Cymru) 2007
- Rheoliadau Addysg (Athrofa Brifysgol Ewropeaidd) (Cymru) 2014
- Rheoliadau Addysg Uwch (Cyrsiau Cymhwysol, Personau Cymhwysol a Darpariaeth Atodol) (Cymru) 2015
- Rheoliadau Addysg (Benthyciadau at Radd Feistr Ôl-raddedig) (Cymru) 2017
- Rheoliadau Addysg (Benthyciadau at Radd Ddoethurol Ôl-raddedig) (Cymru) 2018

Y weithdrefn

Negyddol.

Materion technegol: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Rhinweddau: craffu

Ni nodir unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Y goblygiadau yn sgil gadael yr Undeb Ewropeaidd

Rydym yn nodi bod Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg wedi cyhoeddi Datganiad Ysgrifenedig "Cyllid a chymorth ar gyfer myfyrwyr o'r UE sy'n astudio yng Nghymru" ar 2 Gorffennaf 2018, sy'n nodi:

"Bydd gwladolion yr UE sy'n bwriadu astudio yng Nghymru am y flwyddyn academaidd 2019/20 yn gymwys i dalu'r un ffioedd dysgu â myfyrwyr o Gymru a byddant hefyd yn gymwys i gael benthyciadau a/neu grantiau gan Gyllid Myfyrwyr Cymru – yn amodol ar y meini prawf sydd eisoes yn eu lle o ran cymhwystra.

Mae hyn yn barhad o'r polisi presennol a bydd myfyrwyr yn parhau i dderbyn cymorth nes y byddant yn gorffen eu cwrs. Mae hyn yn berthnasol i holl gyllid myfyrwyr gan Gyllid Myfyrwyr Cymru ar gyfer myfyrwyr yng Nghymru y mae gwladolion yr UE yn gymwys amdano. Mae hyn yn cynnwys grantiau a benthyciadau i dalu am ffioedd dysgu (ar gyfer y rheiny sy'n byw yn yr Ardal Economaidd Ewropeaidd am dair blynedd), benthyciadau a grantiau cynnal (yn gyfyngedig i'r rhai sy'n byw yn y DU am dair blynedd o leiaf), a rhai grantiau a lwfansau eraill.

Nid yw'r rheolau sy'n berthnasol i wladolion yr UE sydd wedi gwneud cais am le mewn prifysgol ym mlwyddyn academaidd 2018/19 i astudio cwrs sy'n denu cymorth i fyfyrwyr wedi newid. Bydd CMC yn asesu'r ceisiadau hyn yn erbyn y meini prawf presennol, a bydd yn darparu benthyciadau a/neu grantiau yn y ffordd arferol. Bydd gwladolion yr UE, neu aelodau o'u teulu, sy'n cael eu hasesu'n gymwys i gael grantiau a/neu benthyciadau gan y Cwmni Benthyciadau i Fyfyrwyr wedyn yn gymwys drwy gydol eu hastudiaethau ar y cwrs hwnnw."

Ymateb y Llywodraeth

Nid oes angen ymateb y Llywodraeth.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

11 Gorffennaf 2018

SL(5)242 – Rheoliadau Dileu Atebolrwydd dros Fenthyciadau i Fyfirwyr at Gostau Byw (Cymru) 2018

Cefndir a Phwrpas

Mae'r Rheoliadau hyn yn llywodraethu atebolrwydd dros fenthyciad myfirwyr sydd gan fyfirwyr llawn-amser sy'n cael benthyciadau at gostau byw gan Weinidogion Cymru mewn cysylltiad â blwyddyn academiaidd 2018/2019.

Mae'r Rheoliadau hyn yn darparu ar gyfer dileu hyd at £1,500 o atebolrwydd benthyciwr dros fenthyciad at gostau byw o dan amgylchiadau penodol, gydag effaith o'r diwrnod ar ôl y dyddiad yr ystyrir bod ei ad-daliad cyntaf ar ei fenthyciad wedi ei gael.

Gweithdrefn

Negyddol.

Craffu Technegol

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Craffu ar rinweddau

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Y goblygiadau yn sgil gadael yr Undeb Ewropeaidd

Nodwn fod Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg wedi cyhoeddi Datganiad Ysgrifenedig "Cyllid a chymorth ar gyfer myfirwyr o'r UE sy'n astudio yng Nghymru" ar 2 Gorffennaf 2018. Mae'r Datganiad Ysgrifenedig yn cynnwys y canlynol:

"Bydd gwladolion yr UE sy'n bwriadu astudio yng Nghymru am y flwyddyn academiaidd 2019/20 yn gymwys i dalu'r un ffioedd dysgu â myfirwyr o Gymru a byddant hefyd yn gymwys i gael benthyciadau a/neu grantiau gan Gyllid Myfirwyr Cymru – yn amodol ar y meini prawf sydd eisoes yn eu lle o ran cymhwysra.

Mae hyn yn barhad o'r polisi presennol a bydd myfirwyr yn parhau i dderbyn cymorth nes y byddant yn gorffen eu cwrs. Mae hyn yn berthnasol i holl gyllid myfirwyr gan Gyllid Myfirwyr Cymru ar gyfer myfirwyr yng Nghymru y mae gwladolion yr UE yn gymwys amdano. Mae hyn yn cynnwys grantiau a benthyciadau i dalu am ffioedd dysgu (ar gyfer y rheiny sy'n byw yn yr Ardal Economaidd Ewropeaidd am dair blynedd), benthyciadau a grantiau cynnal (yn gyfyngedig i'r rhai sy'n byw yn y DU am dair blynedd o leiaf), a rhai grantiau a lwfansau eraill.

Nid yw'r rheolau sy'n berthnasol i wladolion yr UE sydd wedi gwneud cais am le mewn prifysgol ym mlwyddyn academiaidd 2018/19 i astudio cwrs sy'n denu cymorth i fyfirwyr wedi newid. Bydd CMC yn

asesu'r ceisiadau hyn yn erbyn y meini prawf presennol, a bydd yn darparu benthyciadau a/neu grantiau yn y ffordd arferol. Bydd gwladolion yr UE, neu aelodau o'u teulu, sy'n cael eu hasesu'n gymwys i gael grantiau a/neu fenthyciadau gan y Cwmni Benthyciadau i Fyfirwyr wedyn yn gymwys drwy gydol eu hastudiaethau ar y cwrs hwnnw."

Ymateb y Llywodraeth

Nid oes angen ymateb gan y llywodraeth.

Cynghorwyr Cyfreithiol

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

11 Gorffennaf 2018

SL(5)251 – Gorchymyn Addysg a Gwella Iechyd Cymru (Trosglwyddo Staff, Eiddo, Rhwymedigaethau) (Cymru) 2018

Cefndir a Phwrpas

Mae Awdurdod Iechyd Arbennig, Addysg a Gwella Iechyd Cymru ("AaGIC"), wedi cael ei sefydlu o dan adran 22 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006. Bydd prif swyddogaethau AaGIC yn ymwneud â chynllunio, comisiynu a chyflenwi addysg a hyfforddiant ar gyfer personau sy'n gyflogedig, neu sy'n ystyried dod yn gyflogedig, mewn gweithgaredd sy'n ymwneud â'r gwasanaeth iechyd yng Nghymru yn cychwyn ar 1 Hydref 2018. Mae nifer o'r swyddogaethau hyn yn cael eu cyflawni ar hyn o bryd gan Wasanaeth y Gweithlu, Addysg a Datblygu yn Ymddiriedolaeth GIG Felindre.

Mae'r Gorchymyn hwn yn gwneud darpariaeth ar gyfer trosglwyddo staff (erthygl 3) ac eiddo, hawliau a rhwymedigaethau (erthygl 4) o Ymddiriedolaeth GIG Felindre i AaGIC.

Mae erthygl 5 yn gwneud darpariaeth ar gyfer trosglwyddo data, cofnodion a gwybodaeth.

Mae erthygl 6 yn gwneud darpariaeth ar gyfer parhad pethau a wneir gan neu mewn perthynas ag Ymddiriedolaeth GIG Felindre.

Gweithdrefn

Negyddol

Craffu Technegol

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.2 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Craffu ar rinweddau

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Y goblygiadau yn sgil gadael yr Undeb Ewropeaidd

Ni nodwyd unrhyw bwyntiau i gyflwyno adroddiad arnynt o dan Reol Sefydlog 21.3 mewn perthynas â'r offeryn hwn.

Ymateb y Llywodraeth

Nid oes angen ymateb gan y llywodraeth.

Cynghorwyr Cyfreithiol

**Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Medi 2018**

Eitem 6.1

MEMORANDWM CYDSYNIAD OFFERYN STATUDOL

Rheoliadau'r Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Diwygiadau a Dirymiadau Amrywiol) 2018

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Offeryn Statudol hwn o dan Reol Sefydlog ("RhS") 30A.2. Mae RhS 30A yn rhagnodi bod rhaid gosod Memorandwm Cydsyniad Offeryn Statudol, ac y ceir cyflwyno Cynnig Cydsyniad Offeryn Statudol, gerbron y Cynulliad Cenedlaethol os yw un o Offerynnau Statudol y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru gan ddiwygio deddfwriaeth sylfaenol sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.
2. Gosodwyd Rheoliadau'r Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Diwygiadau a Dirymiadau Amrywiol) 2018 gerbron Senedd y DU ar 23 Awst 2018. Gellir cael copi o'r Rheoliadau yn:

<http://www.legislation.gov.uk/uksi/2018/942/contents/made>

Crynodeb o'r Rheoliadau a'u hamcan

3. Amcan y Rheoliadau, ar y cyfan, yw cywiro hen gyfeiriadau at gyfraith Ewropeaidd mewn deddfwriaeth ddomestig sylfaenol ac eilaidd. Er enghraifft, pan fydd Cyfarwyddbau a Rheoliadau Ewropeaidd wedi'u diwygio neu eu disodli, ond y cyfeiriadau diweddaraf atynt heb eu trosglwyddo i ddeddfwriaeth ddomestig.
4. Mae'r diwygiadau'n ymwneud ag ystod eang o ddeddfwriaeth ym meysydd amaeth, iechyd anifeiliaid, gwybodaeth a diogelwch amgylcheddol, bwyd, coedwigaeth, rheoli morol, plaleiddiaid, hawliau bridwyr planhigion, pysgodfeydd morol, gwirodydd, gwastraff a dŵr.
5. Gwneir y diwygiadau er mwyn sicrhau bod y llyfr statud yn gywir cyn i'r DU ymadael â'r Undeb Ewropeaidd. Mae hyn oherwydd nad yw hen gyfeiriadau at ddeddfwriaeth yn cael eu dehongli, o reidrwydd, fel cyfeiriadau at y ddeddfwriaeth gywir (sydd wedi'i diweddarau); a bod risg felly na fyddai'r llyfr statud yn gweithio'n iawn o'r herwydd.
6. Mae'r Offeryn Statudol y mae'r Memorandwm Cydsyniad Offeryn Statudol hwn yn ymdrin ag ef yn cwmpasu tiriogaeth y DU; ond mae cwmpas yr hyn y mae pob darpariaeth yn gymwys iddo yn amrywio.
7. Mae'r Offeryn Statudol y mae'r Memorandwm Cydsyniad Offeryn Statudol hwn yn ymdrin ag ef wedi'i osod yn Senedd y DU o dan y weithdrefn negyddol, sy'n golygu y bydd yn dod yn gyfraith yn awtomatig oni bai y ceir gwrthwynebiad gan aelod o'r naill neu'r llall o Dai'r Senedd. Os na fydd gwrthwynebiad o'r fath, bydd y darpariaethau sy'n diwygio'r is-ddeddfwriaeth y cyfeirir ati yn y Memorandwm hwn yn dod i rym ar 17 Medi 2018.

Y darpariaethau i'w gwneud gan y Rheoliadau, y ceisir cydsyniad ar eu cyfer

8. Mae Rheoliadau 3, 6 a 29 yn gwneud diwygiadau i Ddeddf Atal a Rheoli Gwastraff 1999, Deddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009 a Deddf Adnoddau Dŵr 1991, yn y drefn honno. Diwygiadau bychain a thechnegol yw pob un o'r rhai y cyfeirir atynt; ac maent yn cywiro hen gyfeiriadau at deddfwriaeth yr UE.
9. Barn Llywodraeth Cymru yw bod y darpariaethau a ddisgrifir ym mharagraff 9 uchod o fewn cymhwysedd deddfwriaethol Cynulliad Cenedlaethol Cymru i'r graddau y maent yn ymwneud â diogelu'r amgylchedd, gan gynnwys llygredd, niwsans a sylweddau peryglus; cefn gwlad a lleoedd agored; diogelu cynefinoedd naturiol; amgylchedd yr arfordir a'r môr; a rheoli adnoddau dŵr; nad oes yr un ohonynt wedi'u rhestru'n faterion penodol sydd wedi'u cadw yn ôl o dan Ran 2 o Atodlen 7A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cymru 2017.

Pam y mae'n briodol i'r Rheoliadau wneud y ddarpariaeth hon

10. Fel y nodir o dan baragraff 3, mae angen gwneud nifer o ddiwygiadau i gywiro hen gyfeiriadau at gyfraith Ewropeaidd mewn deddfwriaeth ddomestig, cyn i'r UE ymadael â'r Undeb Ewropeaidd, er mwyn sicrhau bod y llyfr statud yn y meysydd hyn yn parhau i weithio.
11. Ym marn Llywodraeth Cymru, mae'n briodol ac yn gymesur ymdrin â'r diwygiadau hyn yn y Rheoliadau hyn oherwydd cwmpas tiriogaethol y deddfiadau sy'n cael eu diwygio. Gallai gwneud y diwygiadau technegol hyn ar wahân arwain nid yn unig at gymhlethdodau drafftio, ond gallai olygu hefyd na fyddai'r gyfraith yn gweithio'n effeithiol.

Goblygiadau ariannol

12. Ni ragwelir y bydd goblygiadau ariannol i Lywodraeth Cymru mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

Lesley Griffiths AC
Ysgrifennydd y Cabinet dros Ynni, Cynllunio a Materion Gwledig

Medi 2018

Ein cyf: MA-L/LG/0497/18

Mick Antoniw AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
SeneddMCD@cynulliad.cymru

29 Awst 2018

Annwyl Mick,

Rwy'n ysgrifennu i'ch hysbysu fy mod wedi gosod memorandwm cydsyniad offeryn statudol ("y memorandwm") mewn perthynas â Rheoliadau'r Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (Diwygiadau a Dirymiadau Amrywiol) 2018 ("y Rheoliadau") a gafodd eu gwneud gan Dr Therese Coffey AS, yr Is-ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, ar 23 Awst. Mae'r Rheoliadau yn cynnwys diwygiadau i Ddeddf Atal a Rheoli Llygredd 1999, Deddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009 a Deddf Adnoddau Dŵr 1991, sydd oll yn cynnwys darpariaethau ar gyfer Cymru. Dymunaf roi gwybod ichi, er fy mod wedi gosod y memorandwm, nad wyf yn bwriadu gosod cynnig cydsyniad offeryn statudol.

Diben y Rheoliadau, ar y cyfan, yw gwneud diwygiadau technegol i gywiro hen gyfeiriadau at gyfraith Ewropeaidd mewn deddfwriaeth ddomestig sylfaenol ac eilaidd. Er enghraifft, pan fydd Cyfarwyddbau a Rheoliadau Ewropeaidd wedi'u diwygio neu eu disodli, ond y cyfeiriadau diweddaraf atynt heb eu trosglwyddo i ddeddfwriaeth ddomestig. Gwneir y diwygiadau er mwyn sicrhau bod y llyfr statud yn gywir cyn i'r DU ymadael â'r Undeb Ewropeaidd. Mae hyn oherwydd nad yw hen gyfeiriadau at ddeddfwriaeth yn cael eu dehongli, o reidrwydd, fel cyfeiriadau at y ddeddfwriaeth gywir (sydd wedi'u diweddarau); a bod risg felly na fyddai'r llyfr statud yn gweithio'n iawn o'r herwydd.

Mae'r Rheoliadau yn cwmpasu tiriogaeth y DU; ond mae cwmpas yr hyn y mae pob darpariaeth yn gymwys iddo yn amrywio. Mae'r diwygiadau a gynhwysir yn y Rheoliadau yn ymdrin ag ystod eang o ddeddfwriaeth ym meysydd amaeth, iechyd anifeiliaid, gwybodaeth a diogelwch amgylcheddol, bwyd, coedwigaeth, rheoli morol, pleiddiaid, hawliau bridwyr planhigion, pysgodfeydd morol, gwirodydd, gwastraff a dŵr.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Rwyf wedi gosod y memorandwm yn unol â'r gofyniad o dan Reol Sefydlog (RhS) 30A. Rwy'n ystyried bod y Rheoliadau'n offeryn statudol perthnasol gan eu bod yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru sy'n diwygio deddfwriaeth sylfaenol sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad – darpariaeth nad yw'n un gysylltiedig, ganlyniadol, drosiannol, dros dro, atodol nac arbed sy'n ymwneud â materion nad ydynt o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad.

Mae'r Rheoliadau yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol yn Senedd y DU, felly cawsant eu gwneud cyn cael eu gosod; a chyn belled na fydd unrhyw Aelod Seneddol yn cynnig eu gwrthwynebu, bydd rhannau ohonynt, gan gynnwys y darpariaethau sy'n diwygio'r ddeddfwriaeth sylfaenol y cyfeirir ati isod, yn dod i rym ar 17 Medi. Mater i chi, wrth gwrs, yw penderfynu a ydych chi, y pwyllgor cyfrifol y cyfeirir ato o dan RhS 30A, yn dymuno ystyried y memorandwm ac adrodd yn ei gylch.

Rwyf wedi ystyried yn ofalus a ddylwn fynd ati i gyflwyno cynnig cydsyniad offeryn statudol o dan RhS 30A, i gynnal dadl arno ar ôl i'r 35 diwrnod a ganiateir ar gyfer craffu gan y pwyllgor sy'n gyfrifol ddod i ben. Wrth gwrs, nid yw'n ofynnol i Lywodraeth Cymru wneud hynny. Fodd bynnag, byddem fel arfer yn cyflwyno cynnig fel bod modd i'r Cynulliad roi ei gydsyniad, neu beidio, cyn i'r offeryn statudol perthnasol gael ei wneud.

Yn yr achos hwn, gan fod y Rheoliadau wedi'u gwneud yn barod, rwyf wedi penderfynu na fyddaf yn mynd ati i osod cynnig o'r fath. Nid wyf yn credu bod rhinwedd mewn cynnal dadl yn y Cynulliad ynghylch a ddylid rhoi cydsyniad i ddarpariaethau mewn Rheoliadau sydd wedi'u gwneud yn barod, pan fo'r darpariaethau hynny'n rhai technegol ac annadleuol, ac nad oes newid sylweddol i bolisi sy'n bodoli'n barod. At hynny, bydd y rhan o'r Rheoliadau sy'n diwygio deddfwriaeth sylfaenol wedi dod i rym yn barod cyn y 35 diwrnod a ganiateir o dan RhS 30A ar gyfer craffu. Mae hawl o hyd, wrth gwrs, gan unrhyw Aelod Cynulliad, os bydd yn teimlo'n gryf y dylid cynnal dadl ar y memorandwm, i osod cynnig i gynnal dadl ar hyn yn y Cyfarfod Llawn.

Lesley Griffiths AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Ynni, Cynllunio a Materion Gwledig
Cabinet Secretary for Energy, Planning and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cif: MA - L/HID/0359/18

Elin Jones, AC
Llywydd
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

9 Gorffennaf 2018

Annwyl Elin

Y Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru)

Yn ystod mis Mawrth, ac yn unol ag adran 110(3) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, anfonodd Prif Weinidog Cymru'r Bil Cyllido Gofal Plant (Cymru) atoch i'w ystyried er mwyn ichi fedru penderfynu a yw o fewn cymhwysedd y Cynulliad Cenedlaethol ai peidio.

Ar yr adeg cyflwyno'r Bil ar 16 Ebrill 2018, roedd Prif Ysgrifennydd y Trysorlys wedi rhoi ei chydysyniad i'r ddarpariaeth yn adran 8 o'r Bil yn ymwneud â diwygio adran 18 o'r Ddeddf Comisiynwyr Cyllid a Thollau 2005 ac i'r darpariaethau perthnasol yn ymwneud â rhannu data a throsglwyddo data ymlaen. Fodd bynnag, nid oedd yr Ysgrifennydd Cartref na'r Ysgrifennydd Gwladol dros Waith a Phensiynau wedi cysylltu i roi eu cydsyniad nhw ar gyfer y darpariaethau perthnasol yn adrannau 4 a 5 o'r Bil.

Mae'n dda gennyf roi gwybod i chi bod y cydsyniadau hyn bellach wedi dod i law ac amgaeaf, er gwybodaeth, gopi o llythyr cadarnhad gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru.

Anfonwyd copi o'r llythyr hwn a'r dogfennau atodedig at Gadeiryddion y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol a'r Pwyllgor Cyllid hefyd.

Yn gywir

Huw Irranca-Davies AC

Y Gweinidog Plant, Pobl Hŷn a Gofal Cymdeithasol
Minister for Children, Older People and Social Care

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Huw.Irranca-Davies@llyw.cymru
Correspondence.Huw.Irranca-Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

OFFICIAL

HM Treasury, 1 Horse Guards Road, London, SW1A 2HQ

Professor Mark Drakeford AM,
Cabinet Secretary for Finance,
5th floor
Ty Hywel
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

14 March 2018

Dear Mark,

WELSH 30 HOURS FREE EARLY EDUCATION AND CHILDCARE OFFER

1. I wrote to the then Cabinet Secretary for Communities and Children on 26 July 2017, regarding the Welsh Government's (WG) 30 hours free early education and childcare (30 hours) offer. I agreed that HMRC could continue to explore options with Welsh Officials to integrate the offer into the existing childcare service, and for HMRC to conduct parent eligibility checks on WG's behalf.
2. I am pleased that these conversations have progressed and that WG have agreed to align key parent eligibility criteria with the existing English 30 hours offer. I am therefore happy for the Welsh offer to be integrated into the childcare service before national rollout is complete in September 2020.
3. I understand HMRC will act as an agent of WG in conducting these checks, and carrying out ancillary tasks, as allowed for under the Commissioners for Revenue and Customs Act 2005 and the Government of Wales Act 2006. The relationship between WG and HMRC will be defined in a Memorandum of Understanding (MoU).
4. I am content for WG to amend section 18 of the Commissioner for Revenue and Customs Act 2005 through a clause in the Childcare (Funding) Wales Bill. When passed this will make provision for the data gateways necessary to allow HMRC data to be used in conducting eligibility checks. Gateways will be created

OFFICIAL

Tudalen ¹y pecyn 163

through Welsh regulations subject to Treasury consent. Those regulations will cover the onward transmission of this information by WG for the purposes of the Welsh childcare scheme.

5. The present agreement to integrate the Welsh offer into the service is based on the current plans from WG. I must make clear that any changes to the operation of the 30 hours childcare scheme or eligibility criteria would generate further costs and will affect the timelines for delivery. These changes would also necessitate separate agreements and would need to be covered by a new MoU.
6. WG will be responsible for funding all costs associated with the delivery and on-going support for the Welsh 30 hours offer. HMRC have provided high-level estimates of these costs, however, these are subject to change once delivery begins.
7. Whilst HMRC are keen to begin work as soon as possible, I must stress that the department's immediate focus will continue to be stabilising and improving the childcare service for existing customers. HMRC officials have also discussed service performance levels with WG and these will be agreed as part of the MoU.
8. I look forward to HMRC supporting WG in the delivery of your 30 hours offer and trust that this letter provides the assurance you need for your Childcare (Funding) Wales Bill to begin passage through the Assembly on 16 April. I am copying this letter to the Secretary of State for Wales.

Best wishes,

RT HON ELIZABETH TRUSS MP

UK Government
Llywodraeth y DU

Rt Hon Alun Cairns MP
Secretary of State for Wales
Ysgrifennydd Gwladol Cymru

T: 020 7270 0575

E: Correspondence@walesoffice.gsi.gov.uk

Huw Irranca-Davies AC/AM
Minister for Children and Social Care
National Assembly for Wales
Cardiff Bay
Cardiff
CF99 1NA

27 June 2018

Ref: 263 Sub 18

Dear Huw,

Childcare Funding (Wales) Bill

You wrote to me on 22 December 2017 regarding the Childcare Funding (Wales) Bill and your request for Secretary of State consent for the data sharing for the purposes of operating and administering the application and eligibility checking system required to facilitate the delivery of the offer across Wales.

I have sought the views of the affected Secretaries of State who have confirmed they are content for me to provide consent for these provisions.

Alun

Rt Hon Alun Cairns MP
Secretary of State for Wales
Ysgrifennydd Gwladol Cymru

Julie James AC
Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip

11 Gorffennaf 2018

Annwyl Julie

Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 - rheoliadau a wneir o dan Atodlen 4

Yn dilyn eich presenoldeb yn ein cyfarfod ar 11 Mehefin 2018, hoffwn ddychwelyd i drafod mater a godwyd yn y cyfarfod ynghylch y pŵer i wneud rheoliadau o dan Atodlen 4 i Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 (y Ddeddf).

Credwn fod diffyg eglurder yn y Ddeddf o ran y broses sifftio a rheoliadau a wneir o dan Atodlen 4 i'r Ddeddf. Er ei bod yn amlwg nad yw'r broses yn gymwys i reoliadau Atodlen 4 a wneir gan Weinidogion y DU, mae'r Ddeddf yn llai clir a yw'r broses sifftio'n gymwys i reoliadau Atodlen 4 a wneir gan Weinidogion Cymru.

Yn gryno, mae'r dryswch yn deillio o baragraff 12(3) o Atodlen 7 i'r Ddeddf, sy'n cymhwyso (ymhlith pethau eraill), baragraffau 1(8), 1(9) ac 1(10) o Atodlen 7 i reoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru o dan Atodlen 4. Rydym yn derbyn bod angen i baragraffau 1(8) ac 1(9) fod yn gymwys i reoliadau o'r fath, ond cymhwyso paragraff 1(10) sy'n achosi'r dryswch.

Nid ydym yn credu y bwriedir i'r broses sifftio fod yn gymwys i reoliadau penderfyniadau negyddol a wneir gan Weinidogion Cymru o dan Atodlen 4 (a chredwn fod Llywodraeth y DU o'r un farn).

Byddem yn ddiolchgar am gael eich barn a fydd Llywodraeth Cymru yn gwneud rheoliadau penderfyniadau negyddol o dan Atodlen 4 heb ddilyn y broses sifftio.

Edrychaf ymlaen at gael eich ymateb cyn gynted â phosibl.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink that reads "Mick Antoniw". The signature is written in a cursive style with a horizontal line underneath the name.

Mick Antoniw

Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu yn Saesneg.
We welcome correspondence in Welsh or English.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA-L/JJ/0429/18

Mr M. Antoniw AC
Cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol CymruMick.Antoniw@cynulliad.cymru

20 Gorffennaf 2018

Annwyl Mick,

Ysgrifennais atoch ym mis Ionawr a mis Mawrth ynghylch defnyddio pwerau gwneud is-ddeddfwriaeth sy'n rhan o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) Llywodraeth y DU ("y Ddeddf"). Ysgrifennaf atoch mewn ymateb i argymhelliad 4 yn adroddiad eich Pwyllgor – "*Craffu ar y rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018: materion gweithredol*" – a gyhoeddwyd ar 10 Gorffennaf.

Hefyd, ysgrifennais atoch ym mis Mehefin gan ddweud yn y llythyr hwnnw fod Llywodraeth Cymru yn fodlon caniatáu i Weinidogion y DU wneud rheoliadau cywiro technegol nad ydynt yn ddadleuol mewn meysydd sydd wedi eu datganoli o dan y Ddeddf, gyda chydysyniad Gweinidogion Cymru, a hynny oherwydd yr amgylchiadau hynod anarferol sy'n bodoli gan fod y DU yn ymadael â'r UE.

Ar y sail hon, mae swyddogion wedi bod yn gweithio'n hynod o galed i ddatblygu cynlluniau cyflawni. Maent yn hyderus eu bod wedi nodi'r holl offerynnau domestig sydd wedi deillio o'r UE ac sy'n cynnwys meysydd sydd wedi eu datganoli i Gymru, er mwyn eu cywiro i sicrhau eu bod yn weithredol ar ôl Brexit. Bellach rwy'n credu bod ganddynt syniad clir o'r hyn y mae angen ei gywiro.

Yn fy llythyr ym mis Mehefin, dywedais hefyd fod oddeutu 400 o offerynnau domestig sy'n deillio o'r UE sy'n cynnwys diffygion sy'n debygol o fod angen sylw. Mae'r ffigur hwn yn cynnwys yr holl ddeddfwriaeth ddomestig y mae angen ei chywiro, p'un a yw wedi ei gwneud yng Nghymru ai peidio. Er mwyn cywiro'r diffygion yn yr offerynnau hyn, bydd angen i Weinidogion Cymru wneud oddeutu 50 o offerynnau statudol.

Mae'n bwysig nodi ei bod bron yn sicr y bydd amrywiad yn y ffigur a roddwyd ar gyfer offerynnau statudol sy'n cael eu gwneud gan Weinidogion Cymru, er ei bod yn annhebygol y bydd nifer yr offerynnau domestig sy'n deillio o'r UE y mae angen rhoi sylw iddynt yn newid yn sylweddol. Mae swyddogion yn parhau â'u gwaith i roi offerynnau statudol mewn grwpiau, ond mae'n anodd rhoi disgrifiad clir o'r gwaith hwn gan y bydd yn cael ei lywio gan

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NACanolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Nghymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 168
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

bolisiâu a phenderfyniadau drafftio a fydd yn cael eu gwneud gan Lywodraeth y DU a'n hymateb ninnau.

Mae diwygiadau i Atodlen 2 o'r Ddeddf, a wnaed ym mis Mai, hefyd yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru gywiro diffygion yn offerynnau'r UE sy'n berthnasol yn uniongyrchol, mewn achosion penodol. Mae swyddogion yn gweithio gyda swyddogion Llywodraeth y DU i nodi'r ffordd orau o wneud newidiadau i'r offerynnau hyn. Fodd bynnag, nid yw'r gwaith wedi ei ddatblygu digon i ganiatáu imi ddarparu nifer ar gyfer yr offerynnau statudol a allai gael eu cynhyrchu yn y maes hwn.

Mae swyddogion yn parhau i weithio ar y ffordd orau o gyflwyno cywiriadau ac o nodi pryd y bydd angen iddynt osod yr offerynnau statudol cywiro yn eu meysydd a'u blaenoriaethu. Rydym yn bwriadu dechrau gosod yr offerynnau statudol cywiro yn yr hydref.

Byddai Ysgrifennydd y Cabinet a finnau'n fodlon cyfarfod â chi yn anffurfiol.

Yn gywir,

Julie James AC/AM

Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip

Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mick Antoniw AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

28 Awst 2018

Annwyl Mick,

Rwy'n ysgrifennu atoch ynghylch adroddiad diweddar eich Pwyllgor sy'n ymdrin â materion gweithredol sy'n ymwneud â chraffu ar reoliadau a wneir o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 ("Deddf 2018"), ac yn benodol argymhelliad 2, sy'n dweud:

Rydym yn argymhell y dylai Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol ei gwneud yn ofynnol i ni, sef y pwyllgor sydd â'r swyddogaeth o sifftio rheoliadau o dan Ddeddf 2018, gyhoeddi'r meini prawf y byddwn yn eu cymhwyso i reoliadau sy'n ddarostyngedig i'r broses sifftio.

Cafodd y meini prawf, a ddylai gael eu cymhwyso i reoliadau sy'n ddarostyngedig i'r broses sifftio, eu nodi a'u hargymhell gennych gyntaf yn eich adroddiad fis Chwefror 2018, ac rydych wedi ailadrodd y meini prawf hyn wedyn ar dudalen 20 yn eich adroddiad diweddaraf, a hynny mewn perthynas â'r argymhelliad uchod.

Ers i'ch Pwyllgor ddatblygu ei gynigion gyntaf ar gyfer y meini prawf sifftio, mae Pwyllgor Gweithdrefnau Tŷ'r Cyffredin a Phwyllgor Is-ddeddfwriaeth Tŷ'r Arglwyddi hefyd wedi cyhoeddi adroddiadau yn argymhell meini prawf a ddylai gael eu cymhwyso gan bwyllgor sifftio pob Tŷ.

Nododd Pwyllgor Gweithdrefnau Tŷ'r Cyffredin, yn ei adroddiad¹ a gyhoeddwyd ar 9 Gorffennaf:

"...a number of factors which the new committee may want to consider when deciding whether the instrument ought to be subject to the affirmative procedure. The main ones are:

¹ (<https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmproced/201719-1395/1395/18102.pdf>):

- *Legal importance: does the instrument amend existing law or make new law in a way which is significant? Would it normally fall within the “Brooke criteria”, which since the 1970s have been a general guide as to whether an instrument ought to engage the affirmative procedure?*
- *Political importance: is the Government proposing a legislative change which involves a substantive change in policy?*
- *Overall significance: is a proposed legislative change, taken together with other proposals, significant enough to merit the affirmative procedure?”*

Yn ei adroddiad² yntau wedyn, a gyhoeddwyd ar 20 Gorffennaf, daeth Pwyllgor Is-ddeddfwriaeth Tŷ'r Arglwyddi i'r casgliad canlynol:

“...we propose, at this stage, to adopt a case by case approach:

- *We shall consider each proposed negative instrument on its merits, taking into account the Minister’s reasons for his or her opinion that the negative procedure should apply.*
- *We shall apply the overarching test: “is the subject matter of this instrument and the scope of any policy change effected by it of such significance that the House would expect to debate it?”*
- *In assessing whether the test is met, the Committee will take into account certain features of an instrument (such as those listed in paragraph 5 [of the report] above), although we stress that this is not a definitive list.*
- *The Committee will also apply a presumption of the affirmative procedure where a proposed negative instrument contains significant amendments to primary legislation or retained direct principal EU legislation, rebuttable by a full and convincing explanation for the negative procedure.”*

Rwy'n nodi bod y ddau bwyllgor Seneddol hyn yn cynnig canolbwyntio ar sylwedd mater y testun o fewn pob Offeryn Statudol, yn enwedig o ran i ba raddau y gallai olygu newidiadau mwy cynhwysfawr i bolisi presennol y llywodraeth, ond bod y meini prawf a gynigir gan eich Pwyllgor chi yn canolbwyntio ar eglurder a thryloywder y memoranda esboniadol sy'n cydfynd â'r offerynnau.

Er ei bod yn hanfodol sicrhau eglurder o ran yr hyn a gynigir er mwyn i'r Pwyllgor allu gwneud ei waith sifftio, rwy'n cytuno â'r dadleuon a gyflwynwyd gan Bwyllgorau'r Cynulliad, yng nghyd-destun Brexit, y dylai gwahanol ddeddfwrfeydd y Deyrnas Unedig weithredu mewn cytgord ar y materion hyn.

Byddwn felly'n awgrymu y gallai eich Pwyllgor ystyried edrych eto ar y meini prawf y mae'n eu cynnig yng ngoleuni adroddiadau pwyllgorau seneddol y DU, ac yn wir unrhyw gynigion perthnasol a wneir gan Senedd yr Alban.

Hoffwn hefyd roi ymateb cychwynnol i'r dull gweithredu a gynigir mewn perthynas â Rheolau Sefydlog.

Yn eich adroddiad fis Chwefror, roeddech yn argymhell y dylid nodi'r meini prawf sifftio yn Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol. Mewn gwrthgyferbyniad â hyn, yn eich adroddiad fis Gorffennaf, fel y nodir uchod, rydych yn awgrymu na ddylai'r Rheolau Sefydlog ond yn ei gwneud yn ofynnol i'r pwyllgor perthnasol gyhoeddi'r meini prawf sifftio a fydd yn cael eu cymhwyso i reoliadau sy'n ddarostyngedig i'r broses sifftio. Wrth gyflwyno'r newid hwn, mae'r adroddiad yn cyfeirio at ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad a gafodd ei gyhoeddi gennych ym mis Chwefror, a oedd yn dweud nad oedd y llywodraeth wedi ei darbwylo y dylid cynnwys y meini prawf mewn Rheolau Sefydlog. Y rheswm am hynny

² (<https://publications.parliament.uk/pa/ld2017/ldselect/ldscysys/201719-174/174/18102.pdf>):

oedd bod y llywodraeth o'r farn y byddai angen i'r meini prawf fod yn gyson â'r fframwaith terfynol ar gyfer y mecanwaith sifftio, nad oedd yn hysbys ar y pryd. Bellach mae eglurder ynghylch yr hyn y mae Deddf 2018 yn darparu ar ei gyfer, gan gynnwys rhai rheoliadau unioni y mae'n rhaid eu gwneud yn unol â'r weithdrefn gadarnhaol a'r broses sifftio ar gyfer y rheoliadau hynny y cynigir eu bod yn cael eu gwneud yn unol â'r weithdrefn negyddol.

Felly, mae'r llywodraeth bellach o'r farn bod yr argymhelliad yn yr adroddiad a gyhoeddwyd gan eich Pwyllgor ym mis Chwefror yn gwneud synnwyr, ac y dylid nodi'r meini prawf, sydd i'w cymhwyso gan y pwyllgor sifftio, yn Rheolau Sefydlog y Cynulliad. Byddai hyn yn gyson â Rheolau Sefydlog 21.2 a 21.3, sy'n gosod y seiliau y gallai'r pwyllgor sydd â'r cyfrifoldeb eu defnyddio i adrodd arnynt wrth iddo ystyried pob offeryn statudol ac offeryn statudol drafft sy'n cael ei osod gerbron y Cynulliad.

Wrth gwrs, bydd y Pwyllgor Busnes a'r Cynulliad ei hun yn dychwelyd at y mater hwn pan fydd y Cynulliad yn ailymgynnull ym mis Medi, a bydd yn ystyried y newidiadau arfaethedig i'w Reolau Sefydlog i sefydlu gweithdrefnau ar gyfer craffu ar reoliadau a wneir o dan Ddeddf 2018.

Rwy'n ddiolchgar i aelodau'r Pwyllgor am eu gwaith ar y mater hwn. Bydd y llywodraeth yn darparu ymateb ffurfiol i'r argymhellion a wneir yn adroddiad eich pwyllgor maes o law.

Yn gywir,

Julie James AC/AM
Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip
Leader of the House and Chief Whip

Alun Davies AC
Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a
Gwasanaethau Cyhoeddus

11 Gorffennaf 2018

Annwyl Alun

Canllawiau Dwyochrog ar Nodyn Cyfarwyddyd Datganoli 18

Yng nghyfarfod y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ddoe, trafododd yr aelodau eich datganiad ysgrifenedig dyddiedig 2 Gorffennaf 2018 ynghylch Concordat rhwng Llywodraeth Cymru a'r Weinyddiaeth Gyfiawnder sy'n nodi'r trefniadau gweithio rhwng y ddau sefydliad.

Er eu bod yn croesawu'r Concordat, nododd yr aelodau fod paragraff 20 o'r Concordat, sy'n ymwneud â datblygu cynigion deddfwriaethol, yn cyfeirio at Ganllawiau Dwyochrog Llywodraeth Cymru o ran Nodyn Cyfarwyddyd Datganoli 18.

Mae'r Pwyllgor yn ymwybodol o Nodyn Cyfarwyddyd Datganoli 18 ac, fel y cyfryw, byddai'n ddefnyddiol pe baech yn rhoi rhagor o fanylion am y Canllawiau Dwyochrog.

Edrychaf ymlaen at gael eich ymateb cyn gynted â phosibl.

Yn gywir,

Mick Antoniw

Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu yn Saesneg.
We welcome correspondence in Welsh or English.

Alun Davies Y Comisiwn Archwilio AC
Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a
Gwasanaethau Cyhoeddus
Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a
Gwasanaethau Cyhoeddus

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA - P/ARD/2675/18

Mick Antoni
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

14 Awst 2018

Annwyl Mick

Canllawiau Cyfatebol ar Ddatganoli - Nodyn Cyfarwyddyd 18

Diolch ichi am eich llythyr 11 Gorffennaf yn gofyn ynghylch y Canllawiau Cyfatebol y cyfeirir atynt ym mharagraff 20 o'r Concordat rhwng Llywodraeth Cymru a'r Weinyddiaeth Gyfiawnder.

Bwriedir diwygio Canllawiau Cyfatebol Llywodraeth Cymru er mwyn cymryd i ystyriaeth y model cadw pwerau ar gyfer datganoli a sefydlwyd o dan Ddeddf Cymru 2017 yn yr un ffordd ag y mae Nodyn Cyfarwyddyd newydd Llywodraeth y DU ar Ddatganoli wedi cael ei ddiweddarau. Bydd yn darparu cyngor a chanllawiau i swyddogion Llywodraeth Cymru yn yr un ffordd ag y mae Nodyn Canllawiau Cyfatebol Llywodraeth y DU ar Ddatganoli'n ei wneud ar gyfer swyddogion y DU.

Bydd y canllawiau'n parhau i ganolbwyntio ar ymdrin â deddfwriaeth mewn ffordd effeithlon ac effeithiol a sut y bydd Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU'n cydweithio lle bo gan y ddwy ohonom fuddiant. Bydd yr un egwyddorion o ymgynghori'n gynnar ar gynigion deddfwriaethol a allai effeithio ar gyfrifoldebau ymarferol neu gyfrifoldebau polisi ei gilydd yn parhau i fod yn berthnasol rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU yn y canllawiau diwygiedig.

Rydym yn disgwyl i'r Canllawiau Cyfatebol barhau i gwmpasu biliau'r Cynulliad a Biliau Seneddol a'r ffyrdd o addasu cymhwysedd y Cynulliad a phwerau Gweinidogion Cymru.

Fel o'r blaen, dylid eu darllen ar y cyd â'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth rhwng Llywodraeth y DU a'r Gweinyddiaethau Datganoledig.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Alun.Davies@llyw.cymru
Correspondence.Alun.Davies@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Eir ati yn ystod toriad yr haf i ddrafftio'r canllawiau diwygiedig a dylai fersiwn derfynol fod ar gael yn nhymor newydd y Cynulliad. Gellir rhoi copi o'r Canllawiau Cyfatebol terfynol i'r Pwyllgor maes o law.

Yn gywir

Alun Davies AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Lywodraeth Leol a Gwasanaethau Cyhoeddus
Cabinet Secretary for Local Government and Public Services

Mick Antoniw AM
Chair, Constitutional and Legislative Affairs
Committee

20 July 2018

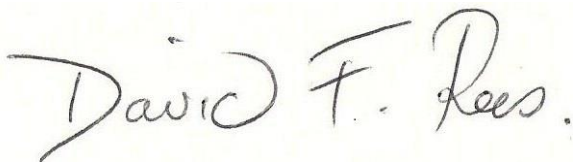
Dear Mick,

EU law in Wales: What happens during the Brexit transition?

Please find attached correspondence that the External Affairs and Additional Legislation Committee has sent to the Cabinet Secretary for Finance.

It might be of interest to you and the Constitutional and Legislative Affairs Committee in the context of your work on inter-institutional relations.

Yours sincerely,

David Rees AM,

Chair of the External Affairs and Additional Legislation Committee

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref MA-(P)-/KW/2501/18

Lynne Neagle AC
Y Cadeirydd
Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg
SeneddPPIA@cynulliad.cymru

cc Simon Thomas AC
Y Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyllid

cc Mick Antoniw AC
Y Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
SeneddFinance@assembly.wales
SeneddCLA@assembly.wales

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1NA

17 Gorffennaf 2018

Fel y cofiwch, yn ystod gwaith craffu eich pwyllgorau ar y Bil Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru), gwnaed ymrwymiad i roi gwybodaeth reolaidd ar y rhaglen i drawsnewid y system Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY). Dyma'r pedwerydd llythyr i roi'r wybodaeth ddiweddaraf ichi.

1. Deddfwriaeth a chanllawiau statudol

Ers inni roi gwybodaeth ichi ddiwethaf ym mis Ebrill 2018, mae fy swyddogion wedi parhau i ddatblygu'r is-ddeddfwriaeth ddrafft a'r fersiwn nesaf o'r Cod ADY a gaiff ei gyhoeddi i ymgynghori arno yn nes ymlaen eleni.

I helpu gyda'r gwaith o ddatblygu'r Cod ADY, rydym wedi comisiynu dau ymgynghorydd a weithiodd ar ddatblygu Deddf Plant a Theuluoedd 2014 yn Lloegr a'r Cod Ymarfer cysylltiedig ar Anghenion Addysgol Arbennig ac Anabledd. Ar 13 ac 14 Mehefin, cynhaliwyd dau weithdy gyda grŵp o randdeiliaid allanol a gymerodd ran mewn trafodaeth i ddatrys problemau ynghylch dau fater:

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Kirsty.Williams@llyw.cymru
Correspondence.Kirsty.Williams@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

- y ffin rhwng cyfrifoldeb awdurdodau lleol a chyfrifoldeb ysgolion o ran Cynlluniau Datblygu Unigol (CDUau)
- ystyriaethau i awdurdodau lleol a sefydliadau addysg bellach o ran CDUau i ddysgwyr ôl-16.

Mae swyddogion wedi bod yn gweithio gyda rhanddeiliaid hefyd drwy'r grwpiau arbenigol ADY amrywiol er mwyn datblygu a mireinio ein syniadau ynghylch agweddau penodol ar y Cod ADY drafft, ee rôl y Cydlynedd Anghenion Dysgu Ychwanegol, Swyddog Arweiniol ADY y Blynnyddoedd Cynnar, a thempled y CDU.

2. Cymorth gweithredu / pontio

2.1. Arweinwyr trawsnewid y system ADY

Ers ymgymryd â'u swydd, mae arweinwyr trawsnewid y system ADY wedi bod yn meithrin cydberthnasau o fewn eu rhanbarthau eu hunain a ledled Cymru. Maent wedi helpu pob awdurdod lleol a sefydliad addysg bellach yng Nghymru i lenwi eu hunanasesiadau parodrydd cyntaf. Mae canlyniadau y rheini yn cael eu defnyddio, bellach, i ddatblygu cynlluniau gweithredu. Rhagwelir y caiff y cynlluniau gweithredu rhanbarthol ac o ran addysg bellach eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru ym mis Medi 2018.

2.2. Grantiau Arloesi ADY a Grwpiau Arbenigol

Ym mis Mawrth 2018, daeth y grant arloesi ADY o ddwy flynedd i ben. Grant a roddwyd ar gyfer y cyfnod cyn y ddeddfwriaeth oedd hwn. Ar 19 Mehefin, er mwyn dathlu gwaith y prosiectau a gyllidwyd gan y grant, cynhaliwyd Diwrnod Dysgu am Gronfa Arloesi ADY. Pwrpas y diwrnod oedd rhoi cyfle i arweinwyr y prosiectau rannu'r hyn a ddysgwyd ag ymarferwyr eraill ledled Cymru, gan gynnwys arferion gwaith effeithiol o fewn eu hardal. Mae'r diwrnod hefyd wedi helpu i lywio'r camau nesaf ar gyfer pob un o'r grwpiau arbenigol a'r ffrydiau gwaith posibl yn y dyfodol. Mae'r adborth a ddaeth i law y diwrnod hwnnw wedi bod yn eithriadol gadarnhaol ac mae Cronfa Arloesi ADY wedi helpu awdurdodau lleol i gydweithio a darparu prosiectau amlasiantaethol i baratoi ar gyfer gweithredu Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 ('y Ddeddf').

2.3. Canllawiau ar weithredu Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018

Ar 2 Gorffennaf, cyhoeddais y cyntaf mewn cyfres o ganllawiau sy'n esbonio sut y caiff y Ddeddf ei gweithredu. Mae'n canolbwyntio ar weithredu CDUau ar gyfer plant o oedran ysgol gorfodol ac yn iau. Mae'r canllaw yn amlinellu'r amserlen orfodol raddol arfaethedig ar gyfer awdurdodau lleol a chyrrff llywodraethu ysgolion i drosglwyddo plant sydd â chynlluniau anghenion addysgol arbennig - ee datganiadau a chynlluniau addysg unigol - i'r system ADY newydd. Mae'r canllaw llawn ar gael [yma](#).

Rwyf hefyd yn bwriadu cyhoeddi canllawiau pellach a fydd yn amlinellu'r trefniadau ar gyfer gweithredu agweddau penodol ar y system ADY, ee addysg bellach, gan gynnwys addysg ôl-16 arbenigol.

3. Datblygu'r gweithlu

Ym mis Mehefin, ar sail y ceisiadau a ddaeth i law, dyrannwyd cyfanswm o £262,689 i bedair ardal yn ystod blynnyddoedd ariannol 2018/19 a 2019/20 i gefnogi hyfforddiant ôl-radd i arbenigwyr ac athrawon ymgynghorol awdurdodau lleol sy'n ymwneud â dysgwyr â nam ar eu clyw a nam ar fwy nag un synnwyr. Caiff y cyllid hwn ei ddefnyddio hefyd i hwyluso

hyfforddiant mewn Braille a Iaith Arwyddion Prydain ar gyfer staff arbenigol awdurdodau lleol.

Mae £26,329 yn fwy wedi'i ddyrannu ar gyfer blwyddyn ariannol 2020/21 i hwyluso hyfforddiant ôl-radd i arbenigwyr ac athrawon ymgynghorol awdurdodau lleol sy'n ymwneud â dysgwyr â nam ar eu golwg.

Er mwyn sicrhau cyflenwad parhaus o Seicolegwyr Addysgol, rydym yn cyllido rhaglen hyfforddiant proffesiynol Doethuriaeth Prifysgol Caerdydd mewn Seicoleg Addysgol. Mae'r trafodaethau gyda'r Brifysgol am y trefniadau o 2019-20 yn parhau.

Mae Llywodraeth Cymru ac arbenigwyr yn y maes wedi datblygu fframwaith drafft sy'n amlinellu sgiliau Cydlynwyr ADY a'r hyn sy'n ddisgwyliedig ganddynt. Bydd y fframwaith drafft yn helpu i lywio penderfyniadau cyllid mewn perthynas â'r rhaglen i ddatblygu sgiliau gweithlu'r Cydlynwyr, fel rhan o'r rhaglen werth £20m i drawsnewid y system ADY. Mae hefyd yn cael ei ddefnyddio i ddatblygu ein polisi ehangach ar Gydlynwyr ADY, gan gynnwys y gofynion rheoliadol arfaethedig a gaiff eu cyflwyno o dan y Ddeddf.

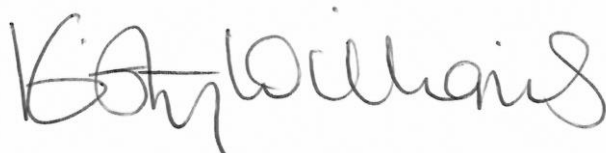
4. Codi ymwybyddiaeth

4.1. Deunyddiau hyfforddiant ar gyfer gweithredu ADY

Mae'r deunyddiau hyfforddiant ar gyfer gweithredu ADY, sy'n cael eu datblygu gan Eliesha Cymru, wedi'u rhannu'n bedair lefel, a phob lefel yn targedu gwahanol ymarferwyr. Mae lefel un y rhaglen hyfforddiant ar-lein yn cael ei hadolygu ar hyn o bryd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r lefel hon yn targedu pob gweithiwr proffesiynol sy'n cefnogi dysgwyr ag ADY a bydd yn helpu i godi ymwybyddiaeth o'r Ddeddf.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeiryddion y Pwyllgor Cyllid a'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol.

Yn gywir,

Kirsty Williams AC/AM

Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Cabinet Secretary for Education

Elin Jones AC, Llywydd

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Elin Jones AM, Presiding Officer

National Assembly for Wales

Eitem 7.8

Cadeiryddion y Pwyllgorau
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Eich cyf:
Ein cyf: EJ/KD/LPR

18 Gorffennaf 2018

Annwyl Gadeirydd

Ysgrifennaf atoch ynghylch ein cynlluniau ar gyfer y ddwy fenter Senedd@... nesaf:

- Senedd@Aberystwyth - wythnos yn dechrau ar 3 Rhagfyr 2018;
- Senedd@Caerffili - wythnos yn dechrau ar 25 Mawrth 2019.

Rydym yn y broses o ddylunio ein rhaglen o ddigwyddiadau a gaiff ei hategu gan sesiynau allgymorth ac addysg gydag ysgolion, colegau, grwpiau ieuenctid, grwpiau cymunedol, busnesau ac elusennau yn yr ardal.

Yn ystod mentrau blaenorol Senedd@, mae pwyllgorau wedi cynnal cyfarfodydd ffurfiol a sesiynau ymgysylltu anffurfiol mewn lleoliadau cymunedol i annog pobl i gymryd rhan yn eu gwaith. Mae Senedd@Aberystwyth a Senedd@Caerffili yn gyfle i godi proffil eich Pwyllgor, ac ymgysylltu'n uniongyrchol â rhanddeiliaid a dinasyddion lleol. Felly buasem yn ddiolchgar pe baech yn ystyried a hoffai eich pwyllgor gymryd rhan yn un neu'r ddau Senedd@ a rhoi gwybod inni beth rydych yn bwriadu ei wneud drwy gysylltu â Kevin Davies (kevin.davies2@assembly.wales).

Diolch ymlaen llaw am eich cydweithrediad.

Yn gywir

Elin Jones AC
Llywydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg / We welcome correspondence in Welsh or English

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Bae Caerdydd, Caerdydd, CF99 1NA

Llywydd@cynulliad.cymru

www.cynulliad.cymru

0300 200 7403

National Assembly for Wales

Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1NA

Llywydd@assembly.wales

www.assembly.wales

0300 200 7403

Tudalen y pecyn 183

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL Tystiolaeth Atodol Llywodraeth Cymru i'r Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru

DYDDIAD 31 Awst 2018

GAN Y Gwir Anrh. Carwyn Jones AC, y Prif Weinidog

Rwy'n falch o roi gwybod i'r Aelodau fod pump o'r papurau tystiolaeth atodol a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru i'r Comisiwn ar Gyfiawnder yng Nghymru ar gael ar wefan y Comisiwn erbyn hyn. Mae'r papurau'n ymdrin â'r meysydd canlynol:

- Addysg a Chyflogaeth
- Cyfiawnder Teuluol
- Y Gyfraith a'r Cyfansoddiad
- Rôl Gwasanaethau Cyfreithiol a'r Proffesiwn Cyfreithiol yng Nghymru
- Dioddefwyr, Troseddwyr a Chymunedau

<https://beta.llyw.cymru/tystiolaeth-atodol-ir-comisiwn-ar-gyfiawnder-gan-llywodraeth-cymru>

ADVICE PAPER

August 2018 | NO: 18-15

SCOTTISH PARLIAMENT FINANCE AND CONSTITUTION COMMITTEE: COMMON UK FRAMEWORKS

Summary

- *Since before the referendum, the Royal Society of Edinburgh (RSE) has been engaged in the debate on the UK's membership of the EU. After the referendum the RSE launched an EU Strategy Group, Chaired by Sir John Elvidge. This group oversees the work of four subgroups on Constitutional Law and Government, Economics and Public Finance, Research and Innovation, and Migration and Rights. Each of these groups has published position papers and other responses which are referenced in the response.*
- *The RSE understands the need to develop common frameworks across the UK post-Brexit in order to harmonise UK policy and maintain the internal market. This response does not seek to define the UK internal market but recommends a way forward in which common frameworks can be developed, agreed and established.*
- *Currently there is no clear institutional body or arrangement which could effectively facilitate the development and oversight of common frameworks. Therefore the Society agrees with the suggestion from the House of Commons Public Administration and Constitutional Affairs Committee (PACAC) that an Independent Secretariat body should be created to handle the development and oversight of common frameworks.*
- *An Independent Secretariat should have statutory power, would be made up of civil servants that come from all legislatures in the UK and would represent the UK interest. The body would have the power to conduct its own research, to help set agendas and solve disputes. The RSE believes that funding for the body should be ringfenced with each government contributing proportionally and some meetings could be attended by high level ministers.*
- *The RSE proposes that the body should be fully transparent and accountable to all parliaments. It should be the decision of each parliament on how they wish to scrutinise the body but there is also an opportunity for inter-parliamentary cooperation.*
- *The RSE believes that common frameworks will require a set of key principles that will help them be effective and maintain the UK internal market. These are that all frameworks should be reached by consensus, the Independent Secretariat should provide evidence based decision making, frameworks should not be intrusive and they should operate in a 'two-way street'.*

Introduction

- 1 The RSE welcomes the opportunity to respond to the Scottish Parliament's Finance and Constitution Committee inquiry into common UK frameworks post-Brexit.
- 2 Following the decision by the UK to leave the EU, the RSE has been engaged in the debate on Brexit through our EU Strategy Group, chaired by Sir John Elvidge, which oversees the work of 4 subgroups covering Constitutional Law & Government (RSE, 2017a); Economy, Public Finance & Industrial Strategy (RSE, 2017b); Research & Innovation (RSE, 2017c); and Migration & Rights (RSE, 2017d). These groups produced position papers last year and continue to engage in debates through direct responses to calls for evidence and consultations.
- 3 Through the EU Strategy subgroups, the RSE has previously submitted two responses to the Committee on the Impact of Brexit on the Scottish Budget (RSE, 2017e) and, more recently, on the Funding of EU Competences post-Brexit (RSE, 2018).

- 4 It is widely accepted that common frameworks across the UK will need to be developed, agreed and established post-Brexit to harmonise policy and strengthen the UK internal market. The RSE understands that work has been done by the UK Government and devolved Governments to identify where common frameworks will be required.
- 5 The recent report from the PACAC (PACAC, 2018) indicates that the UK Government does not have a unified approach on how common frameworks should be established, operated and monitored. Structures are currently being left to individual departments, which may not result in a coherent approach to frameworks in general.
- 6 The UK Government's framework analysis identifies 24 policy areas that will be subject to more detailed discussion on whether common framework arrangements may be needed and a further 82 policy areas which may be required. It is clear that establishing and agreeing common frameworks will with be a significant complex exercise and there will be more work required to define the UK internal market. Through our EU Strategy Group the RSE will continue to be involved in the discussion to provide advice and expertise around common frameworks.

Common Frameworks Institutional Arrangements

Structure and Internal Market

- 7 Firstly, the RSE acknowledges the level of complexity involved in establishing and agreeing common frameworks, quite apart from defining and understanding what the UK internal market is. Therefore, with this response we do not intend to define the UK internal market but would encourage more work to be done to elucidate this issue.
- 8 The current UK devolution settlement is a reserved powers model; reserved powers to Westminster are specified, while other powers go to the devolved administrations. Within this there is no hierarchy of laws; meaning that the UK Parliament retains the right to legislate in devolved areas and, if necessary, they can also legislate to take back devolved powers. However, there is a very strong constitutional convention that the UK Parliament will not normally legislate in devolved areas without the consent of the relevant devolved legislatures.
- 9 The report from the PACAC indicates that Brexit has exposed inconsistencies and inadequacies in Whitehall departments' conceptualisation of devolution. Additionally, the Committee notes that the mechanisms for inter-governmental relations in the UK are not fit for purpose. The RSE considers it important that there should be cooperation across all levels of Government and with devolved Governments to ensure frameworks are developed under a coherent strategy and are successful.
- 10 Common frameworks will operate across institutions including parliaments, governments and agencies, so the structure of these and how these will operate are important. Therefore the UK Government as well as devolved Governments will need to identify what kind of institutions we need in order to make the internal market work successfully. New institutions may be necessary and research may be required to identify what an institutional inter-governmental framework will look like.

Current Institutions & Arrangements

- 11 Within the current constitutional structure there are examples which could inform the development of common frameworks.
- 12 The Cabinet Office method of coordination may be the best model – however the development of these frameworks should be left to the individual departments within Whitehall and devolved administrations. Principles need to be articulated and application monitored at a central level.
- 13 The Joint Ministerial Committee could serve as a starting point for a new model of inter-governmental relations, with the European sub-committees providing effective examples. However, these committees do not have any significant power.
- 14 The model of the British Irish Council could also be looked at, but this Council is not geared to solving policy disputes as it is a loose collaborative structure.

15 Lastly, there are institutional arrangements within other states in the EU which agree common frameworks and handle dispute resolution, such as the German Länder and the Autonomous Communities of Spain. Concepts and principles from these examples could be used in the UK context.

New Model & Considerations

16 The RSE does not believe that, within the constitutional architecture of the UK there is an obvious mechanism to address common frameworks. We therefore recommend that a new, Independent Secretariat be established to handle the development, agreement and maintaining of common frameworks. In this regard, we are building on the recommendation of the PACAC.

17 As common frameworks are expected to be areas of significant complexity, we recommend that an Independent Secretariat have the statutory duty and powers to oversee all the common frameworks..

The main objective of the Secretariat would be to ensure the agreement, establishment and maintenance of common frameworks. It is pivotal that the body be seen as impartial, acting completely in the interest of the UK as a whole and recruiting expertise and experience from all the governments in the UK, to ensure a sophisticated understanding of the UK constitutional settlement. Its civil servants will be required to represent the UK interest and not that of devolved legislatures or UK Government departments.

18 The Secretariat must command the confidence of the UK Government and the devolved administrations that it will give evidence based, independent and fair advice on how the common frameworks should operate and are operating. Not all the expertise that is required need be internal; some expertise may be externally contracted to other institutions such as universities, in the same way that some parliamentary committees use expertise.

19 The Secretariat exercising a common UK Interest is particularly important as it will help to bring the governments to an agreement and to resolve disputes. The Secretariat should have a role in

helping the UK Government to co-ordinate its negotiating stance on international treaties with the relevant devolved administrations when the implementation of the Treaty could impinge on devolved competences. The aim should always be to reach an agreed negotiating position on matters that impinge on devolved competences and the Secretariat could facilitate the achievement of that aim.

20 The UK Parliament may use its power to ensure agreement; this, however, would be an unconstructive approach and could damage intergovernmental relations. Therefore, the model suggested above would help to reach agreement and resolve disputes, in turn benefiting intergovernmental relations.

21 With the agreement of common frameworks and the evolution of the current devolution settlement, there will likely be disputes between the Governments. The RSE recommends that there be more work on the structures for dispute resolution, given the view of the PACAC that the current MoU is not fit for purpose for new developments such as the common frameworks.

22 Additionally, it is important that the Secretariat has its own institutional identity that commands respect from all Governments. To reinforce this the body should have a research capacity, which could be similar to the Office of Budget Responsibility. Having research capacity would allow the body to take an initiative to set agendas, but could also help if there are disputes, as it can undertake research to find resolutions. This may draw the Governments together to deal with difficult and complex issues earlier than originally would have been possible. The Secretariat should have the power to call meetings of the UK Government and the devolved administrations and to propose the agenda. The UK Government and the devolved administrations should have the opportunity to add items to the agenda. This would guarantee that the common frameworks do not rely on Whitehall and that the independent Secretariat has the appropriate level of influence in the institutional arrangement.

- 23** Having this influence will help the Secretariat to enable the UK Government and devolved administrations to create and sustain consistent and successful common frameworks. The UK constitutional settlement works best when the different governments agree common positions. Having the relevant powers will help the Secretariat to organise regular, well-prepared meetings in which positions are agreed.
- 24** In undertaking research, the Secretariat could have subgroups which would deal with issues in specific areas.
- 25** Some areas will require subgroups more than others. For example, given their complexity, international agreements may require subgroups with wide representation more than other areas. There will be policy areas of international agreements which may affect some devolved nations more than others, e.g., fisheries in Scotland. Proper cooperation with devolved administrations will be required in which an agreed position is the main outcome; this could be facilitated through the subgroups.
- 26** Statutory power is important for the Secretariat to be successful, but the resourcing of the body will also be vitally important. Powers will be meaningless if the body is not properly funded. The RSE recommends that a financial framework be developed and agreed. This should secure ringfenced funding to which all governments contribute proportionally. If funding is not ringfenced then there is a risk that the body may be undermined and become weak.
- 27** Included in the statutory powers should be a requirement for meetings of the main group which the Prime Minister and First Ministers (or other high-level Ministers) attend. There should be working groups at official level that would meet regularly, focusing on the detail that would then feed into the main meetings of Ministers.
- 28** It is important the process which is designed does not expire after 7 years once all powers are released but that it continues to deal with new issues and protect/maintain the internal market. With constant changes in the economy and technology the permanent arrangement must be flexible to deal with issues such as regulation and further devolution.
- 29** In relation to representing the UK interest, it is important that the UK Government differentiate between UK and English interests. The RSE would encourage the UK Government has demonstrated its ability to find mechanisms to do this. This is clearly necessary and the RSE would encourage the UK Government to look at mechanisms to implement this.

Transparency, Accountability and Parliamentary Engagement

- 30** The Secretariat would report to all parliaments and position papers would go into the public domain, but only after decisions are made. Other research such as impact assessments could go live in the public domain immediately to show the need for common frameworks and the best viable way forward.
- 31** High level meetings should be attended by Ministers, ideally the Prime Minister and the First Ministers of the devolved Governments. Minutes of these meetings and other working group meetings would go into the public domain.
- 32** The body will be accountable to all parliaments, but it will be a matter for the individual parliaments to determine the accountability mechanisms. Parliaments have an important role in this structure, not simply on their individual oversight but potentially in designing and agreeing an inter-parliamentary process. The British–Irish Parliamentary Assembly could be an example to build on.

Guiding Principles

- 33** The development of common frameworks will require a set of key principles that will help them to be effective and maintain the UK internal market. Principles will also help underpin a stable constitutional settlement which is beneficial for the UK Government and devolved administrations.

- 34** The current model which the UK is part of in the EU is based on the principle of four freedoms: goods, services, capital and labour plus harmonisation of certain major policies eg competition, state aids and public procurement. This model could be adopted in the UK internal market post-Brexit. However, the current EU policy arrangement does not match the current UK devolution settlement. Any changes to the UK devolution settlement to redesign the UK internal market need to be carefully thought through and achieved by political consent in the different parts of the UK.
- 35** The RSE believes that there should be 4 main principles that help the development of common frameworks.
- 36** First, all decisions on common frameworks should be reached by consensus between the UK Government and the relevant devolved administrations.
- 37** Second, the Secretariat should have an independent statutory role to prepare evidence based decision making processes on common frameworks by doing and commissioning research, agenda setting and using its influence to help the governments to arrive at consensus.
- 38** Third, common frameworks should be no more intrusive into constraining devolved competences than they need to be to serve their purpose. The subsidiarity and proportionality principles could be adapted for the UK context, acknowledging the freedom of the devolved nations.
- 39** Fourth, the RSE accepts the case for common frameworks around areas that would otherwise be wholly devolved. Some of the areas that are currently reserved in the devolution legislation might be better agreed through UK common frameworks. Common frameworks could give the opportunity for movement at both ends of the devolution system. The current criteria in the MoU of the EU Withdrawal Bill from A-F (UK Government, 2018) would indicate that reserved areas will be considered in common frameworks. Given the principles outlined above it will probably require the power of the UK Parliament to be limited in certain areas of reserved powers. This underpins the need for a two-way street on common frameworks, as it appears that the current criteria already articulated lead to this conclusion.

Conclusion

- 40** In this response we present our recommendations for the future arrangements on common UK frameworks. We believe that establishing an Independent Secretariat body is the best way forward to develop and maintain frameworks across Brexit. We believe that it is pivotal for the body to have statutory powers and ring fenced funding to ensure its success and to reduce any risk that it is undermined. The body should look to continue after all devolved powers are passed to governments as it is likely issues will continue to come up over time which could affect common frameworks. In our recommendations we believe that this is the best way to handle common frameworks to ensure fairness across all levels of government, maintaining the UK internal market and protecting a UK interest with which all governments agree.

References

- The Royal Society of Edinburgh (2017a), 'Brexit Challenges & Opportunities: Constitutional Law & Government', URL: <https://www.rse.org.uk/advice-papers/brexit-challenges-opportunities-constitutional-law-government/>
- The Royal Society of Edinburgh (2017b), 'Brexit Challenges & Opportunities: Economy, Public Finance & Economic Strategy', URL: <https://www.rse.org.uk/advice-papers/brexit-challenges-opportunities-economy-public-finance-economic-strategy/>
- The Royal Society of Edinburgh (2017c), 'Brexit Challenges & Opportunities: Research, Innovation & Tertiary Education', URL: <https://www.rse.org.uk/advice-papers/brexit-challenges-opportunities-research-innovation-tertiary-education/>
- The Royal Society of Edinburgh (2017d), 'Brexit Challenges & Opportunities: Migration & Diversity', URL: <https://www.rse.org.uk/advice-papers/brexit-challenges-opportunities-migration-diversity/>
- The Royal Society of Edinburgh (2017e), 'The Impact of Brexit on the Scottish Budget', URL: <https://www.rse.org.uk/advice-papers/the-impact-of-brexit-on-the-scottish-budget/>
- The Royal Society of Edinburgh (2018), 'Response to the Scottish Parliament Finance and Constitution Committee: Funding of EU Competences'. URL: https://www.rse.org.uk/wp-content/uploads/2018/05/AP18_12.pdf
- The House of Commons Public Administration and Constitution Affairs Committee (2018). 'Devolution and Exiting the EU: Reconciling Differences and Building Strong Relationships'.
- UK Government (2018), 'Memorandum on the European Union (Withdrawal) Bill and the Establishment of Common Frameworks'.

Additional Information

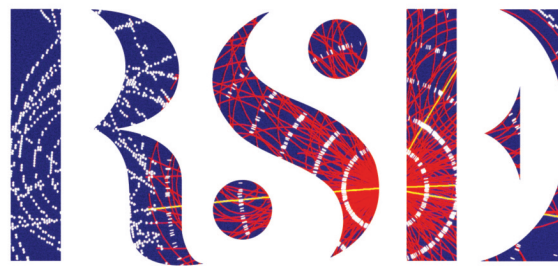
This Advice Paper has been signed off by the General Secretary of the RSE.

Any enquiries about this Advice Paper should be addressed to Mr Paul Stuart
(email: pstuart@theRSE.org.uk)

Responses are published on the RSE website (<https://www.rse.org.uk/>)

The Royal Society of Edinburgh, Scotland's National Academy, is Scottish Charity No. SC000470

Advice Paper (Royal Society of Edinburgh) ISSN 2024-2694

*The Royal Society
of Edinburgh*

DATGANIAD YSGRIFENEDIG GAN LYWODRAETH CYMRU

TEITL	Cyflwyniad i Fil Amaethyddiaeth y DU
DYDDIAD	12 Medi 2018
GAN	Lesley Griffiths AC, Ysgrifennydd y Cabinet dros Ynni, Cynllunio a Materion Gwledig

Heddiw, rwy'n cyhoeddi fy mod wedi gofyn i Lywodraeth y DU gynnwys pwerau i Weinidogion Cymru mewn Bil Amaethyddiaeth sydd wedi'i gyflwyno i Senedd y DU. Mae'r Bil yn sylfaen gyfreithiol i roi cymorth i ffermwyr yn y dyfodol, ar ôl Brexit, wrth inni bontio i ffwrdd o'r Polisi Amaethyddol Cyffredin. Pwerau dros dro yw'r pwerau sy'n cael eu cymryd i Weinidogion Cymru, tan llunio ein deddfwriaeth sylfaenol ein hunain, i gynllunio system ar gyfer Cymru sy'n gweithio dros amaethyddiaeth Cymru, diwydiannau gwledig a'n cymunedau. Mae'r darpariaethau ar gyfer Cymru wedi'u cynnwys mewn Atodlen ar wahân, fel bod modd i unrhyw newidiadau y mae'r Cynulliad Cenedlaethol am eu gweld i Weinidogion Cymru gael eu gwneud yn rhwyd.

'Brexit a'n Tir' yw ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar y cymorth i ffermwyr yn y dyfodol wedi Brexit. Mae ein tir yn rhoi bywoliaeth, yn cynnal cymunedau ac yn creu'r adnoddau naturiol hanfodol rydyn ni i gyd yn dibynnu arnyn nhw. Mae'r bobl sy'n gofalu amdano yn gwneud cyfraniad anferthol i'n gwlad. Rhaid i ni barhau i'w cefnogi. Fodd bynnag, mae angen i'r ffordd yr ydym yn rhoi'r cymorth newid wedi Brexit.

Mae darpariaethau Cymru yn y Bil Amaethyddiaeth, ar y cyfan, yn adlewyrchu y rhai sy'n cael eu cynnig gan Lywodraeth y DU ar gyfer Lloegr. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Pwerau ariannol newydd ar gyfer cynlluniau yn y dyfodol
- Casglu a rhannu data
- Pwerau i ymyrryd o dan amodau eithriadol yn y farchnad
- Gosod safonau marchnata
- Addasu cyfraith yr UE sydd wedi'i chadw sy'n gysylltiedig â chyllido, rheoli a monitro taliadau i ffermwyr, gan gynnwys Cynllun Taliad Sylfaenol PAC

Mae nifer fechan o bwerau ychwanegol yn cael eu cymryd yng Nghymru. Yn ogystal â nifer fechan o wahaniaethau technegol, mae ein pwerau hefyd yn cynnwys pwyslais ar gefnogi cymunedau a busnesau gwledig sy'n rhan o gadwyni cyflenwi.

Ar y cyfan, mae'r rhain yn bwerau galluogi sy'n darparu ar gyfer Gweinidogion Cymru, er mwyn iddynt lunio rheoliadau penodol i Gymru i Lywodraeth Cymru graffu arnynt. Ni fydd y Tudalen y pecyn 193

rheoliadau yn cael eu llunio tan i'r broses o ddatblygu polisiâu ddod i ben. Yn "Brexit a'n Tir" bu inni ymrwymo i gyflwyno papur gwyn yn ystod gwanwyn 2019.

Mae'r Cytundeb Rhynglywodraethol ar Fil yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) a Sefydlu Fframweithiau Cyffredin yn rhoi amlinelliad inni o sut y bydd Llywodraeth y DU a Gweinyddiaethau Datganoledig yn cydweithio i greu llyfr statud sy'n gweithio'n iawn ledled y DU pan fyddwn yn gadael yr UE. Cyflwyno y Bil Amaethyddiaeth yw'r prawf cyntaf o'r egwyddorion yn y Cytundeb cydweithio, cydweithredu a pharch i ddatganoli.

Mae'r datganiad ar y cyd heddiw rhwng y DU a Llywodraeth Cymru ar gymorth i amaethyddiaeth yn dangos y cysylltiad sylweddol a'r cydweithio sy'n digwydd i sefydlu fframwaith gyffredin o fewn y DU er mwyn cefnogi amaethyddiaeth. Mae'r datganiad yn datgan yn glir y bydd rhan fwyaf o'r fframwaith hwn yn cael ei reoli drwy gydweithio rhynglywodraethol ar wahân i ddeddfwriaeth. O ganlyniad, ni fydd Cymru yn cael ei chyfyngu wrth greu cynlluniau newydd a bydd yn gallu gweithredu mewn dull sydd orau i Gymru.

Er bod Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r Bil ar y cyfan fel y mae wedi'i ddrafftio, mae dau fater sydd heb eu datrys yn ein barn ni: yn gyntaf, darpariaethau sy'n gysylltiedig â Chytundeb Sefydliad Masnach y Byd (WTO) ar Amaethyddiaeth; ac, yn ail, y Lefi Cig Coch.

Mae rheoli Cytundeb y DU ar Amaethyddiaeth yn Sefydliad Masnach y Byd yn fater y mae Llywodraeth y DU yn credu sydd wedi'i gadw yn ôl. O ran y gyfraith, nid yw Llywodraeth Cymru yn derbyn pob agwedd ar y cymal fel mater a gedwir yn ôl, a ph'un bynnag, mae perthynas gref ac amlwg rhwng y pwerau WTO a chyfrifoldebau datganoledig ar gymorth amaethyddol.

Mae Gweinidogion Cymru wedi sicrhau cytundeb pwysig gan Lywodraeth y DU i ymrwymo yn y Senedd i ymgynghori â'r Gweinyddiaethau Datganoledig ar reoliadau sy'n gysylltiedig â'r WTO. Rydym hefyd wedi cytuno i ddod o hyd i broses ar gyfer sut y bydd rheoliadau o'r fath yn cael eu llunio. Fodd bynnag, mae ymrwymiad i ymgynghori yn annigonol o ystyried pwysigrwydd y mater hwn. Byddwn felly yn parhau i weithio tuag at gytundeb sy'n sicrhau bod cysylltiad priodol gyda safbwyntiau Gweinidogion Cymru a gweinyddiaethau eraill ac ystyriaeth ohonynt.

Ar y Lefi Cig Coch, mae'n siomedigaeth nad yw pwerau sy'n gysylltiedig ag ail-ddosbarthu y Lefi Cig Coch ar wyneb y Bil wrth ei gyflwyno. Mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl diwygiad gan Lywodraeth y DU i gywiro hyn cyn gynted â phosib. Mae'n hollbwysig bod y diwydiant cig coch yn gallu cael mynediad i gyllid i baratoi yn y ffordd orau ar gyfer cyfleoedd Brexit ac i ymateb i'r newid anochel. O ystyried bod angen newid deddfwriaethol i fod yn sail i unrhyw ddulliau y cytunwyd arnynt i ddod o hyd i ateb yn y dyfodol, mae'r Bil Amaethyddiaeth - y cyntaf i gael ei gyflwyno yn y Senedd am rai degawdau - yn amlwg yn gyfle i ddatrys y mater hwn.

Yn gyffredinol, mae cyflwyno'r Bil Amaethyddiaeth yn gam pwysig yn ein proses o bontio i system newydd o roi cymorth i ffermwyr. Mae'n rhoi pwerau a hyblygrwydd newydd sylweddol i Gymru. Byddwn yn parhau i weithio gyda Llywodraeth y DU i ddatrys y pryderon eraill ac i gynnig cyngor i'r Cynulliad ar gydsyniad deddfwriaethol yng ngoleuni'r gwaith hwn.

Caiff y datganiad ei gyhoeddi yn ystod y toriad er mwyn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i aelodau. Os bydd aelodau eisiau i mi wneud datganiad pellach neu ateb cwestiynau ynglŷn â hyn pan fydd y Cynulliad yn dychwelyd, byddwn yn hapus i wneud hynny.

Agricultural Framework Progress Update: September 2018

A joint statement by the UK Government and the Welsh Government

As agriculture is a devolved area, each administration of the UK will have the opportunity to develop policy to suit their own unique circumstances once the UK has left the EU. Both the UK Government and the Welsh Government have consulted separately on new agriculture policies to replace the Common Agriculture Policy (CAP) in England and Wales, respectively.

The UK Government published a 'Framework Analysis' policy paper in March 2018. This paper set out 153 areas where EU law currently intersects with devolved competence. This is where the UK Government and devolved administrations would need to work together to determine whether we would need UK or GB wide common approaches in future. It will be guided by the principles agreed at JMC (EN) in October 2017. The paper also identified a list of 24 policy areas to be subject to more detailed discussion to explore whether a legislative common framework arrangement might be needed, in whole or in part. The list included "agricultural support".

As we leave the EU and the CAP, we want our farmers and those with an interest in agriculture to be clear that we have been and will continue to work closely together. We want to achieve better outcomes for our farming industry, and to facilitate an open and transparent dialogue as our proposals develop.

The Agriculture Bill provides both administrations with new powers to bring replacement schemes into effect, as well as extending some provisions to Northern Ireland.¹ However, the Bill does not contain a legislative framework for these powers. This reflects the fact that the UK Government and Welsh Government are of the view, based on discussions to date, that the vast majority of policy areas can be suitably managed through non-legislative, inter-governmental coordination.

As part of this process, we are proposing to develop an administrative framework for coordinating agricultural support spending and changes to marketing standards. The aim of this is to ensure effective co-ordination and dialogue between the administrations on how any changes to legislation in one part of the UK may affect other parts. This framework will tie in closely with planned common UK frameworks being developed for other policy areas. There are other areas identified within "Agricultural Support" that we are expecting to work on while the Agriculture Bill passes through the UK Parliament. These include market intervention and data collection and sharing. Other agriculture-related frameworks within the 24 identified, on organic farming, the environmental release of GMOs, zotech and fertiliser regulations are also being discussed. Our joint aim is to reach agreement on all of these areas in order for frameworks to be in place by the end of the Implementation Period (December 2020).

We are also discussing arrangements for cross-border holdings, which is of particular interest to the numerous farmers along the English/Welsh border. We are aware that farmers with holdings that straddle borders and those with holdings located in another administration will want to ensure their businesses can operate as smoothly as possible. Our intention here is to reduce bureaucracy and to provide clarity for these businesses.

It is still the ambition of the UK Government and the Welsh Government to work towards a UK-wide approach where that is necessary. We fully expect our close collaboration to continue with the Department of Agriculture, Environment and Rural Affairs in Northern Ireland (DAERA) and the Scottish Government over the next 18 months to agree and

implement administrative frameworks to set out future working and coordination on agriculture. As part of that process, we welcome the views of Parliament, the devolved legislatures and wider stakeholders on these proposals.

ⁱ Given the absence of local Ministers in Northern Ireland to take decisions about future agricultural policy, UK Government Ministers have sought to ensure as far as possible that the status quo can be maintained until a new policy direction can be established. There is a need to take care not to prejudge or constrain the ability of an incoming Minister, NI Executive and NI Assembly to decide what is appropriate for the Northern Ireland agri-food sector. The overarching principles that have been applied when considering the extension of clauses to NI are:

- to ensure the continuation of a legal basis to provide the current suite of agricultural support payments (and options) post EU exit;
- to ensure that the NI Executive has maximum flexibility to develop future agricultural policy consistent with the principles agreed by JMC(EN), including ensuring the functioning of the UK Internal Market; and
- that the Agriculture Bill does not constrain the ability of the NI Executive to continue current schemes and options available under the Rural Development Programme and Common Market Organisation provided for by existing and retained EU legislation, for as long as NI Ministers consider this appropriate.

Julie James AC/AM
Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip
Leader of the House and Chief Whip

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mick Antoniw AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Ein cyf/Our ref: MA-L/JJ/0533/1

13 Medi 2018

Annwyl Mick

Rwy'n ysgrifennu atoch i'ch hysbysu am ymateb ffurfiol Llywodraeth Cymru i adroddiad diweddar gan y Pwyllgor, sef *Craffu ar y rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018: materion gweithredol*. Rwy wedi amgáu tabl gyda'r llythyr hwn sy'n nodi ein hymateb i bob argymhelliad.

Rwy'n ddiolchgar i aelodau'r Pwyllgor am eu gwaith ar y mater hwn.

Yn gywir

Julie James AC/AM
Arweinydd y Tŷ a'r Prif Chwip
Leader of the House and Chief Whip

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol - Craffu ar y rheoliadau a wnaed o dan Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018: materion gweithredol

Argymhelliad	Ymateb
<p>Argymhelliad 1. Rydym yn argymhell y dylid diwygio Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol i ddarparu bod y swyddogaeth o wneud argymhelliad ynghylch y weithdrefn briodol i'w defnyddio ar gyfer rheoliadau sy'n ddarostyngedig i'r broses sifftio o dan Ddeddf 2018 yn cael ei haseinio i bwyllgor.</p>	<p>DERBYN: Mae'r Llywodraeth yn cytuno ag argymhelliad y pwyllgor.</p>
<p>Argymhelliad 2. Rydym yn argymhell y dylai Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol ei gwneud yn ofynnol i ni, sef y pwyllgor sydd â'r swyddogaeth o sifftio rheoliadau o dan Ddeddf 2018, gyhoeddi'r meini prawf y byddwn yn eu cymhwyso i reoliadau sy'n ddarostyngedig i'r broses sifftio.</p>	<p>GWRTHOD: Gwnaeth Arweinydd y Tŷ nodi safbwynt y Llywodraeth yn ei llythyr at Gadeirydd y Pwyllgor ar 28 Awst 2018. Mae'r Llywodraeth o'r farn y dylai'r meini prawf, sydd i'w cymhwyso gan y pwyllgor sifftio, gael eu nodi yn Rheolau Sefydlog y Cynulliad. Mae hyn yn cydnabod bod sicrwydd gennym bellach o ran darpariaethau Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018, gan gynnwys pa reoliadau cywiro y mae'n rhaid iddynt fod yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol a'r broses sifftio ar gyfer y rheoliadau hynny y bwriedir iddynt fod yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol. Byddai hyn hefyd yn gyson â Rheolau Sefydlog 21.2 ac 21.3, sy'n gosod y seiliau y gallai pwyllgor sydd â'r cyfrifoldeb eu defnyddio i adrodd arnynt wrth iddo ystyried pob offeryn statudol ac offeryn statudol drafft sy'n cael ei osod gerbron y Cynulliad.</p>
<p>Argymhelliad 3. Os yw'r Cynulliad Cenedlaethol yn fodlon na fydd ein hargymhellion ni fel y pwyllgor sifftio yn rhwymol, rydym yn argymhell y dylid diwygio'r Rheolau Sefydlog i'w gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru esbonio pam nad ydynt yn cytuno â'n hargymhellion (fel sy'n gymwys i Weinidogion y DU ym mharagraff 3(7) o Atodlen 7 i Ddeddf 2018)</p>	<p>DERBYN: Mae'r Llywodraeth o'r farn na ddylai argymhellion y pwyllgor sifftio fod yn rhwymol gan fod hyn yn gyson â darpariaethau Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018. Er bod y Llywodraeth yn rhagweld y byddai'n derbyn argymhelliad y pwyllgor sifftio yn y mwyafrif helaeth o achosion, mewn amgylchiadau pan nad ydym fyddwn yn cytuno ag argymhelliad y pwyllgor sifftio, rydym yn derbyn y byddai'n briodol i Weinidogion Cymru esbonio'r rhesymau pam nad ydynt yn cytuno. Mae hyn yn gyson â'r hyn sy'n ofynnol ar</p>

	Weinidogion y DU gan y Ddeddf, ac rydym yn cytuno y dylai Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol gael eu diwygio yn unol â hynny.
Argymhelliad 4. Rydym yn argymell y dylai Arweinydd y Tŷ ysgrifennu atom cyn diwedd mis Gorffennaf 2018, gan roi diweddariad i ni o ran nifer y rheoliadau y bydd eu hangen i gywiro diffygion yng nghyfraith yr UE a ddargedwir o ganlyniad i'r DU yn ymadael â'r UE, yn ogystal â diweddariad ar nifer y rheoliadau eraill y bydd angen eu gwneud o dan Ddeddf 2018.	DERBYN: Ysgrifennodd Arweinydd y Tŷ at y Pwyllgor ar 20 Gorffennaf 2018 i'w ddiweddarau.
Argymhelliad 5. Rydym yn argymell, wrth benderfynu ar amserlenni pwyllgorau yn y dyfodol, yr ystyrir yr angen posibl i'r Pwyllgor hwn, yn ein rôl fel y pwyllgor sifftio, gyfarfod am fwy o amser a/neu gyfarfod ar ddiwrnod gwahanol a/neu gyfarfod yn amlach nag unwaith yr wythnos er mwyn craffu ar y rheoliadau a wneir o dan Ddeddf 2018.	Mater i Bwyllgor Busnes y Cynulliad Cenedlaethol yw hwn.
Argymhelliad 6. Rydym yn argymell y dylai Llywodraeth Cymru ymrwymo i gytundeb gyda ni fel y pwyllgor sifftio i gynnwys: <ul style="list-style-type: none"> • system rhybudd buan i helpu i reoli'r gwaith craffu ar yr holl is-ddeddfwriaeth hyd ddiwedd y Cynulliad hwn (yn 2021); • y diwrnod gorau ar gyfer gosod y rheoliadau negyddol arfaethedig o dan Ddeddf 2018; ac • unrhyw fater arall a fydd yn helpu gyda'r gwaith o graffu ar reoliadau a wneir o dan Ddeddf 2018 mewn modd effeithiol ac effeithlon, yn arbennig rheoliadau i gywiro diffygion yng nghyfraith yr UE a ddargedwir. 	DERBYN YN RHANNOL: Mae'r Llywodraeth yn dymuno, i'r graddau y bo'n bosibl, sicrhau bod yr is-ddeddfwriaeth sy'n deillio o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 yn cael ei chyflenwi yn drefnus, ac mae'n credu y byddai ymrwymo i gytundeb o'r fath gyda'r pwyllgor sifftio, a/neu'r Cynulliad Cenedlaethol yn gyfan, yn helpu i reoli'r broses graffu. O ganlyniad i'r amgylchiadau eithriadol sydd ynghlwm wrth fwrw ymlaen â'r gweithgaredd hwn, mae'n angenrheidiol bod cafeatau priodol ynghlwm wrth unrhyw wybodaeth a ddarperir drwy system rybudd buan. Mae'r gwaith o sefydlu protocol eisoes wedi dechrau rhwng swyddogion y Llywodraeth a chlercod y Pwyllgorau. Diben y system rhybudd buan yw helpu i reoli'r gwaith o graffu ar y nifer uchel iawn o is-ddeddfwriaeth a ragwelir sy'n gysylltiedig ag ymadawiad y DU â'r UE. Felly, nid yw'r Llywodraeth wedi'i darbwyllo ar hyn o bryd fod angen system rybudd buan hyd at ddiwedd y

	<p>Cynulliad hwn yn 2021. Mae'r Llywodraeth o'r farn y dylai system rybudd buan fod yn ei lle hyd at y diwrnod ymadael, sef 29 Mawrth 2019, yna gellir ystyried a oes angen i'r system barhau wedi hynny yn sgil yr amgylchiadau ar yr adeg honno.</p>
<p>Argymhelliad 7. Rydym yn argymhell bod Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol yn ei gwneud yn ofynnol, lle y bo Gweinidogion y DU yn gweithio ar eu pen eu hunain mewn meysydd datganoledig yn gosod gerbron Senedd y DU reoliadau mewn meysydd sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol neu gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru, a lle ei bod yn ofynnol i Weinidogion Cymru gydsynio i wneud y rheoliadau hynny</p> <ul style="list-style-type: none"> • bod Gweinidogion Cymru yn hysbysu'r Cynulliad Cenedlaethol o fewn un diwrnod gwaith i osod y rheoliadau; a • bod memorandwm esboniadol yn cyd-fynd â hysbysiad o'r fath yn crynhoi diben ac effaith y rheoliadau ac yn esbonio pam mae Gweinidogion Cymru wedi rhoi eu cydsyniad. 	<p>DERBYN MEWN EGWYDDOR: Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno y dylai Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru hysbysu'r Cynulliad Cenedlaethol am reoliadau a osodwyd gerbron Senedd y DU gan Weinidogion y DU sy'n croestorri â meysydd sydd wedi'u datganoli ac y mae Gweinidogion Cymru wedi cydsynio iddynt. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn cytuno y dylai esboniad gyd-fynd â'r hysbysiad sy'n esbonio diben ac effaith y rheoliadau, a'r rhesymau pam y mae Gweinidogion Cymru wedi cydsynio iddynt. Am resymau ymarferoldeb, nid yw Llywodraeth Cymru yn cytuno y dylai hysbysiad o'r fath gael ei wneud o fewn un diwrnod gwaith i osod y rheoliadau gerbron y Senedd ond hytrach mae'n cynnig y dylai'r hysbysiad gael ei ddarparu fel arfer o fewn tri diwrnod gwaith. Nid yw'r amserlen un diwrnod yn caniatáu digon o amser i gadarnhau bod y rheoliadau wedi cael eu gosod gerbron Senedd y DU ar unrhyw ddiwrnod, casglu'r wybodaeth esboniadol ddwyieithog gywir, a chael cymeradwyaeth briodol gan y Gweinidog cyn cyhoeddi'r hysbysiad. Bydd nifer posibl y rheoliadau cysylltiedig yn ychwanegu at hyn.</p>
<p>Argymhelliad 8. Rydym yn argymhell bod Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol yn ei gwneud yn ofynnol, lle y bo Gweinidogion y DU yn gweithio ar eu pen eu hunain yn gosod gerbron Senedd y DU reoliadau mewn meysydd sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Cynulliad Cenedlaethol neu gymhwysedd gweithredol Gweinidogion Cymru, a lle nad yw'n ofynnol i</p>	<p>DERBYN MEWN EGWYDDOR: Mae Llywodraeth Cymru yn derbyn y dylid darparu hysbysiad o'r fath a dylai esboniad o ddiben ac effaith y rheoliadau gyd-fynd â'r hysbysiad. Am yr un resymau a nodir mewn ymateb i argymhelliad 7, mae Llywodraeth Cymru yn cynnig y dylai hysbysiad o'r fath gael ei ddarparu fel arfer o fewn tri diwrnod gwaith ar ôl i'r rheoliadau gael eu gosod</p>

<p>Weinidogion Cymru gydsynio i wneud y rheoliadau hynny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bod Gweinidogion Cymru yn hysbysu'r Cynulliad Cenedlaethol o fewn un diwrnod gwaith i osod y rheoliadau; a • bod memorandwm esboniadol yn cyd-fynd â hysbysiad o'r fath yn crynhoi diben ac effaith y rheoliadau. 	<p>gerbron Senedd y Du yn hytrach nag un diwrnod gwaith.</p>
<p>Argymhelliad 9. Rydym yn argymhell y dylid diwygio Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol i ddarparu gweithdrefn mewn perthynas â'r darpariaethau yn adran 109A o <i>Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006</i>, yn arbennig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • i wneud memorandwm esboniadol yn ofynnol sydd: <ul style="list-style-type: none"> ○ yn crynhoi effaith rheoliadau y mae Gweinidogion y DU yn bwriadu eu gosod o dan adran 109A (3) o <i>Ddeddf 2006</i>; ○ yn gwneud argymhellion o ran a ddylid gwneud y rheoliadau drafft perthnasol yn ddiweddarach gan Weinidogion y DU; ○ yn esbonio'r rhesymau dros wneud yr argymhelliad; • i'w gwneud yn ofynnol i'r Pwyllgor Busnes gyfeirio'r memorandwm esboniadol hwnnw at bwyllgor neu bwyllgorau; • i'w gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru osod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol unrhyw ddatganiad ysgrifenedig a roddwyd i Weinidogion y DU (h.y. y datganiad a grybwyllwyd yn adran 157ZA(2)(b)(ii) newydd o <i>Ddeddf 2006</i>), heb fod yn hwyrach nag un diwrnod gwaith ar ôl i Weinidogion Cymru roi'r datganiad 	<p>DERBYN: Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno ag argymhelliad y Pwyllgor ond mae'n cydnabod mai mater i'r Pwyllgor Busnes yw craffu ar y memorandwm esboniadol. Nid yw rhan gyntaf yr argymhelliad yn nodi'n glir pwy ddylai osod y memorandwm esboniadol. Mae Llywodraeth Cymru yn credu y dylai gofyniad i osod memorandwm esboniadol mewn perthynas â rheoliadau y mae Gweinidogion y DU yn bwriadu eu gosod o dan adran 109A(3) o <i>Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006</i> gael ei osod ar Weinidogion Cymru. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn cytuno i osod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol unrhyw ddatganiad ysgrifenedig a ddarparwyd gan Weinidogion Cymru o dan adran 157ZA(2)(b)(ii) o <i>Ddeddf 2006</i> heb fod yn hwyrach nag un diwrnod gwaith ar ôl i Weinidogion y DU gael y datganiad.</p>
<p>Argymhelliad 10. Rydym yn argymhell bod manylder argymhelliad 10 yr un mor gymwys o ran y darpariaethau yn adran 80 o <i>Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006</i>.</p>	<p>DERBYN: Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno ag argymhelliad y Pwyllgor ar y ddealltwriaeth ei fod yn ymwneud â manylion argymhelliad 9. Fel argymhelliad 9, mae Llywodraeth Cymru yn credu y dylai gofyniad i osod memorandwm esboniadol mewn perthynas â rheoliadau y mae Gweinidogion y DU yn bwriadu eu gosod o dan adran 80A(8) o <i>Ddeddf</i></p>

	<p>Llywodraeth Cymru 2006 gael ei osod ar Weinidogion Cymru. Mae Llywodraeth Cymru hefyd yn cytuno i osod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol unrhyw ddatganiad ysgrifenedig a ddarparwyd gan Weinidogion Cymru o dan adran 157ZA(2)(b)(ii) o Ddeddf 2006 heb fod yn hwyrach nag un diwrnod gwaith ar ôl i Weinidogion y DU gael y datganiad.</p>
<p>Argymhelliad 11. Rydym yn argymhell ei bod yn ofynnol i Weinidogion Cymru, yn ôl Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol, osod unrhyw adroddiad a ddarperir iddynt yn unol â pharagraff 4(4) o Ran 2 o Atodlen 3 i Ddeddf 2018, a hynny o fewn un diwrnod gwaith iddo ddod i law.</p>	<p>DERBYN: Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno ag argymhelliad y Pwyllgor. Dylid nodi gan y bydd Llywodraeth Cymru yn gosod adroddiad Llywodraeth y DU caiff ei osod gerbron y Cynulliad Cenedlaethol yn Saesneg yn unig.</p>
<p>Argymhelliad 12. Pan fydd Llywodraeth y DU yn diddymu neu'n dirymu cyfyngiadau cyfraith yr UE a ddargedwir (o ran cymhwysedd deddfwriaethol a chymhwysedd gweithredol), rydym yn argymhell ei bod yn ofynnol i Weinidogion Cymru, yn ôl Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol, wneud datganiad ysgrifenedig:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bod cyfyngiadau cyfraith yr UE wedi'u codi, heb fod yn hwyrach na 7 diwrnod calendr ar ôl i'r rheoliadau perthnasol gael eu gosod; • sy'n esbonio effaith dileu'r cyfyngiadau ar gymhwysedd y Cynulliad Cenedlaethol neu Weinidogion Cymru. 	<p>DERBYN MEWN EGWYDDOR: Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno ag argymhelliad y Pwyllgor y dylai Rheolau Sefydlog y Cynulliad Cenedlaethol osod gofyniad ar Weinidogion Cymru i wneud datganiad ysgrifenedig i hysbysu'r Cynulliad Cenedlaethol pan fydd Llywodraeth y DU yn diddymu neu'n dirymu cyfyngiadau ar gymhwysedd mewn perthynas â chyfraith yr UE a ddargedwir ac i esbonio'r effaith ar gymhwysedd.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno â'r amserlen arfaethedig ar gyfer gwneud y datganiad ysgrifenedig ond mae'n nodi bod yr argymhelliad yn cysylltu datganiad ysgrifenedig Gweinidogion Cymru â chodi cyfyngiadau cyfraith yr UE wrth osod y rheoliadau perthnasol. Fodd bynnag, ni fyddai'r cyfyngiadau yn cael eu codi hyd nes bod y darpariaethau perthnasol o'r rheoliadau mewn grym, sy'n debygol o ddigwydd ar adeg ar ôl iddynt gael eu gosod. Pe bai'r cyfyngiadau yn cael eu diddymu neu eu dirywio gan Weinidogion Cymru gan ddefnyddio'r pwerau perthnasol yn Neddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 byddent yn ddarostyngedig i'r weithdrefn gadarnhaol yn Nau Dŷ'r Senedd, a byddent felly yn cael eu gosod gerbron y ddau Dŷ a rhaid iddynt gael eu</p>

	cymeradwyo gan y ddau Dŷ cyn iddynt gael eu gwneud.
--	--

Eitem 9

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon